

**PROGRAM
OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA OŚWIĘCIM
NA LATA 2025-2028 Z PERSPEKTYWĄ 2029-2032**

ZLECENIODAWCA:

MIASTO OŚWIĘCIM

ul. Zaborska 2, 32-600 Oświęcim

tel.: 33 842 91 00, faks: 33 842 91 99

mail: sekretariat@um.oswiecim.pl, www.oswiecim.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING

ul. Spokojna 3, 43-330 Hecznarowice

tel.: 33 486 53 53, faks: 33 486 54 54, kom. 513 100 869

mail: biuro@eko-team.com.pl

AUTORZY OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak

Iwona Szczepanik-Retka

Adrianna Organ-Telega

INFORMACJE ZAMIESZCZONE W NINIEJSZYM OPRACOWANIU ZOSTAŁY UDOSTĘPNIONE PRZEZ:

- Urząd Miasta Oświęcim,
- Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie,
- Generalną Dyрекję Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Krakowie,
- Regionalną Dyрекję Ochrony Środowiska w Krakowie,
- Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie,
- Nadleśnictwo Andrychów,
- Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach,
- Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie, Oddział w Oświęcimiu,
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie,
- Główny Urząd Statystyczny w Warszawie.

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp.....	10
1.1.	CEL I PODSTAWA OPRACOWANIA.....	10
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA I ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU.....	10
2.	UWARUNKOWANIA PRAWNE, SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PROGRAMOWYMI.....	12
3.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA OŚWIĘCIM.....	17
3.1.	POŁOŻENIE.....	17
3.2.	SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	18
3.3.	DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA.....	18
4.	OCENA STANU ŚRODOWISKA.....	19
4.1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.....	19
4.1.1.	OPIS STANU OBECNEGO.....	24
4.1.1.1.	<i>Jakość powietrza na obszarze Miasta Oświęcim.....</i>	<i>24</i>
4.1.1.2.	<i>Niska emisja na terenie Miasta Oświęcim.....</i>	<i>27</i>
4.1.1.3.	<i>Źródła emisji na terenie miasta Oświęcim.....</i>	<i>30</i>
4.1.1.4.	<i>Zaopatrzenie w gaz na terenie miasta Oświęcim.....</i>	<i>38</i>
4.1.1.5.	<i>Zaopatrzenie w ciepło na terenie miasta Oświęcim.....</i>	<i>38</i>
4.1.1.6.	<i>Zaopatrzenie w energię elektryczną na terenie miasta Oświęcim.....</i>	<i>39</i>
4.1.1.7.	<i>Warunki wykorzystania OZE.....</i>	<i>39</i>
4.1.1.8.	<i>Działania edukacyjne.....</i>	<i>43</i>
4.1.1.9.	<i>Kontrole.....</i>	<i>43</i>
4.1.1.10.	<i>Klaster Energii.....</i>	<i>44</i>
4.1.2.	ANALIZA SWOT.....	44
4.1.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE Z ZAKRESU OCHRONY KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.....	45
4.2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM.....	46
4.2.1.	OPIS STANU OBECNEGO.....	47
4.2.1.1.	<i>Hałas przemysłowy.....</i>	<i>47</i>
4.2.1.2.	<i>Hałas drogowy.....</i>	<i>47</i>
4.2.1.3.	<i>Hałas kolejowy.....</i>	<i>48</i>
4.2.1.4.	<i>Hałas lotniczy.....</i>	<i>49</i>
4.2.2.	ANALIZA SWOT.....	50
4.2.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE ZAGROŻENIA HAŁASEM.....	50
4.3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.....	51
4.3.1.	OPIS STANU OBECNEGO.....	51
4.3.2.	ANALIZA SWOT.....	53
4.3.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH.....	53
4.4.	GOSPODAROWANIE WODAMI.....	54
4.4.1.	OPIS STANU OBECNEGO.....	55
4.4.1.1.	<i>Wody powierzchniowe.....</i>	<i>55</i>
4.4.1.2.	<i>Monitoring wód powierzchniowych.....</i>	<i>56</i>
4.4.1.3.	<i>Wody podziemne.....</i>	<i>59</i>
4.4.1.4.	<i>Monitoring wód podziemnych.....</i>	<i>60</i>
4.4.1.5.	<i>Ochrona przed powodzią oraz skutkami suszy.....</i>	<i>61</i>
4.4.2.	ANALIZA SWOT.....	63
4.4.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI.....	63
4.5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	65
4.5.1.	OPIS STANU OBECNEGO.....	67
4.5.1.1.	<i>Zaopatrzenie w wodę.....</i>	<i>67</i>
4.5.1.2.	<i>Odbiór ścieków.....</i>	<i>70</i>
4.5.2.	ANALIZA SWOT.....	74
4.5.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ.....	74
4.6.	ZASOBY GEOLOGICZNE.....	75
4.6.1.	OPIS STANU OBECNEGO.....	76

4.6.1.1.	Surowce naturalne.....	76
4.6.1.2	Osuwiska	77
4.6.2.	ANALIZA SWOT.....	78
4.6.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE Z ZAKRESU ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	78
4.7.	GLEBY	79
4.7.1.	OPIS STANU OBECNEGO	79
4.7.1.1.	Rolnictwo.....	80
4.7.1.2.	Badania gleb.....	82
4.7.1.3.	Działalność instytucji do obsługi rolnictwa	83
4.7.1.4.	Zanieczyszczenie gleby	85
4.7.1.5.	Rekultywacja.....	86
4.7.2.	ANALIZA SWOT.....	87
4.7.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE Z ZAKRESU GLEB.....	87
4.8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	88
4.8.1.	OPIS STANU OBECNEGO	89
4.8.1.1.	Zasady gospodarowania odpadami na terenie miasta	91
4.8.1.2.	Azbest	96
4.8.1.3.	Działania informacyjno-edukacyjne	96
4.8.2.	ANALIZA SWOT.....	97
4.8.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE Z ZAKRESU GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW.....	97
4.9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	99
4.9.1.	OPIS STANU OBECNEGO	100
4.9.1.1.	Siedliska przyrodnicze mające znaczenie dla ochrony środowiska	100
4.9.1.2.	Formy ochrony przyrody na terenie miasta Oświęcim.....	101
4.9.1.3.	Korytarze ekologiczne	103
4.9.1.4.	Lasy.....	103
4.9.2.	ANALIZA SWOT.....	104
4.9.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	104
4.10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI.....	105
4.10.1.	OPIS STANU OBECNEGO	105
4.10.1.1.	Ochotnicza Straż Pożarna.....	107
4.10.1.2.	Zarządzanie Kryzysowe	107
4.10.1.3.	Kontrole.....	108
4.10.2.	ANALIZA SWOT.....	108
4.10.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI.....	108
5.	ZAGADNIENIA HORYZONTALNE.....	110
5.1.	ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	110
5.2.	NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA	111
5.3.	DZIAŁANIA EDUKACYJNE.....	111
5.4.	MONITORING ŚRODOWISKA.....	112
6.	CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I ICH FINANSOWANIE	113
7.	SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	138
8.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	139
9.	BIBLIOGRAFIA.....	143

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1. POŁOŻENIE MIASTA OŚWIĘCIM NA TLE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO.....	17
RYSUNEK 2. LICZBA MIESZKAŃCÓW MIASTA OŚWIĘCIM W LATACH 2020-2023.....	18
RYSUNEK 3. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH ZAREJESTROWANYCH NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM W LATACH 2020-2024.....	18
RYSUNEK 4. ŚREDNIE STĘŻENIE PYŁU PM ₁₀ NA STACJI ZLOKALIZOWANEJ W GMINIE MIEJSKIEJ OŚWIĘCIM (OŚWIĘCIM, UL. J. BEMA) W LATACH 2021-2024 (µg/M ³)	25
RYSUNEK 5. ŚREDNIE STĘŻENIE BENZO(A)PIRENU W PYLE PM ₁₀ NA STACJI ZLOKALIZOWANEJ W GMINIE MIEJSKIEJ OŚWIĘCIM (OŚWIĘCIM, UL. J. BEMA) W LATACH 2021-2024 (µg/M ³)	25
RYSUNEK 6. RODZAJE ŹRÓDEŁ OGRZEWANIA W BUDYNKACH NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM.....	27

RYSUNEK 7. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH (BEZ DWUTLENKU WĘGLA) I PYŁOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W LATACH 2021-2023 [Mg/rok]	30
RYSUNEK 8. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ DWUTLENKU SIARKI, TLENKÓW AZOTU, TLENKU WĘGLA, METANU I PODTLENKU AZOTU Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W LATACH 2021-2023 [Mg/rok]	31
RYSUNEK 9. EMISJA DWUTLENKU WĘGLA ORAZ OGÓŁEM WSZYSTKIE EMITOWANE ZANIECZYSZCZENIA W LATACH 2021-2023 Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO [Mg/rok]	31
RYSUNEK 10. UKŁAD DROGOWY MIASTA OŚWIĘCIM	32
RYSUNEK 11. ŚREDNIE ROCZNE SUMY USŁONECZNIEŃ	40
RYSUNEK 12. ENERGIA WIATRU W kWh/(m ² /rok) NA WYSOKOŚCI 10 I 30 M N.P.M.	41
RYSUNEK 13. MAPA ROZKŁADU GĘSTOŚCI ZIEMSKIEGO STRUMIENIA CIEPLNEGO NA OBSZARZE POLSKI	42
RYSUNEK 14. WODY POWIERZCHNIOWE NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	56
RYSUNEK 15. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	58
RYSUNEK 16. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH (JCWPd) NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	60
RYSUNEK 17. MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO Z PRAWDOPODOBIEŃSTWEM POWODZI RAZ NA 10 I RAZ NA 100 LAT ORAZ SZCZEGÓLNE ZAGROŻENIE POWODZIĄ	62
RYSUNEK 18. ŁĄCZNE ZAGROŻENIE SUSZĄ (ROLNICZĄ, HYDROLOGICZNĄ I HYDROGEOLOGICZNĄ) NA TERENIE KRAJU	63
RYSUNEK 19. SCHEMAT PRZEBIEGU KANALIZACJI W AGLOMERACJI OŚWIĘCIM	71
RYSUNEK 20. MIEJSKO-PRZEMYSŁOWA OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW SP. Z O.O. W OŚWIĘCIMIU	72
RYSUNEK 21. LICZBA ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH I PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM W LATACH 2020-2024	73
RYSUNEK 22. LOKALIZACJA ZŁOŻ NATURALNYCH NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	77
RYSUNEK 23. LOKALIZACJA OSUWISK NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	78
RYSUNEK 24. LOKALIZACJA HISTORYCZNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIERZCHNI ZIEMI NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	86
RYSUNEK 25. LOKALIZACJA OBSZARÓW NATURA 2000, ZESPOŁU PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWEGO ORAZ UŻYTKÓW EKOLOGICZNYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	101
RYSUNEK 26. LOKALIZACJA POMNIKÓW PRZYRODY NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	103
RYSUNEK 27. LOKALIZACJA KORYTARZY EKOLOGICZNYCH NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	103

SPIS TABEL

TABELA 1. RELACJA KIERUNKÓW INTERWENCJI OKREŚLONYCH W PROGRAMIE STRATEGICZNYM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA WOJEWÓDZTWA ORAZ W POLITYCE EKOLOGICZNEJ PAŃSTWA 2030	11
TABELA 2. ZESTAWIENIE DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PRZEDSTAWIENIE SPÓJNOŚCI Z CELAMI ZAPISANYMI W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OŚWIĘCIM NA LATA 2025-2028 Z PERSPEKTYWĄ 2029-2032”	12
TABELA 3. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	19
TABELA 4. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	24
TABELA 5. ZESTAWIENIE DANYCH DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ MIERZONYCH NA STACJI W OŚWIĘCIMIU W LATACH 2021-2024	26
TABELA 6. KLASY STREF DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ UZYSKANE W OCENIE ROCZNEJ	26
TABELA 7. LICZBA WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH W 2024 ROKU W RAMACH PROWADZENIA PUNKTU KONSULTACYJNO-INFORMACYJNEGO PROGRAMU CZYSTE POWIETRZE	28
TABELA 8. ZLIKWIDOWANE STARE ŹRÓDŁA CIEPŁA ORAZ ZAINSTALOWANE NOWE EKOLOGICZNE ŹRÓDŁA GRZEWcze W 2024 ROKU NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	28
TABELA 9. PRZEDSIĘBIORSTWA POSIADAJĄCE POZWOLENIA NA WPROWADZANIE PYŁÓW I GAZÓW Z INSTALACJI WYDANE W LATACH 2019-2024 PRZEZ MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO	31
TABELA 10. WYKAZ REALIZOWANYCH I PLANOWANYCH DO REALIZACJI PRAC DLA DRÓG GMINNYCH W RAMACH PLANU ROZWOJU SIECI DRÓG GMINNYCH PUBLICZNYCH W MIEŚCIE OŚWIĘCIM NA LATA 2022 – 2030	33
TABELA 10. LOKALIZACJA EKRANÓW AKUSTYCZNYCH WZDŁUŻ DRÓG KRAJOWYCH NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	35
TABELA 11. ŚREDNIODOBOWY RUCH NA DROGACH KRAJOWYCH PRZEBIEGAJĄCYCH PRZEZ TEREN MIASTA OŚWIĘCIM	36
TABELA 12. ŚREDNIODOBOWY RUCH NA DROGACH WOJEWÓDZKICH PRZEBIEGAJĄCYCH PRZEZ TEREN MIASTA OŚWIĘCIM	36
TABELA 13. ZESTAWIENIE WIELKOŚCI EMISJI SUBSTANCJI Z TRANSPORTU DROGOWEGO W STREFIE MAŁOPOLSKIEJ ORAZ CAŁYM WOJEWÓDZTWIE W 2021 ROKU	37
TABELA 14. WYKAZ DŁUGOŚCI I RODZAJU GŁÓWNYCH SIECI GAZOWYCH	38
TABELA 15. LICZBA ODBIORCÓW GAZU SIECIOWEGO NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM W LATACH 2019-2024	38
TABELA 16. REALIZACJA DZIAŁAŃ DOTYCZĄCYCH ROZBUDOWY SIECI GAZOWEJ NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIMIA W LATACH 2019-2024	38
TABELA 17. PLANY BUDOWY SIECI GAZOWEJ W LATACH 2025-2027 NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	38
TABELA 18. ŻUŻYCIE ENERGII CIEPLNEJ W ROKU 2023 WG GRUP TARYFOWYCH	38
TABELA 19. DŁUGOŚĆ SIECI ELEKTRYCZNEJ NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM W LATACH 2019-2024	39

TABELA 20. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	46
TABELA 21. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ZAGROŻENIA HAŁASEM	46
TABELA 22. ZESTAWIENIE ODCINKÓW DRÓG NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM OBJĘTYCH ZAKRESEM STRATEGICZNEJ MAPY HAŁASU DLA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO	48
TABELA 23. DŁUGOŚĆ ODCINKÓW SIECI KOLEJOWYCH NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	48
TABELA 24. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	51
TABELA 25. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	51
TABELA 26. STACJE BAZOWE TELEFONII KOMÓRKOWEJ NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	52
TABELA 27. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	54
TABELA 28. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI	55
TABELA 29. CHARAKTERYSTYKA JCWP NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	56
TABELA 30. OCENA STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM W LATACH 2019-2021	58
TABELA 31. ZADANIA ZREALIZOWANE PRZEZ PGW WP RZGW W KRAKOWIE W 2024 ROKU NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	59
TABELA 32. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM W 2022 ROKU	61
TABELA 33. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	65
TABELA 34. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	67
TABELA 35. IŁOŚĆ ZUŻYTEJ WODY W LATACH 2019-2024 NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM [m ³]	68
TABELA 36. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	75
TABELA 37. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	76
TABELA 38. ZASOBY NATURALNE NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM	76
TABELA 39. PRZEDSIĘBIORSTWA POSIADAJĄCE KONCESJĘ NA EKSPLOATACJĘ ZE ZŁOŻ WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM WYDANĄ W LATACH 2019-2024	77
TABELA 40. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	79
TABELA 41. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE GLEB	79
TABELA 42. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W MIEŚCIE OŚWIĘCIM ZGODNIE Z POWSZECHNYM SPISEM ROLNYM 2020	80
TABELA 43. KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ WIORiN NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM W LATACH 2019-2024	81
TABELA 44. WYNIKI pH PRÓBEK GLEBOWYCH POBRANYCH Z TERENU MIASTA OŚWIĘCIM W LATACH 2019-2024	82
TABELA 45. ZAPOTRZEBOWANIE WAPNOWANIA PRÓBEK GLEBOWYCH POBRANYCH Z TERENU MIASTA OŚWIĘCIM W LATACH 2019-2024	82
TABELA 46. ZAWARTOŚĆ FOSFORU W PRÓBKACH GLEB POBRANYCH Z TERENU MIASTA OŚWIĘCIM W LATACH 2019-2024	83
TABELA 47. ZAWARTOŚĆ POTASU W PRÓBKACH GLEB POBRANYCH Z TERENU MIASTA OŚWIĘCIM W LATACH 2019-2024	83
TABELA 48. ZAWARTOŚĆ MAGNEZU W PRÓBKACH GLEB POBRANYCH Z TERENU MIASTA OŚWIĘCIM W LATACH 2019-2024	83
TABELA 49. ZESTAWIENIE ZWIERZĄT GOSPODARCZYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM W LATACH 2019-2024	84
TABELA 50. DANE DOTYCZĄCE REALIZACJI PROGRAMÓW ROLNO-ŚRODOWISKOWO-KLIMATYCZNYCH NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM W LATACH 2019-2022	84
TABELA 51. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	88
TABELA 52. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIU POWSTAWANIU ODPADÓW	89
TABELA 53. IŁOŚĆ POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW ODPADÓW KOMUNALNYCH ODEBRANYCH I ZAGOSPODAROWANYCH OD WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM W MG W 2024 ROKU	91
TABELA 54. IŁOŚĆ NIESEGREGOWANYCH (ZMIESZANYCH) ODPADÓW KOMUNALNYCH I BIOODPADÓW STANOWIĄCYCH ODPADY KOMUNALNE, ODBIERANYCH Z TERENU MIASTA OŚWIĘCIM ORAZ PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH I POZOSTAŁOŚCI Z PROCESU MECHANICZNO-BIOLOGICZNEGO PRZETWARZANIA NIESEGREGOWANYCH (ZMIESZANYCH) ODPADÓW KOMUNALNYCH, KTÓRE W 2024R. ZOSTAŁY PRZETWORZONE POPRZEC SKŁADOWANIE NA SKŁADOWISKU	92
TABELA 55. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	99
TABELA 56. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	100
TABELA 57. POMNIKI PRZYRODY ZLOKALIZOWANE NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM WG CRFOP	102
TABELA 58. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	105
TABELA 59. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA POWAŻNYM AWARIOM PRZEMYSŁOWYM	105
TABELA 60. ZESTAWIENIE ZDARZEŃ W JAKICH BRAŁA UDZIAŁ JEDNOSTKA OSP Z TERENU MIASTA OŚWIĘCIM W 2023 ROKU	107
TABELA 61. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	113
TABELA 62. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE OCHRONY KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	115
TABELA 63. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE OCHRONY KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	116
TABELA 64. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA Z ZAKRESU ZAGROŻENIA HAŁASEM	118
TABELA 65. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE ZAGROŻENIA HAŁASEM	119
TABELA 66. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE ZAGROŻENIA HAŁASEM	119

TABELA 67. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA Z ZAKRESU PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	120
TABELA 68. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	120
TABELA 69. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH.....	121
TABELA 70. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI	122
TABELA 71. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI	123
TABELA 72. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI.....	123
TABELA 73. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	124
TABELA 74. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	126
TABELA 75. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ.....	126
TABELA 76. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	127
TABELA 77. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	128
TABELA 78. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE GLEB	129
TABELA 79. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE GLEB	130
TABELA 80. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	131
TABELA 81. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	132
TABELA 82. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	133
TABELA 83. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH.....	134
TABELA 84. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	134
TABELA 85. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	135
TABELA 86. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE ZAGROŻEŃ POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI	136
TABELA 87. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE ZAGROŻEŃ POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI	136
TABELA 88. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE ZAGROŻEŃ POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI.....	137
TABELA 89. DZIAŁANIA W RAMACH ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM W MIEŚCIE OŚWIĘCIM	138

WYKAZ SKRÓTÓW:

AKPOŚK	-	Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych
ARiMR		Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
BAT	-	najlepsza dostępna technika
ChZT	-	chemiczne zapotrzebowanie na tlen
DK	-	droga krajowa
DW	-	droga wojewódzka
GDDKiA	-	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	-	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPR	-	Generalny Pomiar Ruchu
GPZ	-	Główny punkt zasilania
GUS	-	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	-	Główne Zbiorniki Wód Podziemnych
ITPOK	-	Instalacja Termicznego Przetwarzania Odpadów
IUNG	-	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
KPGO	-	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPOŚK	-	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
LKP	-	Leśny kompleks promocyjny
LZWP	-	Lokalny zbiornik wód podziemnych
MZP	-	mapa zagrożeń powodziowych,
MRP	-	mapa ryzyka powodzi
MPZP	-	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
NFOŚiGW	-	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ODR	-	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OOŚ	-	ocena oddziaływania na środowisko
OSCHR	-	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
ORSIP	-	Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej
OSO	-	obszary specjalnej ochrony ptaków
OZE	-	Odnawialne Źródła Energii
PGN	-	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej
PGW WP	-	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG	-	Państwowy Instytut Geologiczny
PIOŚ	-	Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska
PIORiN	-	Powiatowy Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
PIS	-	Państwowa Inspekcja Sanitarna
POH	-	Program Ochrony przed Hałasem
POLiŚ	-	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PONE	-	Program Ograniczania Niskiej Emisji
POP	-	Program Ochrony Powietrza
PSSE	-	Powiatowa Stacja Sanitarno -Epidemiologiczna
PTTK	-	Polskie Towarzystwo Turystyczno- Krajoznawcze
PWiK	-	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
PZK	-	Plan Zarządzania Kryzysowego
PZRP	-	Plan zarządzania ryzykiem powodziowym
PZDR	-	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego

RDLP	-	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	-	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDW	-	Ramowa Dyrektywa Wodna
RLM	-	Równoważna Liczba Mieszkańców
RPO	-	Regionalny Program Operacyjny
RZGW	-	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SEKAP	-	System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej
SIWZ	-	Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia
SOO	-	specjalne obszary ochrony siedlisk
SPA 2020	-	Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
WFOŚiGW	-	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	-	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WIORIN	-	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
WODR	-	Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego
WORP	-	wstępna ocena ryzyka powodziowego
WSO	-	Wojewódzki System Odpadowy
WSSE	-	Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
WWA	-	wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne
ZDR	-	zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii
ZZR	-	zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii
9WWA	-	dziewięć podstawowych aromatycznych węglowodorów wielopierścieniowych

1. Wstęp

1.1. Cel i podstawa opracowania

Podstawą prawną opracowania dokumentacji pt.: „Program ochrony środowiska dla Miasta Oświęcim na lata 2025-2028 z perspektywą 2029-2032” (dalej: jako Program), jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025, poz. 647 z późn. zm.), gdzie zgodnie z art. 17 „Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.”.

Niniejszy Program został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025, poz. 647 z późn. zm.) jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w Mieście Oświęcim.

W 2015 roku (z aktualizacją w 2017 i 2020 roku) nastąpiła zmiana sposobu realizacji krajowej polityki ochrony środowiska, która obecnie jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych oraz za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu ochrony środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych.

Zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024, poz. 1112), stanowią iż „projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [...] wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”.

W realizacji Programu Ochrony Środowiska istotne jest uspołecznienie całego procesu tworzenia Programu, a następnie jest realizacji i wdrażania.

W związku z tym w trakcie procedur opracowania Programu Miasto Oświęcim zapewniło możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024, poz. 1112)

Interesariusze, w tym służby i inspekcje działające na terenie miasta Oświęcim zostali włączeni w prace nad przygotowaniem niniejszego dokumentu. Na etapie zbierania danych i materiałów do wykonania dokumentacji wszystkie wydziały zajmujące się szeroko pojętą ochroną środowiska oraz inne jednostki zostały poproszone o sprecyzowanie planów i projektów jakie będą realizowane na terenie miasta w najbliższych latach. Program podlega zaopiniowaniu przez Zarząd Powiatu Oświęcimskiego, a następnie uchwaleniu przez Radę Miasta Oświęcim. Z wykonania Programu Prezydent Miasta Oświęcim powinien co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie Miasta oraz przekazać do organu wykonawczego Zarządu Powiatu Oświęcimskiego.

Realizacja postanowień „Programu ochrony środowiska dla Miasta Oświęcim na lata 2025-2028 z perspektywą 2029-2032” powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań prawa.

1.2. Metodologia opracowania i zawartość dokumentu

„Program ochrony środowiska dla Miasta Oświęcim na lata 2025-2028 z perspektywą 2029-2032” został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025, poz. 647 z późn. zm.) jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w gminie, czyli stworzenia warunków do działań związanych z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem.

Jednocześnie niniejszy dokument został opracowany zgodnie z Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska opracowanymi przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 roku oraz zaktualizowanymi w 2017 i 2020 roku w oparciu o aktualne dokumenty strategiczne.

Przytoczone wytyczne wymagają podziału harmonogramów realizacji zadań na zadania własne Miasta Oświęcim oraz zadania monitorowane.

Etapy opracowania niniejszego dokumentu to:

- zebranie szczegółowych danych z Urzędu Miasta Oświęcim, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w Krakowie oraz jednostek realizujących zadania środowiskowe na terenie miasta, w tym między innymi Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Zarządu Dróg Wojewódzkich, Nadleśnictw, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, a także większych podmiotów gospodarczych,

- analiza dotychczasowych dokumentów i opracowań planistycznych,
- ocena realizacji dotychczasowego programu ochrony środowiska,
- ocena aktualnego stanu wszystkich komponentów środowiska na obszarze miasta. Jako punkt odniesienia dla niniejszego dokumentu przyjęto stan środowiska oraz infrastruktury ochrony środowiska na koniec 2024 roku, a tam gdzie nie było możliwości uzyskania wiarygodnych danych wykorzystano stan na koniec 2023 roku,
- wyznaczenie celów i sformułowanie kierunków działań pozwalających na realizację celów dokumentów wyższych szczebli.
- Cele i kierunki działań wyspecyfikowano zgodnie z aktualnymi dokumentami wyższych szczebli, danymi WPF oraz innymi dokumentami planistycznymi udostępnionymi przez Urząd Miasta Oświęcim oraz instytucje, od których pozyskano niezbędne dane i informacje,
- określenie zasad monitoringu, który pozwoli na badanie postępów w realizacji Programu co 2 lata w trakcie opracowania Raportów z realizacji POŚ.

Kierunki interwencji w niniejszym Programie zostały zaczerpnięte wprost z Programu Strategicznego Ochrony Środowiska dla Województwa Małopolskiego i są one spójne z kierunkami interwencji określonymi przez Politykę ekologiczną państwa 2030 – strategię rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.

Tabela 1. Relacja kierunków interwencji określonych w Programie Strategicznym Ochrony Środowiska dla Województwa oraz w Polityce ekologicznej państwa 2030

Kierunki interwencji - zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa 2030	Kierunki interwencji - zgodnie z Programem Strategicznym Ochrony Środowiska dla Województwa Małopolskiego
Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania	Ochrona klimatu i jakości powietrza
Zrównoważone gospodarowanie wodami w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód	Gospodarowanie wodami Gospodarka wodno-ściekowa
Ochrona powierzchni ziemi w tym gleb	Gleby
Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego jądrowego i ochrony radiologicznej	Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi
Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu	Zasoby przyrodnicze
Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	
Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
Zarządzanie zasobami geologicznymi	Zasoby geologiczne
Edukacja ekologiczna Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska Adaptacja do zmian klimatu	Zagadnienia horyzontalne (ujęto adaptacje do zmian klimatu, edukację oraz monitoring i kontrole)
Brak w Polityce Ekologicznej Państwa 2030	Pola elektromagnetyczne Zagrożenia hałasem

Źródło: Program Strategiczny Ochrony Środowiska dla Województwa Małopolskiego, Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

W związku z tym uznaje się, że kierunki interwencji w Programie odpowiadają i są spójne z kierunkami Polityki ekologicznej państwa 2030.

2. Uwarunkowania prawne, spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Podstawowymi aktami prawnymi, które miały wpływ na treść **Programu** były następujące ustawy:

- Ustawa Prawo ochrony środowiska,
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa o ochronie przyrody,
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawa o lasach,
- Ustawa Prawo wodne,
- Ustawa Prawo geologiczne i górnicze,
- Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków,
- Ustawa o odpadach,
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie,
- Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Istotnym elementem prognozowania strategicznego jest zapewnienie spójności celów rozwoju wyznaczonych w strategicznych dokumentach programowych opracowanych na poziomie powiatowym, wojewódzkim, krajowym i UE.

Poniżej przedstawiono powiązanie Programu z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego i regionalnego.

Podczas tworzenia Programu brano pod uwagę założenia, cele, kierunki działań i interwencji zapisane w aktualnie obowiązujących dokumentach nadrzędnych. Program ochrony środowiska w swoich założeniach uwzględnia najbardziej istotne kierunki rozwoju. Cele, obszary problemowe oraz kierunki rozwoju analizowanych dokumentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w „Programie ochrony środowiska dla Miasta Oświęcim na lata 2025-2028 z perspektywą 2029-2032”

Nazwa dokumentu	Cele wskazane w dokumencie strategicznym	Kierunki interwencji dokumentu strategicznego wpisujące się w cele Programu
NADRZĘDNE DOKUMENTY STRATEGICZNE		
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 Trzecia Fala Nowoczesności	<p>Cel 7 - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska,</p> <p>Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych,</p> <p>Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.</p>	<p>7.1: Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,</p> <p>7.2: Modernizacja sieci elektroenergetycznych,</p> <p>7.4: Realizacja programu inteligentnych sieci w energetyce,</p> <p>7.7: Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,</p> <p>7.8: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska,</p> <p>8.1: Rewitalizacja obszarów problemowych,</p> <p>9.1: Sprawna modernizacja, rozbudowa i budowa zintegrowanego systemu transportowego.</p>
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	<p>Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.</p> <p>Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny, • Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom samorządy, • Rozwój obszarów miejskich.
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	<p>Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I).</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II).</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich</p>	<p>Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód (I.1).</p> <p>Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (I.2).</p> <p>Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb (I.3).</p>

	<p>oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III).</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV).</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V).</p>	<p>Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej (I.4).</p> <p>Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu (II.1).</p> <p>Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (II.2).</p> <p>Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (II.3).</p> <p>Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa (II.4).</p> <p>Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (II.5).</p> <p>Przeciwdziałanie zmianom klimatu (III.1).</p> <p>Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III.2).</p> <p>Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji (IV.1).</p> <p>Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania (V.1).</p>
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku		<p>Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności,</p> <p>Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.</p>
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska.	<p>Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska,</p> <p>Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.</p>
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	<p>Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,</p> <p>Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych</p>	<p>Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych,</p> <p>Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów,</p> <p>Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.</p>
DOKUMENTY SEKTOROWE		
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)	<p>Cel 1 - osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia,</p> <p>Cel 2 - osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO (Światową Organizację Zdrowia) oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie rangi zagadnienia poprawy jakości powietrza poprzez skonsolidowanie działań na szczeblu krajowym oraz powołanie Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza, 2. Stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań mających na celu poprawę jakości powietrza, 3. Włączenie społeczeństwa w działania na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie świadomości społecznej oraz tworzenie trwałych platform dialogu z organizacjami społecznymi, 4. Rozwój i rozpowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza, 5. Rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji sprzyjających poprawie jakości powietrza, 6. Upowszechnienie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza.

Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Celem Programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa sieci kanalizacyjnej, 2. Inwestycje związane z oczyszczalniami ścieków, 3. Dostosowanie oczyszczalni do wymogów art. 5.2. Dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)	<p>Cel 1. - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska</p> <p>Cel 2. - Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich</p> <p>Cel 3. - Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu</p> <p>Cel 4. - Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu</p> <p>Cel 5. - Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu</p> <p>Cel 6. - Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu</p>	<p>Kierunek działań 1.1- dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 2.1 - stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami,</p> <p>Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu,</p> <p>Kierunek działań 6.2 - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.</p>
DOKUMENTY O CHARAKTERZE PROGRAMOWYM		
Program Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego	Celem Programu ochrony powietrza jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10, PM 2,5, dwutlenku azotu oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu, a następnie aktualizacja działań naprawczych, które wpłyną na poprawę jakości powietrza. Podstawowym celem Programu jest dążenie do tego, aby okres przekroczenia poziomów zanieczyszczeń był możliwie jak najkrótszy.	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej, • Ograniczenie emisji z sektora transportu, • Ograniczenie emisji z działalności gospodarczej.
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	<p>Cel szczegółowy: Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka</p> <p>Cel szczegółowy: Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej</p>	<p>Transport</p> <p>Gospodarka o obiegu zamkniętym</p> <p>Ograniczenie zmian klimatycznych</p> <p>Gospodarowanie wodą</p> <p>Bioróżnorodność i krajobraz</p> <p>Edukacja ekologiczna</p>
Program Strategiczny Ochrona Środowiska	<p>Cel: Ochrona klimatu i jakości powietrza,</p> <p>Cel: Zagrożenia hałasem,</p> <p>Cel: Pola elektromagnetyczne,</p> <p>Cel: Gospodarowanie wodami,</p> <p>Cel: Gospodarka wodno-ściekowa,</p> <p>Cel: Zasoby geologiczne,</p> <p>Cel: Gleby,</p> <p>Cel: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,</p> <p>Cel: Zasoby przyrodnicze,</p> <p>Cel: Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja wymagań uchwał antysmogowych i Małopolskiego Programu ochrony powietrza (wymiana palenisk na paliwa stałe); • Wzrost wykorzystania lokalnego potencjału energii ze źródeł odnawialnych we wszystkich sektorach wskazanych w Regionalnym Planie Działań dla Klimatu i Energii (w tym energii, transportu, przemysłu i rolnictwa oraz budownictwa z uwzględnieniem sektora komunalno-bytowego oraz wykorzystanie wodoru wyprodukowanego z odnawialnych źródeł energii jako alternatywy dla gazu i innych paliw nieodnawialnych); • Poprawa efektywności energetycznej istniejących budynków (trwałe zmniejszenie zapotrzebowania na energię) - budowa zintegrowanego i nowoczesnego sektora budowlanego, łączącego nowoczesne technologie budownictwa z instalacjami OZE (realizacja idei budynków niemal zeroenergetycznych po 2021 roku);

		<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój ekologicznych rozwiązań transportowych (komunikacja pieszo-rowerowa, „zeroemisyjny transport publiczny”, elektromobilność, elektryczne hulajnogi itp.); • Przeciwdziałanie suszy i jej skutkom; • Wzmocnienie gospodarki o obiegu zamkniętym, zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby i energię w produkcji; • Uporządkowanie gospodarki wodami opadowymi poprzez zwiększenie ich wykorzystania w miejscu powstawania oraz upowszechnienie zbierania wody deszczowej i roztopowej; • Kompleksowy system poprawy retencyjności zlewni rzek województwa; • Wdrożenie retencjonowania wody i właściwą gospodarkę wodną w tym oszczędne gospodarowanie wodą – mała i mikroretencja szczególnie na zurbanizowanych obszarach i terenach intensywnie użytkowanych rolniczo; • Rozwój systemu ochrony przeciwpowodziowej; • Właściwe zabezpieczenie i zagospodarowanie terenów zagrożonych osuwiskami, rozwój systemu przeciwsuwiskowego; • Ochrona gleb przed erozją; • Rekultywacja i remediacja gleb; • Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym; • Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia poważnych awarii; • Zwiększenie oraz utrzymanie powierzchni terenów zielonych; • Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód; • Zapewnienia mieszkańcom stałego dostępu do dobrej jakości wody na terenach zagrożonych suszą hydrologiczną poprzez rozwój odpowiedniej infrastruktury; • Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu; • Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej poprzez kształtowanie systemu przyrodniczego; • Kształtowanie i ochrona krajobrazu Małopolski; • Ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo z uwzględnieniem ich pojemności turystycznej; • Ograniczenie presji turystycznej na tereny cenne przyrodniczo i inne elementy środowiska; • Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych, ich ochrona oraz zwiększanie lesistości; • Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi oraz odpadami sektora gospodarczego, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów; • Racjonalne gospodarowanie kopalinami; • Rekultywacja i rewitalizacja terenów pogómiczych; • Ograniczanie negatywnego oddziaływania pól elektromagnetycznych; • Właściwe planowanie przestrzenne kształtujące klimat akustyczny; • Stosowanie zabezpieczeń akustycznych; • Kampanie edukacyjno-informacyjne mające na celu rozwój oraz pogłębianie wiedzy
--	--	---

		<p>społeczeństwa na temat zrównoważonego korzystania ze środowiska, przeciwdziałaniom zmianom klimatycznym i adaptacji do zmian klimatu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie dostępności informacji o zagrożeniach w tym informacji na temat występowania poważnych awarii, budowanie świadomości społecznej, uwrażliwianie mieszkańców na różnego rodzaju sytuacje kryzysowe, podnoszenie kompetencji dotyczących unikania zagrożeń i prawidłowych reakcji w przypadku ich wystąpienia; • Monitoring jakości środowiska; • Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska; • Promowanie zielonych zamówień publicznych, ograniczających wpływ na środowisko; • Właściwe planowanie przestrzenne kształtujące klimat akustyczny.
Program Ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Małopolskiego	<p>Celem Programu jest organizacja działań naprawczych zmierzających do ograniczenia ponadnormatywnego oddziaływania hałasu oraz zachowanie korzystnych warunków akustycznych środowiska na obszarach, gdzie poziomy dźwięku nie przekracza poza poziomu dopuszczalne.</p>	
Plan Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego na lata 2023-2028	<p>Nadrzędnym celem Planu jest rozwijanie na terenie województwa małopolskiego systemu gospodarki odpadami opartego na zapobieganiu powstawaniu odpadów, przygotowywaniu ich do ponownego użycia, recyklingu oraz innych metodach odzysku i unieszkodliwiania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO), • Zapobieganie powstawaniu odpadów w projektowaniu produktów, ekoprojektowanie, • Kampanie promujące sens hierarchii sposobów postępowania z odpadami, w tym mniej konsumpcyjny styl życia, • Inicjowanie i promowanie poprzez samorządy regionalne inicjatyw, konkursów dla „małoodpadowych” gmin, miast w stałych cyklicznych programach wieloletnich, • Lokalna platforma internetowa na rzecz na rzecz ZPO opracowana częściowo na poziomie krajowym, realizowana w kontekście lokalnym, • Wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego zgodnych z normą ISO 14001 oraz EMAS w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych, • Programy i konkursy w celu podniesienia świadomości na temat strategii ograniczania odpadów w ramach Europejskiego Tygodnia Redukcji Odpadów, • Budowa i promocja sieci napraw i ponownego użycia: działalność ta stanowi jeden z priorytetów ZPO, gdyż prowadzi do wydłużenia czasu użytkowania produktów, co można bezpośrednio odnieść do ograniczania powstawania odpadów.

Źródło: „Wtyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”, Ministerstwa Środowiska, wrzesień 2015 wraz z ich aktualizacją 2017 i 2020, oraz opracowanie własne na podstawie aktualnych dokumentów wyższych szczebli

3. Ogólna charakterystyka Miasta Oświęcim

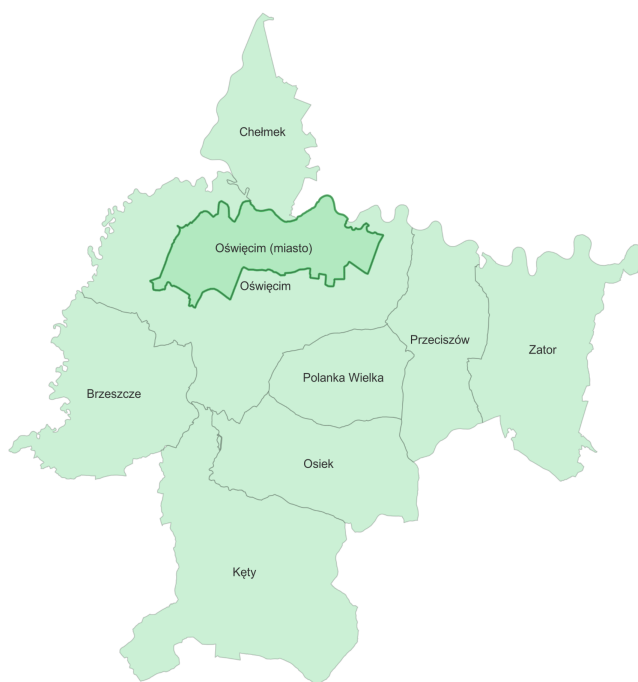
3.1. Położenie

Położenie geograficzne miasta Oświęcim należy traktować z jednej strony jako potencjał rozwojowy, a z drugiej strony jako pewną barierę. Na pozytywną stronę składa się bliskość znaczących ośrodków miejskich (aglomeracja krakowska, aglomeracja bielska oraz konurbacja górnośląska) i szeregu mniejszych miast, stanowiących lokalne ośrodki administracyjne oraz gospodarcze. Cennym zasobem (nie tyle samego miasta, co szerzej rozumianej ziemi oświęcimskiej) w dużej mierze wynikającym z rzeźby terenu – rozległej, wypłaszczonej doliny Wisły, doliny Soły i Kotliny Oświęcimskiej – są liczne stawy, wykorzystywane gospodarczo i turystycznie. Z drugiej strony, uwarunkowania mezoklimatyczne, jak np. zbieg dolin Wisły i Soły tworzący lej dla powietrza znad Śląska, determinują niesprzyjające warunki aerosanitarne i zwiększają trudności w walce o czyste powietrze. Najcenniejszym zasobem przyrodniczym samego Oświęcimia jest rzeka Soła i tereny bezpośrednio nad nią położone, w części objęte ochroną. O ich znaczeniu dla miasta i jego mieszkańców najlepiej świadczy fakt, że w badaniach sondażowych najczęściej wskazywano je jako miejsce wypoczynku i rekreacji.

Oświęcim zlokalizowany na styku dwóch województw: małopolskiego i śląskiego. Miasto jest oddalone w odległości ok. 60 km od Krakowa oraz w odległości ok. 40 km od Katowic. Ponadto w promieniu do 30 km od miasta znajdują się sąsiednie miasta powiatowe tj. Chrzanów, Wadowice, Pszczyna oraz Bielsko-Biała.

Głównymi szlakami komunikacyjnymi łączącymi Oświęcim z ośrodkami w regionie są:

- droga krajowa nr 44 relacji Gliwice–Tychy–Oświęcim–Zator–Skawina–Kraków,
- droga wojewódzka nr 933 relacji Rzechów–Wodzisław Śląski–Jastrzębie-Zdrój–Oświęcim–Chrzanów,
- droga wojewódzka nr 948 relacji Oświęcim–Żywiec.

Rysunek 1. Położenie miasta Oświęcim na tle powiatu oświęcimskiego

Źródło: opracowanie własne

Miasto Oświęcim graniczy:

- od północy z gminą Chelmek i gminą Libiąż,
- od wschodu, południa i zachodu z gminą wiejską Oświęcim.

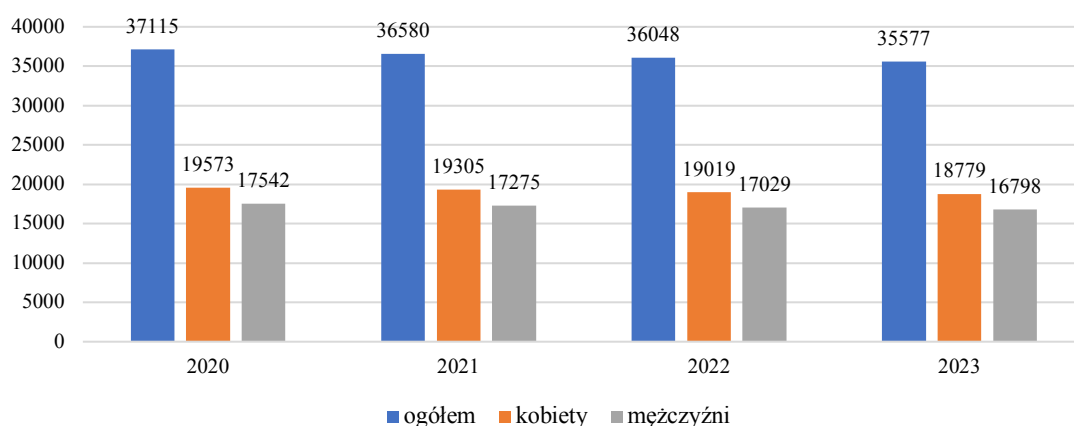
Zgodnie z uchwałą nr XXXIX/39/08 Rady Miasta Oświęcim z dnia 26 listopada 2008 r. na terenie miasta wyodrębnia się 12 osiedli:

- osiedle Zasole,
- osiedle Błonie,
- osiedle Stare Miasto,

- osiedle Stare Stawy,
- osiedle Północ,
- osiedle Zachód,
- osiedle Wschód,
- osiedle Południe,
- osiedle Dwory-Kruki,
- osiedle Monowice,
- osiedle Domki Szeregowe,
- osiedle Pod Borem.

3.2. Sytuacja demograficzna

Według danych na dzień 31 grudnia 2023 r. miasto Oświęcim zamieszkiwało 35 577 osób, z czego 18 779 to kobiety (52,78%), a 16 798 to mężczyźni (47,22%). Na terenie miasta można zaobserwować coroczny spadek liczby ludności. Poniższy rysunek przedstawia liczbę ludności w latach 2020-2023.

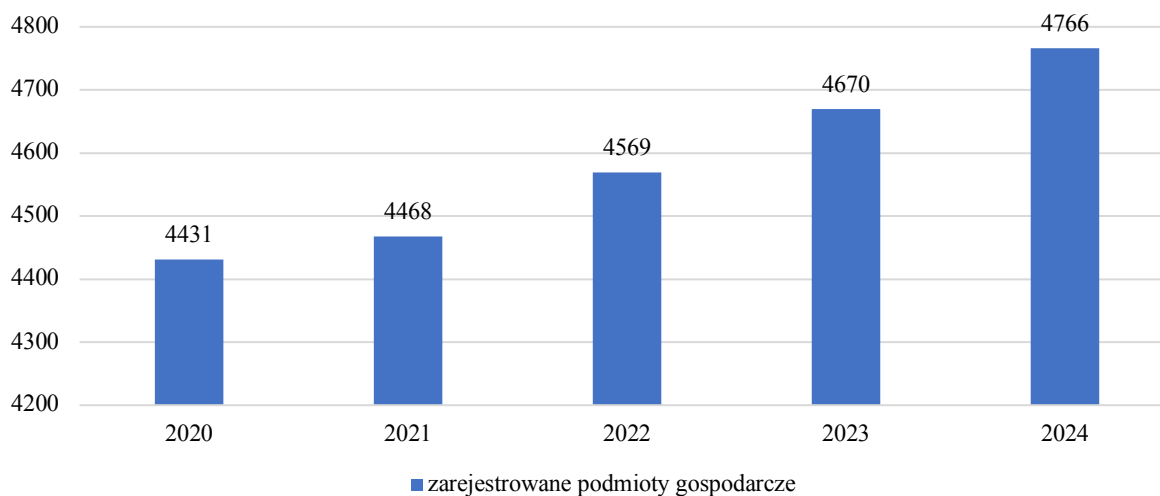

Rysunek 2. Liczba mieszkańców miasta Oświęcim w latach 2020-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS, marzec 2025 r.

3.3. Działalność gospodarcza

Według danych na dzień 31 grudnia 2024 r. na terenie miasta zarejestrowanych było 4766 podmiotów gospodarczych, jest to wzrost o około 2,05% w stosunku do 2023 roku.

Rysunek 3. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie miasta Oświęcim w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS, marzec 2025 r.

4. Ocena stanu środowiska

4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.

Tabela 3. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OŚWIĘCIM NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ 2024-2027“			
Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze Miasta Oświęcim związana z realizacją kierunków działań naprawczych			
Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami			
Lp.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Aktualizacja i wdrażanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej oraz Programu Ograniczania Niskiej Emisji	W 2024 roku opracowano Aktualizację Planu Gospodarki Niskoemisyjnej wraz z inwentaryzacją emisji – raport weryfikacyjny za lata 2021-2023. Koszt opracowania dokumentu wyniósł 4 305,00 zł.	opracowano Aktualizację PGN
2.	Opracowanie projektu założeń do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Oświęcim na lata 2017-2032 zostały przyjęte uchwałą nr XLII/792/17 Rady Miasta Oświęcim z dnia 25 października 2017 r.	uchwalono w 2017 roku
3.	Wdrożenie aktualnego Programu Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego	Miasto Oświęcim corocznie realizuje sprawozdania z realizacji POP.	bieżąca realizacja
4.	Wymiana kotłów węglowych na kotły gazowe, olejowe i elektryczne - dotacja	<p>W 2024 roku Miasto Oświęcim udzieliło 24 dotacji na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła na łączną kwotę 179 331,00 zł. Przesztażone źródła ciepła wymieniono na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20 kotłów gazowych, • 1 ogrzewanie elektryczne, • 1 podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej, • 2 pompy ciepła. 	udzielono dotacji na wymianę 24 nieekologicznych źródeł ciepła
5.	Wymiana kotłów węglowych na podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej – dotacje		
6.	Wymiana pieców węglowych na kotły węglowe niskoemisyjne oraz kotły na biomasę – dotacja		
7.	Wymiana kotłów węglowych na pompy ciepła oraz instalacje - dotacja		
8.	Wdrożenie zasad zielonych zamówień publicznych w Urzędzie Miasta i jednostkach	<p>Umowy ws. realizacji robót budowlanych zawierają zapisy nakazujące wykonawcom wykonywanie robót budowlanych w sposób najpełniej eliminujący zanieczyszczenie powietrza pyłami. W celu realizacji zalecenia wymaga się: czyszczenia na mokro ulic i terenu wokół budowy, które są zanieczyszczone na skutek prowadzonych robót, zraszania w okresie bezdeszczowym składowisk materiałów sypkich, stosowania stanowisk do usuwania gruntu lub błota z kół sprzętu ciężkiego opuszczających plac budowy, stosowania cięcia elementów betonowych na mokro, stosowania przykrycia przy przewożeniu materiałów pyłących.</p> <p>Umowy ws. realizacji usługi regularnego przewożenia osób niepełnosprawnych (dzieci i dorosłych) z miejsc ich zamieszkania na teren miasta Oświęcim do placówek oświatowych i z powrotem, zawierają zapisy, zgodnie z którymi pojazdy, przy użyciu których wykonywana jest usługa, muszą spełniać wymagania normy emisji spalin na poziomie nie niższym niż Euro 6 lub muszą zostać wyprodukowane w latach, kiedy norma ta obowiązuje.</p> <p>Umowy ws. realizacji usługi odbierania odpadów komunalnych od właścicieli położonych na terenie miasta Oświęcim nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy oraz nieruchomości, na których w części zamieszkują mieszkańcy, a w części nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne zawierają zapis, zgodnie z którymi wykonawca, w odniesieniu do pojazdów użytkowanych do świadczenia usługi, zobowiązany jest stosować wymagania ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych, w tym do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w art. 68a w związku z art. 68b tejże ustawy, dot. pojazdów kategorii N2 i N3 napędzanych paliwami alternatywnymi, odpowiednio do zakresu przedmiot umowy i okresu jej realizacji.</p> <p>W umowach zawarty jest zapis ogólny nakazujący realizację zamówień z poszanowaniem zasad ekologii oraz w sposób</p>	stosowanie w zawieranych umowach zapisów dot. ochrony środowiska

		najpełniej ograniczający emisję zanieczyszczeń do środowiska, w tym do powietrza i gleby.	
9.	Rozwój systemu dróg publicznych	<p>W latach 2021-2024 realizowano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa drogi od ul. Zaborskiej w kierunku ul. Zatorskiej – etap II, część I – wartość zadania: 2 850 000,00 zł, realizacja w latach 2021-2022, • budowa drogi gminnej w km od 0+020,0 do km 0+626,4 (skrzyżowania z drogą powiatową: 1897K w km od 0+0,004 do km 0+020 i w km od 0+626,4 do km 0+634,3) w miejscowości Oświęcim, Powiat Oświęcimski – droga za Kauflandem – wartość zadania: 3 419 640,00 zł, realizacja w latach 2021-2023, • przebudowa i rozbudowa ulicy Pod Borem w Oświęcimiu – wartość zadania: 4 411 859,28 zł, realizacja zadania w latach 2022-2023, • przebudowa i rozbudowa ul. Koszykowej w Oświęcimiu – wartość zadania: 3 279 684,65 zł, realizacja w latach 2022-2023, • budowa ul. Kasińskiego w Oświęcimiu – wartość zadania: ok. 7 473 000,00 zł, realizacja zadania rozpoczęła się w 2022 roku i potrwa do 2028 roku, • przebudowa ul. Unii Europejskiej wraz z przebudową skrzyżowania z ul. Fabryczną (DK44) i ul. Foksa w Oświęcimiu – wartość zadania: ok. 21 331 862,12 zł, realizacja zadania rozpoczęła się w 2023 roku i potrwa do 2026 roku, • przebudowa ul. Niwa Monowicka – wartość zadania: 918 298,80 zł, realizacja w 2024 roku, • przebudowa ul. Bajcarki – wartość zadania: 400 000,00 zł, realizacja w 2024 roku, • przebudowa ul. Budowlanych – wartość zadania: 2 000 000,00 zł, realizację zadania rozpoczęto w 2024 roku i potrwa do 2025 roku, • przebudowa ul. Mieszka I – wartość zadania: 1 200 000,00 zł, realizację rozpoczęto w 2024 roku i potrwa do 2025 roku, • przebudowa kładki przez rzekę Solę w ciągu ul. Cichej – wartość zadania: 7 000 000,00 zł, realizację rozpoczęto w 2024 roku i potrwa do 2026 roku. 	realizacja na bieżąco poprzez budowę i przebudowę dróg
10.	Budowa dróg gminnych Chodniki od km 0+004,31 do 0+352,03 oraz Sikorskiego od km 0+016,59 do 0+450,72 w Oświęcimiu	Zadanie realizowane w latach 2019-2020. W 2019 roku wykonano w całości prace w zakresie konstrukcji jezdni i chodników, natomiast w 2020 roku zrealizowano pozostały zakres robót budowlanych tj. oświetlenie uliczne, ułożenie nawierzchni w postaci warstwy ścieralnej z asfaltu oraz docelowe oznakowanie.	zadanie zrealizowane w 2020 roku
11.	Przebudowa ulicy Prusa i ulicy Orzeszkowej	Zadanie było realizowane w cyklu dwuletnim przy udziale środków budżetu Państwa w ramach Oświęcimskiego Strategicznego Programu Rządowego na lata 2016-2020. I etap realizacji zadania obejmował przebudowę ul. Orzeszkowej i zakończony został odbiorem końcowym w 2019 r. II etap realizacji zadania obejmował kompleksową przebudowę ul. Prusa, polegającą na wymianie nawierzchni i całej konstrukcji jezdni wraz z ujednoliceniem jej szerokości do 5,5 m, przebudowie skrzyżowania ul. Jana Pawła II, Orzeszkowej i Prusa, przebudowie chodników, budowie zatok postojowych, przebudowie elementów sieci kanalizacji deszczowej i odwodnienia drogi. Zadanie zostało zakończone przed planowanym terminem, a odbiór końcowy przedsięwzięcia przeprowadzono w dniu 8.06.2020 r.	zadanie zrealizowane w 2020 roku
12.	Przebudowa ul. Żwirki i Wigury	Zadanie było realizowane w latach 2019-2020. Przebudowa drogi obejmowała wykonanie odcinków kanalizacji deszczowej i odwodnienia drogi, wykonanie oświetlenia, konstrukcji jezdni, parkingów i chodników oraz nawierzchni z kostki brukowej. Wykonano także szereg prac związanych z przebudową oraz zabezpieczeniem innych sieci niezwiązanych bezpośrednio z drogą, ale położonych w pasie drogowym. W efekcie uzyskano całkowicie nowy odcinek drogi łączącej ul. Piłsudskiego z ul. Górnickiego i stwarzającego nowej jakości połączenie komunikacyjne dla Osiedla Arciszewskiego. Całość robót zakończono w terminie umownym 31.07.2020r. Odbiór końcowy przeprowadzono w dniu 11.08.2020 r. i dopuszczono drogę do użytkowania.	zadanie zrealizowane w 2020 roku

13.	Przebudowa ul. Zaborskiej od ronda ul. Królowej Jadwigi do ul. Jagiełły	W kwietniu 2024 roku rozpoczęto modernizację odcinka ul. Zaborskiej, od skrzyżowania z ul. Królowej Jadwigi przy rondzie im. Strażaków OSP, do ronda im. Spadochroniarzy na wysokości gabinetów medycznych. Inwestorem jest Powiat Oświęcimski. Miasto Oświęcim dofinansowało remont drogi, który obejmuje wymianę nawierzchni jezdni na ponad półkilometrowym odcinku, odtworzenie poboczy oraz prace na tarczy obu rond.	realizację rozpoczęto w 2024 roku
14.	Przebudowa ul. Wiejskiej (obok budynków 36, 38, 40, 42)	W wyniku przeprowadzonego przetargu nieograniczonego w dniu 28.02.2020 r. zawarto umowę z Wykonawcą na przebudowę ulicy. Przekazanie placu budowy nastąpiło w dniu 09.03.2020 r. Roboty budowlane polegały na: przebudowie drogi o długości łącznej 452 m, której szerokość wyniosła od 2,6 m do 4,2 m, budowie dojeżdż do posesji, budowie zjazdów do posesji, budowie kolektora kanalizacji deszczowej o średnicy 315 mm – ok. 240 m, budowie przykanalików kanalizacji deszczowej - ok. 34 m. Odbiór końcowy nastąpił w dniu 06.07.2020 r.	zadanie zrealizowane w 2020 roku
15.	Przebudowa ul. Przedszkolnej	W 2020 roku zakończono realizację zadania. Roboty obejmowały wykonanie nowej nawierzchni ulicy, przebudowę miejsc postojowych, utwardzenie terenu pod kontenery i budowę wiaty śmietnikowej oraz nowe nasadzenia. Koszt realizacji zadania wyniósł ok. 327 000,00 zł.	zadanie zrealizowane w 2020 roku
16.	Przebudowa ul. Piłsudskiego	W 2021 roku zakończono realizację zadania. Odnowiono ponad 541-metrowy odcinek drogi od skrzyżowania z ulicą Żwirki i Wigury, aż do skrzyżowania z ulicą Chopina. W ramach zadania przebudowano jezdnię, chodniki, zjazdy, pobocza oraz elementy odwodnienia oraz zabezpieczenia sieci teletechnicznej, elektroenergetycznej i ciepłowniczej. Powstały dodatkowe miejsca parkingowe. Koszt inwestycji wyniósł około 1 800 000,00 zł.	zadanie zrealizowane w 2021 roku
17.	Przebudowa przedłużenia ul. Granicznej do ul. Nowej wraz z łącznikiem ul. Nowej do ul. Pod Borem	Zadanie zrealizowano w 2023 roku. Przebudowa ulicy pod Borem objęła odcinek o długości około 710 m. Zakres prac polegał między innymi na poszerzeniu drogi, budowie chodnika, zjazdów, kanalizacji deszczowej oraz przebudowie sieci ciepłowniczej, wodociągowej i elektroenergetycznej. Ulica Pod Borem łączy się z drogą krajową 44 oraz stanowi dojazd z drogi powiatowej do drogi gminnej, obsługującej tereny strefy gospodarczej. Koszt inwestycji wyniósł ponad 4 400 000,00 zł.	zadanie zrealizowane w 2023 roku
18.	Przebudowa dróg osiedlowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Szpitalnej	Zadanie zostało zrealizowane w 2020 roku. Celem przedmiotowego projektu była przebudowa ok. 1800 m dróg osiedlowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w rejonie przylegającym do ul. Szpitalnej w zakresie: jezdni dróg, chodników, parkingów, zieleni, oświetlenia ulicznego, kanalizacji deszczowej, sieci elektrycznej, telekomunikacyjnej, wodociągowej oraz placów zabaw, altan śmietnikowych, placów pod altany śmietnikowe i placów pod trzepaki. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 5 456 872,99 zł.	zadanie zrealizowane w 2020 roku
19.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1880K ul. Powstańców Śląskich, na odcinku nr I od km 0+228,00 do km 0+536,00 oraz na odcinku nr II od km 0+587,00 do km 0+821,59 ul. Kolbego na odcinku nr III od km 1+164,83 do km 3+034,44 w miejscowości Oświęcim – pomoc dla powiatu	W 2021 roku zakończono realizację zadania. Odbiór robót budowlanych odbył się 24.07.2020r. W ramach zadania wykonano przebudowę ul. Powstańców Śląskich. Zakres prac obejmował m.in.: przebudowę jezdni, chodników, wysp azylu w rejonie „ronda” przed dworcem PKP, wysp kanalizujących, pierścienia „ronda” przed dworcem PKP, elementów odwodnienia, zjazdów, zabezpieczenie infrastruktury technicznej. W dniu 24.07.2020r. przekazano plac budowy dla kolejnego odcinka inwestycji tj. ul. Kolbego w Oświęcimiu. Odbioru robót budowlanych dokonano w dniu 11.10.2021r. Zakres przebudowy ul. Kolbego w Oświęcimiu obejmował m.in.: wykonanie nowej nawierzchni jezdni, chodników, zjazdów, elementów odwodnienia, przebudowy ciągu pieszo-rowerowego, wysp azylu w rejonie „ronda” im. Augusta Kowalczyka, pierścienia „ronda” im. Augusta Kowalczyka, rozbiórki istniejącej i budowy nowej sieci oświetlenia ulicznego, zabezpieczenia obcej infrastruktury technicznej. Całkowita wartość robót budowlanych wyniosła 6 602 595,21 zł, a uzyskane dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych opiewało na kwotę 3 209 292,86 zł.	zadanie zrealizowane w 2021 roku
20.	Rozbudowa drogi gminnej 510691K w km od 0+012,61 do km 1+225,82 w miejscowości Miasto Oświęcim, Powiat	Zadanie zostało zrealizowane w 2020 roku. Celem przedmiotowego projektu była rozbudowa i przebudowa drogi gminnej – ul. Polowieckiej w Oświęcimiu o długości 1213 m wraz z przebudową istniejącej infrastruktury technicznej, budową kanalizacji	zadanie zrealizowane w 2020 roku

	Oświęcimski – modernizacja ul. Polowieckiej	deszczowej, przebudową zjazdów, budową oświetlenia i chodników. Całkowity koszt realizacji inwestycji wyniósł 5 974 731,31 zł.	
21.	Zagospodarowanie terenu pomiędzy ul. Berka Joselewicza i ul. Bulwary wraz z budową parkingu podziemnego	Realizację zadania rozpoczęto w 2022 roku i potrwa ona do 2025 roku. Łączny koszt realizacji inwestycji wyniesie około 31 000 000,00 zł.	koszt realizacji ok. 31 000 000,00 zł
22.	Utrzymanie dróg w sposób ograniczający wtórną emisję zanieczyszczeń poprzez regularne mycie, remonty i poprawę stanu nawierzchni dróg	Miasto Oświęcim zawiera umowy na utrzymanie czystości i porządku, prowadzenie akcji zimowej w granicach administracyjnych miasta Oświęcim poprzez: zimowe oczyszczanie dróg, pozimowe i letnie oczyszczanie, letnie utrzymanie płyty Rynku Głównego i dróg wokół Rynku, letnie utrzymanie Placu Pokoju, letnie utrzymanie Parku Zasole, letnie utrzymanie Parku Pokoju, opróżnianie i mycie koszy ulicznych, obsługa koszy na psie odchody, chemiczne zwalczanie chwastów wraz z oczyszczaniem, oczyszczanie terenów z darni, zbieranie odpadów, zbieranie padłych zwierząt oraz nieczystości stałych w ramach interwencji, czyszczenie krat ściekowych przy drogach, czyszczenie korytek odwadniających, utrzymanie placów zabaw, porządkowanie terenów miejskich przejętych od dzierżawców, obsługa imprez kulturalnych, obsługa przystanków komunikacyjnych, obsługa słupów tablic ogłoszeniowych, mycie tablic do obiektów.	aktualna umowa obejmuje 2 lata (2025-2026)
23.	Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy oraz stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej (autobus/pociąg) mającego na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego	W 2019 roku w ramach projektu „Poprawa jakości transportu publicznego w Oświęcimiu poprzez zakup ekologicznych autobusów” zakupiono 6 autobusów, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • 1 autobus midi z silnikami EURO 6, • 5 hybrydowych autobusów maxi. W 2020 roku w ramach projektu „Zakup bezemisyjnego taboru do obsługi transportu miejskiego wraz z montażem tablic informacji pasażerskiej na terenie miasta Oświęcim”, zakupiono: 1 zeroemisyjnego autobusu maxi o napędzie elektrycznym.	w latach 2019-2020 zakupiono 7 autobusów niskoemisyjnych
24.	Zakup bezemisyjnego taboru do obsługi transportu miejskiego wraz z montażem tablic informacji pasażerskiej na terenie miasta Oświęcim		
25.	Rozwój terenów przykolejowych w Oświęcimiu – budowa węzła przesiadkowego	Zadanie było realizowane w latach 2017-2019. Inwestycja polegała na budowie wielopoziomowego parkingu typu Park&Ride, w miejscu byłego hotelu Glob. Parking posiada 4 kondygnacje nadziemne, w ramach, których powstały stanowiska postojowe dla 300 samochodów. W ramach parkingu powstało także 59 stanowisk dla rowerów, skuterów i motocykli. W budynku wykonano również sanitariaty, pomieszczenia obsługi parkingu wraz z częścią socjalną i sanitarną oraz pomieszczenia techniczne, takie jak serwerownia i pomieszczenie akumulatorów fv. W ramach projektu została przebudowana ul. Powstańców Śląskich, w celu umożliwienia dojazdu do obiektu. Efektem przeprowadzonych prac jest nowa infrastruktura o charakterze węzła przesiadkowego, która służy mieszkańcom miasta i okolicznych miejscowości. Poprawie uległa także estetyka okolicy dworca kolejowego. Całkowita wartość projektu wyniosła 20 606 966,51 zł, z czego dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Regionalnego wyniosło 14 288 350,74 zł. W 2020 roku oddano do użytku nowy budynek dworca kolejowego w stacji Oświęcim oraz parking P&R.	oddane do użytku w 2020 roku
26.	Zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom oraz poprawa estetyki przystanków komunikacyjnych na terenie miasta	Na terenie miasta Oświęcim obecnie znajduje się 125 przystanków autobusowych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • 34, których właścicielem jest Miasto Oświęcim, • 66, których właścicielem jest Powiat Oświęcimski, • 10, których właścicielem jest Województwo Małopolskie, • 15, których właścicielem jest GDDKiA. Na 11 przystankach znajduje się System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej – Kiedy przyjedzie? Umożliwiający pasażerom dostęp do rozkładu jazdy określającego rzeczywisty czas odjazdu autobusu z danego przystanku. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom pasażerów dotyczących łatwego i wygodnego zakupu biletów obecnie istnieje możliwość ich zakupu w 3 biletomatach stacjonarnych znajdujących się na przystankach, w biletomatach	125 przystanków autobusowych, System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej na 11 przystankach wymieniane są wiaty przystankowe

		zamontowanych we wszystkich autobusach MZK, a także aplikacji mobilnej moBilet, W celu zapewnienia komfortu pasażerów oczekujących na autobus Miasto sukcesywnie wymienia stare wiaty przystankowe. Również MZK dążąco do zapewnienia komfortowego korzystania z komunikacji miejskiej sukcesywnie wymienia stary tabor autobusowy.	
27.	Budowa i organizacja tras rowerowych	<p>W latach 2019-2024 powstawały ścieżki rowerowe i ciągi pieszo rowerowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Fabrycznej, kontynuacja do ul. Polowieckiej o długości ok. 230 mb – zadanie było realizowane w 2019 roku, z budżetu miasta na ten cel przeznaczono 400 239,98 zł, • ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż ul. Wisławy Szymborskiej o długości ok. 630 mb – zadanie było realizowane w 2022 roku, wartość: 83 818,18 zł z budżetu miasta i darowizny, • ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż ul. Z. Posnysz o długości ok. 650 mb – zadanie było realizowane w 2023 roku, wartość: 85 302,96 zł, finansowanie z budżetu miasta i Funduszu Dróg Samorządowych, • ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Krasieńskiego (I etap) o długości ok. 700 mb – zadanie było realizowane w 2024 roku, wartość: 353 612,74 zł z budżetu miasta i Polskiego Ładu. 	w latach 2019-2024 wybudowano ok. 2 210 mb ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych
28.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza	<p>W 2024 roku na terenie miasta Oświęcim odbyły się 3 imprezy o tematyce ekologicznej. W kwietniu w Oświęcimskim Centrum Kultury odbył się „Dzień Ziemi”, w maju w Parku Pokoju odbyła się „Ekomajówka Oświęcim 2024”, natomiast w sierpniu na Bulwarach odbył się Piknik Organizacji Pozarządowych. Podczas imprez zorganizowany został plenerowy punkt konsultacyjno-informacyjny Programu „Czyste Powietrze”, w którym mieszkańcy miasta mogli uzyskać informacje dotyczące warunków dofinansowania, sposobu składania wniosków o dofinansowanie oraz zasad realizacji i rozliczania przedsięwzięć. Wszystkim zainteresowanym mieszkańcom wydano broszury informacyjne o zasadach Programu.</p> <p>W 2024 roku wyemitowano 2 audycje telewizyjne dotyczące działań realizowanych przez Miasto w związku z ochroną powietrza. Podczas prelekcji zostały omówione możliwości pozyskania dotacji na wymianę nieekologicznych źródeł grzewczych oraz zachęcano mieszkańców do korzystania z Punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu „Czyste Powietrze”.</p> <p>W ramach realizacji zadań bieżących funkcjonariusze Straży Miejskiej oraz pracownicy Wydziału Ochrony Środowiska podczas przeprowadzania kontroli nieruchomości roznieśli 193 broszury informacyjne dotyczące Programu „Czyste Powietrze”. Dodatkowo informowali mieszkańców o możliwości skorzystania z dotacji do wymiany starych źródeł ciepła na nowe ekologiczne oraz wymiany okien i drzwi.</p> <p>Ponadto zakupiono materiały promocyjne, tj. broszury oraz roll-up na potrzeby Punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu Czyste Powietrze. Przygotowano ulotki dotyczące dotacji do wymiany starych źródeł ciepła na nowe ekologiczne. Koszt materiałów promocyjnych wyniósł 2 289,03 zł.</p> <p>Ponadto na stronie internetowej Urzędu w zakładce Urząd Miasta – stan jakości powietrza, możliwe jest sprawdzenie na bieżąco stanu jakości powietrza w mieście. Jakość powietrza określana jest na podstawie wyników badań wykonanych z zastosowaniem automatycznej stacji zlokalizowanej przy ul. Bema 12A oraz sensorów Airly i LookO2, które pozwalają na monitorowania jakości powietrza w czasie rzeczywistym. Miasto Oświęcim współpracuje z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego w Oświęcimiu w zakresie informowania szkół, przedszkoli, placówek służby zdrowia, jednostek miejskich o stopniu zanieczyszczenia powietrza dla powiatu oświęcimskiego.</p>	3 imprezy o tematyce ekologicznej 2 audycje telewizyjne
29.	Edukacja i informacja o niskiej emisji		
30.	Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych	<p>Straż Miejska w 2024 roku przeprowadziła 223 kontrole w zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej i spalania odpadów, z czego 73 z przeprowadzonych kontroli było kontrolami interwencyjnymi. W przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania przepisów zastosowano sankcje karne w postaci: 30 pouczeń, 2 mandatów na kwotę 700 zł, ponadto pobrano 8 próbek popiołu (koszt wykonanych badań wyniósł 4 477,20 zł).</p>	223 kontrole

31.	Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii	Zgodnie ze sprawozdaniami z realizacji Programu Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego za lata 2023-2024 zainstalowano łącznie 14 OZE: <ul style="list-style-type: none"> w 2023 roku zrealizowano 9 inwestycji OZE – 3 instalacje fotowoltaiczne, 5 pomp ciepła, 1 urządzenie grzewcze spalające biomasę, w 2024 roku zrealizowano 5 inwestycji OZE – 3 pompy ciepła, 2 urządzenia grzewcze spalające biomasę. 	w latach 2023-2024 zamontowało łącznie 14 OZE
32.	Montaż kolektorów słonecznych – dotacja	W roku 2023 roku zgodnie ze sprawozdaniem POP zamontowano 3 instalacje fotowoltaiczne na budynkach/lokalach zlokalizowanych na terenie miasta Oświęcim. W 2024 roku nie zamontowano ani kolektorów słonecznych ani instalacji fotowoltaicznych.	3 instalacje fotowoltaiczne w 2023 roku
33.	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację	W latach 2023-2024 nie przeprowadzono termomodernizacji żadnego budynku użyteczności publicznej.	brak realizacji w latach 2023-2024
34.	Termomodernizacja dwóch budynków (administracyjnego i przedpogrzebowego) na terenie Cmentarza Komunalnego przy ul. Wiklinowej 5 w Oświęcimiu wraz z wielobranżową przebudową oraz zmianą układu funkcjonalnego pomieszczeń ww. obiektów	Realizację zadania rozpoczęto w 2017 roku i będzie ono kontynuowane do 2027 roku. Łączne nakłady finansowe na realizację zadania wyniosą około 750 000,00 zł.	koszt realizacji ok. 750 000,00 zł
35.	Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne	W 2024 roku dokonano wymiany oświetlenia w 58 punktach na terenie miasta Oświęcim.	wymieniono oświetlenie w 58 punktach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie miasta Oświęcim

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie miasta.

Tabela 4. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020 r.	Stan aktualny na koniec 2024 roku
1.	Liczba zanieczyszczeń, dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie	3	2
2.	Ścieżki rowerowe (drogi dla rowerów) ogółem [km]	22,3*	27,8 (2023 r.)
3.	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem [t/r]	513 019	639 381
4.	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [szt.]	1 742	14 845**
5.	Ilość OZE na terenie miasta [szt.]	105	b.d.
6.	Ilość obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji [szt.]	5	0

* dane GUS, BDL dotyczące dróg rowerowych ogółem, będących w zarządzie nie tylko Miasta Oświęcim

** zgodnie z danymi przekazanymi przez PSG Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie, pismo znak: PSGKR.RODZ.422.149.150.25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miasta Oświęcim, WIOŚ/GIOŚ oraz Głównego Urzędu Statystycznego

4.1.1. Opis stanu obecnego

4.1.1.1. Jakość powietrza na obszarze Miasta Oświęcim

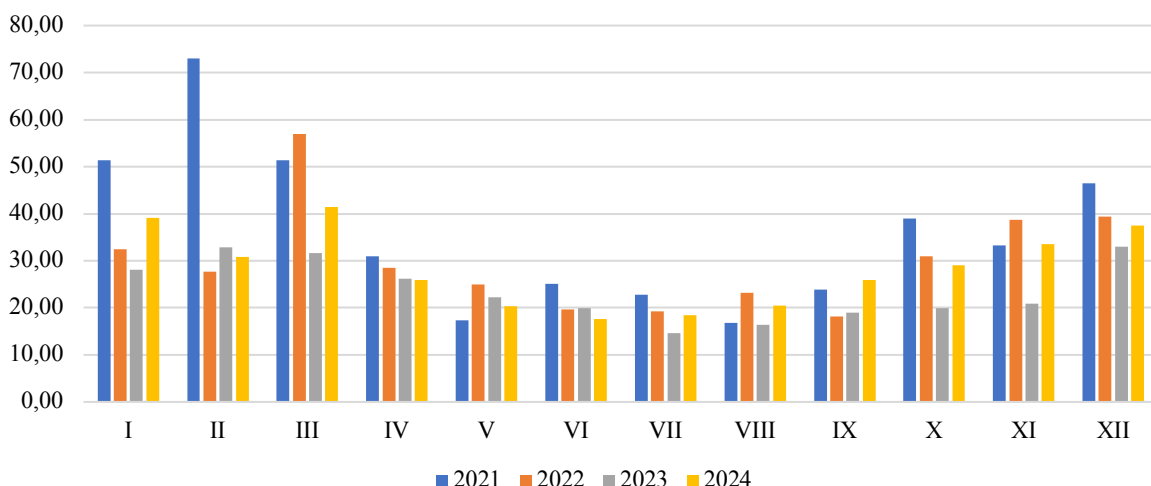
Ocenę jakości powietrza na terenie miasta Oświęcim przeprowadzono w oparciu o dane pochodzące z opracowań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie tj.: Rocznej oceny jakości powietrza w województwie małopolskim za rok 2021, 2022, 2023 oraz 2024.

Ocena przeprowadzona została w trzech wyodrębnionych strefach na terenie województwa małopolskiego:

- aglomeracja krakowska,
- miasto Tarnów,

- strefa małopolska (Miasto Oświęcim).

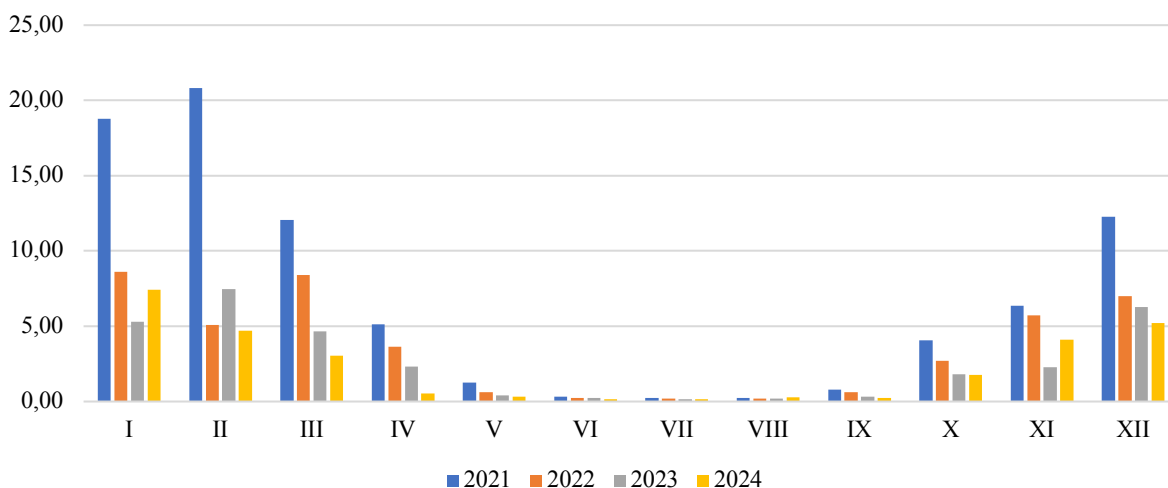
Na terenie strefy małopolskiej oceny prowadzone są w oparciu o stacje pomiarowe znajdujące się m.in. na terenie miasta Oświęcim. Stacja pomiarowa zlokalizowana jest w przy ulicy J. Bema (nazwa stacji: Oświęcim, ul. J. Bema, kod krajowy stacji: MPOswiecBema). Na stacji prowadzone są pomiary emisji stężeń: pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)pirenu w PM₁₀, benzenu, etylobenzenu, m,p-ksylenu, o-ksylenu i toluenu.

Rysunek 4. Średnie stężenie pyłu PM₁₀ na stacji zlokalizowanej w gminie miejskiej Oświęcim (Oświęcim, ul. J. Bema) w latach 2021-2024 (µg/m³)

Źródło: Pomiary powietrza – Monitoring Powietrza za lata 2021-2024

Maksymalne miesięczne stężenie pyłu PM₁₀ odnotowano w lutym 2021 tj. 73,03 µg/m³. Średnia wartość roczna wyniosła: 35,97 µg/m³ w 2021 roku, 30,00 µg/m³ w 2022 roku, 23,71 µg/m³ w 2023 roku oraz 28,34 µg/m³ w 2024 roku. Wartości średnio roczne wskazują na pogorszenie się jakości powietrza w 2024 roku ze względu na stężenie pyłu PM₁₀ w stosunku do roku 2023.

Rysunek 5. Średnie stężenie benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ na stacji zlokalizowanej w gminie miejskiej Oświęcim (Oświęcim, ul. J. Bema) w latach 2021-2024 (µg/m³)

Źródło: Pomiary powietrza – Monitoring Powietrza za lata 2021-2024

Maksymalne miesięczne stężenie benzo(a)pirenu odnotowano w lutym 2021 tj. 20,84 µg/m³. Średnia wartość roczna wyniosła: 6,87 µg/m³ w 2021 roku, 3,59 µg/m³ w 2022 roku, 2,62 µg/m³ w 2023 roku oraz 2,33 µg/m³ w 2024 roku. Wartości średnio roczne wskazują na polepszenie się jakości powietrza w 2024 roku ze względu na stężenie benzo(a)pirenu w stosunku do roku 2023.

Tabela 5. Zestawienie danych dla poszczególnych zanieczyszczeń mierzonych na stacji w Oświęcimiu w latach 2021-2024

Rok	Nazwa statystyki	toluen	etylobenzen	o-ksylen	m,p-ksylen	benzen	pył PM10	benzo(a)piren
2021	Roczne stężenie [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	2,5	0,8	0,6	1,7	1,5	35,7	6,9
	Liczba dni w roku z przekroczeniami średniej dobowej	0	0	0	0	-	67	-
	Minimum roczne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,1
	Maksimum roczne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	76,2	34,4	26,2	57,8	21,0	329,8	26,5
2022	Roczne stężenie [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	2,2	0,9	0,7	1,6	1,4	30,2	3,6
	Liczba dni w roku z przekroczeniami średniej dobowej	0	0	0	0	-	49	-
	Minimum roczne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,1
	Maksimum roczne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	48,3	49,2	41,2	48,3	16,7	250,9	11,9
2023	Roczne stężenie [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	2,1	0,6	0,5	1,8	1,1	23,7	2,5
	Liczba dni w roku z przekroczeniami średniej dobowej	0	0	0	0	-	20	-
	Minimum roczne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,1
	Maksimum roczne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	32,2	43,3	8,5	43,2	13,9	171,0	16,4
2024	Roczne stężenie [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	2,1	0,8	0,5	1,5	1,1	28,4	2,3
	Liczba dni w roku z przekroczeniami średniej dobowej	0	0	0	0	-	38	-
	Minimum roczne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,6	0,1
	Maksimum roczne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	82,4	49	11,3	46,9	24,1	393,1	15,8

Źródło: Pomiary powietrza – Monitoring Powietrza za lata 2021-2024

Według oceny rocznej jakości powietrza na terenie województwa małopolskiego za rok 2024, prowadzonej przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie, na podstawie matematycznego modelu rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu, jakość powietrza w mieście odbiegała od poziomu odpowiadającego obowiązującym normom. Okresowo występowały przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych takich zanieczyszczeń jak: benzo(a)piren i ozon.

Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie małopolskim, Miasto Oświęcim leży w strefie małopolskiej. W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie klas poszczególnych zanieczyszczeń występujących na terenie strefy.

Tabela 6. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej

Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ²⁾
strefa małopolska	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A1

1) dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

Źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Małopolskim – raport wojewódzki za rok 2024

Sejmik Województwa Małopolskiego uchwałą nr LXXV/1102/23 z dnia 20 listopada 2023 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXV/373/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego przyjął „Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego”.

Celem Programu ochrony powietrza jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10, PM2,5, dwutlenku azotu oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu, a następnie aktualizacja działań naprawczych, które wpłyną na poprawę jakości powietrza.

Do analiz, które były niezbędne w Programie ochrony powietrza wykorzystano dane dla roku 2021, który jest rokiem bazowym.

Obowiązki Prezydenta Miasta Oświęcim w ramach realizacji Programu ochrony powietrza:

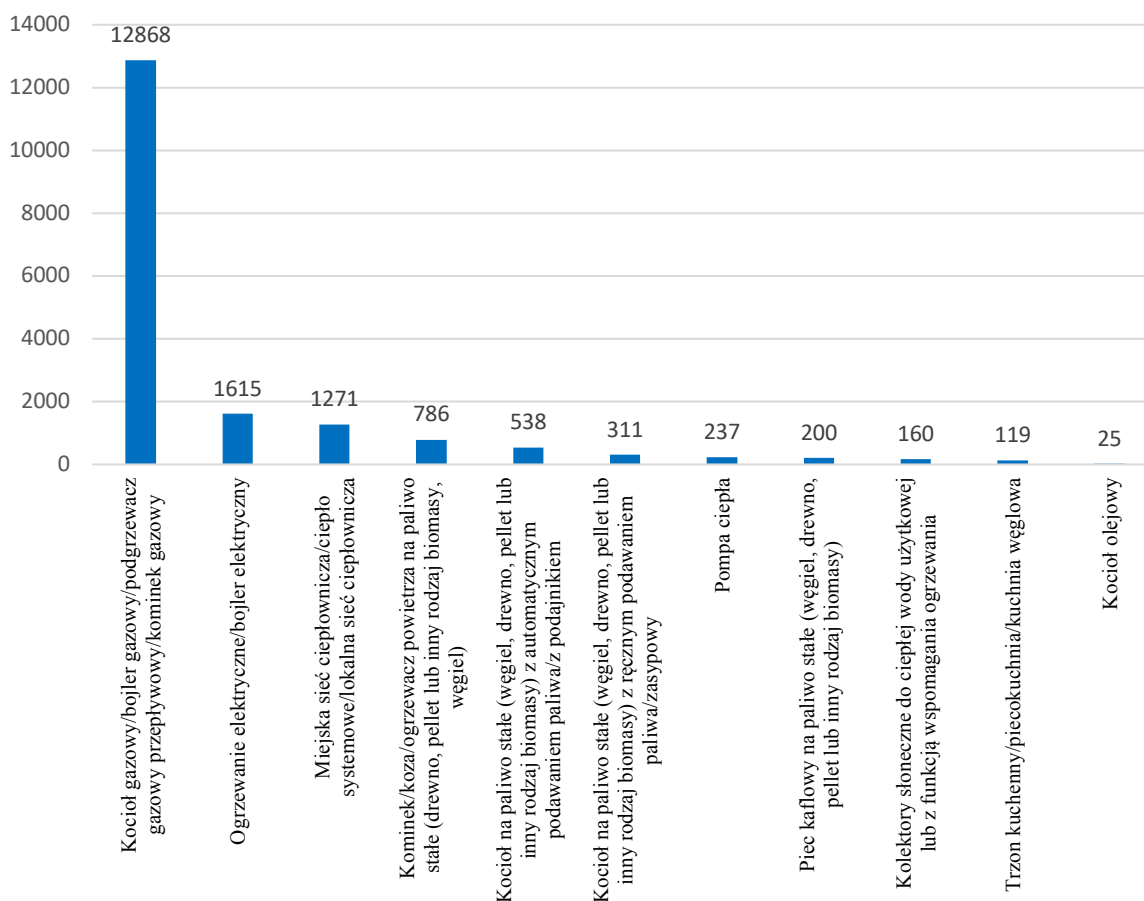
- przedkładanie Marszałkowi Województwa sprawozdań z realizacji działań ujętych w Programie,
- prowadzenie działań ograniczających emisję z obiektów należących do miasta poprzez termomodernizację czy wymianę źródeł ciepła,
- przekazywanie informacji i ostrzeżeń związanych z Planem Działań Krótkoterminowych,
- realizacja działań ujętych w planie działań krótkoterminowych, w zależności od ogłoszonego alarmu,
- prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza,

4.1.1.2. Niska emisja na terenie Miasta Oświęcim

Niska emisja to zanieczyszczenia trafiające do powietrza, a pochodzące z komunikacji samochodowej i procesu spalania węgla o niskiej jakości czy odpadów – w domowych piecach, paleniskach, lokalnych kotłowniach. Zasadniczo są to te zanieczyszczenia, które są emitowane przez kominy o niskiej wysokości czy paleniska. Wysokość ma znaczenie, ponieważ to właśnie emisja z niskich kominów rozprzestrzenia się po najbliższej okolicy i najbardziej szkodzi okolicznym mieszkańcom.

Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków

W 2021 roku została utworzona Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków, nad którą nadzór sprawuje Główny Urząd Nadzoru Budowlanego. Jest to narzędzie informatyczne służące gromadzeniu i udostępnianiu informacji na temat ogrzewania wszystkich budynków. Do dnia 30.06.2022 r. każdy właściciel nieruchomości był zobowiązany do złożenia deklaracji dotyczącej źródeł ciepła i źródeł spalania paliw w budynkach mieszkalnych oraz niemieszkalnych.

Rysunek 6. Rodzaje źródeł ogrzewania w budynkach na terenie miasta Oświęcim

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z realizacji działań antysmogowych Miasta Oświęcim ograniczających niską emisję za rok 2024

Zgodnie ze sprawozdaniem antysmogowym za 2024 rok na terenie miasta Oświęcim znajdowało się:

- 99 szt. kotłów pozaklasowych,
- 218 szt. kotłów klasy 3,
- 115 szt. kotłów klasy 4,
- 205 szt. kotłów klasy 5,
- 73 szt. kotłów ekoprojekt.

Program Czyste Powietrze

W dniu 15.09.2021 r. Miasto Oświęcim podpisało porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, w sprawie prowadzenia punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu Czyste Powietrze.

Program skierowany jest do osób fizycznych, które są właścicielami/współwłaścicielami budynku mieszkalnego jednorodzinnego.

W Punkcie mieszkańcy otrzymują pomoc w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie, który zostaje przekazany do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie za pośrednictwem Miasta Oświęcim. Punkt konsultacyjno-informacyjny znajduje się w siedzibie Urzędu Miasta Oświęcim przy ul. Zaborskiej 2 pok. 33. Obsługa mieszkańców odbywa się dwa razy w tygodniu – we wtorki i czwartki, po wcześniejszym ustaleniu terminu wizyty.

Tabela 7. Liczba wniosków złożonych w 2024 roku w ramach prowadzenia Punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu Czyste Powietrze

Lp.	Rodzaj dofinansowania	Liczba złożonych wniosków	Rodzaj przedsięwzięć
1	Wniosek o dofinansowanie - poziom podstawowy	53	Mieszkańcy składali wnioski na wymianę źródeł ciepła, ocieplenie budynków, wymianę okien i drzwi oraz instalacje fotowoltaiczne.
2	Wniosek o dofinansowanie - poziom podwyższony	2	
3	Wniosek o dofinansowanie - poziom najwyższy	3	
4	Wniosek o płatność	51	

Źródło: Sprawozdania z realizacji działań antysmogowych Miasta Oświęcim ograniczających niską emisję za rok 2024

Miasto Oświęcim na podstawie:

- uchwały nr LXXII/1154/24 z dnia 28.02.2024 r. w sprawie zasad przyznawania osobom fizycznym dotacji ze środków budżetu Miasta Oświęcim na wymianę starych i nieekologicznych źródeł ciepła na nowe ekologiczne źródła grzewcze w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych w ramach ograniczania niskiej emisji dla Miasta Oświęcim,
- uchwały nr LXXII/1155/24 z dnia 28.02.2024 r. w sprawie zasad przyznawania osobom fizycznym, osobom prawnym i wspólnotom mieszkaniowym dotacji ze środków budżetu Miasta Oświęcim na wymianę starych i nieekologicznych źródeł ciepła na nowe ekologiczne źródła grzewcze w lokalach mieszkalnych i budynkach wielorodzinnych, w ramach ograniczania niskiej emisji dla Miasta Oświęcim,
- uchwały nr LXXII/1156/24 z dnia 28.02.2024 r. w sprawie zasad przyznawania osobom fizycznym dotacji ze środków budżetu Miasta Oświęcim na wymianę starych i nieekologicznych źródeł ciepła na nowe ekologiczne źródła grzewcze tj. na zakup i montaż pomp ciepła oraz instalacji fotowoltaicznych z nimi zintegrowanych lub stanowiących integralną część ogrzewania elektrycznego, w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych, w ramach ograniczenia niskiej emisji dla Miasta Oświęcim,

udzieliło 24 dotacji na łączną kwotę 179 331,00 zł.

Tabela 8. Zlikwidowane stare źródła ciepła oraz zainstalowane nowe ekologiczne źródła grzewcze w 2024 roku na terenie miasta Oświęcim

Lp.	Nowe źródło grzewcze	Rodzaj nieruchomości	Liczba zlikwidowanych źródeł ciepła	Liczba nowych źródeł ciepła	Wysokość dotacji [zł]
1	kotły gazowe	budynki jednorodzinne	9 - kotły pozaklasowe 4 - kl. 3 6 - kl. 4 1 - kl. 5	20	149800,00

2	ogrzewanie elektryczne	budynki wielorodzinne - lokal mieszkalny	1 - piec kaflowy	1	5000,00
3	podłączanie do miejskiej sieci ciepłowniczej	budynek jednorodzinny	1 - kocioł pozaklasowy	1	6000,00
4	pompa ciepła	budynek jednorodzinny	2 - kl. 3	2	18531,00
Razem			24	24	179331,00

Źródło: Sprawozdania z realizacji działań antysmogowych Miasta Oświęcim ograniczających niską emisję za rok 2024

Miasto Oświęcim otrzymało dofinansowanie ze środków budżetu powiatu oświęcimskiego na dotację do wymiany starych źródeł ciepła na nowe ekologiczne źródła grzewcze w wysokości 27 000,00 zł. W ramach dotacji zainstalowano 8 kotłów gazowych.

Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu w latach 2019-2024 prowadziło dofinansowania dla miasta Oświęcim:

- w 2019 roku w kwocie 15 000,00 zł na zadanie pn. „Wymiana kotłów węglowych na kotły gazowe, olejowe, elektryczne – dotacja”,
- w 2020 roku w kwocie 37 500,00 zł na zadanie pn. „Wymiana kotłów węglowych na kotły gazowe, olejowe, elektryczne – dotacja”,
- w 2021 roku w kwocie 30 000,00 zł na zadanie pn. „Wymiana kotłów węglowych na kotły gazowe, olejowe, elektryczne – dotacja”,
- w 2022 roku w kwocie 18 000,00 zł na zadanie pn. „Wymiana kotłów węglowych na kotły gazowe, olejowe, elektryczne – dotacja” oraz w kwocie 15 000,00 zł na zadanie pn. „Wymiana kotłów węglowych na pompy ciepła oraz instalacje fotowoltaiczne – dotacje”,
- w 2023 roku w kwocie 27 000,00 zł na zadanie pn. „Wymiana kotłów nieekologicznych na ekologiczne źródła ciepła – dotacja”,
- w 2024 roku w kwocie 27 000,00 zł na zadanie pn. „Wymiana kotłów nieekologicznych na ekologiczne źródła ciepła – dotacja”.

Ograniczenia wynikające z uchwały Nr XLV/622/21 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze Miasta Oświęcim ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

1. Od dnia 1 stycznia 2022 r. - zakaz eksploatacji nowych kotłów oraz miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na węgiel,
2. Od dnia 1 stycznia 2030 r. - zakaz eksploatacji istniejących kotłów i miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na węgiel,
3. Wymagania dla nowych kotłów na biomase o wilgotności nie wyższej niż 20% (biomasa – należy przez to rozumieć biomasę pozyskaną z drzew i krzewów oraz roślinną z rolnictwa):
 - 1) Kotły na biomasę instalowane przed dniem 1 stycznia 2023 r. muszą spełniać wymagania ekoprojektu oraz posiadać automatyczny podajnik paliwa (poza kotłami zgazowującymi).
 - 2) Kotły na biomasę instalowane od dnia 1 stycznia 2023 r. muszą spełniać wymagania ekoprojektu, przy czym emisja pyłów nie może przekraczać 20 mg/m³ oraz posiadać automatyczny podajnik paliwa (poza kotłami zgazowującymi).
4. Wymagania dla nowych miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń (tj. piece kaflowe, trzony kuchenne, kominki i inne ogrzewacze pomieszczeń) na biomase o wilgotności nie wyższej niż 20%:
 - 1) Miejscowe ogrzewacze pomieszczeń na biomasę instalowane przed dniem 1 stycznia 2023 r. muszą spełniać wymagania ekoprojektu.
 - 2) Miejscowe ogrzewacze pomieszczeń na biomasę instalowane od dnia 1 stycznia 2023 r. muszą spełniać wymagania ekoprojektu, posiadać zamkniętą komorę spalania oraz zostać wyposażone w urządzenie do automatycznej kontroli przebiegu procesu spalania poprzez regulację dopływu powietrza w oparciu o pomiar temperatury spalin.
5. Okresy przejściowe dla kotłów na biomase. Możliwość eksploatacji kotłów na biomasę:
 - 1) pozaklasowych do końca 2022 r.,
 - 2) 3 i 4 klasy do końca 2026 r.,
 - 3) 5 klasy do końca żywotności technicznej,

- 4) spełniających wymagania rozporządzenia ws. ekoprojektu – brak dodatkowych wymagań.
6. Okresy przejściowe dla kotłów na węgiel. Możliwość eksploatacji kotłów na węgiel:
 - 1) pozaklasowych do końca 2022 r.,
 - 2) 3 i 4 klasy do końca 2026 r.,
 - 3) 5 klasy do końca 2029 r.,
 - 4) spełniających wymagania ekoprojektu do końca 2029 r.
7. Okresy przejściowe dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na węgiel. Możliwość eksploatacji miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na węgiel:
 - 1) nie spełniających wymagań ekoprojektu i eksploatowanych przed dniem 1 lipca 2017 r. - do końca 2022 r.
 - 2) spełniających wymagania ekoprojektu, zainstalowanych po dniu 1 lipca 2017r. - do końca 2029 r.
8. Okresy przejściowe dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na biomase. Możliwość eksploatacji miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na biomase:
 - 1) eksploatowanych już przed dniem 1 lipca 2017 r. - do końca 2022 r. chyba że: spełniają wymagania ekoprojektu lub sprawność cieplna wynosi co najmniej 80% lub zostaną doposażone w urządzenia redukujące emisję pyłu do poziomu ekoprojektu.
 - 2) spełniających wymagania ekoprojektu, zainstalowanych po dniu 1 lipca 2017r. - bezterminowo.

4.1.1.3. Źródła emisji na terenie miasta Oświęcim

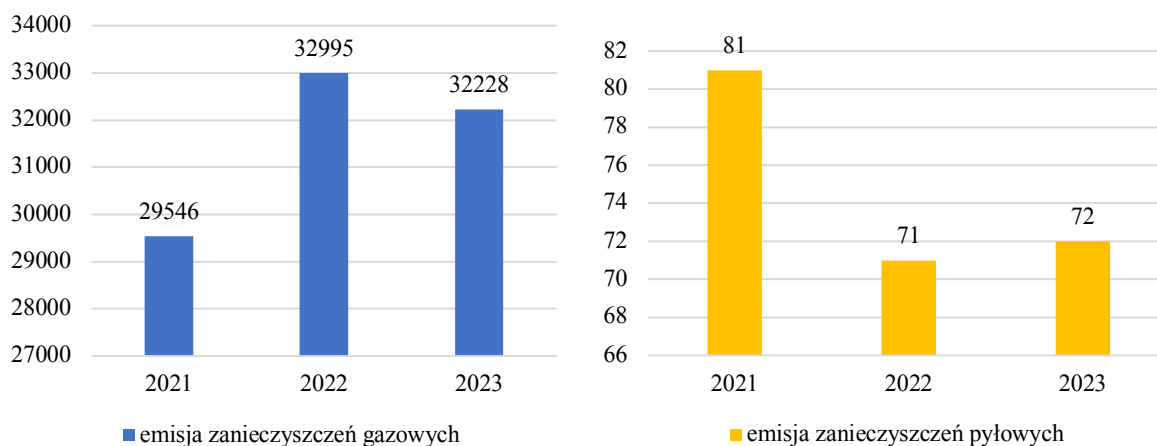
Zanieczyszczenia powietrza pochodzą z czterech podstawowych źródeł:

- emisji przemysłowej – dzięki wprowadzeniu regulacji prawnych (m.in. pozwoleń na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z instalacji), opłat za korzystanie ze środowiska oraz zmianom procesów technologicznych ten rodzaj zanieczyszczeń nie stanowi obecnie wielkiego problemu,
- emisji z kotłowni lokalnych i palenisk indywidualnych – związanej z nieefektywnym spalaniem paliw, spalaniem odpadów komunalnych oraz eksploatacją kotłów i pieców niskiej klasy – obecnie największe źródło zanieczyszczeń,
- emisji komunikacyjnej – zależnej od natężenia ruchu drogowego, stanu dróg oraz efektywności spalania paliw – modernizacje dróg, budowa obwodnic oraz ostrzejsze normy dla efektywności układów spalania w pojazdach pozwalają na sukcesywne zmniejszanie ilości zanieczyszczeń komunikacyjnych,
- emisji napływowej – zanieczyszczeń pochodzących z sąsiednich obszarów – niezależnie od aktywności podejmowanych na terenie miasta.

Emisja przemysłowa

Zgodnie z danymi GUS w latach 2022-2023 nastąpił spadek emisji zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych znajdujących się na terenie powiatu oświęcimskiego o około 2,32%.

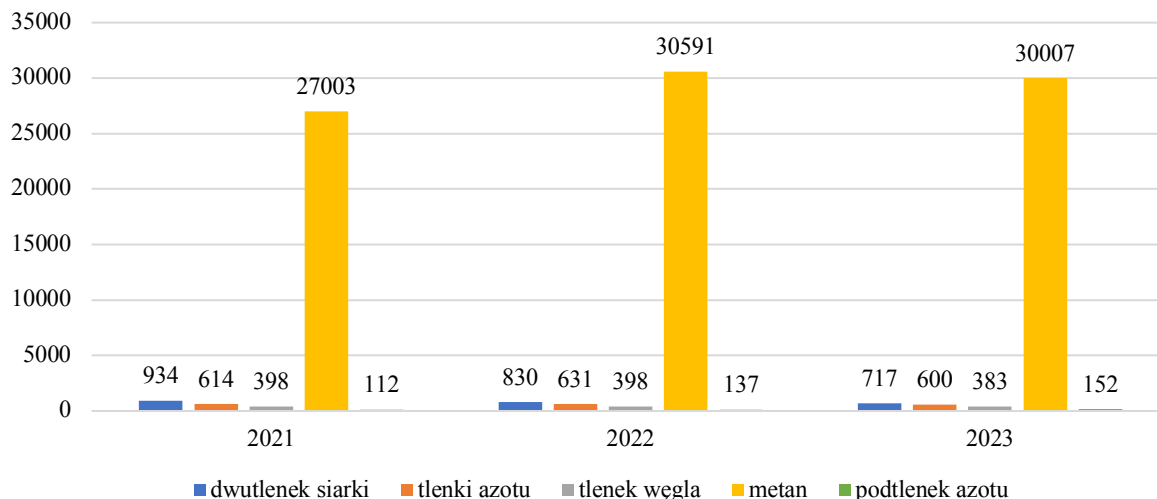
Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych znajdujących się na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023 utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Nastąpił jednak spadek emisji o około 11% w stosunku do 2021 roku.

Rysunek 7. Emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) i pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych znajdujących się na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2021-2023 [Mg/rok]

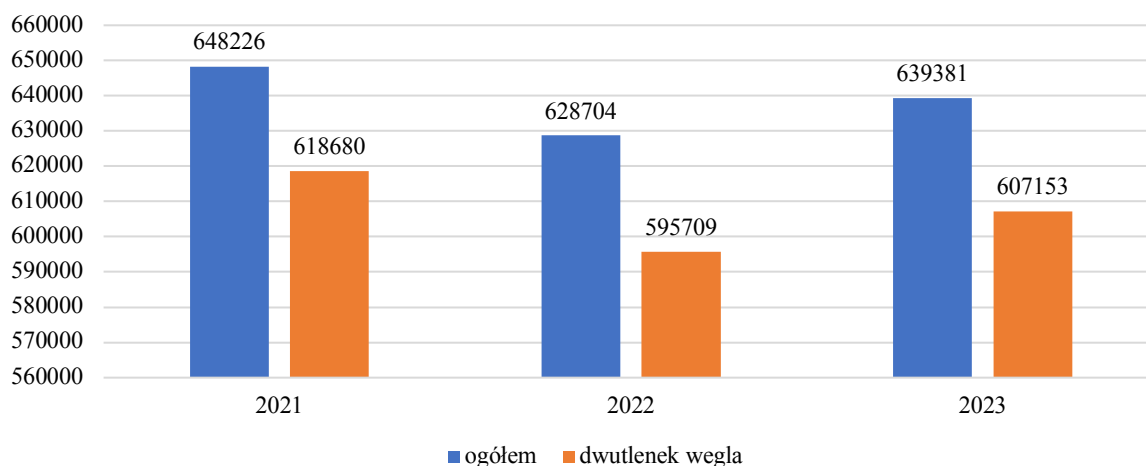
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych (dostęp: marzec 2025 r.)

Prawie całość zanieczyszczeń gazowych (94,96%) w 2023 roku stanowił dwutlenek węgla. Pozostałe monitorowane gazy to dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, metan i podtlenek azotu.

Rysunek 8. Emisja zanieczyszczeń dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku węgla, metanu i podtlenku azotu z zakładów szczególnie uciążliwych znajdujących się na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2021-2023 [Mg/rok]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych (dostęp: marzec 2025 r.)

Rysunek 9. Emisja dwutlenku węgla oraz ogółem wszystkie emitowane zanieczyszczenia w latach 2021-2023 z zakładów szczególnie uciążliwych znajdujących się na terenie powiatu oświęcimskiego [Mg/rok]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych (dostęp: marzec 2025 r.)

W latach 2019-2024 Marszałek Województwa Małopolskiego wydał 2 pozwolenia na wprowadzanie pyłów i gazów z instalacji dla przedsiębiorstw działających na terenie Miasta Oświęcim.

Tabela 9. Przedsiębiorstwa posiadające pozwolenia na wprowadzanie pyłów i gazów z instalacji wydane w latach 2019-2024 przez Marszałka Województwa Małopolskiego

Nazwa firmy	Adres instalacji	Znak pozwolenia sektorowego
Synthos Dwory 2 Sp. z o.o. SD4 sp.k.	ul. Chemików 1, 32-600 Oświęcim	SR-II.7221.1.6.2018.DZ (z dnia 11.03.2019 r.) 1 zm. - SR-II.7221.1.2.2024.DZ (z dnia 04.06.2024 r.)
Zakład Tworzyw Sztucznych i Wyróbów Różnych HEKO	ul. Chemików 1, 32-600 Oświęcim	SR-II.7221.1.6.2019.LK (z dnia 22.08.2019 r.)

Źródło: pismo Marszałka Województwa Małopolskiego z dnia 27.03.2025 r., znak: SR-IX.706.7.2025.AJ

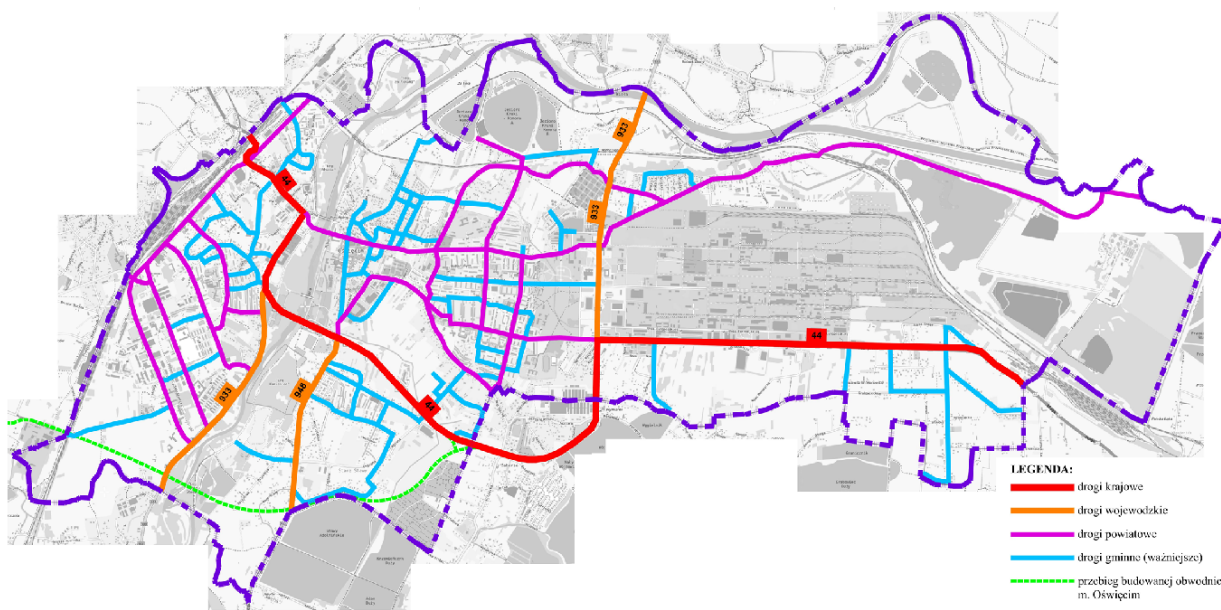
Na terenie miasta Oświęcim 7 przedsiębiorstw posiada pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Emisja z emitorów liniowych

Jednym z podstawowych czynników środowiskotwórczych związanych z komunikacją jest zanieczyszczenie powietrza występujące w sąsiedztwie dróg. Pojazdy samochodowe poruszające się po drogach emitują do atmosfery duże ilości różnorodnych substancji toksycznych, powstających w wyniku spalania paliw napędowych, a także na skutek wzajemnego oddziaływania opon i nawierzchni dróg oraz zużywania się niektórych elementów pojazdu. Problem ten jest narastający, zwłaszcza na terenie miast i w centrach gmin.

Głównymi szlakami komunikacyjnymi łączącymi Oświęcim z ośrodkami w regionie są:

- droga krajowa nr 44 relacji Gliwice–Tychy–Oświęcim–Zator–Skawina–Kraków,
- droga wojewódzka nr 933 relacji Rzuchów–Wodzisław Śląski–Jastrzębie-Zdrój–Oświęcim–Chrzanów,
- droga wojewódzka nr 948 relacji Oświęcim–Żywiec.

Rysunek 10. Układ drogowy miasta Oświęcim

Źródło: Zarządzenie Nr 0050.34.2025 Prezydenta Miasta Oświęcim z dnia 30.04.2025r. w sprawie: zatwierdzenia Planu rozwoju sieci drogowej i projektu planów finansowania, budowy, przebudowy, remont, utrzymania i ochrony dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich, dla których Prezydent Miasta Oświęcim jest zarządcą drogi w latach 2022-2030

Zarządcami dróg, do których należą sprawy z zakresu planowania budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg, są następujące organy:

- dróg krajowych – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie,
- dróg wojewódzkich – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie,
- dróg powiatowych – Powiat Oświęcimski – Wydział Inwestycji, Rozwoju i Dróg Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu,
- dróg gminnych – Miasto Oświęcim.

Ogólna charakterystyka istniejącego układu drogowego

W mieście Oświęcim znajduje się 165 ulic oraz 25 dróg bocznych. Łączna długość dróg gminnych wynosi 78,02 km. Ponadto przez Oświęcim przebiega ponad 10 km drogi krajowej, około 6,5 km dróg wojewódzkich oraz około 28,5 km dróg powiatowych.

Na drogach gminnych publicznych znajduje się 1 obiekt mostowy oraz 9 przepustów pod drogami. Stan niektórych przepustów oraz mostów podobnie jak dróg wymaga naprawy.

W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Oświęcim przedstawiono następujący system transportowy miasta, który podzielić można na:

- podsystem drogowej komunikacji indywidualnej, a w nim elementy liniowe (sieć drogowa) oraz punktowe (parkingi, węzły przesiadkowe),
- podsystem drogowej komunikacji zbiorowej, a w nim elementy liniowe (linie i trasy przejazdu) oraz punktowe (dworce, przystanki, punkty przesiadkowe),
- podsystem komunikacji kolejowej, a w nim elementy liniowe oraz punktowe (stacje, przystanki).

Uzupełniającą rolę stanowią także podsystemy transportu rowerowego, a także wodnego, ponieważ to w Oświęcimiu rozpoczyna się Droga Wodna Górnej Wisły. Wszystkie powyższe podsystemy transportu, oprócz swojej podstawowej funkcji tj. zapewnienia możliwości transportu osób i towarów, pełnią rolę usługową - umożliwiając funkcjonowanie obszaru decyduje o jakości życia mieszkańców i wspomaga realizację celów publicznych (gospodarczych, kulturowych, bytowych), rozwojową - udostępniając teren oraz rozwijając podaż usług transportowych decyduje o aktywizacji obszarów, elementu kompozycji przestrzennej - elementy systemu transportu mają istotny wpływ na strukturę przestrzenną zagospodarowania i jakość krajobrazu miejskiego.

Większość dróg gminnych publicznych zlokalizowanych na terenie miasta posiada system podziemny odwodnienia nawierzchni dróg, który służy do przejścia i odprowadzenia wód opadowych spływających z powierzchni ulic, placów i chodników poprzez studzienki wpustowe do kanalizacji deszczowej. Wyjątek stanowią drogi zlokalizowane na dawnych obszarach wiejskich np.: osiedle Monowice, na terenie których występuje odwodnienie powierzchniowe (np.: rowy przydrożne) oraz liniowe. Brak sprawnego systemu odbioru wód opadowych skutkuje przyspieszoną degradacją korpusu drogowego, co z kolei negatywnie wpływa na nawierzchnie zlokalizowane w pasie drogowym.

Łączna długość dróg gminnych wynosi 78 026 km. Stan dróg został określony jako dobry.

Na terenie miasta zlokalizowany jest jeden obiekt mostowy w sieci dróg gminnych – ul. Parkowa, droga 510681K. Długość obiektu wynosi 5,5 mb, a jego stan został określony jako zły.

Tabela 10. Wykaz realizowanych i planowanych do realizacji prac dla dróg gminnych w ramach Planu rozwoju sieci dróg gminnych publicznych w Mieście Oświęcim na lata 2022 – 2030

Lp.	Nazwa zadania	Realizacja (w latach)
1	Budowa ul. Krasieńskiego w Oświęcimiu	2022 – 2025
2	Przebudowa ul. Unii Europejskiej wraz z przebudową skrzyżowania z ul. Fabryczną (DK44) i ul. Foksa w Oświęcimiu*	2027 – 2030
3	Przebudowa ul. Niwa Monowicka	2024-2025
4	Przebudowa ul. Bajcarki	2027
5	Przebudowa ul. Budowlanych	2027
6	Przebudowa ul. Mieszka I	2028
7	Przebudowa kładki przez rzekę Sołę w ciągu ul. Cichej	2026 – 2027
8	Przebudowa ul. Chopina	2025
9	Przebudowa ul. Kownackiej	2026
10	Przebudowa ul. Kochanowskiego	2025 – 2026
11	Budowa drogi gminnej łączącej ul. Wysokie Brzegi z ul. Chopina	2025 – 2026
12	Przebudowa odcinków ulic: Pod Olszyną, Zagrodowa	2026 – 2028
13	Przebudowa ul. Kamieniec	2028 – 2030
14	Zagospodarowanie terenu przy os. Pileckiego	2023 – 2025
15	Przebudowa ul. Cynkowej	2027
16	Przebudowa ul. Osiedlowej	2027
17	Przebudowa ul. Ceglanej	2026 – 2027
18	Budowa przedłużenia ul. Wiklinowej do ul. Szpitalnej	2029 – 2030
19	Przebudowa skrzyżowania ul. Zaborskiej i ul. Batorego	2026
20	Przebudowa ul. Krasickiego za wiaduktem	2027 – 2028
21	Przebudowa ul. Bema	2029 – 2030
22	Budowa przedłużenia ul. Willowej do ul. Ceglanej	2027 – 2029
23	Przebudowa ulic: Foksa, Grabowiecka, Grobelna	2027 – 2029

24	Przebudowa ulicy Jaracza	2028
25	Przebudowa ul. Batorego	2027 – 2028
26	Budowa drogi łączącej ul. Pod Olszyną z ul. Ceglana (1KDX, 12KDD)	2028 – 2030
27	Budowa łącznika pomiędzy ul. Kolbego i ul. Ostatni Etap	2028 – 2030
28	Budowa drogi od ul. Zaborskiej w kierunku ul. Zatorskiej - etap II, część 2	2028 – 2029
29	Przebudowa ul. Wiejskiej	2028 – 2030
30	Przebudowa ul. Zachodniej	2029-2030
31	Budowa przedłużenia ul. Świętej Barbary do ul. Sadowej	2029 – 2030
32	Przebudowa ul. Granicznej	2029 – 2030
33	Przebudowa ul. Głogowej i ul. Łęgowej	2029 – 2030
34	Przebudowa ul. Żwirki i Wigury od ul. Wysokie Brzegi do ul. Piłsudskiego	2028 – 2029
35	Rozbudowa układu komunikacyjnego pomiędzy ulicami: Ceglana, Kościelecka, Zagrodowa	2028-2030
36	Budowa drogi bocznej od ul. Nowej	2030

Drogi powiatowe

Do powiązań pomiędzy drogami wyższych kategorii, ważniejszych dojazdów do poszczególnych miejscowości lub ich części oraz bezpośredniej obsługi terenów miasta wskazać można:

- drogi powiatowe:
 - 1878 K Oświęcim - Brzezinka (dojazd do wiaduktu i wiadukt),
 - 1880 K ul. Powstańców Śląskich - ul. Wyzwolenia - ul. Maksymiliana Kolbego,
 - 1881 K ul. Stanisławy Leszczyńskiej,
 - 1883 K ul. Więźniów Oświęcimia,
 - 1884 K ul. Obozowa - ul. Dworcowa,
 - 1887 K ul. Karola Olszewskiego - ul. Stanisława Piłata,
 - 1888 K ul. Jędrzeja Śniadeckiego,
 - 1890 K al. Juliusza Słowackiego,
 - 1892 K ul. Generała Jarosława Dąbrowskiego,
 - 1893 K ul. Wysokie Brzegi,
 - 1894 K ul. Szpitalna,
 - 1895 K ul. Zwycięstwa - ul. Nadwiślańska,
 - 1896 K ul. Józefa Nojego,
 - 1897 K ul. Władysława Jagiełły - ul. Królowej Jadwigi - ul. Zaborska.

W 2023 roku realizowano następujące zadanie inwestycyjne:

- „Przebudowa drogi powiatowej nr 1893K ul. Wysokie Brzegi oraz nr 1894K ul. Szpitalna w Oświęcimiu” – koszt realizacji: 1 874 979,85 zł.

W 2024 roku realizowano następujące zadania inwestycyjne:

- „Przebudowa drogi powiatowej nr 1893K ul. Wysokie Brzegi oraz nr 1894K ul. Szpitalna w Oświęcimiu” – koszt realizacji: 3 519 599,07 zł,
- „Modernizacja sygnalizacji świetlnej przy skrzyżowaniu ul. Dąbrowskiego z ul. Szpitalną w Oświęcimiu” – koszt realizacji: 100 000,00 zł.

Drogi wojewódzkie

Przez teren miasta Oświęcim przebiegają dwie drogi wojewódzkie o łącznej długości 6,274 km:

- DW 948 – o długości 1,731 km,
- DW 933 – o długości 4,543 km.

W latach 2019-2024 na terenie miasta Oświęcim zrealizowano zadanie pn.: „Poprawa stanu nawierzchni ronda DW 933 z ul. Kolbego w m. Oświęcim”. Zadanie realizowane było w 2021 roku, a koszt jego realizacji wyniósł 157 144,50 zł.

Drogi krajowe

Zgodnie z danymi przekazanymi przez GDDKiA przez teren miasta Oświęcim przebiegają drogi krajowe o łącznej długości 11,549 km:

- DK 44 o długości 8,390 km,
- DK 44c o długości 1,589 km,
- DK 44d o długości 0,455 km.

Stan dróg krajowych na obszarze miasta Oświęcim według ostatniej pięcioletniej oceny przeprowadzonej przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w Krakowie został określony jako dobry.

Wzdłuż odcinków DK 44 i DK 44c zlokalizowane są ekrany akustyczne, ich lokalizację przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11. Lokalizacja ekranów akustycznych wzdłuż dróg krajowych na terenie miasta Oświęcim

Nr drogi	Km początku zabezpieczenia (rzeczywisty)	Km końca zabezpieczenia (rzeczywisty)	Długość zabezpieczenia	Wysokość zabezpieczenia (bez zakrzywienia)	Materiał wykonania	Strona drogi
44	55+670	52+745	82,2	4,5	zielona ściana	L
44	52+760	52+796	60	4,5	zielona ściana + szkło hartowane	L
44	52+765	52+800	66	4,5	zielona ściana + szkło hartowane	P
44	54+745	54+777	32	3,5	pleksiglas	P
44c	8+42	8+594	452	3	zielona ściana	L
44c	8+142	8+460	318	3	zielona ściana	P
44c	8+987	9+135	142	2	zielona ściana	P

W latach 2019-2024 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Krakowie realizowała następujące zadania:

- w ramach bieżących remontów, modernizacji i budowy nowych dróg, chodników oraz infrastruktury mostowej:
 - remont dylatacji na obiekcie inżynierskim w km 52+162 – koszt realizacji 69 430,12 zł (2023 r.),
 - poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie małopolskim na DK 44 w miejscowości Oświęcim: I odcinek – km 60+627 – 60+982, II odcinek – km 61+544 – 62+411 – koszt realizacji 2 258 280,00 zł (2020 r.),
 - poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie małopolskim na DK 44 w miejscowości Oświęcim w ramach PBDK – Program Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych – koszt realizacji 90 991,19 zł (2021 r.),
 - budowa Obwodnicy Oświęcimia – łącznik do S-1 – zmiana przebiegu DK44 (roboty od 2022 r. do 2026 r.) – roboty bieżącego utrzymania (koszenie traw, odnowa oznakowania poziomego i pionowego,
 - czyszczenie elementów odwodnienia, częściowe remonty nawierzchni – koszt około 3 000 000,00 zł (2019-2024).

W latach 2019-2024 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Krakowie dokonywała nasadzeń oraz wycinek drzew przydrożnych wzdłuż odcinków dróg:

- wycięto 24 drzewa za kwotę 9 938,40 zł,
- nasadzono 3 drzewa za kwotę 1 180,80 zł.

Ponadto GDDKiA w latach 2019-2024 budowało ekrany akustyczne wzdłuż DK44c w ramach realizacji Obwodnicy Oświęcimia – łącznik do S-1.

W ramach planów na najbliższe lata GDDKiA zaplanowało zakończenie w 2026 roku budowy DK44 Obwodnicy Oświęcimia – łącznika do S-1.

Na drogach krajowych i wojewódzkich regularnie, co 5 lat Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadza Generalny Pomiar Ruchu (GPR), którego celem jest zilustrowanie aktualnego poziomu natężenia ruchu na poszczególnych odcinkach sieci dróg oraz wskazanie prognozy ruchu w perspektywie kolejnych 5, 10 oraz 15 lat. W roku 2020/2021 na sieciach dróg krajowych oraz wojewódzkich został przeprowadzony Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który stanowi podstawowe źródło informacji o ruchu w Polsce. Podstawę prawną przeprowadzenia pomiaru stanowiło Zarządzenie nr 12 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 28 marca 2019 r.

Generalny Pomiar Ruchu w 2025 (GPR 2025) roku zostanie wykonany na istniejącej sieci dróg krajowych administrowanych przez GDDKiA (w tym także na odcinkach autostrad koncesyjnych), tj. z wyjątkiem tych odcinków dróg, które znajdują się w miastach na prawach powiatu. Podstawę prawną przeprowadzenia pomiaru ruchu stanowiło Zarządzenie nr 4 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 22 marca 2024 r. Wyniki GPR 2025 będą dostępne w 2026 roku.

Pomiary na terenie miasta Oświęcim w ramach GPR 2020/2021 przeprowadzono na 5 odcinkach dróg krajowych i na 6 odcinkach dróg wojewódzkich.

Tabela 12. Średniodobowy ruch na drogach krajowych przebiegających przez teren miasta Oświęcim

Nr drogi	Nazwa odcinka	SDRR poj. silnik. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych						
			Motocykle	Osobowe	Lekkie ciężarowe	Ciężarowe bez przyczepy	Ciężarowe z przyczepą	Autobusy	Ciągniki rolnicze
			poj./dobę						
44a 44	BIERUŃ NOWY /UL. WAWELSKA (DW934)/ - OŚWIĘCIM /UL. POWSTAŃCÓW ŚL./	19 383	105	15 399	1 788	437	1 485	162	7
44	OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 1: UL. POWSTAŃCÓW ŚL. - UL. LEGIONÓW (DW933)/	25 305	170	21 537	1 700	371	1 096	422	9
44	OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 2: UL. LEGIONÓW (DW933) - UL. JAGIELŁY (DW948)/	27 502	157	23 526	1785	544	1 296	167	27
44	OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 3: UL. JAGIELŁY (DW948) - UL. CHEMIKÓW (DW933)/	11 591	62	9 025	980	413	1 067	27	17
44	OŚWIĘCIM /UL. CHEMIKÓW (DW933)/ - PRZECISZÓW /UL. SZKOLNA (DW949)/	12 921	77	10 545	1100	389	712	69	29

Źródło: Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/21 na drogach krajowych, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Spośród wszystkich pojazdów poruszających się po przebiegających przez teren miasta Oświęcim odcinkach DK44 największy udział przypadł samochodom osobowym – 82,76%, co świadczy o dominacji transportu prywatnego. Samochody ciężarowe oraz samochody dostawcze stanowiły łącznie 15,68%. Najmniejszy udział przypadł autobusom, motocyklom i ciągnikom rolniczym – 1,56%.

Tabela 13. Średniodobowy ruch na drogach wojewódzkich przebiegających przez teren miasta Oświęcim

Nr drogi	Nazwa odcinka	SDRR poj. silnik. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych						
			Motocykle	Osobowe	Lekkie ciężarowe	Ciężarowe bez przyczepy	Ciężarowe z przyczepą	Autobusy	Ciągniki rolnicze
			poj./dobę						
933	BRZESZCZE - OŚWIĘCIM	13 176	116	11 027	907	300	691	125	10
933	OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 1: UL. KOLBEGO - UL. LEGIONÓW (DK44)/	13 639	119	12 016	659	284	489	44	28

933	OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 2: UL. FABRYCZNA (DW44) - UL. DĄBROWSKIEGO	13 736	127	11 533	783	364	700	221	8
933	OŚWIĘCIM - LIBIĄŻ /DW780/	12 878	122	10 445	942	334	964	65	6
948	OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE/	12 969	94	11 376	648	398	350	95	8
948	OŚWIĘCIM - ŁĘKI /DW949/	10 803	150	9 185	678	260	462	62	6

Źródło: Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/21 na drogach wojewódzkich, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Spośród wszystkich pojazdów poruszających się po przebiegających przez teren miasta Oświęcim odcinkach DW933 i DW948 największy udział przypadł samochodom osobowym – 84,95%, co świadczy o dominacji transportu prywatnego. Samochody ciężarowe oraz samochody dostawcze stanowiły łącznie 13,23%. Najmniejszy udział przypadł autobusom, motocyklom i ciągnikom rolniczym – 1,82%.

Sektor transportu drogowego jest jednym z większych źródeł emisji zanieczyszczeń na terenie strefy małopolskiej. Emisja z transportu ma znaczenie lokalne – najbardziej uciążliwe jest oddziaływanie dróg w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Tabela 14. Zestawienie wielkości emisji substancji z transportu drogowego w strefie małopolskiej oraz całym województwie w 2021 roku

Nazwa strefy	Zanieczyszczenia [Mg/rok]			
	PM10	PM2,5	B(a)P	NOx
strefa małopolska	825,082	644,09	0,0139	13815,579
województwo	992,078	772,953	0,0165	16533,836

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego

Emisja pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 w transporcie zależy od emisji spalin w 30-40% - zanieczyszczenia te powstają głównie poprzez ścieranie opon, nawierzchni i klocków hamulcowych oraz unos z powierzchni jezdni. Głównym zanieczyszczeniem pochodzącym z transportu drogowego są tlenki azotu. Ze względu na zaostrzenie norm emisji spalin EURO prognozowany jest spadek emisji NO_x, który jednak bilansowany będzie przez stale rosnącą liczbę pojazdów poruszających się po drogach.

Podsystem drogowej komunikacji zbiorowej

Podstawową formą podróżowania komunikacją zbiorową w obrębie miasta Oświęcim są usługi autobusowe. Transport publiczny w mieście obsługiwany jest przez Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o. o. w Oświęcimiu. MZK posiada 13 linii miejskich i 18 linii podmiejskich. Dodatkowo do obsługi, zarówno miasta jak i terenów sąsiednich, funkcjonują linie autobusowe realizowane przez prywatnych przewoźników prowadzone na trasach do: Bielska-Białej, Chełmka, Chrzanowa, Krakowa, Libiąża, Katowic, Zawoi, Wadowic, Suchoj Beskidzkiej, Głębocic.

Układ parkingowy

Parkowanie na terenie miasta realizowane jest jako:

- parkowanie na wydzielonych parkingach ogólnodostępnych;
- parkowanie przykrawężnikowe w ramach istniejących pasów drogowych dróg i ulic;
- parkowanie na terenach wewnętrznych.

Parkowanie na wydzielonych parkingach dotyczy głównie wyznaczonych parkingów w rejonach obiektów handlowych oraz zakładów pracy. Ponadto przy dworcu PKP powstał czterokondygnacyjny parking w systemie „Park&Ride”, posiadający około 300 miejsc postojowych. Parkowanie w pasach drogowych pojawia się głównie na terenie miasta Oświęcim, które jest celem podróży z obszaru gmin, jako lokalny ośrodek administracyjny i gospodarczy. Parkowanie odbywa się wzdłuż ulic, częściowo lub w całości na chodnikach.

W tabeli nr 1 przedstawiono istniejące parkingi na terenie miasta Oświęcim.

4.1.1.4. Zaopatrzenie w gaz na terenie miasta Oświęcim

Za zaopatrzenie w gaz na terenie miasta Oświęcim odpowiada Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie.

W poniższej tabeli przedstawiono rodzaj oraz długość sieci gazowych przebiegających przez teren miasta.

Tabela 15. Wykaz długości i rodzaju głównych sieci gazowych

Rodzaj ciśnienia	Długość sieci [m]	Długość przyłączy [m]
wysokie	3 597	0
średnie	77 722	33 542
niskie	53 949	21 869

Źródło: pismo Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie, znak: PSGKR.RODZZ.422.149.150.25

Liczbę odbiorców gazu sieciowego w latach 2019-2024 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 16. Liczba odbiorców gazu sieciowego na terenie miasta Oświęcim w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba odbiorców	14 632	14 811	14 928	14 867	14 862	14 845

Działania dotyczące rozbudowy sieci gazowej w latach 2019-2024 ujęto w poniższej tabeli.

Tabela 17. Realizacja działań dotyczących rozbudowy sieci gazowej na terenie miasta Oświęcim w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Sieć [m]	1 275	1 574	2 631	352	2 057	2 162
Przyłącza [m]	473	257	657	187	448	667
Przyłącza [szt.]	53	28	56	21	37	49

Źródło: pismo Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie, znak: PSGKR.RODZZ.422.149.150.25

Na kolejne lata Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. zaplanowała rozbudowy sieci gazowej na terenie miasta. W poniższej tabeli przedstawiono plany na lata 2025-2027.

Tabela 18. Plany budowy sieci gazowej w latach 2025-2027 na terenie miasta Oświęcim

	2025	2026	2027
Sieć [m]	880	535	265
Przyłącza [m]	244	187	106
Przyłącza [szt.]	26	24	16

Źródło: pismo Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie, znak: PSGKR.RODZZ.422.149.150.25

4.1.1.5. Zaopatrzenie w ciepło na terenie miasta Oświęcim

Na terenie miasta Oświęcim działa Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Oświęcimiu. Sieć ciepłownicza PEC Sp. z o.o. Oświęcim zasilana jest z głównego źródła ciepła, tj. Elektrociepłowni eksploatowanej przez przedsiębiorstwo SYNTHOS Dwory 7 Sp. z o.o. oraz lokalnych kotłowni gazowych.

Długość sieci ciepłowniczej na koniec 2024 roku wynosiła 81 534 m. Do sieci w 2024 roku przyłączonych było 1 687 odbiorców.

Tabela 19. Zużycie energii cieplnej w roku 2023 wg grup taryfowych

Grupa taryfowa	j.m.	A	B	B1	C	D	E
Ogółem	GJ	196 074,29	18 778,47	28 725,89	88 867,55	10 052,18	9 431,25
Liczba obiektów	szt.	750	15	50	442	4	16
Średnie zużycie w grupie taryfowej	GJ	261,43	1 251,9	574,52	201,06	2 513,05	589,45

Źródło: <https://www.pec-oswiecim.com.pl/> (dostęp: kwiecień 2025 r.)

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w ramach statutowej działalności w roku 2023 zrealizowało szereg zadań inwestycyjnych, mających na celu podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej nowych odbiorców, skutkujące zmniejszeniem tzw. niskiej emisji w mieście. W roku 2023 rozbudowano oraz zmodernizowano infrastrukturę ciepłowniczą w zakresie sieci ciepłowniczych oraz zewnętrznych instalacji odbiorczych o łącznej długości ok. 1,7 km. W wyniku rozbudowy sieci w 2023 roku przyłączono 28 nowych obiektów. Były to budynki mieszkalne jednorodzinne i wielorodzinne, jak również obiekty przemysłowe, użyteczności publicznej i handlowo-usługowe. Łączna moc zamówiona dla obiektów, które uruchomiły dostawę ciepła w 2023 roku wynosiła 1 929 kW. Obiekty przyłączone do sieci w 2023 roku zlokalizowane były w rejonach ulic: Leszczyńskiej, Jagiełły, Krzemieńczyk, Ceglanej, Unii Europejskiej, Szewczyka, Ostatni Etap, Sikorskiego, Sadowej, Wysokie Brzegi, Królowej Jadwigi. W 2024 roku Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w ramach statutowej działalności zrealizowało szereg zadań inwestycyjnych, mających na celu przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej nowych odbiorców, skutkujące zmniejszeniem tzw. niskiej emisji w mieście. W 2024 roku rozbudowano oraz zmodernizowano infrastrukturę ciepłowniczą w zakresie sieci ciepłowniczych oraz zewnętrznych instalacji odbiorczych o łącznej długości ok. 0,5 km. W wyniku rozbudowy sieci w 2024 roku uruchomiono dostawę ciepła do 47 nowych obiektów. Były to budynki mieszkalne jednorodzinne i wielorodzinne (w tym mieszkania), jak również obiekty przemysłowe, użyteczności publicznej i handlowo-usługowe. Łączna moc zamówiona dla obiektów, które uruchomiły dostawę ciepła w 2024 roku wynosiła 1 003 kW. Obiekty przyłączone do sieci w 2024 roku zlokalizowane były w rejonach ulic: Jagiełły, Krzemieńczyk, Unii Europejskiej Zaborskiej, Asnyka, Chemików i Konarskiego.

Na kolejne lata PEC Sp. z o.o. zaplanowało następujące zadania:

- budowa przyłączy sieci ciepłowniczej do budynków w strefie Aktywności Gospodarczej „Nowe Dwory” w Oświęcimiu,
- budowa sieci ciepłowniczej i przyłączy w rejonie osiedla Stare Stawy,
- rozbudowa sieci ciepłowniczej w rejonie ulic: Zacisze, Konarskiego, Nideckiego, Strzeleckiej, Ceglanej, Sikorskiego, Orłąt Lwowskich, Więźniów Oświęcimia i Zaborskiej,
- budowa przyłączy do nowych odbiorców zgłaszających na bieżąco chęć przyłączenia na terenie całego miasta Oświęcim.

4.1.1.6. Zaopatrzenie w energię elektryczną na terenie miasta Oświęcim

Pod względem zasilania w energię elektryczną miasto obsługiwane jest przez przedsiębiorstwo TAURON Dystrybucja S.A. W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie linii WN, SN i nN na terenie miasta Oświęcim w latach 2019-2024.

Tabela 20. Długość sieci elektrycznej na terenie miasta Oświęcim w latach 2019-2024

		2019 [m]	2020 [m]	2021 [m]	2022 [m]	2023 [m]	2024 [m]
WN	napowietrzne	25 061,87	25 061,87	25 061,87	25 061,87	25 061,87	25 061,87
	kablowe	0	0	0	0	0	0
SN	napowietrzne	16 170,00	16 170,00	16 170,00	16 170,00	16 170,00	16 170,00
	kablowe	138 339,00	138 608,00	138 608,00	140 636,00	142 513,00	142 513,00
nN	napowietrzne	139 451,50	139 537,50	139 608,50	140 041,50	140 167,50	140 224,50
	kablowe	190 127,00	193 055,00	196 199,00	200 271,00	207 983,00	208 191,00

Źródło: pismo Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsku-Białej, nr: TD25-03-0040104-03

Na terenie miasta Oświęcim zlokalizowanych jest 128 stacji transformatorowych należących do Tauron Dystrybucja S.A.

4.1.1.7. Warunki wykorzystania OZE

Według założeń unijnych alternatywne źródła energii mają w przyszłości stanowić istotny udział w bilansie energetycznym Europy. Celem UE było uzyskanie 20% energii ze źródeł odnawialnych do 2020 roku w końcowym zużyciu energii brutto. Do końca 2032 roku ma to być, co najmniej 32% energii z OZE. Zgodnie z celami unijnego pakietu klimatyczno-energetycznego, udział OZE w końcowej konsumpcji energii dla Polski do 2020 roku powinien być wynieść 15%, a do 2030 roku 21%.

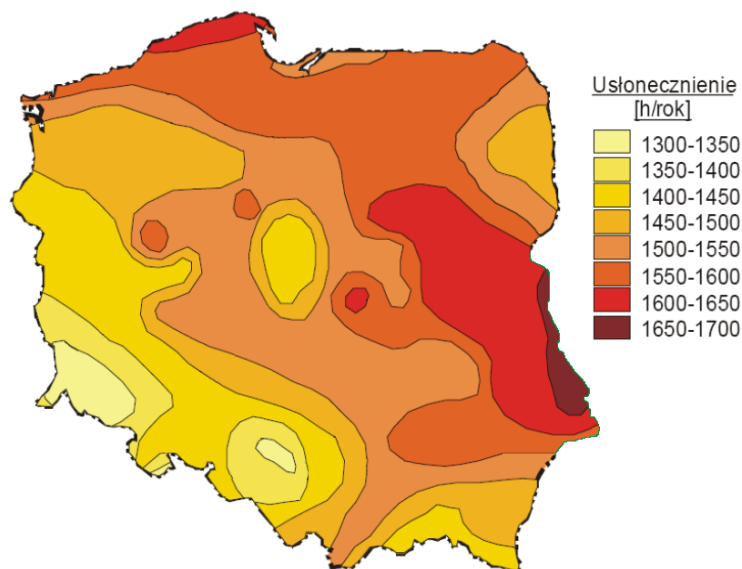
Największy udział w polskim rynku OZE mają elektrownie wiatrowe, wodne i biomasa. Ale intensywny rozwój fotowoltaiki, zwłaszcza w sektorze mikroinstalacji może uczynić ją w najbliższym czasie drugą (po lądowej energetyce wiatrowej) technologią OZE w Polsce.

Energia słońca

Energia słoneczna jest powszechnie dostępnym, ekologicznie czystym i najbardziej naturalnym z istniejących źródeł energii. Najefektywniej może być wykorzystywana lokalnie zaspokajając zapotrzebowanie na ciepłą wodę użytkową czy ogrzewanie pomieszczeń.

Praktyczne wykorzystanie energii promieniowania słonecznego wymaga oszacowania potencjalnych i rzeczywistych zasobów energii słonecznej na danym obszarze i parametryzacji warunków meteorologicznych dostosowanych do potrzeb technologii przetwarzania energii promieniowania słonecznego w energię elektryczną lub ciepłą.

Istotny wpływ na ilość promieniowania słonecznego, jaka dociera do Ziemi ma przejrzystość powietrza. Parametr przejrzystości powietrza ulega wahaniom w ciągu dnia w zależności od warunków meteorologicznych. Ponadto zmniejszanie przejrzystości powietrza może być wywołane również przez zawieszone w nim liczne cząsteczki pyłu i dymu.

Rysunek 11. Średnie roczne sumy usłonecznienia

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007 na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW

Na terenie miasta Oświęcim średnie sumy usłonecznienia w ciągu roku wahają się w granicach 1400-1450 h/rok.

Instalacje fotowoltaiczne na terenie miasta:

- panele fotowoltaiczne na terenie Miejskiego Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Oświęcimiu,
- kolektory słoneczne na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Oświęcimiu zainstalowane na Hotelu Olimpijskim,
- fotowoltaika zainstalowana na budynku parkingu Park&Ride, Zarząd Budynków Mieszkalnych w Oświęcimiu.

Zgodnie z informacją przekazaną przez TAURON Dystrybucja S.A. liczba instalacji fotowoltaicznych zlokalizowanych na terenie miasta Oświęcim wynosi 672, w tym:

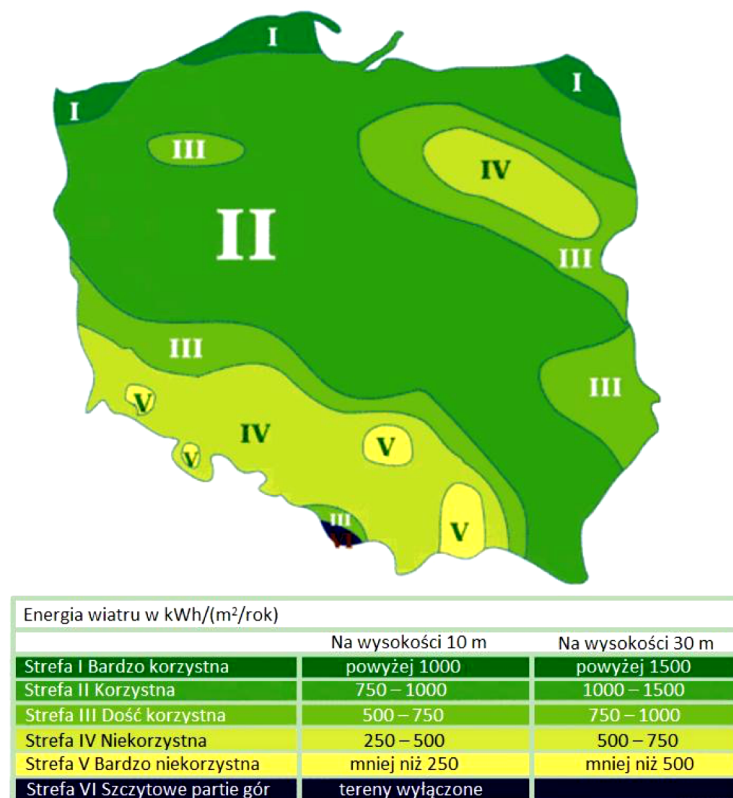
- 590 instalacji z mocą zainstalowaną mniejszą lub równą 10 kW,
- 82 instalacje z mocą zainstalowaną w zakresie 10 kW-500 kW.

Energia wiatru

Trwający obecnie rozwój technologiczny elektrowni wiatrowych pozwala na szersze wykorzystywanie energii wiatru do produkcji energii elektrycznej. Energia wiatrowa jest ekologicznie czysta – do jej wytworzenia niepotrzebne jest wykorzystanie jakiegokolwiek paliwa.

Wybór miejsca pod lokalizację elektrowni wiatrowych powinien opierać się na analizie warunków wiatrowych. Wstępna ocena może zostać dokonana w oparciu o atlas i mapy wietrzności. Zasoby energii wiatru są silnie związane

z lokalnymi warunkami klimatycznymi i terenowymi. Decydują one o tym, czy dany obszar jest korzystnym miejscem do zbudowania elektrowni wiatrowej.

Rysunek 12. Energia wiatru w kWh/(m²/rok) na wysokości 10 i 30 m n.p.m.

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007 na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW

Po analizie powyższej mapy wywnioskować można, iż potencjał energetyczny wiatru na obszarze miasta Oświęcim mieści się w zakresie 500-750 kWh/(m²/rok), na wysokości 30 m nad powierzchnią terenu, co może świadczyć, iż miasto na całym obszarze posiada niekorzystne warunki wykorzystania wiatru. Warunki lokalne terenu mogą sytuację tą dodatkowo polepszyć albo pogorszyć. Przed przystąpieniem do realizacji ewentualnego projektu należy przeprowadzić dokładne badania warunków wiatrowych, jednak jest to kosztowna inwestycja. Przyczyną zakłóceń przepływu wiatru mogą być przeszkody terenowe związane ze środowiskiem geograficznym (obniżenia i pagórki), przyrodniczym (las) czy działalnością człowieka.

Energia Ziemi (geotermalna)

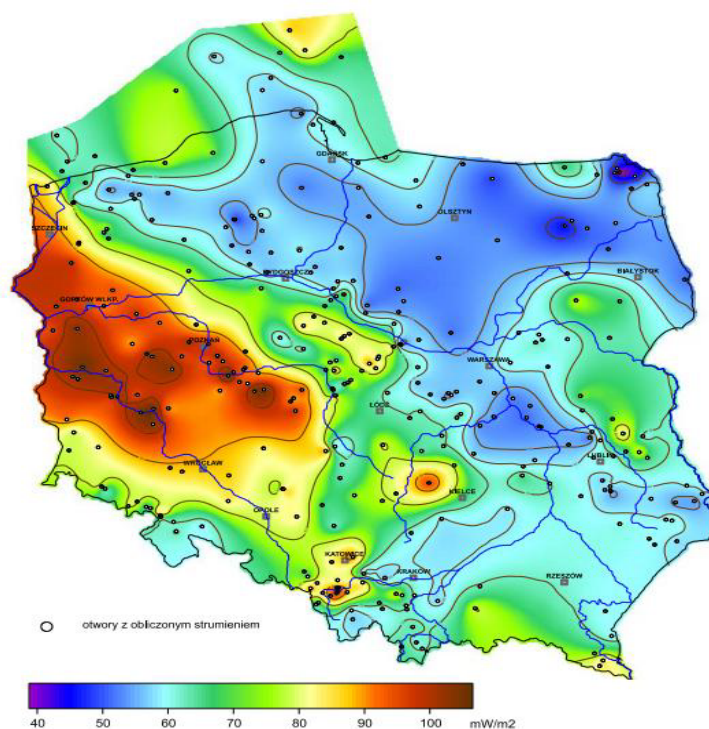
Źródłem energii geotermalnej jest wnętrze Ziemi o temperaturze około 5400 °C, generujące przepływ ciepła w kierunku powierzchni. W celu wydobywania wód geotermalnych na powierzchnię wykonuje się odwierty do głębokości zalegania tych wód. W pewnej odległości od otworu czerpalnego wykonuje się drugi otwór, którym wodę geotermalną po odebraniu od niej ciepła, wtłacza się z powrotem do złoża. Wody geotermalne są z reguły mocno zasolone, jest to powodem szczególnie trudnych warunków pracy wymienników ciepła i innych elementów armatury instalacji geotermalnych. Z uwagi na zróżnicowany poziom energetyczny płynów geotermalnych (w porównaniu do klasycznych kotłowni) można je wykorzystywać:

- do ciepłownictwa (m.in.: ogrzewanie niskotemperaturowe i wentylacja pomieszczeń, przygotowanie ciepłej wody użytkowej),
- do celów rolniczo-handlowych (m.in.: ogrzewanie upraw pod osłonami, suszenie produktów rolnych, ogrzewanie pomieszczeń inwentarskich, przygotowanie ciepłej wody technologicznej, hodowla ryb w wodzie o podwyższonej temperaturze),
- w rekreacji (m.in.: podgrzewanie wody w basenie),
- przy wyższych temperaturach do produkcji energii elektrycznej.

W zależności od głębokości, z której eksploatowana jest energia geotermalna, wyróżnia się:

- geotermię płytką (niskiej entalpii) – wykorzystującą energię cieplną gruntu z głębokości do ok. 100 m za pomocą pomp ciepła,

- geotermię głęboką (wysokiej entalpii) – pozyskującą energię ciepłą z wnętrza Ziemi, z głębokości kilku kilometrów.

Rysunek 13. Mapa rozkładu gęstości ziemskiego strumienia ciepłego na obszarze Polski

Źródło: <https://www.mos.gov.pl/> (Szewczyk & Gientka, 2009)

Ocena potencjału geotermii głębokiej związana jest z warunkami termicznymi – strumieniem ciepłym i temperaturą panującą na danej głębokości. Teren miasta Oświęcim cechuje gęstość strumienia ciepłego na poziomie około 60 mW/m².

Wykorzystanie geotermii głębokiej na terenie miasta wymaga szczegółowych analiz, uwzględniających lokalne uwarunkowania geologiczne oraz rachunek ekonomiczny.

W geotermii płytkiej źródłem ciepła jest grunt, który posiada dużą zdolność do akumulacji ciepła, dzięki czemu jego temperatura utrzymuje się przez cały rok mniej więcej na tym samym poziomie. Do wykorzystania tych zasobów wykorzystywane są pompy ciepła. Instalacje wykorzystywane są w małej skali m.in. na potrzeby ogrzewania budynków jednorodzinnych, budynków użyteczności publicznej.

Biomasa

Biomasę stanowią substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzą z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej oraz leśnej, a także przemysłu przetwarzającego ich produkty, a także inne części odpadów, które ulegają biodegradacji. W celu łatwiejszego i efektywnego wykorzystania drewna lub słomy pod względem energetycznym poddaje się je prasowaniu, rolowaniu, brykietowaniu, granulowaniu, rozdrabnianiu. Potencjał biomasy stałej związany jest z wykorzystaniem nadwyżek słomy oraz odpadów drzewnych, dlatego też wykorzystanie ich skoncentrowane jest na obszarach intensywnej produkcji rolnej i drzewnej.

Biogaz

Biogazownia jest stabilnym i pewnym źródłem energii cieplnej i elektrycznej, gdyż jest ona wytwarzana w trybie ciągłym w ciągu roku. Zarówno ilość jak i parametry wytworzonej energii są utrzymywane na stałym poziomie, dzięki czemu zwiększa się bezpieczeństwo energetyczne regionu. Wyprodukowana energia elektryczna w biogazowni jest zazwyczaj sprzedawana operatorowi energetycznemu lub ewentualnie dostarczana bezpośrednio do pobliskich odbiorców. Ponadto biogazownia może współpracować z lokalnymi sieciami ciepłymi i dostarczać tanią energię do celów grzewczych dla budynków użyteczności publicznej, domów lub bloków mieszkalnych. Szacuje się, że ciepło wyprodukowane przez biogazownię o mocy 1 MW jest w stanie zaspokoić w 100% zapotrzebowanie na ciepło oraz energię elektryczną dla 200 domów jednorodzinnych.

4.1.1.8. Działania edukacyjne

W 2024 roku na terenie miasta Oświęcim odbyły się 3 imprezy o tematyce ekologicznej. W kwietniu w Oświęcimskim Centrum Kultury odbył się „Dzień Ziemi”, w maju w Paku Pokoju odbyła się „Ekomajówka Oświęcim 2024”, natomiast w sierpniu na Bulwarach odbył się Piknik Organizacji Pozarządowych. Podczas imprez zorganizowany został plenerowy punkt konsultacyjno-informacyjny Programu „Czyste Powietrze”, w którym mieszkańcy miasta mogli uzyskać informacje dotyczące warunków dofinansowania, sposobu składania wniosków o dofinansowanie oraz zasad realizacji i rozliczania przedsięwzięć. Wszystkim zainteresowanym mieszkańcom wydano broszury informacyjne o zasadach Programu.

W 2024 roku wyemitowano 2 audycje telewizyjne dotyczące działań realizowanych przez Miasto w związku z ochroną powietrza. Podczas prelekcji zostały omówione możliwości pozyskania dotacji na wymianę nieekologicznych źródeł grzewczych oraz zachęcano mieszkańców do korzystania z Punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu „Czyste Powietrze”.

W ramach realizacji zadań bieżących funkcjonariusze Straży Miejskiej oraz pracownicy Wydziału Ochrony Środowiska podczas przeprowadzania kontroli nieruchomości roznieśli 193 broszury informacyjne dotyczące Programu „Czyste Powietrze”. Dodatkowo informowali mieszkańców o możliwości skorzystania z dotacji do wymiany starych źródeł ciepła na nowe ekologiczne oraz wymiany okien i drzwi.

Ponadto zakupiono materiały promocyjne, tj. broszury oraz roll-up na potrzeby Punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu Czyste Powietrze. Przygotowano ulotki dotyczące dotacji do wymiany starych źródeł ciepła na nowe ekologiczne. Koszt materiałów promocyjnych wyniósł 2 289,03 zł.

Ponadto na stronie internetowej Urzędu w zakładce Urząd Miasta – stan jakości powietrza, możliwe jest sprawdzenie na bieżąco stanu jakości powietrza w mieście. Jakość powietrza określana jest na podstawie wyników badań wykonanych z zastosowaniem automatycznej stacji zlokalizowanej przy ul. Bema 12A oraz sensorów Airly i LookO2, które pozwalają na monitorowanie jakości powietrza w czasie rzeczywistym. Miasto Oświęcim współpracuje z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego w Oświęcimiu w zakresie informowania szkół, przedszkoli, placówek służby zdrowia, jednostek miejskich o stopniu zanieczyszczenia powietrza dla powiatu oświęcimskiego.

4.1.1.9. Kontrole

W latach 2019-2023 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie przeprowadził łącznie 115 kontroli na terenie miasta Oświęcim.

Przedmiotowe kontrole obejmowały różne zagadnienia z zakresu ochrony środowiska, w tym m.in. przestrzegania wymagań w zakresie:

- przepisów ustawy o odpadach,
- warunków dotyczących wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,
- warunków dotyczących wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego,
- emisji gazów i pyłów do powietrza,
- emisji hałasu do środowiska,
- poziomów pól elektromagnetycznych,
- ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- przeciwdziałania poważnym awariom.

W związku ze stwierdzonymi podczas przeprowadzonych kontroli 46 nieprawidłowościami w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska zastosowano dostępne prawem środki dyscyplinujące, adekwatne do stwierdzonych naruszeń, w celu przymuszenia podmiotów do spełnienia obowiązków wynikających z przepisów, pozwoleń oraz zezwoleń określających zakres i warunki korzystania ze środowiska.

Straż Miejska w 2024 roku przeprowadziła 223 kontrole w zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej i spalania odpadów, z czego 73 z przeprowadzonych kontroli było kontrolami interwencyjnymi. W przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania przepisów zastosowano sankcje karne w postaci: 30 pouczeń, 2 mandatów na kwotę 700 zł, ponadto pobrano 8 próbek popiołu (koszt wykonanych badań wyniósł 4 477,20 zł).

Na terenie miasta Oświęcim zlokalizowane są 3 czujniki jakości powietrza AIRLY. Czujniki znajdują się przy:

- ul. generała Józefa Bema,
- ul. Dymitra Mendelejewa,

- ul. Rynek Główny 11.

Ponadto na terenie miasta zlokalizowane są 3 czujniki jakości powietrza LookO2, które znajdują się przy:

- ul. Budowlanych,
- ul. Mieszka I,
- ul. Powstańców Warszawy.

4.1.1.10. Kłaster Energii

W dniu 21 kwietnia 2023 r. zawarte zostało porozumienie w przedmiocie powołania Klastra Energii pn. „KŁASTER ENERGII KOTLINY OŚWIĘCIMSKIEJ” pomiędzy: Powiatem Oświęcimskim, Miastem Oświęcim, Gminą Oświęcim, Gminą Chelmek, Gminą Brzeszcze, Gminą Kęty oraz Agencją Rozwoju Regionalnego Spółką Akcyjną w Bielski Białej.

Celem kłastr energii jest rozwój energetyki rozproszonej. Służą one poprawie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego w sposób zapewniający uzyskanie efektywności ekonomicznej, w sposób przyjazny dla środowiska zapewniają optymalne warunki organizacyjne, prawne i finansowe. Obecnie następuje dynamiczna zmiana na gruncie wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej. Klastry energii jako porozumienie cywilnoprawne posiadają na tym gruncie przywileje w zakresie zarówno pozyskiwania środków zewnętrznych na finansowanie np. budowy farm fotowoltaicznych, inwestycji w odnawialne źródła energii na obiektach użyteczności publicznej, jak również dystrybucji wytworzonej z tych źródeł energii elektrycznej wśród członków klastra.

Kłaster został utworzony w celu wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji lub obrotu energią z odnawialnych źródeł energii lub z innych źródeł lub paliw w ramach sieci dystrybucyjnej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV. Zgodnie z przedłożonym projektem porozumienia członkowie będą podejmować wspólne działania mające na celu w szczególności:

- poprawę jakości środowiska naturalnego, ograniczenie emisji zanieczyszczeń,
- planowanie, wytwarzanie i dystrybucję energii cieplnej i elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji wykorzystującej gaz, biogaz, biomasę, geotermię i odpady, a w szczególności energię słońca i wiatru,
- planowanie i realizację projektów w zakresie efektywności energetycznej,
- planowanie i realizację projektów w zakresie rozwoju systemów magazynowania energii elektrycznej i ciepła,
- planowanie i realizację projektów w zakresie wdrażania inteligentnych systemów zarządzania stroną podaży-popytu energii elektrycznej,
- zwiększanie świadomości odbiorców energii, promocję rozwoju energetyki prosumenckiej poprzez uczestnictwo w projektach szkoleniowych i doradczych realizowanych przez Kłaster,
- kreowanie i wdrażanie przedsięwzięć w zakresie rozwoju elektromobilności,
- propagowanie, wspieranie i rozwój innowacji w obszarze energii odnawialnej we współpracy z podmiotami sfery badawczo-rozwojowej oraz prowadzenie działalności informacyjnej i promocyjnej Klastra,
- stworzenie platformy wymiany pomiędzy Partnerami informacji o potrzebach i wzajemnej ofercie, jak również o możliwych działaniach, które mogą być podejmowane w ramach Klastra,
- kreowanie świadomej polityki energetycznej regionu, przyczyniającej się m. in. do poprawy stanu środowiska naturalnego, zmniejszenie emisji CO₂, przeciwdziałania problemom niskiej emisji, optymalizacji kosztów gospodarki energetycznej, rozwoju rozproszonych odnawialnych źródeł energii, wzrostu zatrudnienia oraz rozwoju regionu,
- prowadzenie projektów i działań w obszarze gospodarki obiegu zamkniętego.

4.1.2. Analiza SWOT

Ochrona klimatu i jakości powietrza	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
program dotacji dla mieszkańców w zakresie wymiany kotłów inwestycje zwiększające efektywność energetyczną budynków użyteczności publicznej i komunalnych korzystne warunki dla rozwoju i wykorzystania odnawialnych źródeł energii	nadmierne straty energetyczne związane m.in. z brakiem izolacji cieplnej budynków spalanie paliw stałych niskiej jakości napływ zanieczyszczeń spoza granic miasta

SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
<p>integracja z UE i wpływ środków pomocowych</p> <p>rosnąca świadomość ekologiczna społeczeństwa</p> <p>coraz niższy koszt instalacji odnawialnych źródeł energii</p> <p>regulacje ogólnokrajowe, unijne i światowe zobowiązujące do ochrony klimatu i podniesienia jakości powietrza</p>	<p>zmniejszenie dostępności zewnętrznych źródeł finansowania działań inwestycyjnych</p> <p>niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa</p> <p>brak zainteresowania ze strony mieszkańców ekologicznymi źródłami energii</p> <p>napiływ zanieczyszczeń atmosferycznych spoza terenu miasta</p> <p>wzrost liczby pojazdów na drogach publicznych</p>

Źródło: opracowanie własne

4.1.3. Cele i zadania środowiskowe z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu, co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane,
- zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

Ocenę jakości powietrza na terenie miasta Oświęcim przeanalizowano w oparciu o dane z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz dane ze stacji pomiarowej w Oświęcimiu. Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza Miasto Oświęcim należy do strefy małopolskiej, która otrzymała klasę C dla pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu.

Wpływ na złą jakość powietrza w mieście niewątpliwie ma kilka czynników, w tym nadmierne straty energetyczne związane m.in. z brakiem izolacji cieplnej budynków, opalaniem budynków paliwem niskiej jakości. Znaczna emisją charakteryzuje się również spalanie paliw w pojazdach, co związane jest z ich złym stanem technicznym oraz niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturą towarzyszącą ciągom komunikacyjnym.

Analiza SWOT wykazała, iż zagrożeniem dla miasta mogą być niewystarczające środki finansowe na modernizację i budowę infrastruktury drogowej, jak również brak zainteresowania mieszkańców i przedsiębiorców działaniami zwiększającymi energooszczędność budynków i wymianę źródeł ciepła na ekologiczne. Poprawa jakości powietrza ma nastąpić poprzez realizację działań naprawczych, zaplanowanych w ramach Programu ochrony powietrza w odniesieniu do wszystkich źródeł emisji. Efektem realizacji Programu powinno być zmniejszenie wielkości emisji zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, głównie ze źródeł powierzchniowych, a także komunikacyjnych i przemysłowych.

W zakresie emisji powierzchniowej, poza działaniami realizowanymi w ramach programów ochrony powietrza, a także działaniami samorządów lokalnych w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, największe znaczenie może mieć wprowadzanie norm na małe źródła energii oraz wymuszone przepisami działania na rzecz podniesienia efektywności energetycznej. Działaniami, które pozwalają na redukcję emisji szkodliwych substancji, jak również podniesienie komfortu życia mieszkańców są termomodernizacje budynków, modernizacja lokalnych i indywidualnych kotłowni, czy wymiana instalacji grzewczej. W zakresie emisji liniowej możliwe jest jej znaczne zredukowanie poprzez podejmowanie działań na rzecz podniesienia efektywności energetycznej transportu.

W związku z nasilającym się ruchem indywidualnym należy rozwijać transport publiczny, w tym kolejowy.

W harmonogramie realizacji zadań własnych i monitorowanych zapisano zadania zarówno dotyczące opracowania dokumentów planistycznych w dziedzinie energetyki i zaopatrzenia w ciepło, energie elektryczną i paliwa gazowe, realizacji Programu Ochrony Powietrza, poprawy warunków energetycznych w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych, a także poprawy jakości dróg.

4.2. Zagrożenia hałasem

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie zagrożenia hałasem.

Tabela 21. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OŚWIĘCIM NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ 2024-2027”			
Podniesienie komfortu akustycznego mieszkańców Miasta Oświęcim			
Lp.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	W 3 miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w latach 2023-2024 zamieszczono zapisy dotyczące hałasu. Zapisy zamieszczono w: <ul style="list-style-type: none"> uchwale nr LX/951/23 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, uchwale nr LXXI/1120/24 Rady Miasta Oświęcim z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Oświęcimiu przy ul. Bronisława Czecha, uchwale Nr LXV/1024/23 Rady Miasta Oświęcim z dnia 30.08.2023r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Krasickiego i Szpitalnej. 	w latach 2023-2024 zamieszczono zapisy dotyczące hałasu w 2 MPZP
2.	Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji obiektów przemysłowych przy opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego i w procedurach inwestycyjnych		
3.	Ograniczenie hałasu drogowego poprzez: <ul style="list-style-type: none"> rozwój zintegrowanego transportu publicznego, wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska, wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych 	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu w 2023 roku wykonywał pracę przewozową na rzecz mieszkańców miasta oraz w ramach Porozumienia Międzygminnego. Spółka obsługiwała 10 linii miejskich i 14 podmiejskich, przewiozła 1 870 355 pasażerów korzystających z biletów pełnopłatnych oraz ulgowych, tj. o 15% więcej niż w 2022 roku. W latach 2019-2024 powstawały ścieżki rowerowe i ciągi pieszo rowerowe: <ul style="list-style-type: none"> ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Fabrycznej, kontynuacja do ul. Polowieckiej o długości ok. 230 mb – zadanie było realizowane w 2019 roku, z budżetu miasta na ten cel przeznaczono 400 239,98 zł, ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż ul. Wisławy Szymborskiej o długości ok. 630 mb – zadanie było realizowane w 2022 roku, wartość: 83 818,18 zł z budżetu miasta i darowizny, ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż ul. Z. Posnysz o długości ok. 650 mb – zadanie było realizowane w 2023 roku, wartość: 85 302,96 zł, finansowanie z budżetu miasta i Funduszu Dróg Samorządowych, ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Krasieńskiego (I etap) o długości ok. 700 mb – zadanie było realizowane w 2024 roku, wartość: 353 612,74 zł z budżetu miasta i Polskiego Ładu. 	wzrost liczby mieszkańców korzystających z transportu publicznego w latach 2019-2024 wybudowano ok. 2 210 mb ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych
4.	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Brak realizacji zadania.	brak realizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie miasta Oświęcim

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie miasta.

Tabela 22. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie zagrożenia hałasem

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020 r.	Stan aktualny na koniec 2024 roku
1.	Poziom przekroczeń hałasu na terenie miasta [dB]	<15	<15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miasta Oświęcim, WIOŚ/GIOŚ oraz Głównego Urzędu Statystycznego

4.2.1. Opis stanu obecnego

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, ewentualnie zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W przypadku stwierdzenia przez organ ochrony środowiska na podstawie pomiarów własnych lub pomiarów podmiotu obowiązującego do ich prowadzenia, że poza zakładem, w wyniku jego działalności są przekroczone dopuszczalne poziomy hałasu, organ ten wydaje decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu. Za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu uważa się przekroczenie wskaźnika hałasu L_{AeqD} lub L_{AeqN} .

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska dla terenów:

- o których mowa w art. 118 ust. 2 (Dz.U. 2024, poz. 54 z późn. zm.) – na podstawie strategicznych map hałasu lub wyników pomiarów wyrażonych wskaźnikami hałasu L_{AeqD} , L_{AeqN} , L_{DWN} i L_N , z uwzględnieniem w szczególności danych demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu,
- innych niż tereny, o których mowa w art. 118 ust. 2 – na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami L_{AeqD} , L_{AeqN} , L_{DWN} i L_N lub innych metod oceny poziomu hałasu.

Obecnie obowiązuje Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego przyjęty uchwałą nr IV/24/24 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 1 lipca 2024 r. Głównym celem Programu jest organizacja działań naprawczych zmierzających do ograniczenia ponadnormatywnego oddziaływania hałasu oraz zachowanie korzystnych warunków akustycznych środowiska na obszarach, gdzie poziomy dźwięku nie wykracza poza poziomy dopuszczalny.

4.2.1.1. Hałas przemysłowy

Klimat przemysłowy kształtują zarówno duże, jak i małe przedsiębiorstwa działające na terenie miasta Oświęcim. Większe przedsiębiorstwa wprowadzają zazwyczaj rozwiązania technologiczne przyczyniające się do ograniczania emisji hałasu powodującego uciążliwości dla mieszkańców. Na terenie miasta Oświęcim działają także małe i średnie firmy, które nie posiadają decyzji na dopuszczalną emisję hałasu i mogą wpływać na klimat akustyczny terenu miasta. Należą do nich firmy prowadzące działalność m.in.: handlowo-usługową, produkcyjną, transportową, budowlaną, warsztaty samochodowe, tartaki, niewielkie zakłady prowadzące prace polegające na obróbce drewna, cięciu, kuciu, szlifowaniu i spawaniu.

Funkcjonowanie małych zakładów jest niejednokrotnie źródłem konfliktów mieszkańców z przedsiębiorcami, gdyż zakłady te stwarzają uciążliwości i dyskomfort akustyczny mieszkańców, co stanowi problem. W takich sytuacjach mieszkańcy zgłaszają fakt uciążliwości, co skutkuje kontrolą, a w przypadku przekroczeń wydaniem decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu.

Corocznie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie prowadzi na terenie miasta kontrole przedsiębiorców w zakresie emisji hałasu do środowiska. W latach 2020-2024 WIOŚ przeprowadził 22 kontrole w zakresie emisji hałasu. W 9 przypadkach wykryto naruszenia.

4.2.1.2. Hałas drogowy

Jednym z czynników wpływających na stan klimatu akustycznego na terenie miasta jest hałas komunikacyjny, do którego zalicza się hałas drogowy. Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu typu liniowego. Z przeprowadzonych analiz wynika, że najbardziej uciążliwy jest hałas drogowy, generowany przez pojazdy samochodowe, który ma charakter ciągły i obejmuje swoim zasięgiem coraz większy obszar. Przez ostatnie lata liczba samochodów na drogach systematycznie rośnie, co powoduje wzrost emisji hałasu, nie tylko przez pojazdy osobowe, ale również pojazdy ciężarowe i motocykle.

Głównym źródłem emisji hałasu drogowego na terenie miasta są:

- droga krajowa DK44,
- drogi wojewódzkie: DW933 i DW948,
- drogi powiatowe: 1878K, 1879K, 1880K, 1881K, 1883K, 1884K, 1887K, 1888K, 1890K, 1891K, 1892K, 1893K, 1894K, 1895K, 1896K,
- drogi gminne

Łączna długość dróg na terenie miasta wynosi 130,209 km.

Zarządcami dróg, do których należą sprawy z zakresu planowania budowy, modernizacji utrzymania i ochrony dróg są następujące organy:

- droga krajowa – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Krakowie,
- drogi wojewódzkie – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie,

- drogi powiatowe – Zarząd Dróg Powiatowych w Oświęcimiu,
- drogi gminne – Miasto Oświęcim.

Utrzymanie dróg we właściwym stanie technicznym, daje możliwość szybkiego i dogodnego komunikowania się, bezpieczeństwa mieszkańców i uczestników ruchu drogowego, ale także do pośredniego zmniejszenia hałasu i zanieczyszczenia powietrza (płynna jazda to wolniejsze zużywanie elementów eksploatacyjnych pojazdów, takich jak np. ścieralne klocki i tarcze hamulcowe) stanowiąc podstawę do podnoszenia atrakcyjności terenu miasta Oświęcim.

W 2022 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad sporządziła strategiczną mapę hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie małopolskim. W ramach przeprowadzonych pomiarów przeanalizowano odcinki dróg zlokalizowane na terenie miasta Oświęcim.

Tabela 23. Zestawienie odcinków dróg na terenie miasta Oświęcim objętych zakresem strategicznej mapy hałasu dla województwa małopolskiego

Lp.	Numer drogi	Długość [km]	Nazwa	Powiat
	krajowy			
1	44	1,554	OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 1: UL. POWSTAŃCÓW ŚL. - UL. LEGIONÓW (DW933)/	oświęcimski
2	44	0,780	OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 2: UL. LEGIONÓW (DW933) - UL. JAGIEŁŁY (DW948)/	oświęcimski
3	44	3,650	OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 3: UL. JAGIEŁŁY (DW948) - UL. CHEMIKÓW (DW933)/	oświęcimski
4	44	9,562	OŚWIĘCIM /UL. CHEMIKÓW (DW933)/ - PRZECISZÓW /UL. SZKOLNA (DW949)/	oświęcimski
5	44a, 44	2,468	BIERUŃ NOWY /UL. WAWELSKA (DW934)/ - OŚWIĘCIM /UL. POWSTAŃCÓW ŚL./	oświęcimski

Źródło: opracowanie własne na podstawie Map akustycznych dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa małopolskiego

4.2.1.3. Hałas kolejowy

Przez obszar miasta przebiega 6 linii kolejowych:

- linia kolejowa nr 93 Trzebinia – Zebrzydowice – linia znaczenia państwowego, magistralna, dwutorowa, zelektryfikowana,
- linia kolejowa nr 94 Kraków Płaszów – Oświęcim – linia znaczenia państwowego, pierwszorzędna, dwutorowa, zelektryfikowana,
- linia kolejowa nr 138 Oświęcim – Katowice, linia znaczenia państwowego, magistralna, dwutorowa, zelektryfikowana,
- linia kolejowa nr 699 Oświęcim R3 – Oświęcim R15, linia znaczenia państwowego, znaczenia miejscowego, jednotorowa, zelektryfikowana,
- linia kolejowa nr 882 Oświęcim – KWK Cieczott, linia znaczenia miejscowego, jednotorowa, zelektryfikowana,
- linia kolejowa nr 886 Dwory – Zakłady Chemiczne Dwory, linia znaczenia miejscowego, jednotorowa, zelektryfikowana.

W poniższej tabeli przedstawiono długość odcinków sieci kolejowych przebiegających przez teren miasta Oświęcim.

Tabela 24. Długość odcinków sieci kolejowych na terenie miasta Oświęcim

Numer linii	Nazwa linii kolejowej	Odcinek linii kolejowej	Kilometraż początkowy	Kilometraż końcowy
93	TRZEBINIA - ZEBRZYDOWICE	CHYZANÓW - OŚWIĘCIM OWC	23.893	23.922
93	TRZEBINIA - ZEBRZYDOWICE	OŚWIĘCIM OWC - OŚWIĘCIM OWA	23.922	24.680
93	TRZEBINIA - ZEBRZYDOWICE	OŚWIĘCIM OWA - CZECHOWICE DZIEDZICE	24.680	28.235

94	KRAKÓW PŁASZÓW - OŚWIĘCIM	SPYTKOWICE - DWORY	54.687	57.375
94	KRAKÓW PŁASZÓW - OŚWIĘCIM	DWORY - OŚWIĘCIM	57.375	64.797
138	OŚWIĘCIM - KATOWICE	OŚWIĘCIM - NOWY BIERUŃ	0.525	0.610
699	OŚWIĘCIM OWC - OŚWIĘCIM R15	OŚWIĘCIM R3 - OŚWIĘCIM R15	0.000	0.153
882	OŚWIĘCIM - KWK CZECZOTT	OŚWIĘCIM - KWK CZECZOTT	-1.151	0.900
886	DWORY - ZAKŁADY CHEMICZNE DWORY	DWORY - ZAKŁADY CHEMICZNE DWORY	0.000	1.946

Źródło: pismo PKP PLK S.A., znak: IOS1.4514.15.2025.2.K.Ś.2

W latach 2019-2024 PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. przeprowadziły na terenie miasta Oświęcim:

- modernizację linii kolejowej nr 93, Trzebinia – Zebrzydowice, km 24+000 – 28+230 – zadanie polegało na przebudowie: układu torowego wraz ze wzmocnieniem podtorza, odwodnienia, infrastruktury peronowej oraz obiektów inżynierskich, urządzeń sterowania ruchem kolejowym oraz urządzeń sieci elektrotrakcyjnej i energetycznej,
- remont linii kolejowej nr 94, Kraków Płaszów – Oświęcim, km 60+800 – 62+850 – zadanie polegało na wymianie nawierzchni torowej wraz ze wzmocnieniem podtorza, przebudowie odwodnienia, obiektów inżynierskich, remoncie mostu kolejowego nad rzeką Soła, przebudowie sieci elektrotrakcyjnej, przebudowie urządzeń sterowania ruchem kolejowym,
- „Udrożnienie podstawowych ciągów wywozowych z Górnego Śląska” – projekt obejmował m.in. prace modernizacyjne na odcinku Kraków Płaszów – Skawina – Oświęcim. Celem inwestycji jest poprawa przepustowości linii oraz efektywności transportu kolejowego – prace realizowane w latach 2016-2025.

W latach 2019-2024 przeprowadzono badania hałasu wzdłuż linii kolejowych na terenie miasta Oświęcimia. Badania hałasu były wykonywane w ramach opracowania pn.: „Analiza porealizacyjna w zakresie oddziaływania akustycznego odcinków linii kolejowych nr 138 i 699”. Analiza porealizacyjna dotyczyła fragmentów odcinków linii kolejowych nr 138 i 699, przebudowywanych w ramach realizacji projektu pn.: „Prace na linii kolejowej nr 93 Trzebinia – Zebrzydowice na odcinku Oświęcim – Czechowice Dziedzice” realizowanego w ramach projektu POIiŚ 2014-2020 nr 5.1-12 „Prace na linii kolejowej nr 93 na odcinku Trzebinia – Oświęcim – Czechowice Dziedzice”. Obowiązek wykonania analizy porealizacyjnej został nałożony decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 26.11.2018 r., znak: WOOŚ.4201.3.2017.AM.30 zmienionej decyzją z dnia 12.08.2020 r., znak: WOOŚ.420.12.2020.MK1.10 wydaną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

W ramach planów rozbudowy i modernizacji sieci kolejowej na terenie miasta Oświęcimia zaplanowano:

- w Krajowym Programie Kolejowym od 2030 roku (z perspektywą do roku 2032) na liście rezerwowej znajdują się projekty: „Prace na linii kolejowej nr 138 na odcinku Oświęcim – Mysłowice” (projekt na etapie studium wykonalności) oraz „Prace na linii kolejowej nr 94 na odcinku Skawina – Oświęcim” (brak prac przygotowawczych). Na chwilę obecną projekty nie mają zapewnionego źródła finansowania, wobec tego nie można określić dokładnego czasu ich realizacji. Będzie to uzależnione od możliwości pozyskania niezbędnych środków finansowych,
- projekt pn. „Rewitalizacja linii kolejowych nr 140/169/179/855/138 połączenia: Orzesze Jaśkowice – Tychy – Baranec – KWK Piast – Nowy Bieruń – Oświęcim” – opracowana dokumentacja projektowa. Na chwilę obecną Spółka nie ma zapewnionego źródła finansowania na dalsze prace – nie można określić dokładnego czasu realizacji. Realizacja prac uzależniona będzie od pozyskania niezbędnych środków finansowych.

4.2.1.4. Hałas lotniczy

Na terenie miasta Oświęcim znajduje się lądowisko dla helikopterów zlokalizowane na terenie Szpitala Powiatowego im. św. Maksymiliana w Oświęcimiu. Lądowisko ze względu na swój charakter nie powoduje znaczących zmian w klimacie akustycznym miasta.

4.2.2. Analiza SWOT

Zagrożenia hałasem	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
dobra dostępność komunikacyjna realizowane działania remontowe/modernizacyjne na drogach publicznych	zwiększająca się liczba pojazdów
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
możliwość rozwoju gospodarczego dzięki dobrej komunikacji możliwość turystycznego i rekreacyjnego poprzez dogodny dojazd ze wszystkich kierunków	zwiększanie się liczby pojazdów może stwarzać dyskomfort akustyczny dla mieszkańców zamieszkujących tereny wzdłuż dróg dyskomfort akustyczny dla mieszkańców i turystów zagrożenie emigracji mieszkańców z terenów nieatrakcyjnych akustycznie

Źródło: opracowanie własne

4.2.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożenia hałasem

Hałas jest elementem tzw. stresu miejskiego, wpływających na jakość życia ludności, zwłaszcza na obszarach zurbanizowanych. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska i komfortu akustycznego mieszkańców.

Na terenie miasta Oświęcim działają firmy, których działalność negatywnie wpływa na okoliczne tereny i ich mieszkańców. Corocznie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie prowadzi kontrole emisji hałasu. Skrócona analiza SWOT wykazała, iż zagrożeniem dla miasta w sytuacji nasilającego się hałasu może być pogłębiający się dyskomfort oraz docelowo tworzenie zjawiska migracji mieszkańców z terenów o nadmiernej uciążliwości akustycznej na terenie o lepszym komforcie akustycznym.

W związku z tym w harmonogramach realizacji zadań zapisano, iż ważnym działaniem będą kontrole przedsiębiorstw, z których działalnością nierozdzielnie jest związana emisja hałasu wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie. Koszty kontroli pochodzą będą ze środków własnych WIOŚ.

W zakresie hałasu pochodzącego z działalności gospodarczej niebagatelnym działaniem jest wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów regulujących kwestię lokalizacji źródeł emisji hałasu przemysłowego. Zadanie to będzie realizowane w trakcie aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego jako ich uzupełnienie i dostosowanie do obowiązujących przepisów. Koszty aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego będą środkami własnymi miasta, w razie możliwości uzupełnianymi środkami zewnętrznymi np. z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu, jest to hałas typu liniowego, którego źródłem emisji hałasu są autostrady, drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Analiza SWOT wykazała, iż mocną stroną miasta jest dobra dostępność komunikacyjna, jednak słabą stroną jest ciągle zwiększająca się liczba samochodów wzmagająca dyskomfort akustyczny mieszkańców. W harmonogramie realizacji zadań zapisano, iż ciągłymi zadaniami do realizacji są przebudowy i modernizacje dróg zarówno krajowych, jak i wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Zadania te zapisano zarówno w harmonogramie realizacji zadań własnych – do realizacji przez Miasto Oświęcim jak i w harmonogramie realizacji zadań monitorowanych do realizacji przez Generalną Dyрекję Dróg Krajowych i Autostrad, Zarząd Dróg Wojewódzkich oraz Zarząd Dróg Powiatowych w Oświęcimiu.

Niebagatelnym zadaniem, którego realizacja prowadzona jest na każdym szczeblu i w trybie ciągłym jest edukacja ekologiczna. Zadanie to zapisano w harmonogramie realizacji zadań własnych. Finansowane będzie ze środków własnych, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz sponsorów.

4.3. Pola elektromagnetyczne

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie pól elektromagnetycznych.

Tabela 25. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OŚWIĘCIM NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ 2024-2027”			
Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego			
Lp.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi	W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w latach 2019-2024 nie wprowadzano zapisów dotyczących pól elektromagnetycznych.	Realizacja zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 17.12.2019 w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.
2.	Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania przy opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego i w procedurach inwestycyjnych		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie miasta Oświęcim

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie miasta.

Tabela 26. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie pól elektromagnetycznych

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020 r.	Stan aktualny na koniec 2024 roku
1	Liczba przekroczeń dopuszczalnych wartości PEM	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

4.3.1. Opis stanu obecnego

Instalacjami emitującymi pola elektromagnetyczne są:

- linie przesyłowe wysokiego, średniego i niskiego napięcia,
- stacje transformatorowe, instalacje radiokomunikacyjne, takie jak:
 - stacje bazowe telefonii komórkowej,
 - stacje radiowe i telewizyjne.

Według ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, które są:

- stacjami elektroenergetycznymi lub napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV,
- instalacjami radiokomunikacyjnymi, radionawigacyjnymi lub radiolokacyjnymi, emitującymi pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, emitującymi pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz,

są obowiązani do wykonania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Pomiary te wykonywane są:

- bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania instalacji lub urządzenia;
- każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy instalacji lub urządzenia.

Wyniki pomiarów przekazuje się Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska i Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu.

Na terenie miasta Oświęcim źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego jest 19 stacji bazowych telefonii komórkowej (według danych Btsearch¹).

¹ <http://beta.btsearch.pl>

Tabela 27. Stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie miasta Oświęcim

Lp.	Lokalizacja	Sieć
1.	Oświęcim, ul. Fabryczna - maszt P4	Orange, T-Mobile, Play
2.	Oświęcim, ul. Chemików 1 - komin firmy chemicznej Synthos Dwory	Plus
3.	Oświęcim, ul. Chemików 1 - dach budynku biurowego firmy chemicznej Synthos S.A.	T-Mobile, Plus, Orange, Play
4.	Oświęcim, ul. Śniadeckiego 22 - schron przeciwlotniczy	T-Mobile, Plus, Orange, Play, Plus
5.	Oświęcim, ul. Kopernika 7 - dach bloku mieszkalnego	Play
6.	Oświęcim, ul. Żwirki i Wigury 11-25 - blok mieszkalny	T-Mobile, Play, Plus, Orange
7.	Oświęcim, Rynek Główny 16 - budynek	T-Mobile, Play, Orange, Plus
8.	Oświęcim, ul. św. Barbary - maszt własny/Cellnex	Play
9.	Oświęcim, ul. Bałandy 1 - komin	T-Mobile, Orange, Plus
10.	Oświęcim, ul. Powstańców Śląskich 1 - Galeria Handlowa Niwa	Plus
11.	Oświęcim, ul. Powstańców Śląskich 3 - maszt P4 na budynku	T-Mobile, Play, Orange
12.	Oświęcim, ul. Powstańców Śląskich 29 - maszt na budynku (3 p.)	Plus
13.	Oświęcim, ul. Kilińskiego 4 - dach budynku	Play
14.	Oświęcim, ul. Garbarska 1 - maszt na budynku ZOZ	Plus
15.	Oświęcim, ul. Szarych Szeregów 4 - blok	T-Mobile, Orange
16.	Oświęcim, ul. Leszczyńskiej 9 - maszt na budynku	Plus
17.	Oświęcim, ul. Kolbego 19 - maszt własny	Play
18.	Oświęcim, ul. Kolbego 12 - maszt T-Mobile	Orange, T-Mobile
19.	Oświęcim, ul. Stanisławy Leszczyńskiej 12 - Międzynarodowe Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście	Orange, T-Mobile

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych <https://beta.btsearch.pl> (dostęp: marzec 2025 r.)

W latach 2019-2024 do Starostwa Oświęcimskiego wpłynęło sumarycznie 13 zgłoszeń instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

Zadania w zakresie oceny poziomów promieniowania elektromagnetycznego i ich zmian dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

W 2022 roku badanie na terenie miasta Oświęcim przeprowadzono w dwóch punktach pomiarowych:

- przy ul. Wysokie Brzegi w Oświęcimiu – wynik 0,5 godz. pomiaru wyniósł 0,69 V/m, wartość wskaźnika W_{ME} : 0,05,
- przy ul. Generała Józefa Bema w Oświęcimiu – pomiar poniżej progu czułości sondy pomiarowej, wartość wskaźnika W_{ME} : 0,02.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wyniki badań nie wskazywały na przekroczenie dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego.

W 2023 i 2024 roku nie przeprowadzano badań na terenie miasta Oświęcim.

4.3.2. Analiza SWOT

Promieniowanie elektromagnetyczne	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
lokalizacja punktów pomiarowych na terenie miasta Oświęcim (2022 r.) brak przekroczeń poziomów promieniowania elektromagnetycznego	stale zwiększający się zasięg sieci kablowych i bezprzewodowych w okolicy, co docelowo może powodować przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
dalsze badania poziomu promieniowania aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	zwiększający się nieznacznie poziom promieniowania elektromagnetycznego silniejszy zasięg sieci kablowych i bezprzewodowych, który docelowo może powodować przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania

Źródło: opracowanie własne

4.3.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie pól elektromagnetycznych

Na terenie miasta Oświęcim instalacjami emitującymi pola elektromagnetyczne są przede wszystkim linie przesyłowe wysokiego, średniego i niskiego napięcia oraz instalacje radiokomunikacyjne. W związku z presją mieszkańców na rozwój zasięgu linii elektroenergetycznych oraz zasięgu telefonii komórkowej powstaje coraz większa ilość instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

Dla określenia aktualnych stanów promieniowania elektromagnetycznego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie prowadzi corocznie według ustalonego harmonogramu na terenie całego województwa małopolskiego w tym na obszarze miasta Oświęcim badania poziomów promieniowania. Wyniki badań nie wykraczają poza dopuszczalne poziomy.

Skrócona analiza SWOT wykazała, iż mocną stroną miasta jest brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów promieniowania, co potwierdziły badania WIOŚ z 2022 roku. W realizacji zadań monitorowanych zapisano, iż w kolejnych latach badania monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego będą kontynuowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w punktach na terenie całego województwa małopolskiego, w tym miasta Oświęcim. Koszty na ten cel pochodzić będą ze środków własnych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony środowiska w Krakowie.

W związku z dużą presją na rozwój sieci komórkowej i stałego zwiększania jej zasięgu istotnym elementem jest wprowadzenie do gminnych Planów Zagospodarowania Przestrzennego zapisów precyzujących możliwe lokalizacji stacji przekładnikowych telefonii komórkowych.

Taką potrzebę wykazała także analiza SWOT, według której miasto w swoich Planach Zagospodarowania Przestrzennego powinno bardziej szczegółowo opisywać możliwe potencjalne lokalizacje instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne. Dlatego w harmonogramie realizacji zadań monitorowanych zapisano, iż niezbędne jest w trakcie aktualizacji Planów Zagospodarowania Przestrzennego wprowadzanie do tych dokumentów zapisów obwarowujących lokowanie instalacji emitujących promieniowanie niejonizujące.

4.4. Gospodarowanie wodami

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie gospodarowania wodami.

Tabela 28. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OŚWIĘCIM NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ 2024-2027”			
Ochrona zasobów wodnych			
Lp.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Ograniczanie i eliminacja zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł punktowych: zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, działalności rolniczej	Na terenie miasta funkcjonuje rozbudowana sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 116,31 km, obejmująca swoim zasięgiem około 98% zabudowy. Obecnie na obszarze miejskim znajduje się 295 zbiorników bezodpływowych oraz około 59 przydomowe oczyszczalnie ścieków. W miarę dostępnych możliwości infrastruktura kanalizacyjna jest systematycznie rozbudowywana, a zbiorniki bezodpływowe – które w przypadku niewłaściwej eksploatacji mogą stwarzać ryzyko wycieków – są sukcesywnie likwidowane.	wysoki stopień skanalizowania miasta sprawnie działająca mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków z podwyższonym usuwaniem azotu
2.	Ograniczanie zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł rozproszonych jak: zanieczyszczeń z terenów zurbanizowanych i przemysłowych, w tym spływów powierzchniowych zanieczyszczonych ścieków opadowych oraz infiltracji zanieczyszczeń do wód podziemnych a także zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego	Na potrzeby gospodarki ściekowej w mieście działa również Miejsko-Przemysłowa Oczyszczalnia Ścieków – nowoczesna oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna, wyposażona w technologię umożliwiającą podwyższone usuwanie związków azotu.	
3.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Podczas Pikniku Organizacji Pozarządowych, który odbył się w sierpniu 2024 r. została zorganizowana akcja Sprzątania brzegów Soły. Do akcji przyłączyli się harcerze, uczniowie oraz mieszkańcy, którzy wyposażeni w rękawice i worki zebrali kilkadziesiąt worków z odpadami. Za zebrane odpady uczestnicy otrzymali sadzonki wrzósów. Ponadto działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód prowadzone były przy okazji innych eventów i akcji edukacyjnych, również w placówkach oświatowych.	bieżąca realizacja
4.	Zwiększanie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego, w tym realizacja innych dokumentów planistycznych w zakresie gospodarki wodnej	W 2 miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w latach 2023-2024 zamieszczono zapisy dotyczące powodzi. Zapisy zamieszczono w:	w latach 2023-2024 zamieszczono zapisy dotyczące powodzi w 2 MPZP
5.	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziomowi zagrożenia powodziowego	<ul style="list-style-type: none"> uchwale nr LXI/972/23 Rady Miasta Oświęcim z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ul. Nadwiślańskiej - złoże kruszywa naturalnego "Dwory", uchwale nr LXXI/1120/24 Rady Miasta Oświęcim z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Oświęcimiu przy ul. Bronisława Czecha. 	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie miasta Oświęcim

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie miasta.

Tabela 29. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie gospodarowania wodami

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020 r.	Stan aktualny na koniec 2024 roku
1.	Ilość JCWP o złym stanie ogólnym	5	7
2.	Ilość JCWPd o słabym stanie ogólnym	1	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

4.4.1. Opis stanu obecnego

4.4.1.1. Wody powierzchniowe

Powierzchniowa sieć hydrograficzna miasta jest bardzo rozbudowana. Oświęcim leży w dorzeczu Górnej Wisły, u ujścia Soły do Wisły. Przez teren miasta przebiega dział wodny II rzędu rozdzielający zlewnie dopływów Wisły oraz dział III rzędu rozgraniczający zlewnie mniejszych potoków wpływających do Soły. Działy wodne miejscami są poprzecinane bramami wodnymi, co wynika z działalności gospodarczej człowieka. Rzeka Wisła płynie przy północnej granicy miasta, wypływając z terenów górskich do kotliny Oświęcimskiej, jej bieg spowalnia, co może powodować wystąpienie wylewów. Większe znaczenie dla miasta ma rzeka Siła, która przepływa przez centrum. Rzeka ta uznawana jest za bardzo niebezpieczną ze względu na duże zagrożenie powodziowe. W celu jego zmniejszenia w jej środkowym biegu wbudowano zespół trzech zbiorników kaskadowych, co wyraźnie wpłynęło na uregulowanie przepływów. Na terenie Oświęcimia Soła płynie w większości swoim naturalnym korytem, miejscami meandruje tworząc zakola i wysepki. W dolnym biegu jej koryto jest uregulowane. Soła uchodzi do Wisły na wysokości 266 m n.p.m.

Na obraz powierzchniowej sieci hydrograficznej miasta składa się ponadto szereg mniejszych cieków wodnych, do których można zaliczyć:

- Potok Paździory,
- Potok Klucznikowski,
- Rów na osiedlu Błonie,
- Potok przez Park,
- Rów przy ul. Olszewskiego,
- Rów przy ul. Zagrodowej,
- Rów Wysokie Brzegi,
- Rów Borowice,
- Młynkówka,
- oraz rowy melioracyjne odwadniające podmokłe obszary Mostki, Stawki, Kapio, Grabowiec i inne.

Ważnym elementem sieci wód powierzchniowych jest również sztuczna droga wodna łącząca Oświęcim z Krakowem. Jest nią Kanał Dwory należący do Drogi Wodnej Górnej Wisły. Obecnie wykorzystywany jest głównie do transportu kopalin i surowców sypkich wykorzystywanych w budownictwie.²

² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Oświęcim – załącznik nr 1 do uchwały nr XLV/733/22 Rady Miasta Oświęcim z dnia 23 lutego 2022 r.

Źródło: <http://mapy.isok.gov.pl>

Zgodnie z ustawą Prawo wodne celem prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych jest pozyskanie informacji o stanie wód w dorzeczeniach dla potrzeb planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych. Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), badania prowadzi się w 6-letnich cyklach Planów Gospodarowania Wodami (PGW). Obecnie obowiązuje cykl monitoringu na lata 2022-2027.

Głównym celem sporządzenia oceny stanu wód powierzchniowych jest dostarczenie wiedzy o stanie/potencjale ekologicznym i stanie chemicznym wód powierzchniowych, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczych, podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły na terenie miasta Oświęcim wyznaczonych zostało 7 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Miasto Oświęcim położone jest w obrębie dwóch regionów wodnych: Górnej-Zachodniej Wisły i Małej Wisły.

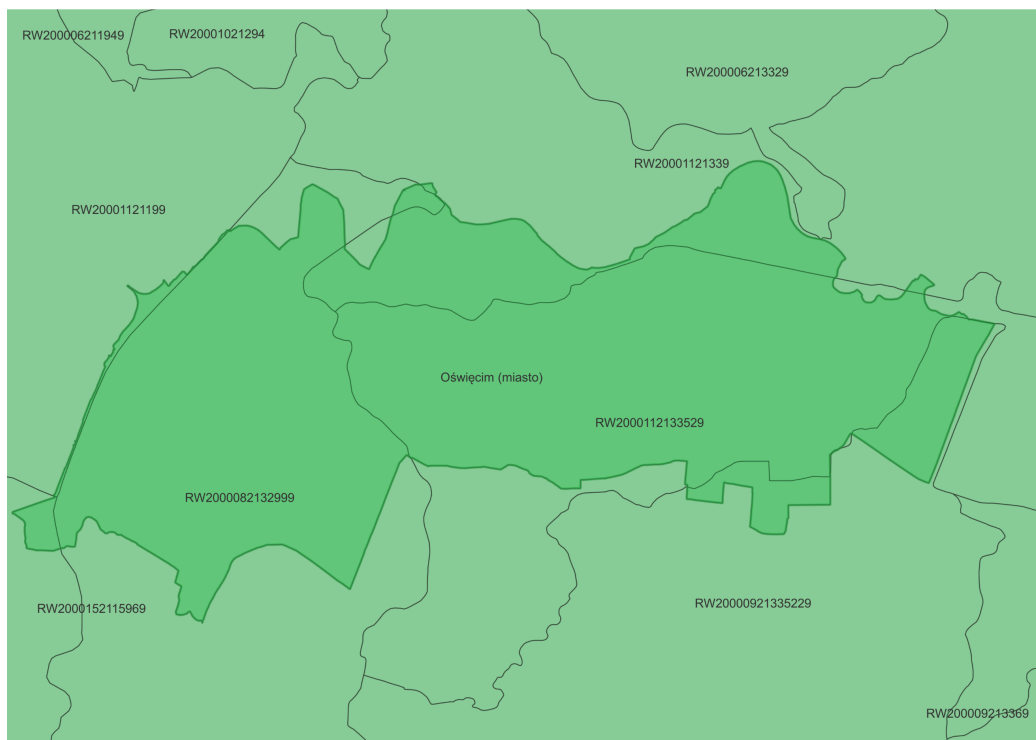
W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę JCWP występujących na terenie miasta.

Nazwa JCWP	Kod JCWP	Region Wodny	Aktualny stan JCWP	Cel środowiskowy - stan/potencjał ekologiczny	Cel środowiskowy - stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Kanał Dwory	RW20001121 33529	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada słaby potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny	dla złagodzonych wskaźników [kadm(w),nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Macocha	RW20000921 335229	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada zły stan ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności ciekłu dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), kadm, nikiel, ołów] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona

				wskaźnik diadromiczny D		
Soła od zb. Porąbka do ujścia	RW2000082132999	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada umiarkowany potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Soła w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Soła w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Młynówka Oświęcimska	RW2000152115969	Małej Wisły	zły, posiada zły potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
Wisła od zb. Goczałkowice do Przemszy	RW20001121199	Małej Wisły	zły, posiada zły potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylene(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Wisła od Przemszy do Skawy	RW20001121339	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada zły potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisła od ujścia Skawy do ujścia Soły (dla łososia); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisła od ujścia Skawy do ujścia Soły (dla troci wędrowniej)	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Potok Gromiecki	RW200006213329	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada słaby stan ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: zgodnie z zasadą braku dalszego pogorszenia), IO];	dla złagodzonych wskaźników [nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona

				pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D		
--	--	--	--	--	--	--

Źródło: Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023, poz. 300)

Rysunek 15. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie miasta Oświęcim

Źródło: opracowanie własne

Tabela 31. Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie miasta Oświęcim w latach 2019-2021

Nazwa JCWP	Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego			Klasyfikacja stanu chemicznego		Ocena stanu JCWP	
	Rok badań	Klasa	Stan/potencjał ekologiczny	Rok badań	Stan chemiczny	Rok badań	Ocena
Soła od zb. Czaniec do ujścia (RW200015213299)	2020	4	słaby potencjał ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Kanał żeglowny Dwory (RW200002133529)	2019	4	słaby potencjał ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Macocha (RW20002621335229)	2020	3	umiarkowany stan ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Wisła od Przemszy bez Przemszy do Skawy (RW20001921339)	2020	5	zły potencjał ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód

Wisła od Białek do Przemszy (RW20001921199)	2020	5	zły potencjał ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Młynkówka Oświęcimska (RW2000232115969)	2021	4	słaby potencjał ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód

*Nazwy i kody JCWP zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. poz. 1911)

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 – tabela

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie w latach 2019-2024 realizowało następujące zadania:

Tabela 32. Zadania zrealizowane przez PGW WP RZGW w Krakowie w 2024 roku na terenie miasta Oświęcim

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka PGW WP	Jednostka	Rozmiar rzeczowy	Wartość zadania	Źródło finansowania
ROK 2024						
1	Utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu I – prawy wał Wisły w km 0+000-2+271 msc. Oświęcim, gm. Miasto Oświęcim	NW Oświęcim	km/szt.	2,271/2	1026,98	dotacja, środki własne PGW WP
2	Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych i śluz wałowych na terenie NW Kęty: rz. Soła - prawy w km 0+000-2+552, rz. Soła - lewy w km 1+700-4+775	NW Kęty	km	5,627	14027,00	dotacja, środki własne PGW WP
3	Koszenie wałów na terenie NW Oświęcim - prawy wał Wisły w km 0+000-2+271 msc. Oświęcim, gm. Miasto Oświęcim	NW Oświęcim	km	2,271	4065,34	dotacja
4	Usługi dwukrotnego koszenia wałów przeciwpowodziowych na terenie Nadzoru Wodnego w Kętach	NW Kęty	km	5,627	23942,00	dotacja

Źródło: pismo Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, znak: K.ROA.0143.13.2025.EK

Na 2025 roku PGW WP zaplanowało realizację następujących zadań:

- utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu I – prawy wał Wisły w km 0+000-2+271 msc. Oświęcim, gm. Miasto Oświęcim,
- utrzymanie wałów przeciwpowodziowych i śluz wałowych na terenie NW Kęty: rz. Soła - prawy w km 0+000-2+552 rz. Soła - lewy w km 1+700-4+77,
- koszenie wałów na terenie NW Oświęcim - prawy wał Wisły w km 0+000-2+271 msc. Oświęcim, gm. Miasto Oświęcim,
- usługi dwukrotnego koszenia wałów przeciwpowodziowych na terenie Nadzoru Wodnego w Kętach.

4.4.1.3. Wody podziemne

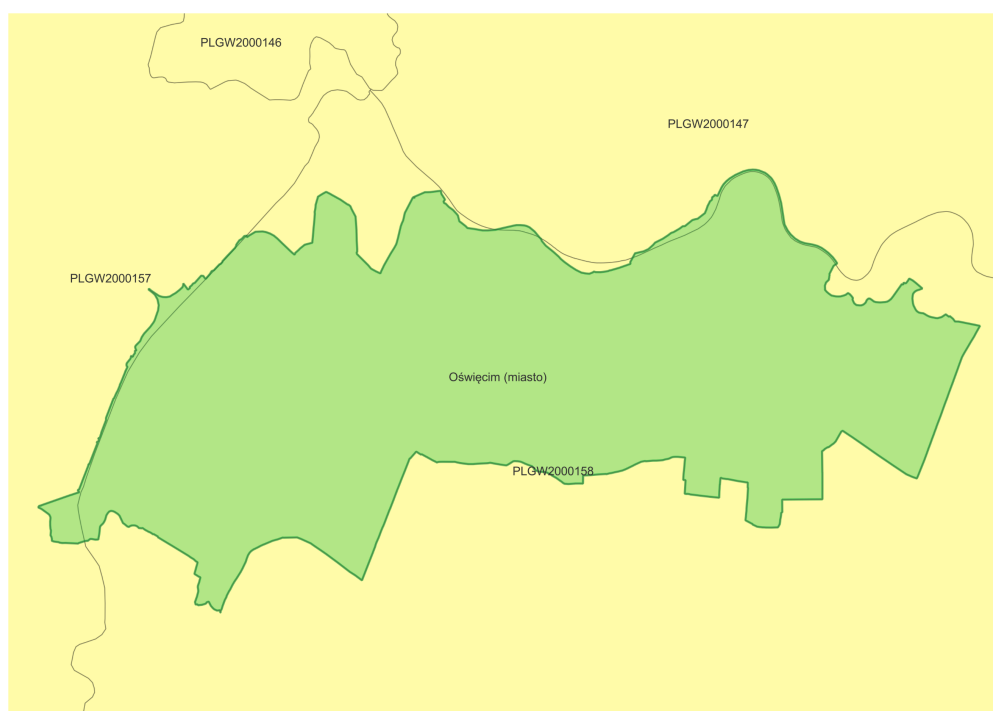
Zasadniczym poziomem wodonośnym jest piętro czwartorzędowe, wytworzone w aluwialnych osadach żwirowo-piaszczystych, zalegających na słabo przepuszczalnych ilach miocenkich. Głębokość zalegania wód jest uzależniona od położenia. W obniżeniach terenu i dolinach rzek wartość ta nie przekracza 2 m, natomiast w obrębie działów wodnych może dochodzić nawet do 20-30 m. Poziom ten cechuje się swobodnym lub lekko napiętym zwierciadłem wody, które opada w kierunku rzek Wisły i Soły, co ma silne powiązanie z hydrauliką ich wód. W okresach wezbrań następuje przenikanie wód powierzchniowych do zwierciadła, w okresach niżowych drenaż tych wód. Zasilanie wód podziemnych jest wynikiem infiltracji opadów atmosferycznych przez utwory położone na warstwie wodonośnej. Ze względu na słabą izolację poziomów wodonośnych oraz ich płytkie zaleganie, wody tego piętra w wysokim stopniu zagrożone są przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni.

W rejonie Oświęcimia charakteryzują się w większości średnią jakością (klasa II). Zasoby wód podziemnych piętra czwartorzędego na tym obszarze powszechnie służą do zaopatrzenia ludności w wodę. W Oświęcimiu pozyskiwana jest woda w ujęciu wody podziemnej „Zaborze”. Ujęcie administrowane jest przez zarząd PWIK w Oświęcimiu. Ujęcie wody podziemnej „Zaborze” jest ujęciem wielootworowym, które składa się ze studni zlokalizowanych na terenie miasta i gminy Oświęcim. Na terenie miasta zlokalizowanych jest 8 studni (eksploatowanych i nieeksploatowanych – będących w likwidacji lub rozruchu). Dla studni zlokalizowanych na terenie miasta zostały ustanowione strefy ochrony bezpośredniej decyzją PGW Wody Polskie Dyrektora ZZ w Krakowie z dnia 22.02.2019 r. Przedmiotową decyzją został określony zasięg strefy bezpośredniej ujęcia dla studni zlokalizowanych na terenie miasta Oświęcim.

W granicach miasta Oświęcim nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych obszar miasta znajduje się w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych: nr 147 (PLGW2000147), nr 157 (PLGW2000157) oraz nr 158 (PLGW2000158).

Stan JCWPd o kodzie PLGW2000158 został określony jako dobry, nie jest ona zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Stan JCWPd o kodzie PLGW2000147 i PLGW2000157 został określony jako słaby, są one zagrożone ilościowo i chemicznie.

Rysunek 16. Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) na terenie miasta Oświęcim

Źródło: opracowanie własne

4.4.1.4. Monitoring wód podziemnych

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW).

Oceny stanu chemicznego w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd) w poszczególnych punktach badawczych dokonano w latach 2022-2023, w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 roku, poz. 2148), które wyróżnia pięć klas jakości wód:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości.

Oraz dwa stany chemiczne wód ocenione na podstawie średniej wartości poszczególnych wskaźników ze wszystkich punktów zlokalizowanych w analizowanej JCWPd:

- stan dobry (klasy I, II i III),
- stan słaby (klasy IV i V).

W 2022 roku na terenie miasta Oświęcim przeprowadzono badanie jakości wód podziemnych. Poniższa tabela przedstawia wyniki monitoringu wód podziemnych występujących na terenie miasta w 2022 roku.

Tabela 33. Monitoring jakości wód podziemnych na terenie miasta Oświęcim w 2022 roku

Kod JCWPd	Lokalizacja punktu pomiarowego		Rok badania	Klasa jakości
	Gmina	Miejscowość		
PLGW2000158	Oświęcim (gm. miejska)	Oświęcim	2022	III

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2022.html> (dostęp: marzec 2025 r.)

W latach 2023-2024 na terenie miasta Oświęcim nie prowadzono badań jakości wód podziemnych.

4.4.1.5. Ochrona przed powodzią oraz skutkami suszy

Według Prawa Wodnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1087 z późn. zm.) przez powódź rozumie się czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, wywołane poprzez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego poprzez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

Główne zagrożenie powodziowe jest wywołane dużą prędkością płynącej wody i jej energią, która powoduje niszczenia ciężkiej zabudowy koryt (opaski, mury, progi), a także budowli nad korytem rzek, takich jak kładki, przepusty, mosty i in. Przyczyną podtopień i powodzi są na ogół:

- bardzo intensywne opady burzowe (określane jako oberwanie chmury), obejmujące najczęściej niewielkie obszary o dużych nachyleniach zboczy, powodujące gwałtowne i krótkotrwałe (do kilku godzin) lokalne wezbrania wód,
- opady rozlewne tj. trwające kilka dni opady o wysokim natężeniu (od kilkudziesięciu do 100 mm w ciągu doby), obejmujące większą część zlewni. Już niewielkie spadki terenów, niewielka powierzchnia zlewni cieków, może spowodować gwałtowne wezbrania w przypadku nawalnych opadów lub roztopów pokrywy śnieżnej. Częstym zjawiskiem są wezbrania opadowo-roztopowe, ich przyczyną są najczęściej długotrwałe opady deszczu, wezbrania te występują na ogół od maja do września, szczególnie w miesiącach letnich.

Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiada zgodnie z ustawą Prawo Wodne, Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie oraz organy administracji rządowej i samorządowej. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie jest również odpowiedzialne za prowadzenie działań informacyjnych i koordynację w razie powodzi lub suszy na podległym terenie.

Zgodnie z informacją przekazaną przez PGW WP na terenie miasta Oświęcim od 22.10.2020 r. obowiązują mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP). Całkowity koszt realizacji projektu wynosił 60 271 211,95 zł.

We wrześniu 2023 roku Wody Polskie rozpoczęły prace związane z przeglądem i aktualizacją dokumentów planistycznych w ramach 3 cyklu planistycznego (2022-2027) wdrażania Dyrektywy Powodziowej. Dokumenty te podlegają przeglądowi co 6 lat oraz w razie potrzeby aktualizacji. We wrześniu 2023 r. podpisane zostały umowy na wykonanie przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WOPR) oraz przeglądu map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP).

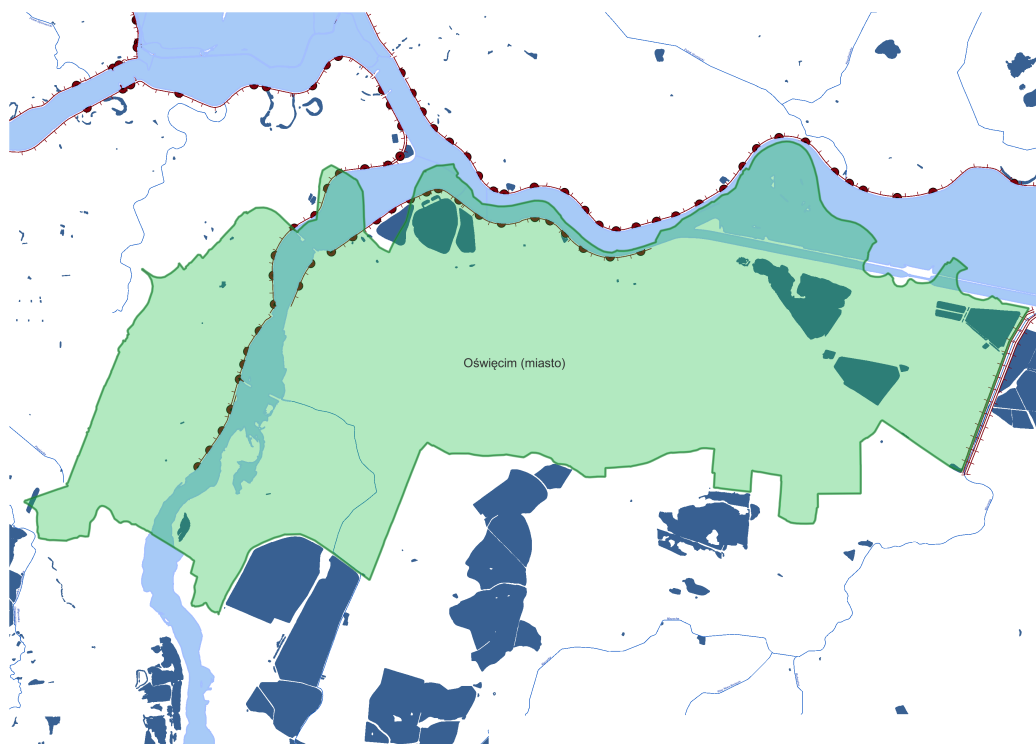
W 2022 roku zakończono realizację rozpoczętego w 2019 r. projektu pn.: „Przegląd i aktualizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym” (aPZRP).

W okresie 2019-2024 na terenie miasta Oświęcim PGW WP realizowało jedno podzadanie: Przeławka Dwory – na prawym brzegu rz. Wisły omijająca stopień i próg podpiętrzący w km 4+940 biegu rz. Wisły w obrębie m. Gromiec i m. Oświęcim. Podzadanie obejmowało:

- budowę przeławki technicznej dwuszczelinowej – długość 244 m, 47 szt. komór,
- przebudowę stopnia – bystrza – długość 57 m,
- przebudowę opaski kamiennej – długość 93,5 m,
- wyposażenie przeławki i montaż urządzeń do monitoringu.

Podzadanie wchodziło w skład zadania o nazwie „Odtworzenie ciągłości ekologicznej Wisły i dolnych odcinków rzek Soły i Skawy”, które było finansowane ze środków Unii Europejskiej i ze środków własnych. Koszt poniesiony na podzadanie w latach 2019-2023 wyniósł 21 116 812,85 zł.

Na terenie miasta Oświęcim występują miejsca zagrożone powodzią, ich lokalizację przedstawiono na poniższym rysunku. Na terenie miasta Oświęcim zlokalizowany jest magazyn przeciwpowodziowy.

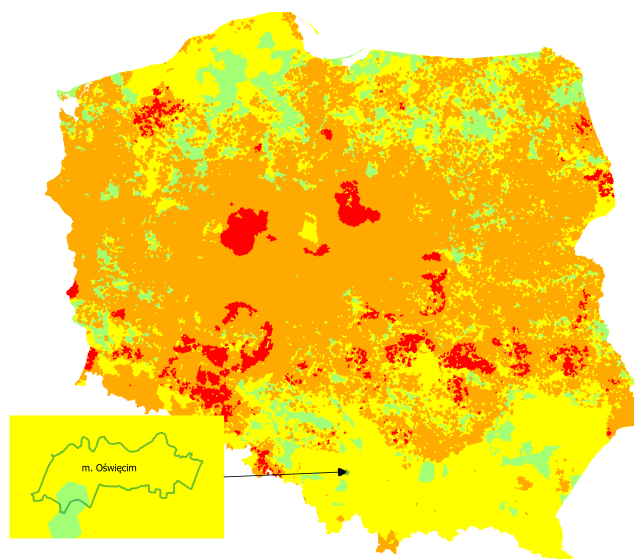

Rysunek 17. Mapa zagrożenia powodziowego z prawdopodobieństwem powodzi raz na 10 i raz na 100 lat oraz szczególne zagrożenie powodzią

Źródło: opracowanie własne

Niewątpliwie gospodarka wodna to również działania ukierunkowane na przeciwdziałanie negatywnym skutkom suszy. Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność do wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Susza jest również naturalnym zagrożeniem, o charakterze regionalnym, wywoływanym głównie niedoborem opadu w połączeniu z innymi sprzyjającymi czynnikami. Skutki występowania suszy odczuwalne są zarówno przez ludność jak i środowisko. Mogą osiągnąć różne rozmiary, porównywalne ze skutkami wystąpienia innych zagrożeń jak np. powódź. Jednak skutki suszy odczuwalne są zazwyczaj powoli i często objawiają się jako inne zagrożenia, np. pożary lub erozja powierzchniowa.

Najszerzy zakres wrażliwości na różne rodzaje suszy przypisano do sektora rolnictwa oraz środowiska i zasobów przyrodniczych. Rolnictwo jest wrażliwe na suszę glebową, zwaną także suszą rolniczą, niemniej susza atmosferyczna również może skutkować zmniejszeniem plonów. Ponieważ rolnictwo wykorzystuje wody powierzchniowe i podziemne (hodowla, nawodnienia) jest także wrażliwe na skutki suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej (dotyczy obszarów, gdzie wykorzystywane w sektorze rolnictwa zasoby wód są zagrożone deficytem).

Rysunek 18. Łączne zagrożenie suszą (rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną) na terenie kraju

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://stopsuszy.imgw.pl/> (marzec 2025 r.)

Przedziały zagrożenia suszą rolniczą określają cztery klasy:

- klasa I – słabo zagrożone,
- klasa II – umiarkowanie zagrożone,
- klasa III – silnie zagrożone,
- klasa IV – ekstremalnie zagrożone.

Zgodnie z danymi na marzec 2025 r. na terenie miasta Oświęcim przeważa klasa II – umiarkowanego zagrożenia suszą, natomiast w południowo zachodniej części miasta występują tereny słabo zagrożone suszą.

4.4.2. Analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
rozwinięta sieć hydrograficzna	zły stan wód powierzchniowych zły stan większości wód podziemnych występowanie obszarów zagrożenia powodziowego
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
<p>dobra współpraca administratorami cieków wodnych w zakresie ich utrzymania</p> <p>podejmowanie działań z zakresu konserwacji cieków naturalnych i urządzeń melioracji wodnej</p>	<p>zmiany klimatu i brak możliwości przeciwdziałania występowaniu zjawisk ekstremalnych</p> <p>niedostateczne rozpoznanie niekorzystnych oddziaływań człowieka na środowisko (np. w zakresie zanieczyszczeń obszarowych)</p> <p>spływ powierzchniowy zanieczyszczonych wód z terenów rolniczych</p> <p>zagrożenia skutkami suszy</p> <p>brak środków finansowych na inwestycje związane z ochroną wód</p>

Źródło: opracowanie własne

4.4.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie gospodarowania wodami

Aktualny stan jakości JCWP na terenie miasta Oświęcim określono jako zły. Takie wyniki monitoringu prowadzonego przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, mogą świadczyć o szeregu działań, jakie pozostały do wykonania w zakresie ich ochrony i przywrócenia dobrego stanu.

W celu osiągnięcia zobowiązań dotyczących poprawy stanu ekologicznego wód powierzchniowych i określonych wskaźników dla wód podziemnych, należy kontynuować podejmowane wcześniej przedsięwzięcia. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi powinno mieć na uwadze zarówno oszczędzanie wody, jak też dbanie o jej jak

najlepszą jakość. Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych ograniczy ryzyko wystąpienia jej niedoborów i doprowadzi do poprawy ich jakości. W okresie obowiązywania Programu należy zwrócić uwagę na kształtowanie reżimu hydrologicznego w regionie. Jest to niezwykle istotne w kształtowaniu klimatu i stanowi element zmian klimatycznych. Ze względu na coraz częstsze występowania zjawisk ekstremalnych w ostatnich latach oraz prognozowanym systematycznym ich nasileniem, szczególnie istotne w ramach realizacji Programu będzie wdrażanie Strategii SPA 2020. Pozwoli to na wprowadzanie w skali regionalnej działań ograniczających niekorzystne zmiany klimatyczne oraz przystosowanie do ich negatywnych skutków. W harmonogramie realizacji

zadań własnych i monitorowanych zamieszczono zadania dotyczące prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych, działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży, działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi. Monitoring wód powierzchniowych wykonywany będzie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska i finansowany z budżetu kraju.

Istotny wpływ ma tutaj realizacja zadań z zakresu zwiększania retencji wodnej: utrzymanie i budowa urządzeń piętrzących w dolinach rzecznych oraz małych zbiorników wodnych, realizacja zalesień, zachowanie terenów podmokłych. Szczególnie dotyczy to zjawisk suszy, powodzi i podtopień.

Zadania utrzymaniowe cieków i urządzeń wodnych na terenie miasta Oświęcim będą prowadzone przez ich administratora tj. PGW Wody Polskie, a także Spółki Wodne.

4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Tabela 34. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OŚWIĘCIM NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ 2024-2027”			
System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych Miasta Oświęcim przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód			
Lp.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	<p>W 2023 roku na terenie miasta Oświęcim zrealizowano następujące działania inwestycyjne związane z wymianą/remontem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ul. Wysokie Brzegi – wymiana rury AC DN 150 mm na rurę PE DN 160 mm o długości 55 mb, ul. Szpitalna – wymiana rury PE DN 90/50 mm na rurę PE DN 90 mm o długości 92 mb, ul. Szewczyka – wymiana rury AC/żeliwo/stal DN 80 mm na rurę PE DN 125 mm o długości 121,5 mb, ul. Leszczyńskiej – wymiana rury żeliwo DN 350/250/150 mm na rury PE HD DN 225/160 mm o długości 15 mb, ul. Szpitalna – wymiana rury stal DN 150 mm na rurę PE HD 160 mm o długości 101,5 mb, ul. Zwycięstwa/Przysiółek Mańki – wymiana rury stal DN 50 mm na rurę PE HD DN 63 mm o długości 120 mb, ul. Stawowa – wymiana rury PCV DN 110 mm na rurę PE HD DN 110 mm o długości 86 mb. <p>Ponadto przeprowadzono modernizację przyłączy wodociągowych na terenie miasta o łącznej długości 695 mb.</p> <p>Na SUW Zasole przeprowadzono:</p> <ul style="list-style-type: none"> modernizację rurociągu lewarowego strona Rajska mającą wpływ na jakość dostarczanej wody na SUW Zasole, budowę węzła cieplnego w celu optymalizacji kosztów ogrzewania. <p>Na SUW Zaborze przeprowadzono:</p> <ul style="list-style-type: none"> modernizację studni głębinowej S-4 (stara nazwa S-3), wykonano odwiert wraz z zabudową filtra oraz części nadziemnej, modernizację odcinka wodociągu wody surowej, przebudowę rur PE DN 110 mm na rurę PE DN 225 mm wraz z czyszczeniem wodociągu z osadów. <p>W 2024 roku na terenie miasta Oświęcim zrealizowano następujące działania inwestycyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> budowę sieci wodociągowej wzdłuż ul. Fabrycznej o długości 547,0 m – koszt realizacji wyniósł: 334 500,00 zł, budowę sieci wodociągowej wzdłuż ul. Jagiełły o długości 764,0 m – koszt realizacji wyniósł: 400 120,36 zł, modernizację wodociągu w ul. Sadowej o długości 405,0 m – koszt realizacji wyniósł: 61 213,41 zł, modernizację wodociągu w ul. Przeczna/Zatorska o długości 180,0 m – koszt realizacji wyniósł: 126 464,84 zł, budowę sieci wodociągowej ul. Królowej Jadwigi/ul. Podstawie o długości 127,0 m – koszt realizacji wyniósł: 160 000,00 zł, modernizację wodociągu w ul. Reja o długości 20,0 m – koszt realizacji wyniósł: 4 274,65 zł, 	
2.	Działania na rzecz optymalizacji zużycia wody i oszczędnego z niej korzystania		<p>w 2023 roku zmodernizowano 695 mb przyłączy wodociągowych, wymieniono rury o łącznej długości 591 mb</p> <p>w 2024 roku wybudowano lub poddano modernizacji łącznie ok. 3 009,5 m sieci wodociągowej</p>

		<ul style="list-style-type: none"> modernizację przyłączy wodociągowych o długości 966,4 m – koszt realizacji wyniósł: 387 643,61 zł. 	
3.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz sprawach związanych z odprowadzaniem ścieków prowadzone były przy okazji innych eventów i akcji edukacyjnych, również w placówkach oświatowych.	bieżąca realizacja
4.	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji	W 2023 roku na terenie miasta Oświęcim zrealizowano następujące działania:	<p>w 2023 roku przeprowadzono modernizację 3 kolektorów</p> <p>w 2024 roku wybudowano ok. 299 m sieci kanalizacyjnej oraz przeprowadzono modernizację kolektora kanalizacji sanitarnej</p>
5.	Budowa kanalizacji sanitarnej pomiędzy ulicami: Orłowskiego, Legionów i Obozową – projekt budowlany	<ul style="list-style-type: none"> modernizacja kolektora kanalizacji sanitarnej w ul. Szpitalnej – beton DN 200 i DN 400 rękawem termoutwardzalnym o długości 177 mb, modernizacja kolektora kanalizacji sanitarnej w ul. Dąbrowskiego – beton DN 400 rękawem termoutwardzalnym o długości 28 mb, modernizacja kolektora kanalizacji sanitarnej w ul. Chopina – beton DN 500 rękawem termoutwardzalnym o długości 52 mb. 	
6.	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	<p>W 2024 roku na terenie miasta Oświęcim zrealizowano następujące działania inwestycyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> budowę kanalizacji sanitarnej DN 200, DN 250 o długości 119 m – ul. Wałowa, budowę kanalizacji sanitarnej DN 300, DN 200 o długości 68 m – ul. Krótka, budowę kanalizacji sanitarnej DN 90 o długości 112 m – ul. Krótka. <p>Koszt realizacji powyższych zadań wyniósł 965 090,62 zł.</p> <p>Ponadto przeprowadzono modernizację kolektora kanalizacji sanitarnej rękawem termoutwardzalnym o długości 26 m – ul. Mieszka I. Koszt realizacji zadania wyniósł 16 470,00 zł.</p>	
7.	Bieżące utrzymanie kanalizacji deszczowej wraz z uzbrojeniem oraz rowów odwadniających	Zgodnie z uchwałą nr LXX/1089/23 Rady Miasta Oświęcim z dnia 21 grudnia 2023 roku Uchwała Budżetowa Miasta Oświęcim na rok 2024, na bieżącą eksploatację i utrzymanie kanalizacji deszczowej wraz z uzbrojeniem wydatkowano 767 297,40 zł, natomiast partycypacja w kosztach utrzymania rowów otwartych oraz kanalizacji deszczowej wyniosła 30 000,00 zł.	koszt bieżącego utrzymania w 2024 roku wyniósł 797 297,40 zł
8.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków tam, gdzie jest to ekonomicznie uzasadnione	Na terenie miasta Oświęcim na koniec 2024 rok znajduje się 59 przydomowych oczyszczalni ścieków	59 przydomowych oczyszczalni ścieków
9.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	Miasto Oświęcim prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Na koniec 2024 roku na terenie miasta znajdowało się 295 zbiorników bezodpływowych i 59 przydomowych oczyszczalni ścieków. Miasto corocznie prowadzi kontrole zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2024 roku skontrolowano 197 właścicieli nieruchomości w zakresie wywozu nieczystości ciekłych.	295 zbiorników bezodpływowych i 59 przydomowe oczyszczalnie ścieków

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie miasta Oświęcim

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie miasta.

Tabela 35. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020 r.	Stan aktualny na koniec 2024 roku
1.	Udział mieszkańców miasta korzystających z sieci wodociągowej [%]	100	100
2.	Udział mieszkańców miasta korzystających z sieci kanalizacyjnej [%]	92,5	98%
3.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków [szt.]	20	59
4.	Zbiorniki bezodpływowe [szt.]	309	295

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miasta Oświęcim, GUS, BDL

4.5.1. Opis stanu obecnego

4.5.1.1. Zaopatrzenie w wodę

Na terenie miasta Oświęcim i gminy Oświęcim funkcjonuje jeden wodociąg publiczny administrowany przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu. Wodociąg zaopatrywany jest w wodę do spożycia z dwóch ujęć:

- głębinowego zasilanego z 14 studni głębinowych ze stacją uzdatniania wody w Zaborzu przy ul. Grojeckiej,
- powierzchniowego z ujęcia „Zasole” zasilanego ze studni infiltracyjnych (14 studni podstawowych, 2 studni awaryjnych oraz 1 studni zbiorczej) zlokalizowanych wzdłuż lewego brzegu Soły ze stacją uzdatniania wody w Oświęcimiu Zasolu przy ul. Ostatni Etap 6.

Na terenie miasta Oświęcim zewidencjonowano jeden wodociąg zaopatrujący w wodę do spożycia pracowników obszaru przemysłowego. Wodociąg administrowany jest przez SYNTHOS Dwory 7 Sp. z o.o. w Oświęcimiu, ul. Chemików 1.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu dostarcza odbiorcom około 9 980 m³/d wody do spożycia.

Uzdatnianie wody

Stacja Uzdatniania Wody Zasole – proces uzdatniania wody polega na filtracji na filtrach pospiesznych – otwartych oraz dezynfekcji przy użyciu dwutlenku chloru ClO₂.

Stacja Uzdatniania Wody Zaborze – proces uzdatniania wody polega na napowietrzaniu, odżelazianiu, odmanganianiu, filtracji i dezynfekcji przy pomocy promieniowania ultrafioletowego wytworzonego w lampach UV.

Napowietrzanie i filtracja odbywają się w urządzeniach otwartych.

W sieci wodociągowej stosowany jest również preparat SeaQuest, który jest preparatem antykorozyjnym, w długofalowym stosowaniu stabilizującym jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zapobiegającym wtórnemu zanieczyszczeniu dystrybuowanej wody.

Woda z wodociągu nadzorowanego przez SYNTHOS Dwory 7 Sp. z o.o. w Oświęcimiu uzdatniana jest na drodze filtracji i dezynfekcji za pomocą lampy UV.

Długość sieci wodociągowej na terenie miasta Oświęcim na koniec 2024 roku wynosiła:

- na majątku PWiK – 186,36 km,
- na majątku PWiK + sieci eksploatacji PWiK – 202,44 km.

Na terenie miasta znajduje się 3304 przyłączy stanowiących własność PWiK (na majątku PWiK + w eksploatacji PWiK – 3961 przyłączy).

Zwodociągowanie miasta wynosi 100%.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie ilości zużytej wody w latach 2019-2024 w rozbiciu na mieszkańców, przedsiębiorstwa oraz na pozostałych odbiorców.

Tabela 36. Ilość zużytej wody w latach 2019-2024 na terenie miasta Oświęcim [m³]

Rok	Gospodarstwa domowe	Odbiorcy prowadzący działalność gospodarczą	Pozostali odbiorcy
2019	1 385 340,40	275 029,10	184 084,60
2020	1 398 986,10	208 728,00	140 231,50
2021	1 370 655,00	233 030,20	142 874,50
2022	1 305 454,20	239 402,70	169 209,50
2023	1 313 477,00	233 296,40	158 188,20
2024	1 297 412,70	232 545,40	138 791,60

Źródło: dane PWiK Sp. z o.o. Oświęcim

W 2024 roku na terenie miasta Oświęcim zrealizowano następujące działania inwestycyjne:

- budowę sieci wodociągowej wzdłuż ul. Fabrycznej o długości 547,0 m – koszt realizacji wyniósł: 334 500,00 zł,
- budowę sieci wodociągowej wzdłuż ul. Jagiełły o długości 764,0 m – koszt realizacji wyniósł: 400 120,36 zł,
- modernizację wodociągu w ul. Sadowej o długości 405,0 m – koszt realizacji wyniósł: 61 213,41 zł,
- modernizację wodociągu w ul. Przeczna/Zatorska o długości 180,0 m – koszt realizacji wyniósł: 126 464,84 zł,
- budowę sieci wodociągowej ul. Królowej Jadwigi/ul. Podstawie o długości 127,0 m – koszt realizacji wyniósł: 160 000,00 zł,
- modernizację wodociągu w ul. Reja o długości 20,0 m – koszt realizacji wyniósł: 4 274,65 zł,
- modernizację przyłączy wodociągowych o długości 966,4 m – koszt realizacji wyniósł: 387 643,61 zł, .

Zgodnie z uchwałą nr LXX/1113/23 Rady Miasta Oświęcim z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie: uchwalenia wieloletniego „Planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych a lata 2023-2027 dla rejonu działania Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu”, na lata 2023-2027 zaplanowano następujące działania:

- dla SUW Zasole:
 - modernizację sterowania napływem wody na filtry,
 - modernizację układu płukania złoża,
 - modernizację rezerwowego źródła zasilania, modernizację systemu zarządzania siecią wodociągową,
- dla Ujęcia Zasole:
 - wykonanie monitoringu studni ujęcia wody Zasole przy ulicy Legionów oraz systemu komunikacji pomiędzy ujęciem wody, a stacją uzdatniania wody,
 - modernizację studni lewarowych na ujęciu Zasole przy ul. Legionów (11 szt.),
 - modernizację wodociągu lewarowego pomiędzy studnią nr 6, a studnią zbiorczą (210,0 m),
- dla SUW Zaborze:
 - modernizację filtrów uzdatniania wody nr 3 i 4 (2 szt.),
 - modernizację serowania pracą filtrów,
- dla Ujęcia Zaborze:
 - modernizację studni głębinowej S-4 zlokalizowanej przy ul. Grojeckiej w Zaborzu w pobliżu budynku nr 46,
 - modernizację studni głębinowej S-5 zlokalizowanej przy ul. Grojeckiej w Zaborzu w pobliżu budynku przedszkola,
- dla Hydroforni:
 - modernizację Hydroforni Centralnej,
- dla sieci wodociągowej:
 - rozbudowę sieci wodociągowej w rejonie ul. Podstawie od ul. Królowej Jadwigi do budynku nr 26A (64,0 m),

- rozbudowę sieci wodociągowej w rejonie ul. Królowej Jadwigi od ul. Jagiełły do ul. Podstawie (161,0 m),
- modernizację sieci wodociągowej w rejonie ul. Jagiełły od ronda im. Ks. Górnego do ul. Królowej Jadwigi – rury stalowe DN 350 mm i DN 315 mm (167,0 m),
- rozbudowę sieci wodociągowej w rejonie ronda im. Ks. Górnego (115,0 m),
- modernizację sieci wodociągowej w ciągu ul. Zatorskiej Etap I – rury stalowe DN 200 mm (502,5 m),
- modernizację sieci wodociągowej w ciągu ul. Zatorskiej Etap II – rury stalowe DN 200 mm (563,0 m),
- modernizację sieci wodociągowej w rejonie ul. Zaborskiej od ul. Batorego do ul. Słowackiego – rury AC DN 350 mm (275,0 m),
- modernizację sieci wodociągowej w rejonie ul. Zaborskiej w kierunku ul. Piłata – rury AC DN 350 mm (140,0 m),
- modernizację sieci wodociągowej w rejonie ul. Słowackiego i ul. Bema w kierunku ul. Olszewskiego – rury AC DN 350 mm (520,0 m),
- modernizację sieci wodociągowej w rejonie ul. Bema i ul. Mieszka I-go, od budynku przy ul. Bema 29 do ul. Tysiąclecia – rury AC DN 350 mm (390,0 m),
- modernizację sieci wodociągowej w rejonie ul. Żeromskiego, od ul. Grottgera w kierunku ul. Norwida – rury AC DN 350 mm (77,0 m),
- modernizację sieci wodociągowej w rejonie ul. Żeromskiego, od ul. Grottgera w kierunku ul. Asnyka – rury stalowe DN 400 mm (100,0 m),
- modernizację sieci wodociągowej w rejonie ul. Żeromskiego, od ul. Asnyka do Centralnej Hydroforni – rury AC DN 350 mm (77,0 m),
- modernizacja sieci wodociągowej w rejonie ul. Dąbrowskiego, od ul. Szpitalnej do ul. Krasińskiego – rury AC DN 200 mm (290,0 m),
- modernizację sieci wodociągowej w rejonie ul. Fabrycznej, od nr 24 w kierunku ul. Foksa – rury stalowe DN 250 mm (195,0 m),
- modernizację sieci wodociągowej w rejonie ul. Fabrycznej, od ul. Foksa w kierunku ul. Polowieckiej – rury stalowe DN 200 mm na PE DN 250 mm (580,0),
- modernizację sieci wodociągowej w rejonie ul. Fabrycznej, od ul. Polowieckiej do ul. Stara Droga – rury stalowe DN 150 mm (296,0 m).

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Nadzór nad jakością wody w powiecie oświęcimskim sprawuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oświęcimiu. Ocenę obszarową jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie miasta i gminy Oświęcim za rok 2024 wykonano na podstawie § 23 ust. Z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. 2017, poz. 2294). W ramach oceny jakości wody wykorzystano wyniki badań wykonywane przez organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu oświęcimskiego, jak również wyniki badań wykonywane przez przedsiębiorstwo wodociągowe oraz inny podmiot zaopatrujący w wodę do spożycia przez ludzi, przeprowadzone w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody, realizowanej na podstawie § 5 pkt 1 i § 6 pkt 1 ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2024 roku w ramach monitoringu jakości wody do spożycia z sieci wodociągu publicznego administrowanego przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Oświęcimiu pobrano 31 próbek wody w zakresie parametrów grupy A oraz 4 próbki w zakresie parametrów grupy B.

Wytypowano następujące stałe punkty monitoringowe w 2024 roku (punkty zgodności):

- SUW Zasole, ul. Ostatni Etap,
- SUW Zaborze, ul. Grojecka,
- Hydrofornia Grojec, ul. Jagiellończyka,
- Centralna Hydrofornia – Oświęcim, ul. Żeromskiego,
- Miejskie Przedszkole nr 16, Oświęcim, ul. Piłata 1,
- Szkoła Podstawowa w Rąjsku, ul. Edukacyjna 11,
- Przedszkole Samorządowe – Włosienica, ul. Suskiego,
- Przedszkole Samorządowe w Brzezince, ul. Brzozowa 42a.

W ramach kontroli wewnętrznej jakości wody w wodociągu publicznym Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu do analizy pobrano 34 próbki wody w zakresie parametrów grupy A oraz 4 próbki w zakresie parametrów grupy B.

W ramach monitoringu jakości wody do spożycia z sieci wodociągu zakładowego nadzorowanego przez Synthos Dwory 7 Sp. z o.o. w Oświęcimiu pobrano do analizy 10 próbek wody. Inspekcja sanitarna wykonała 4 analizy próbek wody w zakresie parametrów grupy A i 1 analizę próbki w zakresie parametrów grupy B.

Pobór i analizę próbek wody do spożycia wykonano zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem sporządzonym w oparciu o wytyczne dotyczące częstotliwości pobierania próbek oraz zakres badanych parametrów znajdujących się w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Wytypowano następujące stałe punkty monitoringowe (punkty zgodności) w 2024 roku:

- SUW Synthos w Oświęcimiu, ul. Chemików 1 – Budynek G-105,
- Synthos w Oświęcimiu, ul. Chemików 1 – Laboratorium Zakładowe C-98.

W 2024 roku w pobranych próbkach wody do spożycia w sieci wodociągu publicznego administrowanego przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu oraz w sieci wodociągu zakładowego administrowanego przez Synthos Dwory 7 Sp. z o.o. w żadnej z próbek wody do spożycia nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości badanych parametrów.

4.5.1.2. Odbiór ścieków

Na terenie miasta Oświęcim ścieki odprowadzane są do kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 116,31 km, w tym grawitacyjnej 108,32 km i ogólnospławnej 11,7 km, w tym zbiorcze – główne kolektory kanalizacyjne o długości 34,81 km, (w tym długość kanalizacji grawitacyjnej 25,31 km, tłocznej ok. 9,5 km) oraz ogólnospławnej długości 2,09 km. Kanalizacja stanowi własność Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu. Wody opadowe i roztopowe odprowadzane są do istniejącej kanalizacji deszczowej o długości 92 km. Na terenie miasta zlokalizowanych jest 66 przepompowni/tłoczni. Zebrane ścieki odprowadzane są kolektorem grawitacyjnym o średnicy 1400 mm do Przepompowni Kruki w Oświęcimiu przy ul. Wodociągowej, a następnie kolektorem tłocznym o średnicy 800 mm tłoczone do Miejsko Przemysłowej Oczyszczalni Ścieków Sp. z o.o. w Oświęcimiu. Przepompownia przy ul. Okrężnej zbiera ścieki z ok. 208 domów i wprowadza je do w/w kolektora. W Przepompowni Kruki, mierzona jest łączna ilość ścieków doprowadzonych z terenu Miasta Oświęcim, Gminy Oświęcim oraz części Gminy Chelmek. Pomiar ścieków odprowadzanych tylko z Gminy Chelmek odbywa się w tłoczni zlokalizowanej w Bobrku przy ul. Długiej. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu posiada zawarte umowy z:

- 1) indywidualne z mieszkańcami Miasta Oświęcim oraz Gminy Oświęcim,
- 2) Gminą Chelmek na realizację usługi w zakresie odbioru ścieków komunalnych. Na podstawie miesięcznego odczytu z liczników zlokalizowanych w tłoczni ścieków przy ul. Długiej w Bobrku dokonywane jest rozliczanie pomiędzy spółką a gminą,
- 3) MPOŚ w Oświęcimiu na realizację usługi w zakresie odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych. Rozliczenie następuje na podstawie miesięcznej wartości ryczałtowej weryfikowanej w oparciu o odczyty liczników.

Na terenie miasta znajduje się 1051 przyłączy stanowiących własność PWiK (na majątku PWiK + w eksploatacji PWiK – 1330 przyłączy). Skanalizowanie miasta wynosi ok. 98%.

Miasto Oświęcim w 2023 roku wybudowało odcinek sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o wartości 272 739,30 zł oraz przepompowni ścieków EPS wraz z odcinkiem tłocznym o wartości 213 540,92 zł rejonie ul. Zofii Posmysz.

W 2024 roku na terenie miasta Oświęcim zrealizowano następujące działania inwestycyjne:

- budowę kanalizacji sanitarnej DN 200, DN 250 o długości 119 m – ul. Wałowa,
- budowę kanalizacji sanitarnej DN 300, DN 200 o długości 68 m – ul. Krótka,
- budowę kanalizacji sanitarnej DN 90 o długości 112 m – ul. Krótka.

Koszt realizacji powyższych zadań wyniósł 965 090,62 zł.

Ponadto przeprowadzono modernizację kolektora kanalizacji sanitarnej rękawem termoutwardzalnym o długości 26 m – ul. Mieszka I. Koszt realizacji zadania wyniósł 16 470,00 zł.

Zgodnie z uchwałą nr LXX/1113/23 Rady Miasta Oświęcim z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie: uchwalenia wieloletniego „Planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych a lata 2023-2027 dla rejonu działania Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu”, na lata 2023-2027 zaplanowano następujące działania:

- modernizację sieci kanalizacyjnych będących w posiadaniu PWiK (2,0 km).

W latach 2023-2024 Miasto wypłacało dotacje dla mieszkańców do przyłączy do kanalizacji sanitarnej:

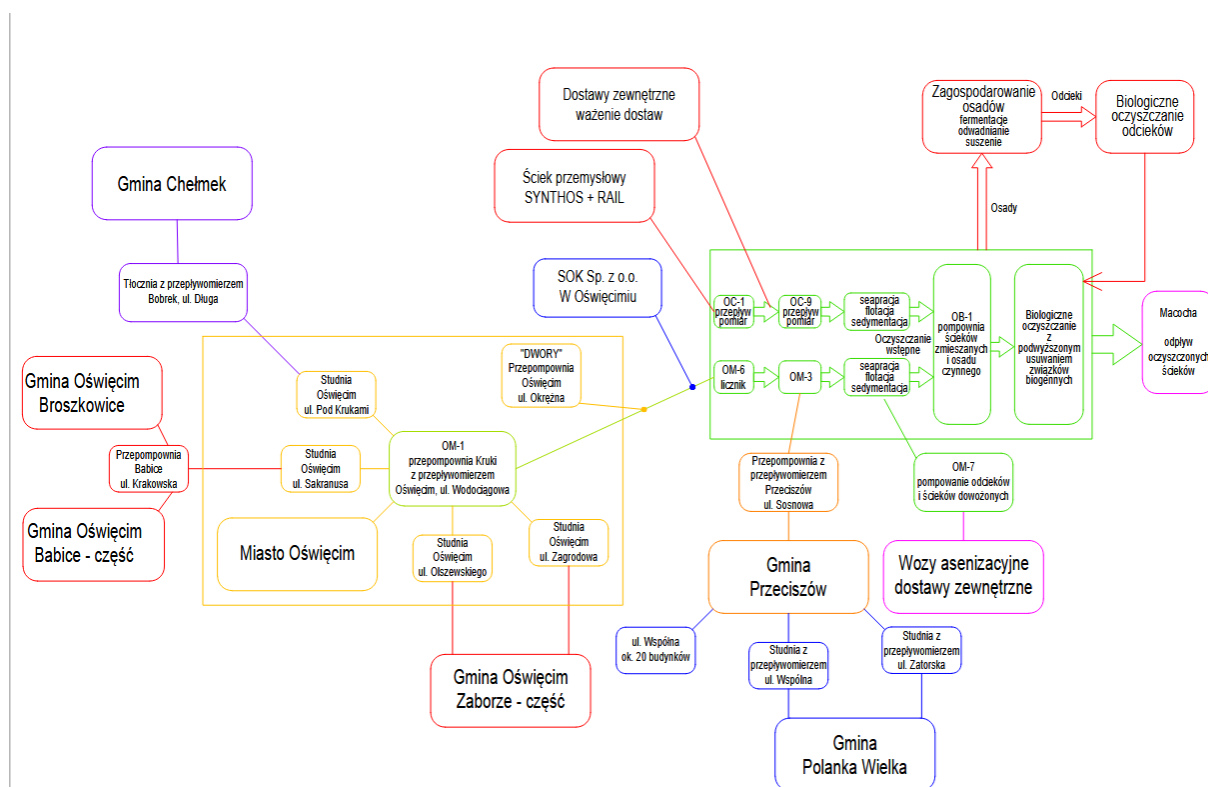
- w 2023 roku wypłacono 2 dotacje na budowę przyłączy do kanalizacji sanitarnej za kwotę 6 000,00 zł,
- w 2024 roku udzielono 2 dotacji do budowy przyłączy do sieci kanalizacyjnej na kwotę 5 345,00 zł.

Aglomeracja Oświęcim

Aglomeracja została powołana uchwałą nr VI/63/24 Rady Miasta Oświęcim z dnia 25 września 2024 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XXIX/452/20 Rady Miasta Oświęcim z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Oświęcim w skład której wchodzi Miasto Oświęcim, Gmina Oświęcim, Gmina Polanka Wielka, Gmina Przeciszów, Gmina Chelmek.

W skład aglomeracji wchodzi: miasto Oświęcim (gmina wiodąca w aglomeracji), gmina wiejska Oświęcim, gmina Przeciszów, gmina Polanka Wielka, gmina Chelmek.

Wielkość RLM: 82 184.

Rysunek 19. Schemat przebiegu kanalizacji w Aglomeracji Oświęcim

Źródło: uchwała nr VI/63/24 Rady Miasta Oświęcim z dnia 25 września 2024 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XXIX/452/20 Rady Miasta Oświęcim z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Oświęcim w skład której wchodzi Miasto Oświęcim, Gmina Oświęcim, Gmina Polanka Wielka, Gmina Przeciszów, Gmina Chelmek

Miejsko-Przemysłowa Oczyszczalnia Ścieków Sp. z o.o. w Oświęcimiu

Oczyszczalnia zlokalizowana jest przy ul. Nadwiślańskiej 46 w Oświęcimiu, jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków azotu. Oczyszczalnia posiada decyzję pozwolenie wodnoprawne z dnia 30.10.2017r. znak: SR-IV.7322.1.195.2017 ważną do 31.10.2027 r.

Przepustowość oczyszczalni według pozwolenia wodnoprawnego:

- przepływ średniodobowy $Q_{sr.d.} = 45\,000\,m^3/d$,
- maksymalna godzinowa $Q_{max\,godz.} = 2\,200\,m^3/h$,
- maksymalna roczna $Q_{max\,r.} = 16\,470\,000\,m^3/rok$.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest potok Macocha, kilometrów miejsca odprowadzania ścieków oczyszczonych: 0+611 km.

Technologia oczyszczania ścieków obejmuje procesy mechanicznego, chemicznego i biologicznego oczyszczania ścieków przemysłowych i komunalnych przy wykorzystaniu metody osadu czynnego, w układzie technologicznym dostosowanym do podwyższonego usuwania związków biogenych.

Wstępne oczyszczanie ścieków miejskich i przemysłowych przebiega w oddzielnych ciągach technologicznych. Zachodzące tam procesy fizyko-chemiczne służą głównie wydzieleniu ze ścieków odpadów takich jak: grubsze różnorodne zanieczyszczenia, skratki, piasek, tłuszcze, osady wstępne, oraz ewentualnej korekcie odczynu ścieków do wartości umożliwiającej ich dalsze biologiczne oczyszczanie. Podstawowymi urządzeniami funkcjonującymi w układzie wstępnego oczyszczania są kraty, piaskowniki, odtłuszczacze, osadniki wstępne dodatkowo w ciągu oczyszczania ścieków przemysłowych realizowane są procesy neutralizacji i koagulacji w systemie mieszalników. Następnie strumień wstępnie oczyszczonych ścieków miesza się i są oczyszczane biologicznie z zastosowaniem metody osadu czynnego, w układzie dostosowanym do podwyższonego usuwania azotu i fosforu. Układ 3 – stopniowy Bardenpho wyposażony w komorę predenitryfikacji osadu czynnego recyrkulowanego. Bakterie i mikroorganizmy zawarte w osadzie czynnym usuwają zanieczyszczenia rozpuszczone w ściekach, intensywnie się rozmnażając. Przyrost biomasy usuwany jest z układu oczyszczania w postaci osadu czynnego nadmiernego. Zmienne warunki beztlenowo – tlenowe oraz niedotlenienia stworzone w komorach osadu czynnego sprzyjają utlenianiu azotu amonowego oraz podwyższonemu usuwaniu azotu i fosforu. Biomasa osadu czynnego oddzielana jest od oczyszczonego ścieku na osadnikach wtórnych, skąd część osadu jest ponownie zwracana ze świeżą partią ścieków kierowanych do oczyszczania. Osady wydzielone podczas oczyszczania są zagęszczane grawitacyjnie lub mechanicznie na zagęszczaczach i odwadniane na wirówkach z zastosowaniem polimerów ułatwiających przeprowadzenie tych procesów. Osad miejski i osad czynny nadmierny poddawane są dodatkowo fermentacji metanowej w celu zmniejszenia jego ilości i uciążliwości zapachowej. Ubocznym produktem fermentacji jest biogaz. Stanowiący substrat do produkcji energii elektrycznej i ciepłej. Odcieki pofermentacyjne podlegają oczyszczaniu w procesach deamonifikacji i biologicznego oczyszczania w reaktorach biologicznych SBR.

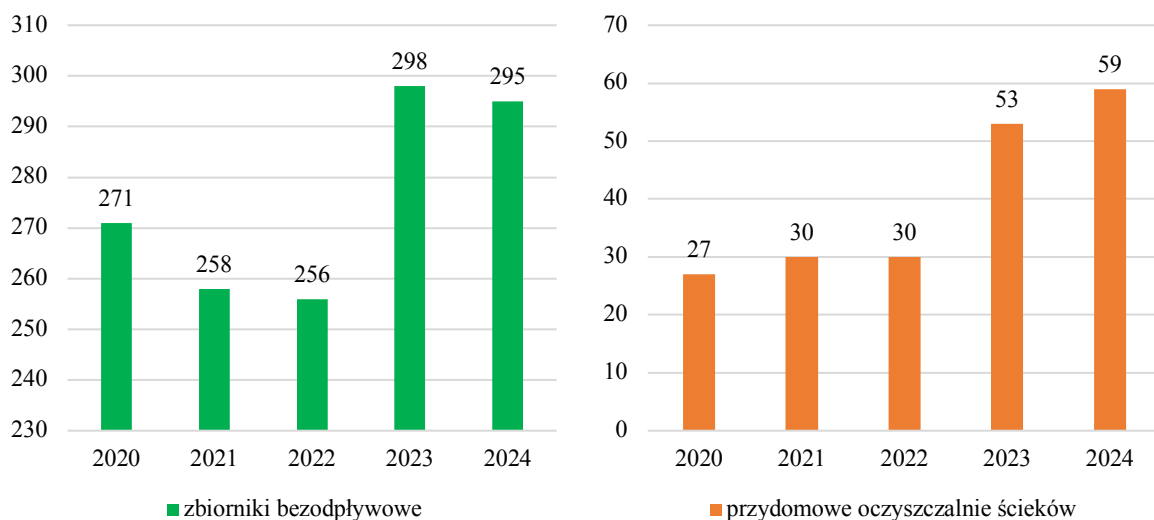

Rysunek 20. Miejsko-Przemysłowa Oczyszczalnia Ścieków Sp. z o.o. w Oświęcimiu

Źródło: <http://www.empos.pl/O-firmie-2.html> (dostęp marzec 2025 r.)

Zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków

Miasto Oświęcim prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Na koniec 2024 roku na terenie miasta znajdowało się 295 zbiorników bezodpływowych i 59 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Rysunek 21. Liczba zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie miasta Oświęcim w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, marzec 2025 r.

Na terenie miasta Oświęcim działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników z przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych w granicach administracyjnych miasta Oświęcim prowadzą następujące podmioty:

- Agencja Komunalna Spółka z o.o., ul. Kościelna 7, 32 620 Brzeszcze
- Zakład Usług Komunalnych Spółka z o.o., ul. Bema 12A, 32-600 Oświęcim,
- WC SERWIS Polska Sp. z o.o., ul. Szybowa 20 41-808 Zabrze,
- mToilet Sp. z o.o, ul. Odlewnicza 5, 03-231 Warszawa
- Zakład Komunalny Gminy Oświęcim Sp. z o.o., Brzezinka, ul. Czarna 8, 32-600 Oświęcim,
- FTU. MiiG Trans Arkadiusz Płachta, ul. Fabryczna 5, 32-600 Oświęcim,
- Firma Handlowo – Usługowo – Transportowa Zbigniew Jurkiewicz, ul. Jagiełły 52A, 32-600 Oświęcim,
- ASEN – WUKO Jolanta Mrozowska, Jerzmanowice 17, 32-048 Jerzmanowice,
- TOI TOI Polska Sp. z o.o., ul. Płochocińska 29, 03-044 Warszawa,
- Wywóz nieczystości płynnych Kazimierz Górka, Zaborze, ul. Brzezina 2, 32-600 Oświęcim,
- Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „EKO – KOMBID” Beata Obstarczyk, ul. Długa 10A, 32-642 Włosienica,
- F.H.U Marcin Piekło, Zaborze, ul. Słowicza 9, 32-600 Oświęcim,
- Apryt Łukasz Herma, Porębie Wielkiej ul. Ruczaj 31, 32-600 Oświęcim,
- TLC Rental Sp. z o.o. oddział Kraków, ul. Nad Serafą 49, 30-864 Kraków,
- WCTRON Sp. z o.o., ul. Wyb. J Słowackiego 9, 50-406 Wrocław,
- „WOJ-POL” Wojciech Ogórek, Zawada 387, 97-200 Tomaszów Mazowiecki,
- EKO-TRAK Batarzyna Bertolin, ul. Wypoczynkowa 38, 32-625 Skidziń,
- Ascenizacja Expres Sp. z o.o., ul. Towarowa 10, 43-300 Bielsko – Biała,
- TLC Clipper Sp. z o.o. ul. Rodzinna 38A, 05-806 Sokołów.

Miasto Oświęcim prowadzi kontrole w zakresie prawidłowego postępowania z nieczystościami ciekłymi. W latach 2019-2023 przeprowadzono:

- 187 kontroli w 2019 roku,
- 45 kontroli w 2021 roku,
- 44 kontrole w 2022 roku,
- 9 kontroli w 2023 roku.

4.5.2. Analiza SWOT

Gospodarka wodno-ściekowa	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
nowoczesna oczyszczalnia ścieków wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania miasta niewielka liczba zbiorników bezodpływowych prowadzenie kontroli	wysokie koszty inwestycyjne rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
integracja z UE i wpływ środków pomocowych, regulacje ogólnokrajowe i międzynarodowe zobowiązujące do podniesienia jakości środowiska inwentaryzacja oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych	niedostateczne rozpoznanie niekorzystnych oddziaływań człowieka na środowisko (np. w zakresie zanieczyszczeń obszarowych) niedostateczna pula środków finansowych nieszczelne zbiorniki bezodpływowe

Źródło: opracowanie własne

4.5.3 Cele i zadania środowiskowe w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Podstawowym działaniem w zakresie gospodarki wodno-ściekowej jest likwidacja i ograniczenie oddziaływania źródeł zanieczyszczenia wód powierzchniowych – punktowych, obszarowych i liniowych.

W zakładach produkcyjnych, również w tych małych, należy promować wprowadzanie zamkniętych obiegów wody jako elementu pozwalającego na ograniczenie zrzutu zanieczyszczonych wód do środowiska, a także zmiany technologii i poprawę stanu zakładowych sieci wodociągowych.

Zadania w gospodarce ściekowej wynikają ze zobowiązań międzynarodowych Polski (stanowisko negocjacyjne w negocjacjach z UE w sprawie wdrażania Dyrektywy 91/271/EWG) i zapisów Prawa Wodnego oraz aktualnego stanu gospodarki ściekowej. Działania inwestycyjne wyznacza Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz Master Plan – aktualizacja z 2022 roku.

4.6. Zasoby geologiczne

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie zasobów geologicznych.

Tabela 37. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele zapisane w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OŚWIĘCIM NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ 2024-2027”			
Ochrona zasobów złóż przez oszczędne i zrównoważone gospodarowanie			
Lp.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Rekultywacja i monitoring terenów, na których prowadzone było wydobywanie	<p>Na terenie miasta Oświęcim trzy przedsiębiorstwa posiadają decyzje rekultywacyjne wydane przez Starostę Oświęcimskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A., ul. Rzemieślnicza 1, 30-363 Kraków – złoża kruszywa naturalnego „Dwory”, Frakcja Sp. z o.o., ul. Wyzwolenia 40, 43-438 Brenna – złoża „Dwory-Libet II”, INKO-PLUS Sp. z o.o., ul. Nadwiślańska 40, 32-600 Oświęcim. <p>Zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu na terenie miasta Oświęcim w latach 2019-2024 powierzchnia terenów wymagających rekultywacji i zdegradowanych wynosiła:</p> <ul style="list-style-type: none"> 7,48 ha w 2019 roku, 7,96 ha w 2020 roku, 15,70 ha w 2021 roku, 12,75 ha w 2022 roku, 57,70 ha w 2023 roku, 60,85 ha w 2024 roku. 	3 przedsiębiorstwa posiadają decyzje rekultywacyjne
2.	Ujęcie występowania złóż w planie zagospodarowania przestrzennego	<p>W 7 miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w latach 2023-2024 zamieszczono zapisy dotyczące występowania złóż. Zapisy zamieszczono w:</p> <ul style="list-style-type: none"> uchwale nr LX/950/23 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Oświęcimiu przy ul. Nadwiślańskiej, uchwale nr LX/951/23 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, uchwale nr LXI/972/23 Rady Miasta Oświęcim z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ul. Nadwiślańskiej - złoża kruszywa naturalnego "Dwory", uchwale nr LXV/1024/23 Rady Miasta Oświęcim z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Oświęcimiu w rejonie ulic Krasickiego i Szpitalnej, uchwale nr LXVIII/1059/23 Rady Miasta Oświęcim z dnia 25 października 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, uchwale nr LXXI/1119/24 Rady Miasta Oświęcim z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Oświęcimiu przy ul. Eugeniusza Szustera, uchwale nr LXXI/1120/24 Rady Miasta Oświęcim z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Oświęcimiu przy ul. Bronisława Czecha. 	w latach 2023-2024 zamieszczono zapisy dotyczące występowania złóż w 7 MPZP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Oświęcim oraz Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie miasta.

Tabela 38. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie zasobów geologicznych

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020 r.	Stan aktualny na koniec 2024 roku
1.	Punkty niekoncesjonowanego wydobycia kopalin [szt.]	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OUG (pismo znak: KAT.0612.27.2025/Br)

4.6.1. Opis stanu obecnego

Pod względem geologicznym miasto Oświęcim położone jest w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, które ma formę niecki wypełnionej skałami paleozoiczno-mezozoicznymi oraz miocenijskimi. Najstarsze utwory geologiczne na tym obszarze, stwierdzone w wierceniach, stanowią prekambryjskie skały krystaliczne, budujące podłoże Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. Na nich zalegają skały osadowe dewonu i karbonu. Utwory karbońskie zbudowane są z piaskowców i piaskowców z wkładkami łupków ilastych i podkładami węgla kamiennego. Osiągają miąższość do 1200 m. na nich miejscami zalegają utwory triasowe w postaci pstrego piaskowca i wapienia muszlowego, wykształcone głównie jako ropy wapienne, ropy z wkładkami piaskowców i piasków oraz margle i wapienie margliste. Kolejne ogniwo stanowią utwory trzeciorzędowe. Reprezentują je osady morskiego miocenu, do których należą: ropy, mułowce, piaski i żwiry, ropy ilaste, częściowo z gipsem i anhydrytem. Na utworach trzeciorzędowych zalegają osady czwartorzędowe. W większości są to plejstocenijskie mady, mułki, piaski i żwiry rzeczne, które występują w zachodniej i południowo-zachodniej części miasta, w rejonie osiedli Zasole, Błonie, Stare Stawy i Nowe Stawy. Znaczne tereny w centrum pokrywają lessy, a w rejonie Starego Miasta, Osiedla Chemików, Monowic zalegają plejstocenijskie piaski i żwiry wodnolodowcowe. W dolinach rzecznych występują natomiast holocenijskie mułki, piaski i żwiry rzeczne. Na południe od Kanału Dwory występują mady rzeczne.³

4.6.1.1. Surowce naturalne

Zasady poszukiwania, dokumentowania oraz korzystania z kopalin regulowane są przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290 z późn. zm.). W ustawie tej rozstrzygnięto sprawę własności złóż kopalin oraz uregulowano problem ochrony zasobów poprzez wymóg ujmowania ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązek kompleksowego i racjonalnego wykorzystania kopalin.

Posiadający koncesję na wydobycie złoża kopalin jest zobowiązany zastosować środki niezbędne zarówno do ochrony złoża jak i do ochrony wód powierzchniowych i podziemnych a także do ochrony powierzchni ziemi. Po zakończonej eksploatacji zobowiązany jest prowadzić rekultywację oraz przywracać do właściwego stanu elementy przyrodnicze. Obszary poeksploatacyjne należy sukcesywnie i na bieżąco poddawać rekultywacji. Obowiązek ten ciąży na osobie powodującej utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntu. Koszty rekultywacji ciążą na sprawie.

W 2024 roku zostały opracowane mapy rozmieszczenia wszystkich surowców na terenie całej Polski pn.: „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r.”. W poniższej tabeli przedstawiono złoża udokumentowane na terenie miasta Oświęcim zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r.

Tabela 39. Zasoby naturalne na terenie miasta Oświęcim

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie
			geologiczne	przemysłowe	
WĘGLE KAMIENNE [tys.t]					
1	Oświęcim-Polanka	P	2 142 426	-	-
2	Oświęcim-Polanka 1	R	534 002	-	-
3	Czczott-Wschód	R	434 914	-	-
PIASKI I ŻWIRY [tys. t]					
4	Dwory	T	5 294	-	-
5	Dwory-Libet III	E	1 589	246	204
6	Inko	Z	239	-	-

E – złoża eksploatowane

P – złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C₂ + D, a w przypadku ropy i gazu – w kat. C)

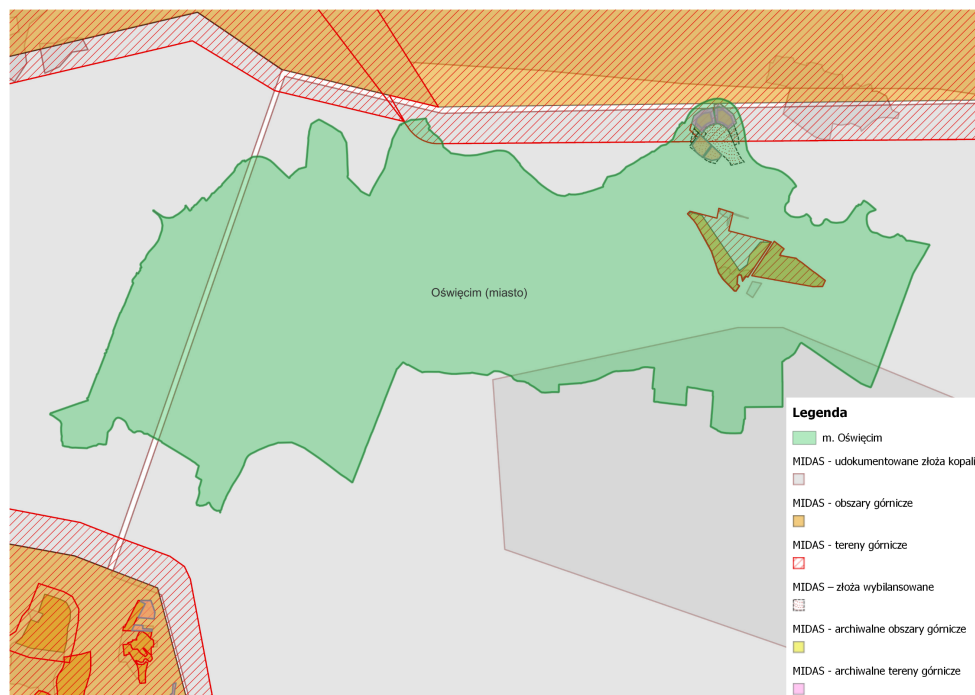
³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Oświęcim – załącznik nr 1 do uchwały nr XLV/733/22 Rady Miasta Oświęcim z dnia 23 lutego 2022 r.

R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C1, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A + B)

T – złoża zagospodarowane, eksploatowane czasowo

Z – złoża, z którego wydobyć zostało zaniechane

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r.

Rysunek 22. Lokalizacja złóż naturalnych na terenie miasta Oświęcim

Źródło: opracowanie własne

W latach 2019-2024 Marszałek Województwa Małopolskiego wydał 2 koncesje na poszukiwanie, eksploatację kopalin na terenie miasta Oświęcim.

Tabela 40. Przedsiębiorstwa posiadające koncesję na eksploatację ze złóż występujących na terenie miasta Oświęcim wydaną w latach 2019-2024

Lp.	Nazwa złoża/obszaru górniczego	Rodzaj kopaliny	Nazwa przedsiębiorcy	Data wydania i znak decyzji koncesyjnej oraz termin obowiązywania
1	Dwory-Libet III/Dwory-Libet V Pole A Pole B	kruszywo naturalne	Frakcja Sp. z o.o. ul. Wyzwolenia 40, 43-438 Brenna	SR-IX.7422.74.2021.MR z dnia 27.05.2022 r. ważna do 31 grudnia 2032 r.
2	Dwory/Dwory 3	kruszywo naturalne	Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A. ul. Rzemieślnicza 1, 30-363 Kraków	SR-IX.7422.44.2024.BB z dnia 15.12.2024 r. ważna do 31 grudnia 2060 r.

Źródło: pismo Marszałka Województwa Małopolskiego z dnia 27.03.2025 r., znak: SR-IX.706.7.2025.AJ

W latach 2019-2023 Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach na terenie miasta Oświęcim przeprowadził 21 kontroli przedsiębiorstw posiadających koncesję na eksploatację zasobów złóż. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie ujawniono uchybień oraz nie ujawniono przypadków nielegalnej eksploatacji złóż.⁴

4.6.1.2 Osuwiska

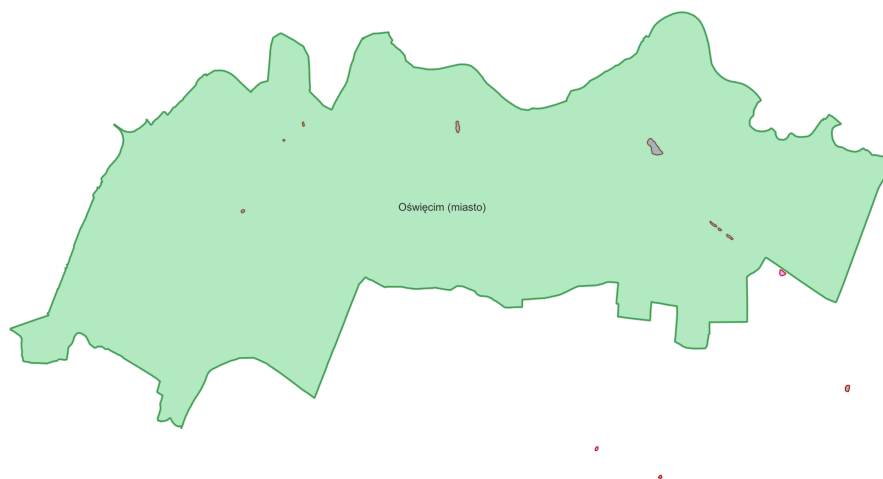
W Państwowym Instytucie Geologicznym od 2006 roku realizowany jest projekt System Osłony Przeciwsuwiskowej (SOPO). Celem projektu jest rozpoznanie i udokumentowanie wszystkich osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi w Polsce. Wyniki Projektu są przedstawiane na mapach topograficznych w skali 1: 10 000 i są pomocne w ocenie ryzyka osuwiskowego, czyli w ograniczeniu szkód i zniszczeń wywołanych rozwojem osuwisk poprzez zaniechanie budownictwa drogowego i mieszkaniowego w obrębie aktywnych i okresowo aktywnych osuwisk. Dla

⁴ pismo Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach z dnia 26.03.2025 r., znak: KAT.0612.27.2025/Br

terenów osuwisk i terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych wymagane jest opracowanie szczegółowych dokumentów geologiczno-inżynierskich.

Stosownie do obowiązku wynikającego z art. 110a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.), Starosta Oświęcimski prowadzi obserwacje terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach na podstawie bazy Systemu Osłony Przeciw Osuwiskowej (SOPO) – Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy.

Zgodnie z danymi ww. Bazy SOPO na terenie miasta Oświęcim występuje 8 osuwisk. Lokalizację terenów osuwiskowych przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 23. Lokalizacja osuwisk na terenie miasta Oświęcim

Źródło: opracowanie własne

4.6.2. Analiza SWOT

Zasoby geologiczne	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SLABE STRONY czynniki wewnętrzne
występowanie zasobów naturalnych	możliwe uciążliwości związane z eksploatacją surowców degradacja środowiska występowanie osuwisk – zagrożenia ruchami masowymi
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
możliwości rozwoju gospodarczego wynikające z występowania surowców	możliwe zagrożenie ze strony terenów górniczych

4.6.3. Cele i zadania środowiskowe z zakresu zasobów geologicznych

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2020, 2187 z późn. zm.), a także ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2024, poz. 1290 z późn. zm.), dokonano regulacji dotyczących ochrony zasobów środowiskowych pod względem szkód i odpowiedzialności za działania naprawcze, a także ochrony złóż kopalin, wód podziemnych i innych składników środowiska w związku z wykonywaniem prac i robót geologicznych i wydobywaniem kopalin.

W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, rozstrzygnięto także sprawę własności złóż kopalin oraz uregulowano problem ochrony zasobów poprzez wymóg ujmowania ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązek kompleksowego i racjonalnego wykorzystywania kopalin. Na obszarze miasta zlokalizowane są 3 złoża węgla kamiennego oraz 3 złoża piasków i żwirów. Ponadto na terenie miasta Oświęcim występuje 8 osuwisk.

4.7. Gleby

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie gleb.

Tabela 41. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OŚWIĘCIM NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ 2024-2027”			
Ochrona gleb			
Lp.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową, w tym przeznaczenia gruntów na cele inne niż rolne i leśne	Powierzchnia gruntów położonych na terenie miasta Oświęcim, dla których Starosta Oświęcimski wydał w trybie administracyjnym, tj. na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2024, poz. 82 z późn. zm.) zgodę na wyłączenie z produkcji rolnej w latach 2023-2024 wynosiła: <ul style="list-style-type: none"> 2,30 ha w 2023 roku, 3,18 ha w 2024 roku. 	powierzchnia wyłączona z produkcji rolnej w latach 2023-2024 wynosiła 5,48 ha
2.	Wprowadzenie zapisów dotyczących osuwisk oraz obszarów zagrożonych ruchami masowymi terenu do MPZP	W 3 miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w latach 2023-2024 nie zamieszczono zapisów dotyczących osuwisk, gdyż na tych terenach nie występują osuwiska. Zadanie to realizowane jest w razie potrzeb.	w latach 2023-2024 nie było potrzeby zmiany planów na terenach osuwiskowych
3.	Właściwe zagospodarowanie terenów osuwiskowych i terenów o predyspozycjach osuwiskowych (sadzenie drzew, właściwa orka, odwodnienia)	Brak realizacji.	brak realizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Oświęcim oraz Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie miasta.

Tabela 42. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie gleb

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020 r.	Stan aktualny na koniec 2024 roku
1.	Powierzchnia nieużytków [ha]	33	32

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miasta Oświęcim

4.7.1. Opis stanu obecnego

Gleby występujące na terenie miasta związane są z utworami czwartorzędowymi, które stanowią przede wszystkim osady polodowcowe – eoliczne oraz osady rzeczne. Reprezentowane są przez:

- lessy,
- mady pyłowe i gliniaste,
- gleby brunatne wyługowane,
- bielice,
- pseudobielice,
- czarne ziemie,
- rędziny.

Rodzaj gleb uzależniony jest od położenia. W dolinie Górnej Wisły występują gleby pseudobielice i zdegradowane czarne ziemie. Natomiast w dolinie Wisły przeważają brunatne mady pyłowe i gliniaste, na wyższych terenach gleby pseudobielice i brunatne wyługowane.

Produkcja rolna oparta jest na glebach II-IVa klasy bonitacyjnej, gdzie:

- gleby klasy II – gleby ome bardzo dobre, mają skład i właściwości podobne (lub nieco gorsze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I,

- gleby klasy III (IIIa i IIIb) – gleby orne średnio dobre, gleby brunatne, gleby bielcowe, w porównaniu do klas I i II, mają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, odznaczają się dużym wahaniami poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych, na glebach tej klasy można zaobserwować procesy ich degradacji,
- gleby klasy IV (IVa-IVb) – gleby orne średnie, plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej, gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych.

Około 37,87% powierzchni miasta stanowią użytki rolne. W mieście występuje duży udział gruntów antropogenicznych. W wyniku działalności człowieka znaczne powierzchnie gleb zostały zanieczyszczone, ulegając zakwaszeniu, osuszeniu lub zawodnieniu.⁵

4.7.1.1. Rolnictwo

W 2020 r. na terenie kraju został przeprowadzony Powszechny Spis Rolny 2020, w którym to pytano rolników m.in. o powierzchnię gruntów i liczbę zwierząt gospodarskich, uprawy rolne i ogrodnictwo. Ponadto zbierano dane o liczbie ciągników, maszyn rolniczych i budynków gospodarskich, ale tylko tych związanych z prowadzoną produkcją rolniczą. Dane udostępnione w ramach publikacji wyników PSR 2020 dla miasta Oświęcim:

- średnia powierzchnia użytków rolnych według gmin w 2020 roku – 6,8 ha,
- udział powierzchni zasiewów w ogólnej powierzchni użytków rolnych wg gmin w 2020 roku – 77,0%,
- obsada bydła na 100 ha użytków rolnych wg gmin w 2020 roku – 0,
- obsada świń na 100 ha użytków rolnych wg gmin w 2020 roku – 0,
- udział gospodarstw rolnych wyposażonych w ciągniki w ogólnej licznie gospodarstw według gmin w 2020 roku – 51,9%.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie użytkowania gruntów na terenie miasta Oświęcim zgodnie z przeprowadzonym w 2020 roku Powszechnym Spisem Rolnym.

Tabela 43. Użytkowanie gruntów w mieście Oświęcim zgodnie z Powszechnym Spisem Rolnym 2020

Rodzaj	Jednostka	Powierzchnia z PSR 2020
grunty ogółem	ha	365,77
użytki rolne ogółem	ha	350,87
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	325,73
pod zasiewami	ha	270,23
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	ha	0,43
uprawy trwałe	ha	0
łąki trwałe	ha	46,75
pastwiska trwałe	ha	0
pozostałe użytki rolne	ha	25,14
lasy i grunty leśne	ha	0,93
pozostałe grunty	ha	13,97

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS, 2025

W zakresie zestawienia gruntów na dzień 31 grudnia 2024 r. działek położonych na terenie miasta Oświęcim, powierzchnia ewidencyjna poszczególnych użytków przedstawia się następująco:

- grunty rolne:
 - użytki rolne:
 - grunty orne (R) – 598 ha,
 - łąki trwałe (Ł) – 210 ha,
 - pastwiska trwałe (Ps) – 197 ha,
 - sady (S) – 7 ha,
 - grunty rolne zabudowane (Br) – 30 ha,

⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Oświęcim – załącznik nr 1 do uchwały nr XLV/733/22 Rady Miasta Oświęcim z dnia 23 lutego 2022 r.

- grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych (Lzr) – 0,
- grunty pod stawami (Wsr) – 0,
- grunty pod rowami (W) – 5 ha,
- nieużytki (N) – 32 ha,
- grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione:
 - lasy (Ls) – 0,
 - grunty zadrzewione i zakrzewione (Lz) – 35 ha,
- grunty zabudowane i zurbanizowane:
 - tereny mieszkaniowe (B) – 315 ha,
 - tereny przemysłowe (Ba) – 673 ha,
 - inne tereny zabudowane (Bi) – 242 ha,
 - zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy (Bp) – 20 ha,
 - tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (Bz) – 71 ha,
 - użytki kopalne (K) – 30 ha,
 - tereny komunikacyjne:
 - drogi (dr) – 201 ha,
 - tereny kolejowe (Tk) – 78 ha,
 - inne tereny komunikacyjne (Ti) – 17 ha,
 - grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych (Tp) – 29 ha,
- grunty pod wodami:
 - grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi (Wm) – 0,
 - grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi (Wp) – 112 ha,
 - grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi (Ws) – 55 ha,
- tereny różne (Tr) – 48 ha.

Powierzchnia gruntów położonych na terenie miasta Oświęcim, dla których wydano w trybie administracyjnym, tj. na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2024, poz. 82 z późn. zm.) zgodę na wyłączenie z produkcji rolniczej w latach 2019-2024 wynosiła:

- 1,28 ha w 2019 roku,
- 1,87 ha w 2020 roku,
- 1,63 ha w 2021 roku,
- 3,42 ha w 2022 roku,
- 2,30 ha w 2023 roku,
- 3,18 ha w 2024 roku.

Na terenie miasta Oświęcim działa Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie Oddział w Oświęcimiu, który prowadzi kontrole m.in. materiału siewnego, organizmów szkodliwych i kwarantannowych.

Tabela 44. Kontrole przeprowadzone przez WIORiN na terenie miasta Oświęcim w latach 2019-2024

Gmina	Ilość kontroli materiału siewnego	Ilość wykrytych gatunków kwarantannowych/ilość kontroli	Ilość obserwacji fitosanitarnych - organizmy niekwarantannowe	Ilość kontroli sprzedawców środków ochrony roślin	Ilość kontroli stosowania środków ochrony roślin	Ilość kontroli pozostałości środków ochrony roślin
m. Oświęcim	18	0/83	0	8	9	3

Źródło: pismo Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie Oddział w Oświęcimiu, znak: OOŚ.021.1.2025

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie wykryto żadnych nieprawidłowości.

4.7.1.2. Badania gleb

Badania gleb wykonywane są ogólnie w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski”, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziem. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych zachodzących w określonym przedziale czasu pod wpływem rolniczej i poza rolniczej działalności człowieka.

Na terenie miasta Oświęcim w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2020-2022” zlokalizowano jeden punkt pomiarowo-kontrolny.

Od 2015 roku działa Program „Grunt to wiedza”, jest to ogólnopolski, bezpłatny program badań pH oraz zasobności w składniki odżywcze, w tym kwasowość oraz zawartość fosforu, potasu i magnezu. Rolnicy mają możliwość także zlecenia wykonania badań gleb na własny koszt w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gliwicach. Najczęściej takie badania wykonywane są w celu ustalenia dawek nawożenia. W latach 2019-2024 Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach przebadła 7 gospodarstw z terenu miasta Oświęcim.

Odczyn gleb ma bezpośredni wpływ na wzrost, rozwój i plonowanie roślin. Warunkiem prawidłowego rozwoju roślin jest zapewnienie optymalnego lub tolerowanego przez nie zakresu odczynu. Optymalny zakres odczynu dla większości roślin mieści się w przedziale pH od 5,5 do 6,5, a dla roślin wrażliwych na zakwaszenie w zakresie pH 6,5-7,0 (czyli od kwaśnego przez lekko kwaśny do obojętnego). W poniższej tabeli przedstawiono wyniki pH dla próbek pobranych z terenu miasta Oświęcim.

Tabela 45. Wyniki pH próbek glebowych pobranych z terenu miasta Oświęcim w latach 2019-2024

Rodzaj użytku	Powierzchnia przebadana (ha)	Ilość próbek	Odczyn pH				
			bardzo kwaśny	kwaśny	lekko kwaśny	obojętny	zasadowy
grunty orne	7,36	12	4	4	1	1	2
		100%	33%	34%	8%	8%	17%
użytki zielone	0,14	10	5	4	1	0	0
		100%	50%	40%	10%	0%	0%
użytki rolne	7,50	22	9	8	2	1	2
		100%	41%	36%	9%	5%	9%

Źródło: informacja przekazana przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach

Zabiegiem niezbędnym do zrównoważenia zakwaszenia gleb wywołanego stosowaniem nawozów jest wapnowanie. Wapnowanie ma wszechstronny i korzystny wpływ na właściwości fizyczno-chemiczne i biologiczne gleby. Wpływa na tworzenie żyzności gleby, czynnika umożliwiającego uzyskiwanie wysokich plonów i efektywnego nawożenia NPK. Aby wapnowanie spełniało pożądany efekt, musi być zastosowane w dawkach gwarantujących uzyskanie optymalnego odczynu dla uprawianych w zmianowaniu gatunków roślin.

Tabela 46. Zapotrzebowanie wapnowania próbek glebowych pobranych z terenu miasta Oświęcim w latach 2019-2024

Rodzaj użytku	Powierzchnia przebadana (ha)	Ilość próbek	Potrzeby wapnowania				
			konieczne	potrzebne	wskazane	ograniczone	zbędne
grunty orne	7,36	12	8	0	1	0	3
		100%	67%	0%	8%	0%	25%
użytki zielone	0,14	10	5	2	2	1	0
		100%	50%	20%	20%	10%	0%
użytki rolne	7,50	22	13	2	3	1	3
		100%	58%	9%	14%	5%	14%

Źródło: informacja przekazana przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach

Fosfor jest niezbędnym pierwiastkiem dla rozwoju roślin. Jego optymalna zawartość w glebie wpływa dodatnio na pobieranie przez rośliny innych składników pokarmowych, głównie azotu.

Tabela 47. Zawartość fosforu w próbkach gleb pobranych z terenu miasta Oświęcim w latach 2019-2024

Rodzaj użytku	Ilość próbek	Zawartość fosforu				
		bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
grunty orne	12	3	6	1	0	2
	100%	25%	50%	8%	0%	17%
użytki zielone	1	0	1	0	0	0
	100%	0%	100%	0%	0%	0%
użytki rolne	13	3	7	1	0	2
	100%	14%	72%	5%	0%	9%

Źródło: informacja przekazana przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach

Potas w roślinie jest regulatorem wielu procesów. Składnik ten ma wpływ na właściwą gospodarkę wodną i węglowodanową, na fotosyntezę, oddychanie, gospodarkę azotem, żelazem i manganem oraz aktywuje układy enzymatyczne. Nawożenie gleb potasem winno uwzględniać wymagania pokarmowe roślin, gdyż właściwe zaopatrzenie roślin w potas zwiększa ich reakcję na nawożenie azotem.

Tabela 48. Zawartość potasu w próbkach gleb pobranych z terenu miasta Oświęcim w latach 2019-2024

Rodzaj użytku	Ilość próbek	Zawartość potasu				
		bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
grunty orne	12	1	1	3	2	5
	100%	8%	8%	25%	17%	42%
użytki zielone	1	0	0	1	0	0
	100%	0%	0%	100%	0%	0%
użytki rolne	13	1	1	4	2	5
	100%	5%	5%	18%	9%	63%

Źródło: informacja przekazana przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach

Magnez jest ważnym pierwiastkiem dla procesów życiowych rośliny. Jego istotna funkcja wynika głównie z tego, że jest składnikiem chlorofilu. Niedobór magnezu podczas wzrostu roślin powoduje spadek jakości i obniżenie plonów.

Tabela 49. Zawartość magnezu w próbkach gleb pobranych z terenu miasta Oświęcim w latach 2019-2024

Rodzaj użytku	Ilość próbek	Zawartość magnezu				
		bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
grunty orne	12	1	2	3	3	3
	100%	8%	17%	25%	25%	25%
użytki zielone	1	0	0	0	0	1
	100%	0%	0%	0%	0%	100%
użytki rolne	13	1	2	3	3	4
	100%	5%	9%	14%	14%	58%

Źródło: informacja przekazana przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gliwicach

4.7.1.3. Działalność instytucji do obsługi rolnictwa

Tematyką rolnictwa oraz wspieraniem rolników zajmuje się na terenie miasta Oświęcim szereg instytucji. W zakresie działalności mają m.in. pomóc w pozyskiwaniu środków finansowych, zachęcać do produkcji w dobrej kulturze rolniczej, kontrolować jakość oraz przeprowadzać szkolenia.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Małopolski Oddział regionalny w Krakowie

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Małopolski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o liczbie hodowlanych zwierząt wg zgłoszeń składanych w biurach powiatowych przez posiadaczy zwierząt w poniższej tabeli przedstawiono pogłowie zenie miasta Oświęcim w latach 2019-2024.

Tabela 50. Zestawienie zwierząt gospodarczych znajdujących się na terenie miasta Oświęcim w latach 2019-2024

Gatunek	Stan na dzień					
	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024
bydło	2	2	2	2	2	1
owce	6	5	4	2	1	1
kozy	0	0	0	0	0	0
świnie	53	50	0	0	0	0

Źródło: pismo ARiMR, znak: BDSPB06.65102.2.2025

W latach 2019-2022 na terenie miasta Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa realizowała programy rolno-środowiskowo-klimatyczne. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 51. Dane dotyczące realizacji programów rolno-środowiskowo-klimatycznych na terenie miasta Oświęcim w latach 2019-2022

Rok	Liczba złożonych wniosków	Realizowany pakiet/wariant	Powierzchnia [ha]
2019	1	WRK1420: Wariant 1.1 Rolnictwo zrównoważone	80,6
2020	1	WRK1420: Wariant 1.1 Rolnictwo zrównoważone	84,07
2021	1	WRK1420: Wariant 1.1 Rolnictwo zrównoważone	74,49
2022	1	WRK1420: Wariant 1.1 Rolnictwo zrównoważone	80,34

Źródło: pismo ARiMR, znak: BDSPB06.65102.2.2025

W latach 2023-2024 na terenie miasta Oświęcim nie realizowano programów rolno-środowiskowo-klimatycznych.

Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach

W latach 2019-2024 doradcy PZDR w ramach działań statutowych prowadzili szkolenia dla rolników w tematyce:

- Zapobieganie chorobom pszczół – profilaktyka zdrowia pszczół,
- Zarządzenie i organizacja produkcji w gospodarstwie,
- Ewidencja przychodów i rozchodów jako narzędzie do optymalizacji przychodów i kosztów w gospodarstwie,
- Zasobności bazy pożytkowej w zasięgu lotu pszczół,
- Możliwość uzyskania dofinansowania dla rolników PS WPR 2023-2027.

Ponadto rolnicy z miasta Oświęcim mogli wziąć udział w szkoleniach organizowanych na terenie powiatu Oświęcimskiego z następującej tematyki:

- Optymalizacja nawożenia przy zastosowaniu narzędzi rolnictwa precyzyjnego,
- Metody ograniczające stosowanie antybiotyków w produkcji zwierzęcej – szkolenie dla beneficjentów ekoschematu Dobrostan zwierząt,
- Zasady warunkowości w gospodarstwie rolnym,
- Możliwość realizacji interwencji RSK w gospodarstwie rolnym,
- Nowoczesne metody uprawy zbóż,
- Zarządzanie i organizacja produkcji w gospodarstwie,
- Antybiotykooporność – przyczyny powstawania, możliwości zapobiegania,
- Gospodarstwo opiekuńcze jako forma rolnictwa społecznego,
- Zasady pozyskiwania środków w ramach PROW,
- Integrowana uprawa soi – system wspomagania decyzji eDwin,
- Rachunkowość w gospodarstwie rolnym,
- Realizacja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych na poziomie gospodarstwa,

- Zasady wdrażania ekoschematów w ramach płatności bezpośrednich,
- Zapobieganie nieszczęśliwym wypadkom podczas prac polowych w gospodarstwie rolnika. BHP w gospodarstwie,
- Planowanie i projektowanie ogrodu wypoczynkowego,
- Gospodarka pasieczna,
- Dobre praktyki rolnicze wpływające na żyzność gleb,
- Ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania się ptasiej grypy,
- Właściwe rozpoznanie oraz zwalczanie ASF,
- Wapnowanie i plany nawozowe jako sposoby na efektywne ograniczenie nawożenia,
- Uprawa soi i bobowatych grubonasiennych,
- Ochrona wód poprzez ograniczenie strat azotu pochodzenia rolniczego,
- Zakładanie i prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego. Ogród przydomowy wizytówką naszego gospodarstwa,
- Krótkie łańcuchy dostaw, Żywność od rolnika,
- Ozdobny warzywnik. Nowe trendy w projektowaniu ogrodu.

Ponadto w gminach powiatu Oświęcimskiego prowadzone były również pokazy na temat:

- Przetwórstwo warzyw i owoców w wiejskich gospodarstwach domowych,
- Profilaktyka zdrowia rodziny wiejskiej – zioła w kuchni,
- Trochę inna kuchnia na bazie roślin z pól i łąk,
- Wzorowa pasieka gminy Oświęcim 2023,
- Wartości odżywcze dyni. Przetwórstwo dyni w warunkach gospodarstwa domowego.

4.7.1.4. Zanieczyszczenie gleby

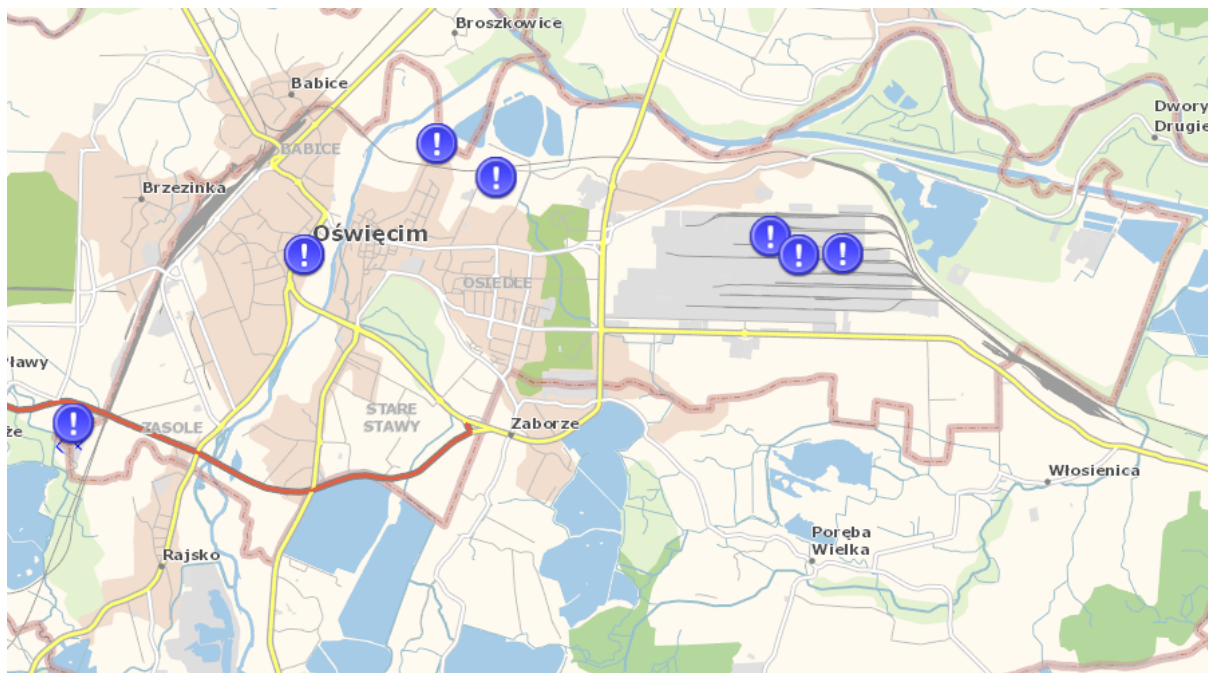
Historycznym zanieczyszczeniem powierzchni ziemi (HZPZ) jest zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przez dniem 30 kwietnia 2007 r. Jest nim również szkoda w środowisku w powierzchni ziemi, zdefiniowana w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, na podstawie art. 101c ustawy Prawo ochrony środowiska, prowadzi rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska dokonuje wpisów do rejestru oraz aktualizuje i uzupełnia rejestry.

Do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska dokonuje wpisu informacji o potencjalnym historycznym zanieczyszczeniu powierzchni ziemi na podstawie sporządzanych przez starostów wykazów potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz ich aktualizacji (art. 101d ustawy Prawo ochrony środowiska), a także na podstawie zgłoszeń historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi dokonywanych przez władających powierzchnią ziemi, dokonanych w oparciu o art. 101e ust. 1 ustawy Prawo ochrony Środowiska.

Zgodnie z informacją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie na terenie miasta Oświęcim występuje 6 terenów zidentyfikowanych jako historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi (zarówno potwierdzone jak i niepotwierdzone).

Na poniższym rysunku przedstawiono lokalizację HZPZ na terenie miasta Oświęcim.

Rysunek 24. Lokalizacja historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie miasta Oświęcim

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy> (dostęp kwiecień 2025 r.)

4.7.1.5. Rekultywacja

Na terenie miasta Oświęcim trzy przedsiębiorstwa posiadają decyzje rekultywacyjne wydane przez Starostę Oświęcimskiego:

- Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A, ul. Rzemieślnicza 1, 30-363 Kraków – złożo kruszywa naturalnego „Dwory”,
- Frakcja Sp. z o.o., ul. Wyzwolenia 40, 43-438 Brenna – złożo „Dwory-Libet II”,
- INKO-PLUS Sp. z o.o., ul. Nadwiślańska 40, 32-600 Oświęcim.

Zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu na terenie miasta Oświęcim w latach 2019-2024 powierzchnia terenów wymagających rekultywacji i zdegradowanych wynosiła:

- 7,48 ha w 2019 roku,
- 7,96 ha w 2020 roku,
- 15,70 ha w 2021 roku,
- 12,75 ha w 2022 roku,
- 57,70 ha w 2023 roku,
- 60,85 ha w 2024 roku.

Powierzchnia gruntów zrehabilitowanych w latach 2019-2022 kształtowała się następująco:

- 3,85 ha gruntów zrehabilitowanych na cele rolne w 2019 roku,
- 1,77 ha gruntów zrehabilitowanych na cele rolne w 2020 roku,
- 1,09 ha gruntów zrehabilitowanych na cele rolne w 2021 roku,
- 0,76 ha gruntów zrehabilitowanych na cele rolne w 2022 roku.

W latach 2023-2024 nie prowadzono rekultywacji gruntów.

4.7.2. Analiza SWOT

Gleby	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
badania gleb na terenie miasta	występowanie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
możliwość korzystania z porad w ODR możliwość wykonania badania gleby w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gliwicach	możliwe zanieczyszczenie gleb w wyniku niskiej emisji i ruchu pojazdów ryzyko pojawienia się szkodników lub patogenów pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych

Źródło: opracowanie własne

4.7.3. Cele i zadania środowiskowe z zakresu gleb

W celu ekonomicznej i ekologicznej racjonalizacji wykorzystania gleb należy dążyć do ograniczania wykorzystania dobrej jakości gleb w sposób niezgodny z walorami przyrodniczymi, dostosowanie formy zagospodarowania do naturalnego potencjału gleb, rozwoju ekologicznej produkcji rolniczej lub odpowiedniej zmiany upraw na glebach zanieczyszczonych.

W ramach działalności kontrolnej Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadził będzie jako kontynuację badania gleb ornych w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych w Polsce”, a Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa wykonywał będzie kontrole zanieczyszczenia płodów rolnych środkami ochrony roślin. Zadania te finansowane będą ze środków własnych GIOŚ i WIORiN.

Cennym działaniem przyczyniającym się do zwiększenia świadomości ekologicznej i rolniczej jest organizacja spotkań informacyjnych, konferencji, szkoleń i akcji informacyjnych połączonych z praktycznymi zajęciami dla rolników, zainteresowanych produkcją rolną, a także właścicieli gospodarstw predysponujących do ekologicznych i agroturystycznych. Działania przy współudziale z miastem prowadzone są przez Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa finansowane z wykorzystaniem ich własnych środków finansowych.

4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawania odpadów.

Tabela 52. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OŚWIĘCIM NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ 2024-2027”			
Racjonalna gospodarka odpadami Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne			
Lp.	Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Tworzenie sprawozdań z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Miasto Oświęcim corocznie sporządza sprawozdanie z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi.	Miasto corocznie sporządza sprawozdanie
2.	Zaspokajanie potrzeb w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi	<p>Na terenie miasta Oświęcim w ramach inwestycji miejskich oraz ze środków system gospodarowania odpadami komunalnymi zostały wybudowane altany śmietnikowe zlokalizowane przy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ul. Ceglanej, ul. Piłata 16-20, ul. Powstańców Warszawy 17-27. <p>Na podstawie przeprowadzonego przeglądu altan śmietnikowych, wykonano niezbędne naprawy altan, związane z bieżącym funkcjonowaniem i poprawą estetyki. W ramach prac wykonano m.in. naprawy samozamykaczy, naprawy zamykania w altanach, montaż siatek przeciw ptactwu, wymianę i naprawę rynien, czyszczenie rynien z zalegających liści. Wydatki związane z bieżącym utrzymaniem altan śmietnikowych na terenie miasta Oświęcim wyniosły 15 000,00 zł.</p>	w 2024 roku wybudowano nowe i przebudowano stare altany śmietnikowe,
3.	Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło	W 2024 roku Miasto Oświęcim osiągnęło poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych na poziomie 30,53%.	osiągnięto poziom 30,53 %
4.	Selektywne zbieranie odpadów ulegających biodegradacji i w konsekwencji ograniczenie składowania tych odpadów	Miasto Oświęcim w 2024 roku uzyskało wymagany przepisami prawa poziom: ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – 28,45%,	osiągnięto poziom 28,45%
5.	Działania edukacyjno-informacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarki o obiegu zamkniętym	<p>W 2024 roku na terenie miasta przeprowadzono szereg akcji informacyjno-edukacyjnych takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> zbiórka naturalnych choinek (drzewek świątecznych) od mieszkańców zabudowy jednorodzinnej sprzed posesji oraz od mieszkańców zabudowy wielorodzinnej z altan śmietnikowych – odebrane odpady ulegające biodegradacji przekazano na Składowisko Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Oświęcimiu, przystąpienie do ogólnopolskiej proekologicznej kampanii „Kręci nas recykling” prowadzonej przez firmę Oponeo.pl we współpracy z ekologiem – lokalne stowarzyszenia, świetlice dla dzieci i młodzieży, wędkarze i strażacy ochotniczy przeprowadzali akcje sprzątania terenów zielonych z zalegających odpadów na terenie miasta Oświęcim, podczas imprezy kulturalnej „Ekomajówka – Oświęcim 2024” zorganizowano zbiórkę zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pn.: „Kwiaty za elektrograty” – mieszkańcy w zamian za oddany sprzęt otrzymywali sadzonki roślin, w ramach akcji zebrano 6 700 kg odpadów oraz rozdano 2 200 sz. pelargonii, odpady przekazano do odzysku firmie BIOSYSTEM w Krakowie, podczas „Ekomajówka – Oświęcim 2024” zorganizowano spektakl ekologiczny pt.: „Bukiet talentów”, który poruszał ekologiczne tematy takie 	bieżąca realizacja

		<p>jak: recykling, segregacja odpadów i prawidłowe nawyki ekologiczne,</p> <ul style="list-style-type: none"> • podczas Pikniku Organizacji Pozarządowych dzieci miały możliwość wzięcia udziału w ekologicznej grze plenerowej „Spacerkiem po wiedzę” – przemieszczając się po polach dzieci udowodniły jak wiele wiedzą na temat segregacji odpadów, • podczas Pikniku została zorganizowana akcja Sprzątania brzegów Soły – do akcji dołączyli harcerze, uczniowie oraz mieszkańcy, którzy wyposażeniu w rękawice i worki zebrali kilkadziesiąt worków z odpadami, w nagrodę za zebrane odpady otrzymali sadzonki wrzósów. 	
6.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	<p>W latach 2023-2024 łącznie z terenu miasta usunięto 25,4000 Mg wyrobów azbestowych, z czego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 13,2000 Mg z 11 nieruchomości w 2023 roku, • 22,2000 Mg z 15 nieruchomości w 2024 roku. 	w latach 2023-2024 usunięto 25,4000 Mg wyrobów zawierających azbest
7.	Doskonalenie i rozwijanie systemu zbierania małogabarytowych zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych	Zużyte baterie i akumulatory mieszkańcy mogą oddawać do PSZOK-ów zlokalizowanych na terenie miasta.	zbiórka w PSZOK-ach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie miasta Oświęcim

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie miasta.

Tabela 53. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów.

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020 r.	Stan aktualny na koniec 2024 roku
1.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia takich frakcji odpadów komunalnych jak: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	36%	30,53%
2.	Masa wyrobów zawierających azbest na terenie miasta [kg]	2 635 391	1 671 828*

* dane z Bazy Azbestowej (stan na dzień 30.05.2025 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miasta Oświęcim

4.8.1. Opis stanu obecnego

Na terenie miasta Oświęcim źródłami wytwarzanych odpadów są:

- gospodarstwa domowe, w których powstają także odpady wielkogabarytowe oraz niebezpieczne,
- obiekty infrastruktury społecznej i komunalnej,
- obszary ogrodów, parków, cmentarzy,
- ulice i place,
- przedsiębiorstwa i firmy prowadzące działalność gospodarczą.

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych, wskaźnik ich nagromadzenia, jak również ich struktura oraz skład są uzależnione od różnych uwarunkowań lokalnych. Należy do nich:

- poziom rozwoju gospodarczego obszaru,
- zamożność społeczeństwa,
- rodzaj zabudowy mieszkalnej,
- sposób gospodarowania zasobami,
- przyzwyczajenia w konsumpcji dóbr materialnych,
- cechy charakterologiczne mieszkańców,
- podatność na edukację ekologiczną.

Największy wpływ na ilość i skład morfologiczny powstających odpadów komunalnych w danej społeczności mają pojedyncze decyzje zapadające w trakcie zakupów poszczególnych towarów i wyboru rodzaju opakowania.

Gospodarka odpadami na terenie miasta Oświęcim oparta jest na zasadach „Planu Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego na lata 2023-2028” (uchwała nr LXXXI/1191/24 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 marca 2024 r.). Celem nadrzędnym Planu jest rozwijanie na terenie województwa małopolskiego systemu gospodarki odpadami opartego na zapobieganiu powstawaniu odpadów, przygotowaniu ich do ponownego użycia, recyklingu oraz innych metodach odzysku i unieszkodliwiania.

Poniżej przedstawiono wybrane, najważniejsze cele Planu w gospodarce odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji):

- zmniejszenie ilości powstających odpadów, w tym ograniczenie marnotrawstwa żywności,
- zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji,
- doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami:
 - gminy są zobowiązane do osiągnięcia poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu frakcji odpadów komunalnych w roku 2025 na poziomie 55%,
 - do 2030 r. poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych powinien osiągnąć 60%,
 - do 2034 r. poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych powinien osiągnąć 64%,
 - redukcja składowania odpadów komunalnych do maksymalnie:
 - 30% wagowo – za każdy rok 2025-2029,
 - 20% wagowo – za każdy rok 2030-2034,
 - 10% wagowo w roku 2035 i za każdy kolejny rok.
- zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie),
- utrzymanie trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska,
- zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych,
- zaprzestanie składowania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bez przetworzenia,
- zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów komunalnych,
- monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12),
- utrzymanie funkcjonowania instalacji komunalnych w zakresie składowania pozostałości po przetworzeniu odpadów komunalnych, w tym modernizacja/rozbudowa.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw („ustawa nowelizująca”), wprowadzono szereg zmian dotyczących m.in. udzielania przez gminy zamówień publicznych na odbiór oraz odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, a także zrezygnowano z organizacji systemów gospodarowania odpadami komunalnymi w ramach regionów.

Nowelizacja istotnie zmienia system gospodarki odpadami komunalnymi. W poprzednim stanie prawnym gospodarowanie odpadami komunalnymi, co do zasady powinno zamykać się w granicach regionów gospodarki odpadami komunalnymi, wyznaczonych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami. Nowelizacja likwiduje tę regionalizację. Nadal jednak obowiązują pewne ograniczenia dotyczące gospodarowania głównie niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi oraz bioodpadami odebranymi od właścicieli nieruchomości; odpady takie mogą być przekazywane wyłącznie do tzw. instalacji komunalnych, ujętych na listach prowadzonych przez Marszałków Województw.

Na dzień 31 grudnia 2024r. zostały złożone deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla następującej liczby osób:

- z nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy zabudowa jednorodzinna (deklaracje DO-1) – 7 569 osób,
- z nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy zabudowa wielorodzinna (deklaracje DO-1 inne), w tym poszczególni zarządcy: 24 491 osób,
- z nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy i prowadzona jest działalność gospodarcza (deklaracje DO-3) – 165 osób.

Na podstawie złożonych w 2024r. deklaracji:

- liczba mieszkańców zadeklarowana – 32 225 osób, co stanowi około 97,20 % liczby mieszkańców zameldowanych,
- liczba mieszkańców zameldowanych na dzień 31.12.2024r. - 33154 osoby, (różnica w stosunku do zadeklarowanych – 929 osoby).

4.8.1.1. Zasady gospodarowania odpadami na terenie miasta

Odbiór odpadów komunalnych na terenie miasta odbywa się na podstawie zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W oparciu o zapisy powyższej ustawy Rada Miasta Oświęcim uchwaliła akty prawa miejscowego regulujące zasady utrzymania czystości i porządku, jak i szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Aktualnie obowiązuje Regulamin przyjęty uchwałą nr LXI/977/23 Rady Miasta Oświęcim z dnia 26 kwietnia 2023r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Oświęcim. Rada Miasta Oświęcim przyjęła uchwałę nr Uchwała NR VII/78/24 Rady Miasta Oświęcim z dnia 30 października 2024r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności oraz zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Na terenie miasta Oświęcim na dzień 31.12.2024r. było 995 kompostowników.

Na terenie miasta Oświęcim funkcjonują dwa Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK): przy ul. Bema 12 A oraz ul. Więźniów Oświęcimia 10.

Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) to miejsca, w których mieszkaniec Miasta Oświęcim posiadający kartę uprawniającą do korzystania z punktów PSZOK może oddać bezpłatnie posegregowane odpady komunalne tj.

- tzw. „surowce wtórne”: papier i tekturę, tworzywa sztuczne, szkło, metal;
- odpady ulegające biodegradacji tzw. odpady zielone wyłącznie od właścicieli posesji jednorodzinnych bez zadeklarowanego kompostownika przydomowego;
- odpady ulegające biodegradacji, w tym bioodpady – odpady kuchenne;
- odpady wielkogabarytowe - tj. meble, stoły, krzesła, drzwi, szafy, szafki, komody, tapczany, łóżka, kanapy, materace, fotele, dywany, wykładziny, duże zabawki, wózki, foteliki dziecięce, rowery, meble ogrodowe, dużych rozmiarów donice ogrodowe, z wyłączeniem okien, elementów karoserii i wyposażenia pojazdów, szyb, rynien, elementów ogrodzenia;
- odpady zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- zużyte baterie i akumulatory;
- przeterminowane leki;
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, kwasy, alkalia, środki ochrony roślin, odczynniki fotograficzne itp.);
- zużyte opony z samochodów osobowych w ilości do 6 szt. na posesję na rok (ilości ponadnormatywne odbierane będą za dodatkową opłatą);
- odpady remontowe) w ilości do 400 kg na rok na jednego mieszkańca (ilości ponadnormatywne odbierane będą za dodatkową opłatą);
- pozostałe frakcje odpadów komunalnych tj. oleje i tłuszcze, detergenty, drewno, odpady z czyszczenia kominów, odzież i tekstylia.

Ponadto istnieje możliwość skorzystania z usługi odpłatnego transportu odpadów do PSZOK.

Tabela 54. Ilość poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych odebranych i zagospodarowanych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta Oświęcim w Mg w 2024 roku

Miesiąc	Odpady segregowane	Odpady komunalne zmieszane 20 03 01	Odpady ulegające biodegradacji 20 02 01	Odpady kuchenne BIO 20 01 08	Odpady remontowe 17 01 01	Pozostałe odpady	Odpady wielkogabarytowe 20 03 07	RAZEM
styczeń	124,7200	736,8400	20,2200	4,8200	50,9200	7,8950	62,9400	1008,3550
luty	80,5600	655,6600	45,4000	6,6800	59,7800	10,9740	87,0600	946,1140
marzec	98,4600	711,6200	44,4800	4,6800	69,4800	17,7610	138,5400	1085,0210
kwiecień	103,7000	745,1600	76,8600	4,2600	41,0600	18,1700	91,2400	1080,4500
maj	99,3600	701,3000	96,2600	5,0400	42,2000	24,5690	102,8400	1071,5690

czerwiec	92,7400	680,8000	73,8400	4,5400	48,1800	10,2820	88,3400	998,7220
lipiec	113,7800	774,4200	73,9800	6,7000	45,3600	21,8710	100,4000	1136,5110
sierpień	117,9600	761,2800	60,0800	6,0200	48,6800	10,2500	92,2200	1096,4900
wrzesień	100,2600	726,9600	65,5200	10,7600	34,4200	19,9300	158,0400	1115,8900
październik	95,2200	759,4600	106,4000	10,6600	30,5000	18,9260	91,8800	1113,0460
listopad	91,2400	671,6000	102,9200	8,4400	16,5000	15,0840	77,4400	983,2240
grudzień	100,5200	706,9200	39,6800	2,7000	10,4800	16,9660	53,0800	930,3460
RAZEM cały rok	1218,5200	8632,0200	805,6400	75,3000	497,5600	192,6780	1144,0200	12565,7380

Porównanie ilości wytworzonych odpadów komunalnych zmieszanych i segregowanych w 2024r. Mg/rok

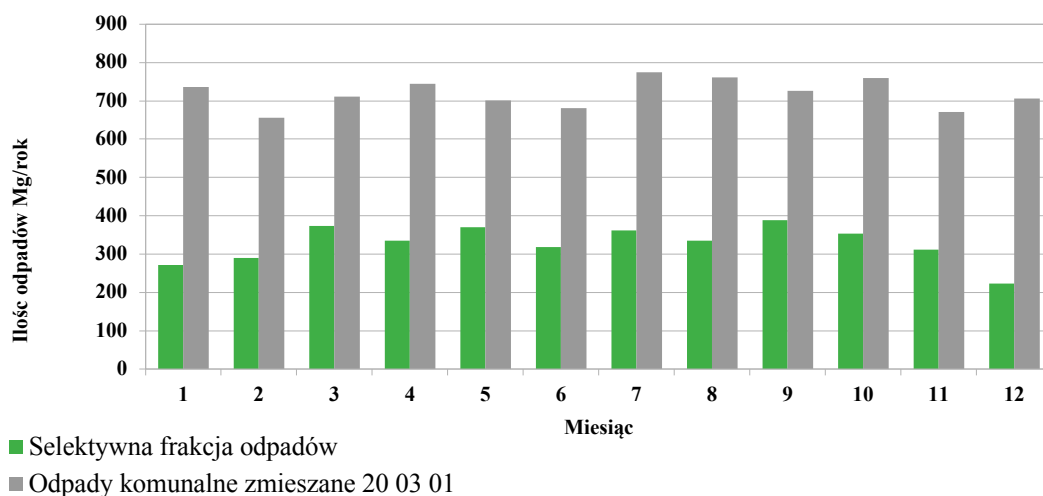

Tabela 55. Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu Miasta Oświęcim oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, które w 2024r. zostały przetworzone poprzez składowanie na składowisku

Lp.	Kod odpadu	Nazwa i rodzaj odpadu	Ilość składowanych odpadów w Mg
1.	19 12 12	Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	451,5320
2.	19 05 99	Inne niewymienione odpady	1 599,4200
3.	19 05 03	Kompost nieodpowiadający wymaganiom (nienadający się do wykorzystania)	1 095,8900
Razem			3 146,8420

Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów

Do obowiązkowych zadań własnych gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należy:

- 1) zapewnianie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:
 - dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995r. nie może przekroczyć w 2024r. - 35%, dla Miasta Oświęcim poziom ten wyniósł 28,45 %,
- 2) osiągnięcie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych:
 - wymagany poziom za 2024r. co najmniej 45%, dla Miasta Oświęcim poziom ten wyniósł 30,53 %,

3) osiągnięcie jak najniższego poziomu składowania odpadów komunalnych, który dla Miasta Oświęcim wyniósł 31,50 %.

Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Odpady komunalne wytwarzane na terenie miasta Oświęcim nie były przekazywane do zakładów termicznego przekształcania odpadów.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Starostwo Powiatowe na terenie miasta Oświęcim aktualne pozwolenia na wytwarzanie odpadów posiada 6 przedsiębiorstw, natomiast zezwolenie na przetwarzanie odpadów poza instalacjami i urządzeniami w procesie odzysku posiada jedno przedsiębiorstwo.

Ponadto na terenie miasta Oświęcim w latach 2019-2024 dla 14 przedsiębiorstw Marszałek Województwa Małopolskiego wydał pozwolenia na wytwarzanie odpadów:

- GÓRECKI Sp. z o.o., ul. Tadeusza Kościuszki 115 A, 32-650 Kęty – pozwolenie na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem przetwarzania odpadów,
- HACZEK Sp. z o.o., ul. Miła 1, 43-332 Pisarzowice – pozwolenie na wytwarzanie odpadów, z uwzględnieniem przetwarzania odpadów,
- Metal Poland Sp. z o.o., ul. Chemików 1/A-92, 32-600 Oświęcim – pozwolenie na wytwarzanie odpadów, z uwzględnieniem przetwarzania odpadów.
- Synthos Dwory 7 Sp. z o.o., ul. Chemików 1, 23-600 Oświęcim – pozwolenie na wytwarzanie odpadów, z uwzględnieniem przetwarzania odpadów w procesie odzysku i zbierania odpadów,
- Grupa KĘTY S.A., ul. Kościuszki 111, 32-650 Kęty – pozwolenie na wytwarzanie odpadów,
- Miejsko-Przemysłowa Oczyszczalnia Ścieków Sp. z o.o., ul. Nadwiślańska 46, 32-600 Oświęcim – pozwolenie na wytwarzanie odpadów, z uwzględnieniem przetwarzania w procesie odzysku,
- STENA Recykling Sp. z o.o., ul. Grójecka 208, 02-390 Warszawa – pozwolenie na wytwarzanie z uwzględnieniem zbierania i przetwarzania odpadów,
- Składowisko Odpadów Komunalnych Sp. z o.o., ul. Nadwiślańska 36, 32-600 Oświęcim – pozwolenie na wytwarzanie odpadów, z uwzględnieniem przetwarzania odpadów,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo Handlowe PRO - VEKTRA, ul. Krakowska 96A, 32-650 Kęty – pozwolenie na wytwarzanie odpadów,
- Autoryzowany Zakład Napraw Samochodowych „AZNS”, ul. Lipowa 3, 32-661 Bobrek – pozwolenie na wytwarzanie odpadów, z uwzględnieniem przetwarzania odpadów w związku z prowadzeniem stacji demontażu,
- „Trevira” Spółka Jawna, ul. Wadowicka 84, 32-600 Poręba Wielka – pozwolenie na wytwarzanie odpadów, z uwzględnieniem przetwarzania odpadów w procesie odzysku, w związku z prowadzeniem stacji demontażu,
- AUTO PARTNER TRUCK, ul. Kolbego 13, 32-600 Oświęcim – pozwolenie na wytwarzanie odpadów, z uwzględnieniem przetwarzania i zbierania odpadów, w związku z prowadzeniem stacji demontażu,
- AUTO ZŁOM SZCZERBOWSKI, ul. M.M. Kolbego 13B, 32-600 Oświęcim – pozwolenie na wytwarzanie odpadów, z uwzględnieniem przetwarzania odpadów, w związku z prowadzeniem stacji demontażu,
- Autozłom24h.com Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 6b, 32-660 Chełmek – pozwolenie na wytwarzanie odpadów, z uwzględnieniem przetwarzania odpadów, w związku z prowadzeniem stacji demontażu.

Na terenie miasta Oświęcim aktualnie wpisanych do rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez Prezydenta Miasta Oświęcim wpisanych jest 15 przedsiębiorstw:

- Agencja Komunalna Sp. z o.o. w Brzeszczach,
- Przedsiębiorstwo Komunalne KOMAX Sp. z o.o. w Kętach,
- Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chełmku,
- Małopolskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Krakowie,
- Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Andrychowie,
- Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Oświęcimiu,
- Międzyzakładowa Spółdzielnia Mieszkaniowa Budowlanka w Oświęcimiu,
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych EMPOL Sp. z o.o. w Tylmanowej,

- REMONDIS Kraków Sp. z o.o. w Krakowie,
- SUEZ Południe Sp. z o.o. w Częstochowie oddział w Bieruniu Nowym,
- Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „EKO-KOMBID” Beata Obstarczyk we Włosienicy,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe MIKI Mieczysław Jakubowski w Krakowie,
- Miejski Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Oświęcimiu,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Mirosław Olejarczyk Wola Jachowa,
- Auto-Gum Chowaniec Tomasz Kęty.

Możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych oraz instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów eksploatowana przez Składowisko Odpadów Komunalnych Sp. z o.o., Nadwiślańska 36, 32-600 Oświęcim - posiada status instalacji komunalnej i została wpisana na listę funkcjonujących na terenie województwa małopolskiego instalacji komunalnych prowadzonych na podstawie art. 38b ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1587 z późn. zm).

Składowisko Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Oświęcimiu posiada pozwolenia na wytwarzanie odpadów, z uwzględnieniem przetwarzania odpadów innych niż niebezpieczne, w związku z eksploatacją:

- instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, o zdolności przetwarzania 30 000 Mg/rok na części mechanicznej oraz 15 000 Mg/rok na części biologicznej,
- instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów, o zdolności przetwarzania 15 000 Mg/rok,
- instalacji przetwarzania odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki i ich doczyszczania, o zdolności przetwarzania 15 000 Mg/rok,
- instalacji do przetwarzania odpadów innych niż odpady komunalne, tj. instalacji do sortowania odpadów powstałych w wyniku wypadków i zdarzeń losowych, o zdolności przetwarzania 5 000 Mg/rok, a także w związku z demontażem odpadów wielkogabarytowych w ilości 4 000 Mg/rok.

Składowisko Odpadów Komunalnych w Oświęcimiu rozpoczęło swoją działalność w listopadzie 1993 r. W lipcu 1998 roku w wyniku restrukturyzacji Miejskiego zakładu Gospodarki Komunalnej w Oświęcimiu powstała spółka – Składowisko Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Oświęcimiu. W maju 2011 r. Składowisko Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Oświęcimiu zakończyło realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego pod nazwą „Budowa sortowni odpadów komunalnych w Oświęcimiu”. Podjęcie tej inwestycji było możliwe dzięki uzyskaniu wsparcia ze strony Unii Europejskiej – współfinansowaniu kosztów realizacji projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013.

Spółka po zrealizowaniu inwestycji polegającej na budowie sortowni odpadów komunalnych zrealizowała kolejne, komplementarne przedsięwzięcie – projekt inwestycyjny: „Budowa kompostowni oraz kwatery składowania w Oświęcimiu, celem optymalnej gospodarki odpadami”.

Umowa z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zapewniła Spółce dofinansowanie, co pozwoliło zakończyć zadanie w 2015 roku.

W ramach projektu wybudowano w Oświęcimiu, na terenie Składowiska Odpadów Komunalnych, nowoczesną i kompleksowo wyposażoną kompostownię odpadów ulegających biodegradacji. Kompostownia ta składa się z 5-ciu szt. w pełni zautomatyzowanych bioreaktorów, z których 3 szt. zostały wybudowane i przekazane do eksploatacji już w 2012r. Oprócz bioreaktorów zakres projektu obejmował dodatkowo zakup nowoczesnego wyposażenia kompostowni, w tym: kontenerów – 5 szt., samochodu hakowego, wózka widłowego, przerzucarki do kompostu, sita bębnowego, kompaktora, ładowarki oraz szczególnie innowacyjnego urządzenia – tzw. separatora NIR.

Proces kompostowania odbywa się w tzw. procesie BIODEGMA.

Integralnym elementem zakresu zrealizowanego przez SOK Sp. z o.o. projektu była budowa kwatery składowania nr III, przeznaczonej na stabilizat – materiał, będący produktem procesu kompostowania.

Powyższe inwestycje spowodowały, że w 2013 roku Sejmik Województwa Małopolskiego wpisał SOK Sp. z o.o. w Oświęcimiu do Planu Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego jako regionalną instalację do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów dla Regionu Zachodniego

Dzięki uruchomieniu sortowni i kompostowni radykalnie zmniejszono ilości odpadów przeznaczanych do składowania. Wykorzystanie tych obiektów pozwala na „odzyskiwanie” z ogółu odpadów, kierowanych dotychczas

do składowania, surowców wtórnych (makułatury, szkła, różnorodnych tworzyw, złomu), które podlegają sprzedaży oraz odpadów biodegradowalnych, które kierowane są do kompostowni.

W poniższej tabeli wpisano zadania, które są planowane do realizacji na terenie Składowiska Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Oświęcimiu

Lp.	Nazwa zadania/Opis	Źródło finansowania	Szacunkowe koszty [tys zł]
1	Zabudowa na kwaterze II instalacji do odprowadzania gazu składowiskowego wraz ze stacją zbiorczą oraz modulem kogeneracyjnym, w którym będzie następować produkcja energii elektrycznej oraz ciepła	WFOŚiGW NFOŚiGW	8 000
2	Budowa nowej instalacji do sortowania odpadów selektywnie zebranych wraz z infrastrukturą towarzyszącą		30 000
3	Rozbudowa nowej instalacji o linię technologiczną do sortowania niesegregowanych odpadów komunalnych		40 000
4	Budowa instalacji do produkcji paliw alternatywnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą		20 000
5	Rozbudowa kompostowni - budowa czterechbioreaktorów. Budowa placu dojrzewania kompostu. Budowa zadaszenia pryzm.		12 000
6	Budowa Instalacji do recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.		12 000
7	Rozbudowa instalacji do przetwarzania odpadów wielkogabarytowych.		4 000

Źródło: Urząd Miasta Oświęcim, 2025

Miejski zakład Usług Komunalnych w Oświęcimiu powstał na podstawie umowy Spółki z dnia 05.09.2017 r.

Spółka świadczy m.in. następujące usługi.

- wywóz odpadów komunalnych,
- selektywną zbiórkę odpadów,
- odbiór odpadów wielogabarytowych,
- pielęgnację terenów zielonych,
- pielęgnację drzew i krzewów,
- usługi transportowe,
- odbiór odpadów zielonych,
- letnie i zimowe oczyszczanie placów, parkingów, ulic i chodników.

Miejski Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. planuje realizację poniższych zadań:

Lp.	Nazwa zadania	Nazwa zadania/Opis	Źródło finansowania	Szacunkowe koszty [tys zł]
1	Organizacja nowego PSZOK-u na terenie Miasta Oświęcim	Zwiększenie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Miasta Oświęcim poprzez zwiększenie dostępności PSZOK oraz wyposażenie PSZOK-u w niezbędną infrastrukturę i sprzęt służący zgodnemu z prawem segregowaniu odpadów, pojazd do transportu odpadów, instalacja urządzeń (np. automatów) do selektywnej zbiórki opakowań zwrotnych oraz innego niezbędnego wyposażenia PSZO	dofinansowania z WFOŚiGW w Krakowie dofinansowanie z NFOŚiGW, dotacje bezzwrotne ze środków unijnych	2 500
2	Modernizacja/ Rozbudowa istniejących PSZOK-ów na terenie Miasta Oświęcim	Zmodernizowanie/rozbudowa istniejących na terenie Miasta Oświęcim PSZOK-ów poprzez doposażenie PSZOK-ów w niezbędną infrastrukturę do zbierania odpadów, w tym pojemniki, kontenery, sprzęt mobilny i pojazdy do transportu odpadów, instalacja urządzeń (np. automatów) do selektywnej zbiórki opakowań zwrotnych		1 400
3	Budowa bazy magazynowo-transportowej ZUK-MZUK	Zaprojektowanie i budowa nowej bazy magazynowo-transportowej dla Spółek: Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. i Miejski Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w celu dostosowania bazy do zmieniających się wymagań prawnych i środowiskowych, a także w celu zminimalizowania oddziaływania istniejącej bazy magazynowo-transportowej na okolicznych Mieszkańców Miasta Oświęcim		40 000

Źródło: Urząd Miasta Oświęcim, 2025

4.8.1.2. Azbest

Na właściciela, zarządcę bądź użytkownika nieruchomości, na której znajdują się wyroby zawierające azbest, ciąży obowiązek sporządzenia informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania – obowiązek tzw. inwentaryzacji. Inwentaryzacja jest wykonywana na podstawie spisu z natury. Osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informację odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. Podmioty prawne przedkładają informację bezpośrednio marszałkowi województwa. Dane należy raportować corocznie do 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy. Zebrane od osób fizycznych informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu wójt, burmistrz lub prezydent miasta przedkłada marszałkowi województwa do 31 marca każdego roku w formie aktualizacji Bazy Azbestowej.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbestu dla Miasta Oświęcim na lata 2022-2032 został przyjęty uchwałą nr LII/834/22 Rady Miasta Oświęcim z dnia 31 sierpnia 2022 roku.

W 2022 roku przeprowadzono inwentaryzację wyrobów azbestowych, zgodnie z którą masa wyrobów zawierających azbest pozostałych do unieszkodliwienia wynosiła 3 108,2000 Mg.

Miasto Oświęcim wspomaga mieszkańców w zakresie finansowania kosztów związanych z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest przy wymianie lub likwidacji pokryć dachowych, elewacji z gospodarstw jednorodzinnych i wielorodzinnych, obiektów użyteczności publicznej oraz altan w rodzinnych ogrodach działkowych i ogrodach przydomowych usytuowanych na terenie miasta Oświęcim.

W latach 2019-2024 łącznie z terenu miasta usunięto 170,6200 Mg wyrobów azbestowych, z czego:

- 20,8600 Mg w 2019 roku - koszt 8 254,56 zł,
- 62,8000 Mg w 2020 roku - koszt 24 807,15 zł,
- 35,5200 Mg w 2021 roku - koszt 14 371,39 zł,
- 16,7600 Mg w 2022 roku - koszt 6 884,99 zł,
- 13,2000 Mg w 2023 roku - koszt 6 988,09 zł,
- 22,2000 Mg w 2024 roku - koszt 13 858,12 zł.

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w Bazie Azbestowej na terenie miasta zinwentaryzowano 1 671,8280 Mg wyrobów zawierających azbest, w tym 669,9060 Mg na terenach należących do osób fizycznych i 1 001,923 Mg na terenach administrowanych lub należących do osób prawnych. Do unieszkodliwienia pozostało 1 294,8550 Mg wyrobów zawierających azbest. Z terenu miasta usunięto około 22,55% wyrobów zawierających azbest.⁶

Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu w latach 2020-2024 prowadziło dofinansowania dla miasta Oświęcim:

- w 2020 roku w kwocie 5 000,00 zł na zadanie pn. „Likwidacja odpadów zawierających azbest”,
- w 2021 roku w kwocie 5 324,53 zł na zadanie pn. „Likwidacja odpadów zawierających azbest. Zadanie prowadzone będzie na terenie miasta Oświęcim”,
- w 2022 roku w kwocie 3 442,48 zł na zadanie pn. „Likwidacja odpadów zawierających azbest”,
- w 2023 roku w kwocie 3 494,04 zł na zadanie pn. „Likwidacja odpadów zawierających azbest”,
- w 2024 roku w kwocie 5 000,00 zł na zadanie pn. „Likwidacja odpadów zawierających azbest”.

4.8.1.3. Działania informacyjno-edukacyjne

Celem edukacji ekologicznej jest kształcenie i wychowywanie młodzieży w duchu poszanowania środowiska przyrodniczego, a także wskazanie wzorców postępowania z zakresu ekologii, rozwój świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży oraz zachęcanie do działań proekologicznych.

W 2024 roku na terenie miasta przeprowadzono szereg akcji informacyjno-edukacyjnych takich jak:

- zbiórka naturalnych choinek (drzewek świątecznych) od mieszkańców zabudowy jednorodzinnej sprzed posesji oraz od mieszkańców zabudowy wielorodzinnej z altan śmietnikowych – odebrane odpady ulegające biodegradacji przekazano na Składowisko Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Oświęcimiu,
- przystąpienie do ogólnopolskiej proekologicznej kampanii „Kręci nas recykling” prowadzonej przez firmę Oponeo.pl we współpracy z ekologiem – lokalne stowarzyszenia, świetlice dla dzieci i młodzieży, wędkarze i strażacy ochotnicy przeprowadzali akcje sprzątania terenów zielonych z zalegających odpadów na terenie miasta Oświęcim,

⁶ Baza Azbestowa dane na dzień 30.05.2025 r.

- podczas imprezy kulturalnej „Ekomajówka – Oświęcim 2024” zorganizowano zbiórkę zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pn.: „Kwiaty za elektrograty” – mieszkańcy w zamian za oddany sprzęt otrzymywali sadzonki roślin, w ramach akcji zebrano 6 700 kg odpadów oraz rozdano 2 200 sz. pelargonii, odpady przekazano do odzysku firmie BIOSYSTEM w Krakowie,
- podczas „Ekomajówka – Oświęcim 2024” zorganizowano spektakl ekologiczny pt.: „Bukiet talentów”, który poruszał ekologiczne tematy takie jak: recykling, segregacja odpadów i prawidłowe nawyki ekologiczne,
- podczas Pikniku Organizacji Pozarządowych dzieci miały możliwość wzięcia udziału w ekologicznej grze plenerowej „Spacerkiem po wiedzę” – przemierzając się po polach dzieci udowodniły jak wiele wiedzą na temat segregacji odpadów,
- podczas Pikniku została zorganizowana akcja Sprzątania brzegów Soły – do akcji dołączyli harcerze, uczniowie oraz mieszkańcy, którzy wyposażeniu w rękawice i worki zebrali kilkadziesiąt worków z odpadami, w nagrodę za zebrane odpady otrzymali sadzonki wrzosów.

4.8.2. Analiza SWOT

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
rosnący udział selektywnej zbiórki odpadów w stosunku do odpadów zmieszanych prowadzona edukacja ekologiczna sprawnie działające PSZOK-i	występowanie dzikich wysypisk na terenie miasta nieosiągnięcie wymaganego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu (2024 r.) słabe tempo usuwania wyrobów azbestowych
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
uszczelnienie systemu gospodarki odpadami inventaryzacje odpadów zawierających azbest pozyskanie środków zewnętrznych na usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest edukacja ekologiczna mieszkańców i promocja racjonalnej gospodarki odpadami wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym	dalszy wzrost kosztów zagospodarowania odpadów komunalnych w wyniku rozwoju turystyki istnieje niebezpieczeństwo pozostawienia odpadów na terenie miasta dzikie wysypiska

Źródło: opracowanie własne

4.8.3. Cele i zadania środowiskowe z zakresu gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów

Miasto Oświęcim prowadzi gospodarkę odpadami zgodnie z założeniami nowelizacji ustawy o odpadach i ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, posiada Regulamin utrzymania czystości i porządku oraz prowadzi coroczną sprawozdawczość.

Głównymi celami do realizacji w zakresie gospodarki odpadami jest doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz redukcja strumienia odpadów komunalnych zmieszanych kierowanych na składowisko.

W harmonogramie zadań własnych zapisano, iż miasto w dalszym ciągu będzie opracowywać coroczne sprawozdania z gospodarki odpadami oraz doskonalić selektywną zbiórkę wszystkich rodzajów odpadów. Bardzo ważnymi zadaniami jest osiągnięcie wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz poziomu ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Zadania te będą finansowane ze środków własnych z ewentualnymi dofinansowaniem ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

W zakresie gospodarowania odpadami zawierającymi azbest Miasto corocznie wspomaga mieszkańców w zakresie finansowania kosztów związanych z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest przy wymianie lub likwidacji pokryć dachowych, elewacji z gospodarstw jednorodzinnych i wielorodzinnych, obiektów użyteczności publicznej oraz altan w rodzinnych ogrodach działkowych i ogrodach przydomowych. Corocznie z terenu miasta usuwane są wyroby zawierające azbest, jednak stopień usunięcia wyrobów azbestowych jest niski. Do unieszkodliwienia pozostało około 1 209,9940 Mg wyrobów zawierających azbest.

Analiza SWOT wskazała jako słabą stronę miasta występowanie dzikich wysypisk.

Na terenie miasta prowadzone są corocznie akcje edukacyjne, zarówno przez miasto jak i inne instytucje zajmujące się ochroną środowiska, lasami czy edukacją. Są to działania okazjonalne, okresowe, a także cykliczne, które już na stałe wpisały się w harmonogram imprez i wydarzeń z udziałem różnych instytucji zaangażowanych w ekologię i ochronę środowiska.

W zakresie gospodarki odpadami świadomość ekologiczna społeczeństwa jest nadal niewystarczająca, dlatego też konieczne jest przeprowadzanie edukacji ekologicznej. W harmonogramie realizacji zadań prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi zostało zapisane jako zadanie własne Miasta Oświęcim. Źródłem finansowania zadania będą środki własne miasta oraz dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

4.9. Zasoby przyrodnicze

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie zasobów przyrodniczych.

Tabela 56. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OŚWIĘCIM NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ 2024-2027”			
Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu			
Lp.	Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Realizacja planów zadań ochronnych obszarów NATURA 2000: Dolina Dolnej Soły i Dolna Soła	Dla obszaru Natura 2000 Dolna Soła w 2017 roku wyznaczono 18 działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 23 maja 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Soła PLH120083). Dla obszaru Natura 2000 Solina Dolnej Soły w 2017 roku wyznaczono 25 działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 30 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Soły PLB120004).	43 działania ochronne dla dwóch obszarów Natura 2000
2.	Objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów najbardziej wartościowych przyrodniczo	Na terenie miasta Oświęcim występują: <ul style="list-style-type: none"> obszar Natura 2000 – Dolna Soła (PLH120083), obszar Natura 2000 – Dolina Dolnej Soły (PLB120004), Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dolina rzeki Soły, 4 użytki ekologiczne, 2 pomniki przyrody. 	9 form ochrony przyrody na terenie miasta
3.	Wykonywanie zabiegów ochrony czynnej wybranych gatunków fauny, flory, zbiorowisk roślinnych	W latach 2019-2024 prowadzono prace pielęgnacyjne na pomnikach przyrody zlokalizowanych na terenie miasta.	prowadzono prace pielęgnacyjne
4.	Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej	W latach 2019-2024 prowadzono prace w zakresie zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej.	prowadzono prace
5.	Zapewnienie bezpieczeństwa oraz poprawa estetyki Miasta poprzez pielęgnację i wymianę zieleni	W latach 2019-2024 prowadzono prace w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa oraz poprawy estetyki Miasta poprzez pielęgnację i wymianę zieleni	prowadzono prace
6.	Zagospodarowanie Parku Pokoju pomiędzy ul. Słowackiego, Chemików, Dąbrowskiego i Olszewskiego w Oświęcimiu (etap I) - Zagospodarowanie terenu na park z funkcją rekreacyjną	Zadanie było realizowane w latach 2019-2021. Przedmiotowa inwestycja, stanowiąca element szerszego projektu rewitalizacyjnego pn. „Oświęcimska Przestrzeń Spotkań”, polegała na zagospodarowaniu powierzchni ok. 7 ha zalesionego terenu pomiędzy ul. Słowackiego, Chemików, Dąbrowskiego i Al. Tysiąclecia na park o funkcji rekreacyjnej – Park Pokoju. Działania te stanowiły I etap zagospodarowania całego obszaru, stanowiącego niegdyś strefę buforową pomiędzy Zakładami Chemicznymi a Osiedlem Chemików. Zakres prac obejmował w szczególności rozbiorę będącego w złym stanie technicznym budynku świetlicy, demontaż istniejących obiektów małej architektury, rozebranie istniejących fragmentów ogrodzeń i nawierzchni ścieżek, wykonanie nowych nawierzchni ścieżek pieszych i rowerowych, montaż urządzeń placu zabaw dla dzieci młodszych oraz placu zabaw dla dzieci starszych, przyłącze wodociągowe, kanalizację sanitarną, stworzenie stawu z fontanną pływającą, przebudowę tzw. góry wieloryb, montaż obiektów małej architektury (stojaki rowerowe, kosze, ławki), wycięcie części istniejących drzew, pielęgnację istniejącego drzewostanu, nowe nasadzenia drzew i krzewów, siew trawników parkowych oraz wykonanie ogrodzenia parku. Głównym celem projektu była rewitalizacja fragmentu obszaru miasta, który nie pełni już funkcji pomocniczej wobec terenu przemysłowego oraz nadanie	zadanie zrealizowane w latach 2019-2021 koszt realizacji 7 932 175,46 zł

		mu nowej funkcji, co wiązało się również bezpośrednio z poprawą jego estetyki. Łączny koszt realizacji wyniósł 7 932 175,46 zł, kwota dofinansowania: 4 940 589,51 zł.	
7.	Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych, w tym: rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków pieszych, zorganizowanie tablic informacyjnych	W latach 2019-2024 powstawały ścieżki rowerowe i ciągi pieszo-rowerowe: <ul style="list-style-type: none"> ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Fabrycznej, kontynuacja do ul. Polowieckiej o długości ok. 230 mb – zadanie było realizowane w 2019 roku, z budżetu miasta na ten cel przeznaczono 400 239,98 zł, ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż ul. Wisławy Szymborskiej o długości ok. 630 mb – zadanie było realizowane w 2022 roku, wartość: 83 818,18 zł z budżetu miasta i darowizny, ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż ul. Z. Posnysz o długości ok. 650 mb – zadanie było realizowane w 2023 roku, wartość: 85 302,96 zł, finansowanie z budżetu miasta i Funduszu Dróg Samorządowych, ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Kasińskiego (I etap) o długości ok. 700 mb – zadanie było realizowane w 2024 roku, wartość: 353 612,74 zł z budżetu miasta i Polskiego Ładu. 	w latach 2019-2024 wybudowano ok. 2 210 mb ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych
8.	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Działania edukacyjne w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody prowadzone były przy okazji innych eventów i akcji edukacyjnych, również w placówkach oświatowych.	bieżąca realizacja

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie miasta Oświęcim

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie miasta.

Tabela 57. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie zasobów przyrodniczych

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020 r.	Stan aktualny na koniec 2024 roku
1.	Ilość form ochrony przyrody [szt.]	10	9
2.	Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej [ha]	110,91	127,12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miasta Oświęcim, GUS, BDL

4.9.1. Opis stanu obecnego

4.9.1.1. Siedliska przyrodnicze mające znaczenie dla ochrony środowiska

Według podziału fizycznogeograficznego Kondrackiego (2002) Miasto Oświęcim położone jest w obrębie następujących jednostek:

- Megaregion: Karpaty, Podkarpackie i Nizina Panońska,
- Makroregion: Kotlina Oświęcimska,
- Mezoregion: Dolina Górnej Wisły,
- Prowincja: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym,
- Podprowincja: Podkarpackie Północne.

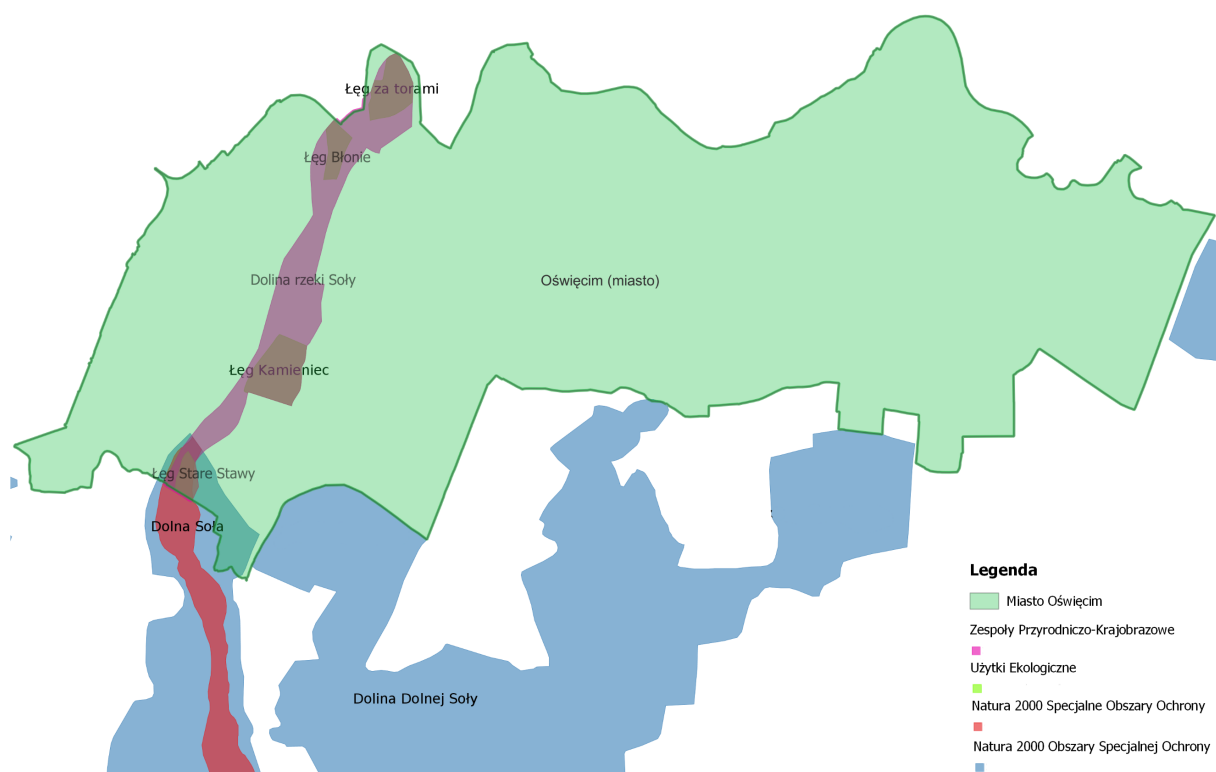
Według regionalizacji geobotanicznej Polski Matuszkiewicza (2008) obszar miasta Oświęcim leży w zasięgu następujących jednostek geobotanicznych:

- Prowincja Morze Bałtyckie,
- Prowincja Środkowoeuropejska,
- Podprowincja Środkowoeuropejska Właściwa,
- Dział Wyżyn Południowopolskich,
- Kraina Kotliny Oświęcimskiej,
- Okręg Oświęcimski,
- Podokręg Doliny Wisły „Ustroń – ujście Skawy”.

4.9.1.2. Formy ochrony przyrody na terenie miasta Oświęcim

Na terenie miasta Oświęcim występują:

- obszar Natura 2000 – Dolna Soła (PLH120083),
- obszar Natura 2000 – Dolina Dolnej Soły (PLB120004),
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dolina rzeki Soły,
- 4 użytki ekologiczne,
- 2 pomniki przyrody.

Rysunek 25. Lokalizacja obszarów Natura 2000, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego oraz użytków ekologicznych znajdujących się na terenie miasta Oświęcim

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl> (dostęp: marzec 2025 r.)

Obszary Natura 2000

Dolna Soła (PLH120083)

Obszar obejmuje fragment naturalnej doliny podgórskiej rzeki Soły, z szerokim kamienistym korytem, z dołami powyrobiskowymi w rzece, rozlewiskami i stawami hodowlanymi. Jeden z kompleksów stawów jest zarośnięty szuwarami. Intensywność produkcji ryb na poszczególnych stawach jest różna. Między stawami znajduje się rozproszona zabudowa wiejska -1% powierzchni. Siedliska rolnicze zajmują 83% powierzchni. W dolinie występują pola uprawne, łąki - 4% terenu i lasy łęgowe – 12% obszaru. Na terenie ostoi pospolicie występuje kumak nizinny (kilkadziesiąt stanowisk - jedno z najliczniejszych miejsc na terenie woj. małopolskiego – na powierzchni ok. 1 ara może znajdować się kilkadziesiąt kumaków nizinnych). Kumakom tym często towarzyszą licznie traszki: grzebieniasta i zwyczajna. Obszar jest miejscem występowania 5 typów siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, w tym dominujących powierzchniowo, przekształconych łęgów wierzbowo-topolowych. Stwierdzono tu również 7 gatunków zwierząt wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, w tym 1 gatunek ssaka, 2 gatunki płazów i 3 gatunki ryb. Obszar uzupełnia reprezentację bolenia, brzanki i głowacza białopłetwego w regionie kontynentalnym.

Dolina Dolnej Soły (PLB120004)

Ostoją obejmuje kompleks stawów hodowlanych i fragment doliny dolnej Soły od miejscowości Nowa Wieś do przedmieść Oświęcimia. Ze względu na tylko częściowe uregulowanie rzeki Soły w wielu miejscach ma ona charakter typowej, naturalnej rzeki podgórskiej. W niektórych miejscach doliny zachowały się zbiorowiska lasu łęgowego

wierzbowo-topolowego, które stanowią szczególną wartość przyrodniczą obszaru. Dolina Dolnej Soły stanowi ostoję dla wielu gatunków ptaków. Zidentyfikowano tu 12 gatunków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Wśród nich znajduje się 5 gatunków wymienionych w Polskiej Czerwonej Księdze jako ptaki zagrożone. Jest to jedna z najważniejszych w Polsce ostoja ślepowrona, gatunku, którego liczebność kwalifikuje Dolinę Dolnej Soły do międzynarodowych ostoja ptaków. Poza tym jest to również ostoja takich gatunków ptaków jak: bąk, bączek, bocian biały, błotniak stawowy, kropiatka, zielonka, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, dzięcioł zielonosiwy czy gąsiorek. Najważniejszym siedliskiem dla ptaków są stawy hodowlane, których największe kompleksy są usytuowane pomiędzy Grojcem a Zaborzem. Stawy są porośnięte roślinnością szuwarową, na niektórych usypane są wyspy o trwałej pokrywie roślinnej. Dolina Dolnej Soły okazała się również miejscem sprzyjającym reintrodukcji (ponowne wprowadzenie na stare miejsca bytowania) bobra, która realizowana jest tu od 1999 roku.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dolina rzeki Soły

Został ustanowiony uchwałą nr LVIII/513/98 Rady Miejskiej w Oświęcimiu z dnia 16 czerwca 1998 r. w sprawie wprowadzenia form ochrony przyrody na terenie doliny rzeki Soły w granicach administracyjnych miasta Oświęcimia. Powierzchnia obaru wynosi 143,00 ha. Celem ochrony zespołu przyrodniczo-krajobrazowego jest ochrona bioróżnorodności obszaru lasów łęgowych, zachowanie korytarza migracji cennych gatunków roślin i zwierząt, zaspokojenie aktualnych i perspektywicznych potrzeb w zakresie dydaktyki ekologicznej, wypoczynku i rekreacji społeczności Oświęcimia i okolic.

Użytki ekologiczne

Łęg za torami – został ustanowiony uchwałą nr LVIII/513/98 Rady Miejskiej w Oświęcimiu z dnia 16 czerwca 1998 r. w sprawie wprowadzenia form ochrony przyrody na terenie doliny rzeki Soły w granicach administracyjnych miasta Oświęcimia. Powierzchnia użytku wynosi 15,00 ha. Celem ochrony jest zachowanie naturalnych fragmentów łęgów topolowo-wierzbowych oraz istniejącej na tym terenie flory i fauny ze względów naukowych, dydaktycznych i przyrodniczych.

Łęg Blonie – został ustanowiony uchwałą nr LVIII/513/98 Rady Miejskiej w Oświęcimiu z dnia 16 czerwca 1998 r. w sprawie wprowadzenia form ochrony przyrody na terenie doliny rzeki Soły w granicach administracyjnych miasta Oświęcimia. Powierzchnia użytku wynosi 6,00 ha. Celem ochrony jest zachowanie naturalnych fragmentów łęgów topolowo-wierzbowych oraz istniejącej na tym terenie flory i fauny ze względów naukowych, dydaktycznych i przyrodniczych.

Łęg Kamieniec – został ustanowiony uchwałą nr LVIII/513/98 Rady Miejskiej w Oświęcimiu z dnia 16 czerwca 1998 r. w sprawie wprowadzenia form ochrony przyrody na terenie doliny rzeki Soły w granicach administracyjnych miasta Oświęcimia. Powierzchnia użytku wynosi 23,84 ha. Celem ochrony jest zachowanie naturalnych fragmentów łęgów topolowo-wierzbowych oraz istniejącej na tym terenie flory i fauny ze względów naukowych, dydaktycznych i przyrodniczych.

Łęg Stare Stawy – został ustanowiony uchwałą nr LVIII/513/98 Rady Miejskiej w Oświęcimiu z dnia 16 czerwca 1998 r. w sprawie wprowadzenia form ochrony przyrody na terenie doliny rzeki Soły w granicach administracyjnych miasta Oświęcimia. Powierzchnia użytku wynosi 4,45 ha. Celem ochrony jest zachowanie naturalnych fragmentów łęgów topolowo-wierzbowych oraz istniejącej na tym terenie flory i fauny ze względów naukowych, dydaktycznych i przyrodniczych.

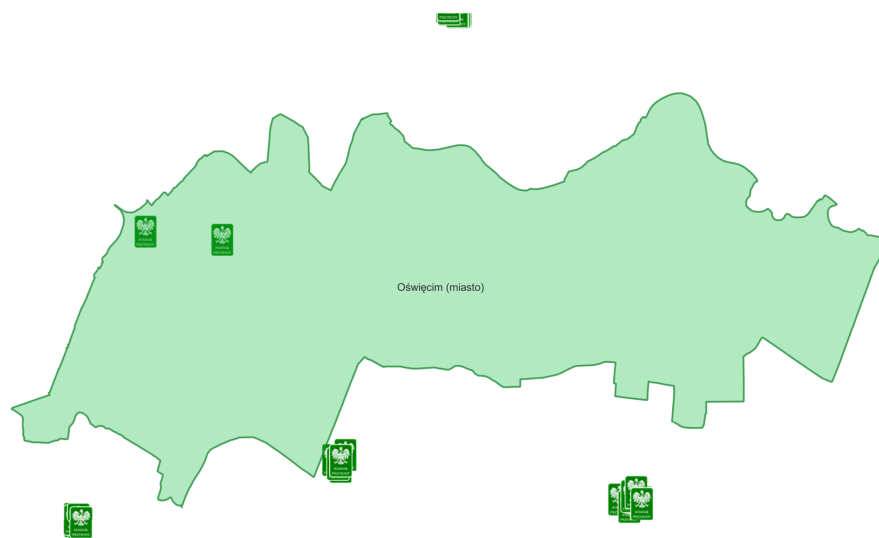
Pomniki przyrody

Na terenie miasta zgodnie z informacją pozyskaną z CRFOP znajdują się 2 pomniki przyrody. Szczegółowe informacje dotyczące pomników przyrody zawiera poniższa tabela.

Tabela 58. Pomniki przyrody zlokalizowane na terenie miasta Oświęcim wg CRFOP

Lp.	Typ pomnika przyrody	Rodzaj pomnika przyrody	Data ustanowienia	Opis pomnika przyrody	Podstawa prawna
1.	jednoobiektowy	drzewo	14.01.2016	Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>)	Uchwała Nr XVII/306/15 Rady Miasta Oświęcim z dnia 23.12.2015 w sprawie ustanowienia pomnika przyrody
2.	jednoobiektowy	drzewo	19.12.2019	Wierzba żałobna (Wierzba płacząca) - <i>Salix sepulchralis</i>	Uchwała Nr XIV/260/19 Rady Miasta Oświęcim z dnia 27 listopada 2019 r.

Źródło: <http://www.gdos.gov.pl/formy-ochrony-przyrody> (dostęp: marzec 2025 r.)

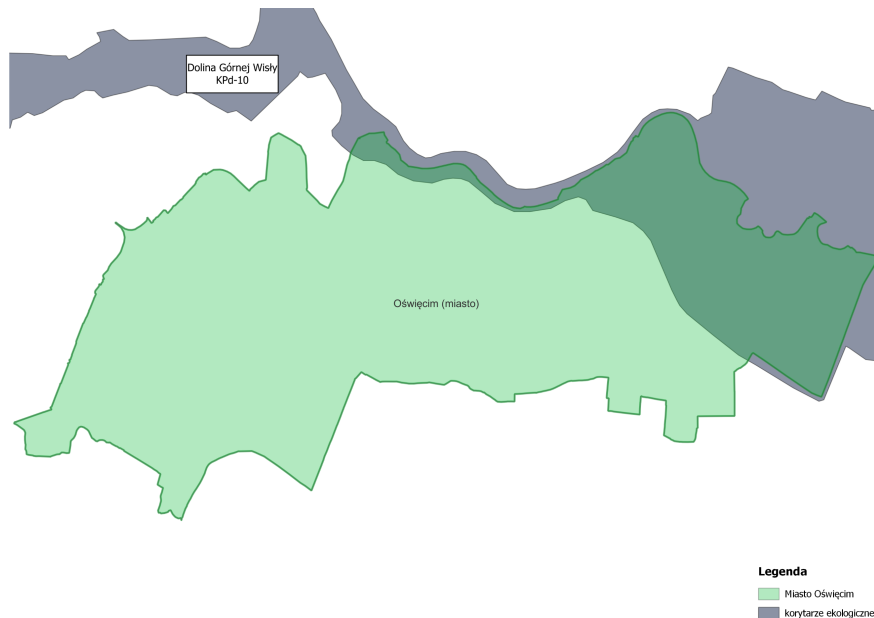

Rysunek 26. Lokalizacja pomników przyrody na terenie miasta Oświęcim

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl> (dostęp: marzec 2025 r.)

4.9.1.3. Korytarze ekologiczne

Podstawową funkcją sieci korytarzy ekologicznych jest połączenie ważnych przyrodniczo obszarów, w tym obszarów Natura 2000 w jedną całość ekologiczną oraz zmniejszenie w ten sposób izolacji subpopulacji rzadkich gatunków zwierząt i roślin. Korytarze główne to najważniejsze drogi wędrówek i migracji gatunków w Polsce, zapewniające jednocześnie łączność siedlisk i populacji w skali kontynentalnej (europejskiej). Umożliwia to migracje zwierząt w skali kontynentalnej i wpływa na możliwość ponownej kolonizacji Polski i Europy przez rzadkie gatunki zwierząt i roślin, które uprzednio miały tutaj swoje habitaty. Północno-wschodnia część miasta Oświęcim znajduje się na obszarze występowania korytarza ekologicznego Dolina Górnej Wisły (kod: KPd-10).

Rysunek 27. Lokalizacja korytarzy ekologicznych na terenie miasta Oświęcim

Źródło: opracowanie własne

4.9.1.4. Lasy

Ogólna powierzchnia lasów (wg danych GUS na koniec 2023 roku) na terenie miasta wynosiła 0,05 ha.

Nadleśnictwo Andrychów działające na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2019-2024 prowadziło zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz przedszkolnym. Tematyka zajęć powiązana była z lasem oraz z porą roku, w której zajęcia się odbywały. Podczas spotkań omawiane były podstawowe zagadnienia z dziedziny ochrony lasu, odpowiedniego zachowania w lesie, a także tematy związane z wpływem zmian

klimatycznych na kondycję i zdrowotność drzewostanów. Oprócz standardowych zajęć prowadzonych w placówkach oświaty Nadleśnictwo także brało czynny udział w różnego rodzaju piknikach/festynach, takich jak: 75-lecie gminnej biblioteki publicznej. Podczas tego typu wydarzeń prowadzono szeroko zakrojoną akcję promocyjno-edukacyjną skierowaną zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dla osób dorosłych.

4.9.2. Analiza SWOT

Zasoby przyrodnicze	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
pielęgnacja pomników przyrody zajęcia edukacyjne prowadzone przez Nadleśnictwo	niski poziom lesistości niewielka różnorodność form ochrony przyrody
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
ograniczanie lokalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza, gleby i wód właściwa pielęgnacja szaty roślinnej zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pożarowego obszarów leśnych akcje informacyjno-edukacyjne prowadzone przez Miasto i Nadleśnictwo	rozprzestrzenianie się obcych gatunków fauny i flory zagrożenia biotyczne (szkodniki), abiotyczne (susze, wiatry), zagrożenia antropogeniczne (zła jakość powietrza)

Źródło: opracowanie własne

4.9.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie zasobów przyrodniczych

Formy ochrony przyrody przewidziane w ustawie o ochronie przyrody pełnią przede wszystkim rolę lokalnych węzłów i korytarzy ekologicznych. Powinny one być powiązane przestrzennie z podobnymi skutkami na terenie sąsiadujących terenów. Każda z form spełnia inną rolę w polskim systemie ochrony przyrody i służy innym celom, dlatego charakteryzuje się odmiennym reżimem ochronnym oraz zakresem ograniczeń w użytkowaniu.

Dla ochrony całości dziedzictwa przyrodniczego oraz kształtowania systemu terenów zieleni należy podjąć następujące zadania:

- promocję i pielęgnację obiektów i obszarów chronionych na mocy przepisów ustawy o ochronie przyrody – w ramach Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCh),
- bieżące zgłaszanie uwag i wniosków, udział w konsultacjach,
- uwzględnienie zachowania terenów zielonych w nowych lub zmienianych dokumentach planistycznych,
- kreowanie wspólnej polityki ochrony przyrody dolin rzecznych oraz ich dopływów, korytarzy ekologicznych o randze regionalnej, terenów zieleni łęgowej,
- koordynację rozwoju sieci tras i ścieżek rowerowych,
- promocję rozwoju rolnictwa ekologicznego, agroturystyki: programy rolno-środowiskowe, jako formy zmiany wizerunku nieefektywnej gospodarki rolnej,
- wsparcie działań organizacji ekologicznych, instytucji naukowych w zakresie ochrony czynnej wybranych gatunków flory i fauny.

4.10. Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie zagrożeń poważnymi awariami przemysłowymi.

Tabela 59. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele zapisane w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OŚWIĘCIM NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ 2024-2027”			
Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska			
Lp.	Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	W latach 2023-2024 Miasto Oświęcim udzieliło dotacji celowych dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Oświęcimiu: <ul style="list-style-type: none"> w 2023 roku w wysokości 26 900,00 zł na wykonanie posadзки żywicznej w garażach OSP Oświęcim, w 2024 roku w wysokości 280 000,00 zł na wsparcie realizacji zadania „Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Oświęcim”. 	w latach 2023-2024 dofinansowanie OSP wyniosło 306 900,00 zł
2.	Zapewnienie gotowości bojowej Ochotniczej Straży Pożarnej w Oświęcimiu w ramach KSRG		
3.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Działania edukacyjne w zakresie kreowania prawidłowych zachowań w sytuacjach wystąpienia zagrożenia środowiska i życia ludzi prowadzone były przy okazji innych eventów i akcji edukacyjnych, również w placówkach oświatowych we współpracy z Policją czy Strażą Pożarną.	bieżąca realizacja

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie miasta Oświęcim

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie miasta.

Tabela 60. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2020 r.	Stan aktualny na koniec 2024 roku
1.	Ilość zdarzeń o znamionach poważnej awarii na terenie miasta	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ/GIOŚ

4.10.1. Opis stanu obecnego

Podstawowym aktem prawnym w zakresie ochrony środowiska związanym z przeciwdziałaniem poważnym awariom przemysłowym jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024, poz. 54 z późn. zm.), w której zawarte są: przepisy ogólne, instrumenty prawne służące przeciwdziałaniu poważnej awarii przemysłowej, obowiązki prowadzącego zakład stwarzający zagrożenie występowania poważnej awarii przemysłowej, obowiązki organów administracji związane z awarią przemysłową oraz zagadnienie współpracy międzynarodowej w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej o zasięgu transgranicznym. Zgodnie z ww. ustawą poważna awaria to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe podczas procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi oraz środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Ponadto przez poważną awarię przemysłową rozumie się poważną awarię w zakładzie. W Polsce do kategorii poważnej awarii zalicza się także zdarzenia polegające na uwolnieniu w trakcie magazynowania lub transportu dowolnej substancji niebezpiecznej dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Wystąpienie poważnej awarii przemysłowej związane jest z bezpośrednim zagrożeniem środowiska naturalnego. Ochrona środowiska przed poważną awarią oznacza zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz

ograniczenie jej skutków dla ludzi i środowiska. Prowadzący zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia awarii, dokonający przewozu substancji niebezpiecznych oraz organy administracji są zobowiązane do ochrony środowiska przed awariami.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska w razie wystąpienia takiej awarii Wojewoda poprzez Komendanta Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej i Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, podejmuje działania niezbędne do usunięcia awarii i jej skutków. O podjętych działaniach informuje Marszałka Województwa. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska realizuje zadania z zakresu zapobiegania występowania awarii przemysłowych. W razie wystąpienia awarii Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska może w drodze decyzji:

- zarządzić przeprowadzenie właściwych badań dotyczących przyczyn, przebiegu i skutków awarii,
- wydać zakazy lub ograniczenia w korzystaniu ze środowiska.

Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku sporządza program zapobiegania poważnym awariom przemysłowym, zwany dalej „programem zapobiegania awariom”. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku wdraża program zapobiegania awariom za pomocą systemu zarządzania bezpieczeństwem, gwarantującego odpowiedni do zagrożeń poziom ochrony ludzi i środowiska, stanowiącego element ogólnego systemu zarządzania zakładem. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku jest obowiązany do opracowania i wdrożenia systemu zarządzania bezpieczeństwem, gwarantującego odpowiedni do zagrożeń poziom ochrony ludzi i środowiska, stanowiącego element ogólnego systemu zarządzania zakładem. W celu zapobiegania, zwalczania i ograniczania skutków awarii przemysłowej opracowuje się wewnętrzny i zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy.

Ilość substancji niebezpiecznych znajdujących się w danym zakładzie lub dużym przedsiębiorstwie decyduje o kwalifikacji tego zakładu do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Kwalifikacji dokonuje się na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku występowania poważnej awarii przemysłowej. Ilość i rodzaj substancji niebezpiecznych i stwarzających ryzyko, które określone jest m.in. przez zwroty zagrożenia (tzw. kody H) determinuje podział zakładów na 2 grupy – zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR) oraz zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR).

Na terenie miasta Oświęcim występują dwa zakłady przemysłowe zakwalifikowane do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej: SYNTHOS Dwory 7 Sp. z o.o. s.j. i SYNTHOS AGRO Sp. z o.o.

W zakładzie SYNTHOS Dwory 7 Sp. z o.o. s.j. występuje 6 substancji niebezpiecznych decydujących o zaliczeniu zakładu do ZDR:

- 1,3 Butadien,
- gaz LNG skroplony,
- n-pentan Izopentan,
- Heksan
- amoniak,
- akrylonitryl.

W zakładzie SYNTHOS AGRO Sp. z o.o. występują następujące substancje niebezpieczne decydujące o zaliczeniu zakładu do ZDR:

- dimetyloamina,
- izopropyloamina,
- rozpuszczalniki Solvesso 100,
- rozpuszczalniki Solvesso 200 ND,
- etanoloamina,
- Mcpadik 750SL (60% DMA).

Wypełniając postanowienia wymagań prawnych, zakłady opracowały i aktualizują na bieżąco Zgłoszenie Zakładu o Dużym Ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, Program Zapobiegania Awariom, Raport o Bezpieczeństwie oraz Wewnętrzny Plan Operacyjno-Ratowniczy. Procedury zawarte w dokumentacjach zostały wdrożone i funkcjonują w praktycznej działalności zakładów. Aktualna dokumentacja jest przedkładana Małopolskiemu Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Krakowie.

W strukturach zakładu SYNTHOS Dwory 7 Sp. z o.o. s.j. znajduje się Zakładowa Służba ratownicza wyspecjalizowana w działaniach ratownictwa chemicznego.

4.10.1.1. Ochotnicza Straż Pożarna

Na terenie miasta Oświęcim działa 1 jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej wpisana do KSRG.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie zdarzeń w jakich brała udział jednostka OSP z terenu miasta Oświęcim w 2023 roku.

Tabela 61. Zestawienie zdarzeń w jakich brała udział jednostka OSP z terenu miasta Oświęcim w 2023 roku

Jednostka	System	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Ogółem zdarzeń
OSP Oświęcim	KSRG	8	74	7	89

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://oswiecim112.pl/statystyki-wyjazdow-do-zdarzen-jednostek-osp-2023-roku-tabela/>

W 2023 roku Ochotnicza Straż Pożarna w Oświęcimiu realizowała zadanie publiczne pn. „Organizacja zajęć dla młodzieżowej drużyny pożarniczej OSP Oświęcim oraz dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Oświęcim”. Celem organizowanych zajęć była tematyka związana z profilaktyką uzależnień, poprzez pokazanie dzieciom i młodzieży jak można spędzać czas wolny bez używek, w duchu sportowej rywalizacji i wartości niesionych przez strażaków ochotników. W ramach zadania zorganizowano prelekcję dotyczącą profilaktyki uzależnień, zorganizowano zajęcia z pierwszej pomocy medycznej, pokaz konkurencji sportowo-pożarniczych i pokaz ratownictwa technicznego. Zorganizowano 6 spotkań po 5 godzin, w których udział wzięło 10 dzieci z Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej oraz 5 dzieci z terenu miasta Oświęcim.

Zgodnie z uchwałą nr LXV/1031/23 Rady Miasta Oświęcim z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie udzielenia dotacji z budżetu miasta Oświęcim dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Oświęcimiu, Miasto udzieliło dotacji celowej w wysokości 26 900,00 zł z przeznaczeniem na wykonanie posadзки żywicznej w garażach OSP Oświęcim.

W 2024 roku zgodnie z uchwałą nr IV/48/24 Rady Miasta Oświęcim z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie udzielenia dotacji z budżetu miasta Oświęcim dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Oświęcimiu, Miasto udzieliło dotacji celowej w wysokości 280 000,00 zł z przeznaczeniem na wsparcie realizacji zadania „Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Oświęcim”.

4.10.1.2. Zarządzanie Kryzysowe

Biuro Spraw Obronnych i Zarządzania Kryzysowego zlokalizowane jest w Oświęcimiu przy ulicy Stanisława Wyspiańskiego 10.

Do podstawowych zadań biura należy:

- planowanie, organizowanie i realizowanie przedsięwzięć zapewniających wykonywanie zadań związanych z kierowaniem bezpieczeństwem narodowym w czasie pokoju, w razie wewnętrznego lub zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa, w tym w razie wystąpienia działań terrorystycznych lub innych szczególnych zdarzeń, a także w czasie wojny, w szczególności opracowanie i bieżąca aktualizacja dokumentacji na okres zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny, planowanie i organizowanie szkolenia obronnego oraz ćwiczeń obronnych, organizowanie doręczenia kart powołania w trybie akcji kurierskiej,
- tworzenie warunków do działania Systemu Wykrywania i Alarmowania oraz Systemu Wczesnego Ostrzegania,
- planowanie i koordynacja przedsięwzięć zarządzania kryzysowego, w szczególności: opracowanie i aktualizacja planu zarządzania kryzysowego oraz planu operacyjnego ochrony przed powodzią, organizowanie współdziałania z kierownikami powiatowych służb, inspekcji i straży oraz jednostek organizacyjnych Powiatu i wydziałami Starostwa w zwalczaniu skutków klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska, pełnienie funkcji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego, jako całodobowej służby dyżurnej Starosty Oświęcimskiego,
- organizowanie i przeprowadzanie kwalifikacji wojskowej,
- obsługa administracyjno-biurowa: Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz Komisji Bezpieczeństwa i Porządku.

Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Oświęcimiu zostało uruchomione 1 maja 2013 roku decyzją starosty oświęcimskiego i funkcjonuje w strukturze Biura Spraw Obronnych i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu.

Głównym zadaniem Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Oświęcimiu jest pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego.

Do pozostałych zasadniczych zadań PCZK należy:

- współdziałanie z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej,

- nadzór nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemem wczesnego ostrzegania ludności,
- współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska,
- współdziałanie z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze i humanitarne.

4.10.1.3. Kontrole

W latach 2019-2023 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie przeprowadził łącznie 115 kontroli na terenie miasta Oświęcim.

Przedmiotowe kontrole obejmowały różne zagadnienia z zakresu ochrony środowiska, w tym m.in. przestrzegania wymagań w zakresie:

- przepisów ustawy o odpadach,
- warunków dotyczących wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,
- warunków dotyczących wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego,
- emisji gazów i pyłów do powietrza,
- emisji hałasu do środowiska,
- poziomów pól elektromagnetycznych,
- ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- przeciwdziałania poważnym awariom.

W związku ze stwierdzonymi podczas przeprowadzonych kontroli 46 nieprawidłowościami w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska zastosowano dostępne prawem środki dyscyplinujące, adekwatne do stwierdzonych naruszeń, w celu przymuszenia podmiotów do spełnienia obowiązków wynikających z przepisów, pozwoleń oraz zezwoleń określających zakres i warunki korzystania ze środowiska.

4.10.2. Analiza SWOT

Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SLABE STRONY czynniki wewnętrzne
prawidłowe funkcjonowanie jednostki OSP będącej w razie potrzeby w stałej gotowości	obecność dwóch zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej brak obwarowań dotyczących przewozu materiałów niebezpiecznych zagrożenie ze strony transportu przewożącego materiały niebezpieczne
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
zmniejszenie zagrożenia wypadkowego i pożarowego poprzez remonty i modernizacje budynków oraz dróg kontynuacja i doskonalenie działań edukacyjnych społeczeństwa w celu wyrobienia w ludności nawyków prawidłowych zachowań w sytuacji zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	zagrożenia wypadkowe związane z transportem

Źródło: opracowanie własne

4.10.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi

W zależności od kategorii i ilości substancji niebezpiecznych, zakłady przemysłowe stwarzające ryzyko wystąpienia awarii podzielona są na dwie grupy: zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR) oraz zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR). Szczegółowe kryteria zakwalifikowania zakładu do jednej z ww. kategorii określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Na terenie miasta Oświęcim występują dwa zakłady zakwalifikowane do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii.

Głównymi zagrożeniami na terenie miasta jakie mogą wystąpić w toku zwykłego funkcjonowania są wypadki i zdarzenia drogowe, pożary, powódzie i zalania. Zagrożenia chemiczne i pożarowe wynikają głównie z gęstości

zaludnienia, charakteru zabudowy i stopnia uprzemysłowienia. Na zagrożenia pożarowej wpływa sąsiedztwo lokalizacji budynków i występowanie w nich palnych elementów konstrukcyjnych (stropy, więźba dachowa, schody i pokrycia dachów) oraz magazynowane środki i materiały łatwopalne (paliwo, smary, farby, oleje, tworzywa chemiczne, tarcica, opał, itp.).

Najważniejszymi jednostkami zajmującymi się w pierwszej kolejności minimalizacją skutków zdarzeń są Straże Pożarne. Analiza SWOT jako mocną stronę miasta wskazała, funkcjonowanie dobrze wyposażonej Ochotniczej Straży Pożarnej, która jest corocznie doposażana w niezbędny sprzęt, dzięki czemu jest w stanie reagować w sytuacjach zagrożeń.

Istotnym zadaniem jest doskonalenie działań edukacyjnych społeczeństwa w celu wyrobienia w ludności nawyków prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii. Działania te realizowane są poprzez akcje edukacyjno-szkoleniowe, a dla dzieci poprzez zabawę. Finansowanie tego rodzaju zadań pochodzi głównie ze środków własnych Miasta Oświęcim oraz z dofinansowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

5. Zagadnienia horyzontalne

Celem niniejszego rozdziału jest przedstawienie czterech zagadnień horyzontalnych, stanowiących fundament wszystkich działań zapisanych w niniejszym Programie.

Każdy obszar interwencji i każdy kierunek działań powinien być spójny z czterema zagadnieniami horyzontalnymi, jakim są:

- adaptacja do zmian klimatu,
- nadzwyczajne zagrożenia,
- edukacja ekologiczna,
- monitoring środowiska.

Wszystkie obszary interwencji, na których opiera się niniejszy Program zawierają aspekty każdego z czterech działań horyzontalnych. Istotnym jest także, iż w każdej dziedzinie środowiskowej prowadzona jest edukacja ekologiczna, a nadzwyczajne zagrożenia czy awarie mogą wpływać na wszystkie obszary środowiska od przyrody po powietrze, wody i gleby. A w celu kontroli stanu i podjęcia ewentualnych szybkich kroków niezbędny jest monitoring środowiska i stała kontrola jego stanu.

5.1. Adaptacja do zmian klimatu

W 2013 roku Ministerstwo Środowiska opracowało „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”. Dokument ten został opracowany przez Ministerstwo Środowiska na podstawie analiz wykonanych przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy w ramach projektu pn. "Opracowanie i wdrożenie Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu - KLIMADA".

Oddziaływania związane z prognozowanymi zmianami klimatu będą z różnym natężeniem wzmocnione skutkiem działalności człowieka, zarówno poprzez podejmowanie aktywności gospodarczej (wydobycie kopalin, kierunkowa gospodarka leśna i hodowla zwierząt oraz rolnictwo), jak i jej zaniechania (porzucanie łąk i muraw, zanik tradycyjnych form wykorzystania terenu). Oddziaływania te są wielokierunkowe i mogą znacznie wzmocnić niekorzystne oddziaływanie prognozowanych zmian warunków klimatycznych w powiązaniu z nieprawidłowym zagospodarowaniem terenu.

Z racji zwiększonej częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych należy spodziewać się w przyszłości zwiększonej możliwości wystąpienia suszy, nadmiernych opadów, powodzi, które mogą zapoczątkować powstanie osuwisk, erozję terenów pagórkowatych.

Problem zmian w reżimie hydrologicznym dotyczy również siedlisk wód słodkich, płynących lub stojących. Grupa ta jest narażona na zmiany wskutek wzrostu opadów nawałnych, okresów suchych, procesów eutrofizacji i zaburzeń przepływu wód w zbiornikach.⁷

Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym i warunkami klimatycznymi zachodzi ścisły związek wzajemnego oddziaływania. W kontekście zmian klimatu istnieje konieczność zmian treści planowania przestrzennego tak, żeby odpowiadały na problemy, które dotychczas nie były, bądź nie musiały być przedmiotem rozstrzygnięć planistycznych, albo miały marginalne znaczenie w toku procesu planistycznego. Biorąc pod uwagę horyzontalny i interdyscyplinarny charakter gospodarki przestrzennej wdrażanie działań adaptacyjnych w tym sektorze przyczynia się do ograniczenia skutków zmian klimatu nie tylko w zagospodarowaniu przestrzennym, ale także w większości obszarów życia gospodarczego i społecznego. To powoduje, że planowanie przestrzenne, będące najważniejszym instrumentarium gospodarki przestrzennej, urasta do jednego z najistotniejszych kreatorów przestrzennej organizacji systemów społeczno-gospodarczych i ekologicznych, decydujących o adaptacji polskiej przestrzeni do spodziewanych zmian klimatu, a tym samym uwarunkowań środowiskowych i łagodzenia skutków społeczno-ekonomicznych tych zmian.

Zmiany klimatu i potencjalne skutki tych zmian zostały wzięte pod uwagę w niniejszym dokumencie poprzez realizację celów i kierunków działań, jakie zostały zapisane w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

W ramach poszczególnych kierunków interwencji wszystkie te cele zostały wzięte pod uwagę i w ramach nich zostały zaplanowane zadania dotyczące energetyki, edukacji mieszkańców, zarządzania szlakami komunikacyjnymi w celu minimalizacji zagrożeń powodowanych przewozem substancji niebezpiecznych.

Wśród kluczowych działań o charakterze horyzontalnym, które według „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” powinny być realizowane należy wymienić rozwój alternatywnych możliwości produkcji energii na poziomie lokalnym, zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz wdrażanie lokalnych systemów monitoringu i ostrzegania przed nadzwyczajnymi zjawiskami

⁷ Scenariusze Zmian Klimatu do 2030 r. i wpływ na sektory i obszary wrażliwe, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

klimatycznymi. Istotnym elementem jest ciągła edukacja ekologiczna nie tylko dzieci, ale także osób dorosłych w szczególności rolników i właścicieli lasów, właściwe planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji oraz uwzględnianie trendów klimatycznych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej.⁸

5.2. Nadzwyczajne zagrożenia

Zarówno jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, jak i poważną awarię należy traktować zdarzenia, takie jak pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów, wybuch, awaria zbiornika, katastrofa autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awaria instalacji lub pojazdu itp. Na zagrożenia pożarowe wpływa także sąsiedztwo lokalizacji budynków i występowanie w nich palnych elementów konstrukcyjnych oraz magazynowane środki materiały łatwopalne.

Powstałe zagrożenia usuwane są przez odpowiednie jednostki straży pożarnej. Na terenach rolniczych przyczyną zanieczyszczeń wód może być niewłaściwe magazynowanie i stosowanie nawozów i środków ochrony roślin. Zagrożenie dla środowiska w tym przypadku zależy od rozpuszczalności środków w wodzie i stopnia ich toksyczności.

Nadzwyczajne zagrożenia, do których może dojść na terenie miasta w trakcie normalnego funkcjonowania sprecyzowano w rozdziale dotyczącym Przeciwdziałaniu poważnym awariom przemysłowym. W rozdziale tym sprecyzowano rodzaje zagrożeń do jakich może dojść na obszarze miasta, wyspecyfikowano jednostki, które zajmują się identyfikacją zdarzeń, ratowaniem zdrowia, życia i mienia oraz usuwaniem skutków awarii oraz kompetencje organów do realizacji zadań w tym zakresie.

5.3. Działania edukacyjne

W zakresie edukacji ekologicznej najważniejszym celem, który należy osiągnąć jest wykształcenie świadomości ekologicznej i przekonanie młodej i dojrzałej części społeczeństwa o konieczności myślenia i działania według zasad ekorozwoju. Jest to cel dalekosiężny, wykraczający poza horyzont 2032 roku, do którego można się zbliżyć poprzez stopniowe podnoszenie świadomości ekologicznej.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) narzuca obowiązek uwzględniania problematyki ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju w programach nauczania wszystkich typów szkół, a także kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych.

W środkach masowego przekazu w publikacjach i audycjach również istnieje obowiązek popularyzacji ochrony środowiska i kształtowania pozytywnego stosunku do przyrody.

Organy administracji, instytucje koordynujące działania związane z ochroną środowiska oraz te, które kierują i zarządzają działalnością naukową i naukowo-badawczą w zakresie ekologizacji są zobowiązane uwzględniać w swoich planach i działaniach bieżących i długoterminowych zagadnienia dotyczące ekologii i ochrony przyrody.

Na wszystkich etapach edukacji od przedszkolnej poprzez podstawową, średnią i wyższą placówki nauczania obejmujące swym działaniem jakąkolwiek edukację dzieci i młodzieży zawierają w swoich programach dziedziny nauki lub dyscypliny naukowe wiążące się z ochroną środowiska.

Postawy społeczne i realizowana w całym okresie programowania szeroko pojęta edukacja ekologiczna ma na celu stałe podnoszenie świadomości zarówno dzieci i dorosłych. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, brak oszczędzania wody, segregacji odpadów), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

W ramach działalności edukacyjnej w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na terenie miasta stale i na bieżąco organizuje się różne:

- akcje,
- spotkania,
- konkursy,
- warsztaty,
- imprezy plenerowe.

Miasto powinno kontynuować i rozwijać współpracę z placówkami oświatowymi, organizacjami społecznymi i instytucjami, przy organizowaniu prelekcji, wystaw, spotkań, wycieczek o tematyce ekologicznej i przyrodniczej, organizować akcje oraz pomagać przy realizacji programów szkolnych promujących idee zbierania surowców wtórnych w celu ich właściwego zagospodarowania. Właściwie ukierunkowana edukacja ekologiczna mieszkańców nie tylko przyczyni się do zwiększenia efektywności prowadzonej selektywnej zbiórki odpadów, co zapewni pozyskanie surowców wtórnych, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska oraz zmniejszenie

⁸ Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

szkodliwości tych odpadów, ale także do oszczędzania wody, niespalania odpadów w domowych kotłach, ale także dbałości oraz szacunku o całość otaczającej nas przyrody i środowiska.

Czynnikami, które decydują o sukcesie realizowanej akcji edukacji ekologicznej jest rzetelna informacja oraz umiejętność komunikowania się ze społeczeństwem.

W zakresie wszystkich aspektów ochrony środowiska potrzebne są działania edukacyjne zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dla dorosłej części społeczeństwa. Z tego powodu zadania dotyczące edukacji ekologicznej umieszczono w harmonogramach we wszystkich rozdziałach dotyczących poszczególnych obszarów interwencji.

W każdej dziedzinie środowiskowej wspomniano o potrzebie prowadzenia stale i na bieżąco i w całej perspektywie realizacji Programu akcji edukacyjnych jednak, ze względu na fakt, że najwięcej działań edukacyjnych na terenie miasta realizowanych jest w zakresie gospodarki odpadami i ochrony powietrza atmosferycznego tematy te zostały w tej części potraktowane najszerzej.

5.4. Monitoring środowiska

W związku ze zmianą kompetencji Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska i Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wynikającą z przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 poz. 1479 z późn. zm.), od dnia 1 stycznia 2019 roku organem realizującym zadania Państwowego Monitoringu Środowiska jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Z dniem 1 stycznia 2019 roku pracownicy Wydziału Monitoringu Środowiska oraz Laboratorium WIOŚ stali się pracownikami GIOŚ. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska realizuje zadania Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie: gromadzenia i analizy wyników badań i obserwacji, przygotowania ocen jakości środowiska oraz udostępniania informacji o środowisku.

Monitoring środowiska prowadzony jest w zakresie powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych, ochrony przyrody i bioróżnorodności, gospodarki odpadami, hałasu, pól elektromagnetycznych, potencjalnego wystąpienia poważnej awarii oraz gleby i ziemi (na poziomie krajowym).

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu i Ochrony Środowiska oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020-2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 10 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska. Dokument ten obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych.⁹

Informacje powstające w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska służą do wspomagania działań na rzecz ochrony środowiska, a także do informowania organów administracji o stanie środowiska, potencjalnych lub istniejących zagrożeniach, oraz obszarach występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń w środowisku. W dalszym etapie dane te i informacje wykorzystywane są przez organy administracji do postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, pozwoleń na wprowadzania gazów i pyłów do środowiska oraz planów zagospodarowania przestrzennego, a także planów i programów jako całości lub ich poszczególnych elementów.

Działalność inspekcyjna na terenie województwa małopolskiego prowadzona jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie. Polega na prowadzeniu kontroli instalacji i przedsiębiorstw oddziałujących na środowisko w celu sprawdzenia czy są przestrzegane przepisy prawa czy stwierdzane są naruszenia. W sytuacji stwierdzenia nieprzestrzegania obowiązujących przepisów wydawane są zarządzenia pokontrolne, a w razie ich niezrealizowania nakładane są kary.

⁹ <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/regionalny-wydzial-monitoringu-srodowiska/>

6. Cele Programu Ochrony Środowiska i ich finansowanie

Tabela 62. Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2024	Wartość docelowa rok 2032				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	Liczba aktualizacji dokumentacji dotyczącej ochrony powietrza źródło danych: Miasto Oświęcim	1	3	Sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego do poziomu niepowodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza	Aktualizacja programów sektorowych: (Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, Miejski Plan Adaptacji do zmian Klimatu oraz Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe)	Zadanie własne Miasta Oświęcim	zmiana w przepisach prawnych dotyczących dokumentów
			Liczba nowych oprav w oświetleniu ulicznym źródło danych: Miasto Oświęcim	58	wg potrzeb		Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego	Zadanie własne Miasta Oświęcim	brak środków finansowych
			Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji źródło danych: Miasto Oświęcim	0	wg potrzeb		Poprawa efektywności energetycznej infrastruktury społecznej	Zadanie własne Miasta Oświęcim	brak środków finansowych
			Liczba wymienionych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych źródło danych: Miasto Oświęcim, WFOŚiGW	24 (Miasto) 11 (Czyste Powietrze)	wg potrzeb		Ograniczenie niskiej emisji w budynkach mieszkalnych, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	Zadanie własne Miasta Oświęcim Zadanie monitorowane mieszkańców miasta	brak środków finansowych
			Liczba budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji źródło danych: WFOŚiGW	b.d.	wg potrzeb		Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację	Zadanie monitorowane mieszkańcy miasta	brak środków finansowych

			Liczba akcji edukacyjnych na rok źródło danych: Miasto Oświęcim	5/rok	5/rok		Organizacja akcji edukacyjnych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Zadanie własne Miasta Oświęcim	brak środków finansowych
			Liczba stanowisk pomiarowych na terenie gminy źródło danych: GIOŚ	1	1		Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Zadanie monitorowane GIOŚ	brak środków finansowych
			Liczba kontroli nieruchomości źródło danych: Miasto Oświęcim	223	zgodnie z wymaganiami Programu Ochrony Powietrza		Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako element zmian w świadomości społeczeństwa oraz środek prewencyjny	Zadanie własne Miasta Oświęcim	brak środków finansowych
			Liczba kontroli zakładów w ciągu roku źródło danych: WIOŚ	115* (2019-2023)	wg potrzeb		Sukcesywna kontrola zanieczyszczeń emitowanych przez zakłady	Zadanie monitorowane WIOŚ	brak środków finansowych
			Długość sieci ciepłowniczej na terenie Miasta źródło danych: PEC	81 km	100 km		Poprawa efektywności systemu ciepłowniczego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp z o.o. w Oświęcimiu	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp z o.o. w Oświęcimiu	brak środków finansowych
			Liczba odcinków dróg budowanych i przebudowywanych źródło danych: Miasto Oświęcim, GDDKiA, ZDW, ZDP	5 odcinków dróg gminnych, 1 odcinek drogi powiatowej	wg potrzeb	Rozwój ekologicznych rozwiązań transportowych	Budowa, modernizacja i przebudowa dróg publicznych	Zadanie własne Miasta Oświęcim Zadanie monitorowane GDDKiA, ZDW, ZDP	brak środków finansowych
			Długość ścieżek rowerowych źródło danych: Miasto Oświęcim	27,8 (2023 r.) *ogółem będących w zarządzie nie tylko Miasta Oświęcim	wg potrzeb		Upowszechnianie komunikacji rowerowej – budowa ścieżek rowerowych	Zadanie własne Miasta Oświęcim Zadanie monitorowane zarządcy dróg	
			Ilość nowych niskoemisyjnych pojazdów transportu	b.d.	wg potrzeb		Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy oraz stworzenie zintegrowanego	Zadanie monitorowane MZK	

			zbiorowego na terenie miasta źródło danych: MZK					systemu komunikacji miejskiej oraz modernizacja placu zajezdni wraz z pracami towarzyszącymi, w tym modernizacja elewacji głównego budynku dyspozytorni.		
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

Tabela 63. Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)								Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030	rok 2031	rok 2032		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Aktualizacja programów sektorowych: (Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, Miejski Plan Adaptacji do zmian Klimatu oraz Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe)	Miasto Oświęcim	ok. 30								środki własne Miasta Oświęcim, możliwe dofinansowanie	brak środków finansowych
		Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego	Miasto Oświęcim	ok. 250								środki własne Miasta Oświęcim, POIiŚ/RPO	brak środków finansowych
		Poprawa efektywności energetycznej infrastruktury społecznej	Miasto Oświęcim	wg kosztorysów inwestycyjnych								środki własne Miasta Oświęcim, POIiŚ/RPO	
		Ograniczenie niskiej emisji w budynkach mieszkalnych, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	Miasto Oświęcim	ok. 200/rok								środki własne Miasta Oświęcim (możliwe dofinansowanie ze środków WFOŚiGW/NFOŚiGW)	
		Organizacja akcji edukacyjnych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Miasto Oświęcim	ok. 10/rok								środki własne Miasta Oświęcim (możliwe dofinansowanie ze środków WFOŚiGW/NFOŚiGW)	
		Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako element zmian w świadomości społeczeństwa oraz środek prewencyjny	Miasto Oświęcim	koszty administracyjne								środki własne Miasta Oświęcim	w razie potrzeb

	Budowa, modernizacja i przebudowa dróg publicznych	Miasto Oświęcim	ok. 6 500/rok	środki własne Miasta Oświęcim, RPO, POIiŚ	
	Upowszechnianie komunikacji rowerowej – budowa ścieżek rowerowych	Miasto Oświęcim	ok. 50/rok	środki własne Miasta Oświęcim, RPO, POIiŚ	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 64. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2032 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Ograniczenie niskiej emisji w budynkach mieszkalnych, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	mieszkańcy	ok. 5 000	środki własne mieszkańców. NFOŚiGW/WFOŚiGW	brak środków finansowych, brak zainteresowania mieszkańców miasta
		Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację				
		Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	GIOŚ	w ramach działań własnych jednostki	środki własne GIOŚ	działanie będzie kontynuacją
		Sukcesywna kontrola zanieczyszczeń emitowanych przez zakłady	WIOŚ	w ramach działań własnych jednostki	środki własne WIOŚ	
		Budowa, modernizacja i przebudowa dróg publicznych	GDDKiA, ZDW, ZDP	wg potrzeb	środki własne GDDKiA, ZDW, ZDP, dofinansowania UE	brak środków finansowych
		Upowszechnianie komunikacji rowerowej – budowa ścieżek rowerowych	GDDKiA, ZDW, ZDP	według zadań własnych oraz według kosztorysu dodatkowych działań	środki własne GDDKiA, ZDW, ZDP, dofinansowania UE	brak środków finansowych
		Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy oraz stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej oraz modernizacja placu zajezdni wraz z pracami towarzyszącymi, w tym modernizacja elewacji głównego budynku dyspozytorni.	MZK	wymiana taboru: 1 500 za jeden autobus zajezdnia 6,5 mln	środki własne jednostek realizujących, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	Przedmiot zamówienia zostanie wykonany kompleksowo dla całego zadania,

		Poprawa efektywności systemu ciepłowniczego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp z o.o. w Oświęcimiu	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp z o.o. w Oświęcimiu	ok. 15 000	środki własne, dotacje i pożyczki udzielane ze środków krajowych i UE	W zakresie zadania planowana jest: wymiana izolacji sieci, ciepłowniczych napowietrznych, budowy sieci ciepłowniczych i przyłączy, przebudowy sieci ciepłowniczych, modernizacje węzłów cieplnych, budowy magazynów energii, budowy źródeł OZE.
--	--	--	--	------------	---	---

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 65. Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu zagrożenia hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2024	Wartość docelowa rok 2032				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Zagrożenia hałasem	Ograniczenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny poziom hałasu	Liczba zmodernizowanych dróg krajowych/ wojewódzkich/ powiatowych/ gminnych na rok źródło danych: administratorzy dróg	5 odcinków dróg gminnych, 1 odcinek deogi powiatowej	wg potrzeb	Stosowanie zabezpieczeń akustycznych	Ograniczenie hałasu drogowego	Zadanie własne Miasta Oświęcim Zadanie monitorowane GDDKiA, ZDW, ZDP	brak środków finansowych
			Liczba decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu źródło danych: Powiat Oświęcimski	b.d.	wg potrzeb		Działania administracyjne mające na celu ograniczanie hałasu przemysłowego	Zadanie monitorowane Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu	realizacja w razie potrzeby
			Liczba akcji edukacyjnych źródło danych: Miasto Oświęcim	1/rok	1/rok		Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Zadanie własne Miasta Oświęcim	brak zainteresowania mieszkańców
			Liczba MPZP uwzględniających ograniczanie emisji hałasu źródło danych: Miasto Oświęcim	1	wg potrzeb		Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	Zadanie własne Miasta Oświęcim	przedłużający się etap opiniowania i uzgadniania
			Liczba przeprowadzonych kontroli/iłość naruszeń źródło danych: WIOŚ	22/9 (2020-2024)	wg potrzeb		Monitoring poziomów hałasu emitowanego przez przedsiębiorstwa	Zadanie monitorowane WIOŚ	brak środków finansowych na realizację zadania

Tabela 66. Harmonogram zadań własnych w zakresie zagrożenia hałasem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)								Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030	rok 2031	rok 2032		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1.	Zagrożenia hałasem	Ograniczenie hałasu drogowego	Miasto Oświęcim	koszty budowy, przebudowy i modernizacji dróg podano w ochronie klimatu i jakości powietrza								środki własne Miasta Oświęcim, dofinansowanie UE	zakres zadań ustalany jest w ramach potrzeb i możliwości
		Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Miasto Oświęcim	ok. 5/rok								środki własne Miasta Oświęcim, dofinansowanie WFOŚiGW	
		Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	Miasto Oświęcim	koszty administracyjne								środki własne Miasta Oświęcim	w ramach aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 67. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zagrożenia hałasem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2032 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Zagrożenia hałasem	Ograniczenie hałasu drogowego	GDDKiA, ZDW, ZDP	wg zadań własnych oraz wg kosztorysu dodatkowych działań	środki własne GDDKiA, ZDW, ZDP, dofinansowania UE	zakres zadań ustalany jest w ramach potrzeb i możliwości dofinansowania
		Działania administracyjne mające na celu ograniczanie hałasu przemysłowego	Powiat Oświęcimski	koszty administracyjne	środki własne Powiatu Oświęcimskiego	
		Monitoring poziomów hałasu emitowanego przez przedsiębiorstwa	WIOŚ	w zależności od liczby kontroli	środki własne WIOŚ	liczba kontroli zależy od potrzeb

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 68. Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu pól elektromagnetycznych

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa	Wartość bazowa rok 2024	Wartość docelowa rok 2032				
			(+ źródło danych)						
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Pola elektromagnetyczne	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Liczba punktów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego	0	0	Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pole elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Zadanie monitorowane Powiat Oświęcimski	zmiana w przepisach prawnych dotyczących kompetencji
			źródło danych: GIOŚ				Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych	Zadanie monitorowane GIOŚ	wzrost liczby źródeł promieniowania, a tym samym brak monitoringu
							Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Zadanie własne Miasta Oświęcim	zmiana w przepisach dotyczących praw właścicielskich, ryzyko sprzeciwu mieszkańców

Tabela 69. Harmonogram zadań własnych w zakresie pól elektromagnetycznych

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)								Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030	rok 2031	rok 2032		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1.	Pola elektromagnetyczne	Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Miasto Oświęcim	koszty administracyjne								środki własne Miasta Oświęcim	w ramach aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 70. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie pól elektromagnetycznych

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2032 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Pola elektromagnetyczne	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pole elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Powiat Oświęcimski	koszty administracyjne	środki własne Powiatu Oświęcimskiego	działanie będzie kontynuacją realizowanego już działania
		Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych	GIOŚ	koszty administracyjne	środki Budżetu Państwa	działanie aktualnie jest realizowane w cyklach 3 letnich

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 71. Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarowania wodami

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2024	Wartość docelowa rok 2032				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Gospodarowanie wodami	Dostosowanie gospodarki wodami do zmieniającego się klimatu	Ocena JCWP źródło danych: GIOŚ	wody powierzchniowe stan zły	wody powierzchniowe stan dobry	Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu, w tym wzmocnienie monitoringu wód	Zadanie monitorowane GIOŚ	
			Ocena JCWPd źródło danych: GIOŚ	wody podziemne stan dobry (1 JCWPd), stan zły (2 JCWPd)	wody podziemne stan dobry		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie własne Miasta Oświęcim	*tematyka ochrony wód poruszana jest także w trakcie innych działań edukacyjnych
			Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych źródło danych: Miasto Oświęcim	1/rok	1/rok		Utrzymanie i bieżące remonty cieków i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej	Zadanie monitorowane PGW WP	niewystarczające środki finansowe
			Koszty poniesione na konserwację i bieżące utrzymanie koryt cieków źródło danych PGW WP	43 061,32 zł	wg potrzeb		Wyznaczanie i uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne	Zadanie własne Miasta Oświęcim	przedłużający się etap opiniowania i uzgadniania
			Liczba MPZP uwzględniających zarządzanie ryzykiem powodziowym źródło danych: Miasto Oświęcim	1	wg potrzeb				

Tabela 72. Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarowania wodami

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)								Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030	rok 2031	rok 2032		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1.	Gospodarowanie wodami	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Miasto Oświęcim	ok. 5/rok								środki własne Miasta Oświęcim	niewystarczające środki finansowa
		Wyznaczanie i uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne	Miasto Oświęcim	realizacja wg potrzeb								środki własne Miasta Oświęcim	niewystarczające środki finansowa

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 73. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania wodami

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2032 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gospodarowanie wodami	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu, w tym wzmocnienie monitoringu wód	GIOŚ	koszty administracyjne	środki własne GIOŚ	realizacja jako kontynuacja
		Utrzymanie i bieżące remonty cieków i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej	PGW WP	wg kosztorysów	środki własne PGW WP	niewystarczające środki finansowe

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 74. Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2024	Wartość docelowa rok 2032				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa jakości wód oraz stanu infrastruktury wodno-ściekowej	Długość kanalizacji sanitarnej źródło danych: PWIK Oświęcim	116,31 km	wg potrzeb	Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej	Zadanie własne Miasta Oświęcim (PWIK Oświęcim)	brak środków finansowych
			Skanalizowanie Gminy źródło danych: Wydział Chrony Środowiska UM Oświęcim	98%	99%				
			Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków źródło danych: Wydział Chrony Środowiska UM Oświęcim	1	1				
			Liczba przyłączy kanalizacji sanitarnej i przyłączy wodociągowych źródło danych: Wydział Chrony Środowiska UM Oświęcim	1051 3304	wg potrzeb		Budowa przyłączy kanizacyjnych lub wodociągowych i przyłączenie nieruchomości do gminnej sieci kanizacyjnej lub wodociągowej	Zadanie monitorowane właściciele nieruchomości	brak środków finansowych
			Zwodociągowanie gminy źródło danych: Wydział Chrony Środowiska UM Oświęcim	100%	100%				
			Długość sieci wodociągowej źródło danych: Wydział Chrony Środowiska UM Oświęcim	186,36 km	wg potrzeb		Budowa sieci wodociągowej, przyłączenie nowych odbiorców wody przeznaczonej do spożycia Budowa i modernizacja urządzeń i obiektów wodociągowych	Zadanie własne Miasta Oświęcim (PWIK Oświęcim)	brak środków finansowych

			Liczba zrealizowanych akcji edukacyjnych źródło danych: Miasto Oświęcim	1/rok	1/rok		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie własne Miasta Oświęcim	brak środków finansowych
			Liczba przydomowych oczyszczalni i zbiorników bezodpływowych źródło danych: Wydział Chrony Środowiska UM Oświęcim	59 295	wg potrzeb		Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie własne Miasta Oświęcim	brak kadr i przeszkolonych pracowników
			Liczba kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania nieczystościami ciekłymi źródło danych: Wydział Chrony Środowiska UM Oświęcim	197	zgodnie z wymaganiami ustawy utrzymani czystości i porządku w gminach		Prowadzenie kontroli gospodarki ściekowej właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania nieczystościami ciekłymi	Zadanie własne Miasta Oświęcim	brak środków finansowych, brak kadr
			Liczba kontroli podmiotów wprowadzających ścieki do wód lub ziemi źródło danych: WIOŚ	115*	wg potrzeb		Kontrola podmiotów w zakresie wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	Zadanie monitorowane WIOŚ	brak środków finansowych

* kontrole WIOŚ obejmowały różne zagadnienie z zakresu ochrony środowiska, w tym przestrzegania wymagań w zakresie warunków dotyczących wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, warunków dotyczących wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego

Tabela 75. Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2032 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej	Miasto Oświęcim	według kosztorysów inwestycji	środki własne Miasta Oświęcim WFOŚiGW fundusze unijne	
		Budowa sieci wodociągowej, przyłączenie nowych odbiorców wody przeznaczonej do spożycia Budowa i modernizacja urządzeń i obiektów wodociągowych	Miasto Oświęcim	według kosztorysów inwestycji	środki własne Miasta Oświęcim WFOŚiGW fundusze unijne	
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Miasto Oświęcim	ok. 5/rok	środki własne Miasta Oświęcim, dofinansowanie WFOŚiGW/NFOŚiGW	brak środków finansowych
		Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Miasto Oświęcim	koszty administracyjne	środki własne Miasta Oświęcim	brak środków finansowych
		Prowadzenie kontroli gospodarki ściekowej na posesjach prywatnych	Miasto Oświęcim	koszty administracyjne	środki własne Miasta Oświęcim	brak środków finansowych

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 76. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2032 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	Kontrola podmiotów w zakresie wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	WIOŚ	koszty administracyjne	środki własne WIOŚ	realizowane jako kontynuacja

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 77. Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie zasobów geologicznych

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2024	Wartość docelowa rok 2032				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Zasoby geologiczne	Racjonalne wykorzystanie zasobów geologicznych	Liczba złóż surowców naturalnych źródło danych: Baza Midas	6	wg rozpoznania	Racjonalne gospodarowanie kopalinami	Dokumentowanie złóż i bilansowanie ich zasobów, rozpoznawanie budowy geologicznej terenu wraz z oceną i dokumentowaniem warunków hydrogeologicznych w obszarach zasobów	Zadanie monitorowane Organów administracji geologicznej	
			Liczba wydanych koncesji na wydobywanie kopalin źródło danych: Marszałek Województwa Małopolskiego	2 (2019-2024)	wg potrzeb		Wydanie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż oraz kontrola realizacji ich warunków	Zadanie monitorowane Marszałek Województwa Małopolskiego	
			Liczba wykrytych nielegalnych eksploatacji źródło danych: OUG	0	0		Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Zadanie monitorowane Marszałek Województwa, PIG, organy nadzoru górniczego	zmiana w przepisach prawnych dotyczących koncesji
			Liczba terenów osuwiskowych źródło danych: Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, baza SOPO	8	0	Właściwe zabezpieczenie i zagospodarowanie terenów zagrożonych osuwiskami, rozwój systemu przeciwoświsowego	Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także prowadzenie rejestru zawierającego informacje o tych terenach	Zadanie monitorowane Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu	

Tabela 78. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zasobów geologicznych

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2032 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Zasoby geologiczne	Dokumentowanie złóż i bilansowanie ich zasobów, rozpoznawanie budowy geologicznej terenu wraz z oceną i dokumentowaniem warunków hydrogeologicznych w obszarach zasobów	Organy administracji geologicznej	koszty administracyjne	środki własne organów	
		Wydanie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż oraz kontrola realizacji ich warunków	Marszałek Województwa Małopolskiego, Ministerstwo Środowiska i Klimatu (MSiK)	koszty administracyjne	środki budżetu Państwa	
		Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Marszałek Województwa Małopolskiego	koszty administracyjne	środki budżetu Państwa	działanie aktualnie jest realizowane i będzie kontynuacja
		Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także prowadzenie rejestru zawierającego informacje o tych terenach	Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu	wg potrzeb	środki własne Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 79. Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gleb

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2024	Wartość docelowa rok 2032				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Gleby	Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi oraz dostosowanie do zmian klimatu	Liczba działań promocyjnych źródło danych: dane MODR	kilka/rok	kilka/rok	Ochrona gleb	Organizacja porad, konsultacji i szkoleń dla rolników	Zadanie monitorowane MODR	małe zainteresowanie rolników
			Liczba przebadanych gospodarstw źródło danych: OSCHR	7 (2019-2024)	według zleceń rolników		Kontrola poziomu pH i zanieczyszczeń gleb	Zadanie monitorowane Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gliwicach	badania na zlecenie rolników
			Liczba kontroli stosowania środków ochrony roślin źródło danych: WIORIN	9 (2019-2024)	według potrzeb		Prowadzenie kontroli stosowanych nawozów i środków ochrony roślin	Zadanie monitorowane WIORIN	
			Liczba złożonych wniosków o płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne źródło danych: ARIMR	b.d.	według potrzeb		Realizacja Programów rolno-środowiskowych i rolno-środowiskowo - klimatycznych	Zadanie monitorowane ARiMR, rolnicy	małe zainteresowanie rolników
			Liczba terenów, na których zidentyfikowano historyczne zanieczyszczenia źródło danych: Powiat, GDOŚ	6	0		Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządzenie wykazu zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art.. 101d POŚ)	Zadanie własne Powiat Oświęcimski	brak środków finansowych

Tabela 80. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gleb

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2032 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gleby	Organizacja porad, konsultacji i szkoleń dla rolników	MODR	w zależności od zakresu akcji i ich liczny	środki Małopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, dofinansowanie WFOŚiGW	działanie aktualnie jest realizowane i będzie kontynuacja
		Kontrola poziomu pH i zanieczyszczeń gleb	OSChR	koszty zależne od liczny zleceń i zakresu badań	środki własne rolników	realizacja w razie potrzeby
		Prowadzenie kontroli stosowanych nawozów i środków ochrony roślin	WIORiN	koszty poboru i analizy próbek	środki WIORiN	
		Realizacja Programów rolno-środowiskowych i rolno-środowiskowo - klimatycznych	ARiMR, rolnicy	w zależności od złożonych wniosków	środki ARiMR	
		Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządzenie wykazu zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art.. 101d POŚ)	Powiat Oświęcimski	koszty administracyjne	środki własne Powiatu Oświęcimskiego	realizacja w razie potrzeb

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 81. Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2024	Wartość docelowa rok 2032				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Kształtowanie systemu gospodarki odpadami zgodnego z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Liczba kontroli nieruchomości źródło danych: Miasto Oświęcim	kompostowniki 58 umowy 181	wg potrzeb	Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi oraz odpadami sektora gospodarczego, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami (kontrole zawartych umów czy prawidłowego gospodarowania odpadów)	Zadanie własne Miasta Oświęcim, podmiot odbierający odpady komunalne	
			Liczba rocznie usuwanych dzikich wysypisk źródło danych: Miasto Oświęcim	5	wg potrzeb		Sukcesywne zapobieganie i usuwanie dzikich wysypisk odpadów	Zadanie własne Miasta Oświęcim	
			Procent usuniętego azbestu zgodnie z Bazą Azbestową źródło danych: Miasto Oświęcim	22,92%	100%		Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest	Zadanie własne Miasta Oświęcim	
			Ilość zebranych odpadów zmieszanych [Mg] źródło danych: Miasto Oświęcim	8 632,0200	<8 632,0200		Zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych, rozwój selektywnej zbiórki odpadów	Zadanie własne Miasta Oświęcim	
			Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych [%] źródło danych: Miasto Oświęcim	30,53%	62%		Zwiększenie ilości odpadów poddawanych recyklingowi	Zadanie własne Miasta Oświęcim	
			Poziom składowania [%] źródło danych: Miasto Oświęcim	31,50%	zgodnie z przepisami prawnymi				
			Liczba akcji edukacyjnych źródło danych:	2/rok	2/rok		Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności	Zadanie własne Miasta Oświęcim	

			Miasto Oświęcim				właściwego postępowania z odpadami		
			Liczba kontroli/liczba nieprawidłowości w działaniu podmiotów gospodarczych źródło danych: WIOŚ	115/46 (2019-2023)*	wg potrzeb i zgłoszeń		Kontrola podmiotów w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami	Zadanie monitorowane WIOŚ	

* kontrole WIOŚ obejmowały różne zagadnienie z zakresu ochrony środowiska, w tym przestrzegania wymagań w zakresie przepisów ustawy o odpadach

Tabela 82. Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)								Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030	rok 2031	rok 2032		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami (kontrole zawartych umów czy prawidłowego gospodarowania odpadów)	Miasto Oświęcim	koszty administracyjne								środki własne Miasta Oświęcim	
		Sukcesywne zapobieganie i usuwanie dzikich wysypisk odpadów	Miasto Oświęcim	koszty zależne od liczny dzikich wysypisk – ok. 6/rok								środki własne Miasta Oświęcim	
		Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest	Miasto Oświęcim	20	20	20	20	20	20	20	20	środki własne Miasta Oświęcim, WFOŚiGW, Starostwo Powiatowe	
		Zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych, rozwój selektywnej zbiórki odpadów	Miasto Oświęcim	10 000/rok								środki własne Miasta Oświęcim, WFOŚiGW	
		Zwiększenie ilości odpadów poddawanych recyklingowi	Miasto Oświęcim									środki własne Miasta Oświęcim, WFOŚiGW	
		Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami	Miasto Oświęcim	ok. 5/rok								środki własne Miasta Oświęcim	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 83. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2032 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Kontrola podmiotów w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami	WIOŚ	koszty administracyjne	środki WIOŚ	realizowane jako kontynuacja

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 84. Cele, kierunki interwencji w zakresie zasobów przyrodniczych

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2024	Wartość docelowa rok 2032				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Zasoby przyrodnicze	Ochrona bioróżnorodności, walorów krajobrazowych oraz prowadzenie zrównoważonej turystyki i gospodarki leśnej	Liczba działań/akcji edukacyjnych źródło danych: Miasto Oświęcim, Nadleśnictwo	1/rok	1/rok	Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej krajobrazu	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Zadanie własne Miasta Oświęcim Zadanie monitorowane Nadleśnictwo Andrychów	brak zainteresowania mieszkańców
			Liczba nasadzeń/wycinka drzew w pasach drogowych źródło danych: Miasto Oświęcim ZDW, GDDKiA, ZDP	2/0 (ZDP) 0/2 (ZDW 2019-2024) 3/24 (GDDKiA 2019-2024)	wg potrzeb		Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej	Zadanie własne Miasta Oświęcim Zadanie monitorowane GDDKiA, ZDW, ZDP	brak środków finansowych
			Długość wybudowanych ścieżek rowerowych źródło danych: Miasto Oświęcim	2,210 km (2019-2024)	wg potrzeb		Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych	Zadanie własne Miasta Oświęcim	brak środków finansowych
			Liczba form ochrony przyrody źródło danych: RDOŚ	9	9		Objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów najbardziej wartościowych przyrodniczo	Zadanie monitorowane RDOŚ	brak wystarczających środków finansowych

Tabela 85. Harmonogram zadań własnych w zakresie zasobów przyrodniczych

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)								Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030	rok 2031	rok 2032		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1.	Zasoby przyrodnicze	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Miasto Oświęcim	ok. 5/rok								środki własne Miasta Oświęcim, dofinansowanie ze środków WFOSiGW, NFOSiGW, środka UE	brak środków finansowych

		Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej	Miasto Oświęcim	wg kosztorysów	środki własne Miasta Oświęcim	brak środków finansowych
		Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych	Miasto Oświęcim	wg potrzeb	środki własne Miasta Oświęcim POIiŚ/RPO	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 86. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zasobów przyrodniczych

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2032 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Zasoby przyrodnicze	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Nadleśnictwo Andrychów	ok. 10/rok	środki własne Nadleśnictwa Andrychów, NFOŚiGW/WFOŚiGW	
		Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej	GDDKiA, ZDW, ZDP	wg kosztorysów	środki własne GDDKiA, ZDW, ZDP	
		Objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów najbardziej wartościowych przyrodniczo	RDOŚ	wg potrzeb	środki własne RDOŚ	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 87. Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie zagrożeń poważnymi awariami przemysłowymi

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa rok 2024	Wartość docelowa rok 2032				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków	Liczba kontroli i naruszeń w przedsiębiorstwach źródło danych: dane WIOŚ	115/46 (2019-2023)	wg potrzeb	Zmniejszenie zagrożenia awariami oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska (prowadzenie kontroli w przedsiębiorstwach)	Zadanie monitorowane WIOŚ	brak środków na działania kontrolne
			Liczba jednostek Straży Pożarnej, które dostały wsparcie źródło danych: Miasto Oświęcim	1	1		Doposażenie jednostek OSP w niezbędny sprzęt do ratowania życia i mienia	Zadanie własne Miasta Oświęcim	brak środków finansowych
			Liczba akcji edukacyjnych źródło danych: Miasto Oświęcim	1/rok	1/rok		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Zadanie monitorowane Policja, Straż Pożarna (jako edukacja w placówkach oświatowych)	brak zaangażowania mieszkańców

Tabela 88. Harmonogram zadań własnych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami przemysłowymi

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)								Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030	rok 2031	rok 2032		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1.	Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi	Doposażenie jednostek OSP w niezbędny sprzęt do ratowania życia i mienia	Miasto Oświęcim	w zależności od potrzeb i pozyskanych środków – ok. 50/rok								środki własne Miasta Oświęcim, środki województwa małopolskiego	w ramach posiadanych środków

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 89. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami przemysłowymi

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2032 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi	Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska (prowadzenie kontroli w przedsiębiorstwach)	WIOŚ	koszty administracyjne	środki WIOŚ	działanie aktualnie jest realizowane i będzie kontynuacja
		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Policja, Straż Pożarna	ok. 20/rok	środki własne Policji, Straży Pożarnej, WIOŚ	realizacja w razie potrzeby

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, Miasta Oświęcim, a także szacunków własnych, w niektórych przypadkach nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

7. System realizacji Programu Ochrony Środowiska

Instrumentami wspomagającymi realizację Programu Ochrony Środowiska są elementy strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz.U. z 2023 r. 1259 z późn. zm.). Wynikają one z obowiązków i kompetencji gminy. Narzędziem, które koordynuje i spina w jedną całość działania związane z ochroną środowiska jest Program Ochrony Środowiska.

W procesie wdrażania zapisów Programu będą uczestniczyć nie tylko jednostki bezpośrednio zaangażowane w opracowanie, procedury opiniowania, przyjmowania i uchwalania opracowania. Będą to również podmioty uczestniczące w zarządzaniu Programem, czyli jednostki administracji samorządowej, jednostki udzielające dofinansowania oraz spółki komunalne.

W każdej fazie wdrażania Programu uczestniczą mieszkańcy, którzy bezpośrednio wykorzystują produkty wynikające z realizacji postanowień Programu (np. sieć kanalizacji sanitarnej czy zmodernizowana droga).

Podstawową zasadą w realizacji zapisów Programu Ochrony Środowiska jest prawidłowe i właściwe wykonywanie zadań własnych Miasta Oświęcim oraz zadań monitorowanych przez poszczególne jednostki.

Tabela 90. Działania w ramach zarządzania środowiskiem w mieście Oświęcim

Lp.	Zagadnienie	Główne działania w latach 2025-2032	Instytucje uczestniczące
1	Wdrażanie Programu ochrony środowiska	Raport z wykonania Programu (co dwa lata)	Prezydent Miasta Oświęcim
		Okresowa aktualizacja Programu ochrony środowiska	Prezydent Miasta Oświęcim
2	Edukacja ekologiczna, Komunikacja ze społeczeństwem, System informacji o środowisku	Realizacja Programu ochrony środowiska oraz współpraca z instytucjami zajmującymi się szeroko pojętą ochroną środowiska	Miasto Oświęcim, WIOŚ, GIOŚ, Marszałek Województwa Małopolskiego, Organizacje pozarządowe
3	Systemy zarządzania środowiskiem	Wspieranie i promowanie instytucji wdrażających system zarządzania środowiskiem	Wojewoda, Fundusze celowe
4	Monitoring stanu środowiska	Zgodnie z wymaganiami ustawowymi - Stan środowiska w województwie małopolskim	GIOŚ, WSSE, PGW WP

Elementem polityki ekologicznej Miasta Oświęcim jest współpraca z instytucjami zajmującymi się badaniem stanu środowiska, przetwarzaniem uzyskanych danych oraz ich upowszechnianiem, a bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań objętych Programem ochrony środowiska będzie ciągły monitoring oraz kontrola podejmowanych działań.

8. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

„Program ochrony środowiska dla Miasta Oświęcim na lata 2025-2028 z perspektywą 2029-2032” (zwany dalej Programem) został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska. Poprzedni dokument został opracowany w 2020 roku i obowiązywał w perspektywie do 2027 roku.

Podstawą do opracowania niniejszego Programu są zalecenia wynikające z Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska z 2015 roku (aktualizacja 2017 i 2020) oraz zmiany prawne. W niniejszym opracowaniu autorzy starali się dokonać porównania stanu środowiska z 2020 roku z obecnym według informacji z 2024 roku (natomiast, jeśli brakowało takich informacji posłużono się danymi z 2023 roku).

Przedmiotowe opracowanie dla Miasta Oświęcim zawiera takie elementy jak:

- wstęp – rozdział ten zawiera podstawę prawną i cel przygotowania programu ochrony środowiska, a także okres objęty opracowaniem, metodykę, strukturę i zakres dokumentu,
- w rozdziale drugim wskazano spójność niniejszego opracowania z dokumentami nadrzędnymi opracowanymi we wcześniejszych latach szczebla krajowego, regionalnego, wojewódzkiego,
- rozdział trzeci to informacje ogólne o mieście, zawartość tego rozdziału to m.in. informacje o położeniu administracyjnym miasta oraz dane dotyczące uwarunkowań gospodarczych i środowiskowych miasta,
- rozdział czwarty to ocena aktualnego stanu środowiska, w rozdziale tym opisano stan aktualny oraz wskazano najważniejsze problemy w zakresie każdego komponentu środowiska.

Ochrona klimatu i jakości powietrza

Ocenę jakości powietrza na terenie miasta Oświęcim przeprowadzono w oparciu o dane pochodzące z opracowań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie tj.: Rocznej oceny jakości powietrza w województwie małopolskim za rok 2021, 2022 oraz 2023.

Na terenie strefy małopolskiej oceny prowadzone są w oparciu o stacje pomiarowe znajdujące się m.in. na terenie miasta Oświęcim. Stacja pomiarowa zlokalizowana jest w przy ulicy J. Bema (nazwa stacji: Oświęcim, ul. J. Bema, kod krajowy stacji: MPOswiecBema). Na stacji prowadzone są pomiary emisji stężeń: pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)pirenu w PM₁₀, benzenu, etylobenzenu, m,p-ksylenu, o-ksylenu i toluenu.

Maksymalne miesięczne stężenie pyłu PM₁₀ odnotowano w lutym 2021 tj. 73,03 µg/m³. Średnia wartość roczna wyniosła: 35,97 µg/m³ w 2021 roku, 30,00 µg/m³ w 2022 roku, 23,71 µg/m³ w 2023 roku oraz 28,34 µg/m³ w 2024 roku. Wartości średnio roczne wskazują na pogorszenie się jakości powietrza w 2024 roku ze względu na stężenie pyłu PM₁₀ w stosunku do roku 2023.

Maksymalne miesięczne stężenie benzo(a)pirenu odnotowano w lutym 2021 tj. 20,84 µg/m³. Średnia wartość roczna wyniosła: 6,87 µg/m³ w 2021 roku, 3,59 µg/m³ w 2022 roku, 2,62 µg/m³ w 2023 roku oraz 2,33 µg/m³ w 2024 roku. Wartości średnio roczne wskazują na polepszenie się jakości powietrza w 2024 roku ze względu na stężenie benzo(a)pirenu w stosunku do roku 2023.

Według oceny rocznej jakości powietrza na terenie województwa małopolskiego za rok 2023, prowadzonej przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie, na podstawie matematycznego modelu rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu, jakość powietrza w mieście odbiegała od poziomu odpowiadającego obowiązującym normom. Okresowo występowały przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych takich zanieczyszczeń jak: benzo(a)piren i ozon.

W mieście Oświęcim znajduje się 165 ulic oraz 25 dróg bocznych. Łączna długość dróg gminnych wynosi 78,02 km. Ponadto przez Oświęcim przebiega ponad 10 km drogi krajowej, około 6,5 km dróg wojewódzkich oraz około 28,5 km dróg powiatowych.

Straż Miejska w 2024 roku przeprowadziła 223 kontrole w zakresie przestrzegania uchwały antyśmogowej i spalania odpadów, z czego 73 z przeprowadzonych kontroli było kontrolami interwencyjnymi. W przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania przepisów zastosowano sankcje karne w postaci: 30 pouczeń, 2 mandatów na kwotę 700 zł, ponadto pobrano 8 próbek popiołu (koszt wykonanych badań wyniósł 4 477,20 zł).

Na terenie miasta Oświęcim zlokalizowane są 3 czujniki jakości powietrza AIRLY oraz 3 czujniki LookO2.

Zagrożenia hałasem

Funkcjonowanie małych zakładów jest niejednokrotnie źródłem konfliktów mieszkańców z przedsiębiorcami, gdyż zakłady te stwarzają uciążliwości i dyskomfort akustyczny mieszkańców, co stanowi problem. W takich sytuacjach mieszkańcy zgłaszają fakt uciążliwości, co skutkuje kontrolą, a w przypadku przekroczeń wydaniem decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu.

Corocznie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie prowadzi na terenie miasta kontrole przedsiębiorców w zakresie emisji hałasu do środowiska. W latach 2020-2024 WIOŚ przeprowadził 22 kontrole w zakresie emisji hałasu. W 9 przypadkach wykryto naruszenia.

W 2022 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad sporządziła strategiczną mapę hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie małopolskim. W ramach przeprowadzonych pomiarów przeanalizowano odcinki dróg zlokalizowane na terenie miasta Oświęcim.

W latach 2019-2024 przeprowadzono badania hałasu wzdłuż linii kolejowych na terenie miasta Oświęcimia. Badania hałasu były wykonywane w ramach opracowania pn.: „Analiza porealizacyjna w zakresie oddziaływania akustycznego odcinków linii kolejowych nr 138 i 699”. Analiza porealizacyjna dotyczyła fragmentów odcinków linii kolejowych nr 138 i 699, przebudowywanych w ramach realizacji projektu pn.: „Prace na linii kolejowej nr 93 Trzebinia – Zebrzydowice na odcinku Oświęcim – Czechowice Dziedzice” realizowanego w ramach projektu POIiŚ 2014-2020 nr 5.1-12 „Prace na linii kolejowej nr 93 na odcinku Trzebinia – Oświęcim – Czechowice Dziedzice”. Obowiązek wykonania analizy porealizacyjnej został nałożony decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 26.11.2018 r., znak: WOOŚ.4201.3.2017.AM.30 zmienionej decyzją z dnia 12.08.2020 r., znak: WOOŚ.420.12.2020.MK1.10 wydaną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

Polu elektromagnetyczne

Na terenie miasta Oświęcim źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego jest 19 stacji bazowych telefonii komórkowej. W latach 2019-2024 do Starostwa Oświęcimskiego wpłynęło sumarycznie 13 zgłoszeń instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne. W 2022 roku badanie na terenie miasta Oświęcim przeprowadzono w dwóch punktach pomiarowych.

Gospodarowanie wodami

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły na terenie miasta Oświęcim wyznaczonych zostało 7 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Miasto Oświęcim położone jest w obrębie dwóch regionów wodnych: Górnej Zachodniej Wisły i Małej Wisły.

W granicach miasta Oświęcim nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych obszar miasta znajduje się w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych: nr 147 (PLGW2000147), nr 157 (PLGW2000157) oraz nr 158 (PLGW2000158).

Gospodarka wodno-ściekowa

Długość sieci wodociągowej na terenie miasta Oświęcim na koniec 2024 roku wynosiła:

na majątku PWiK – 186,36 km,

na majątku PWiK + sieci eksploatacji PWiK – 202,44 km.

Na terenie miasta znajduje się 3304 przyłączy stanowiących własność PWiK (na majątku PWiK + w eksploatacji PWiK – 3961 przyłączy).

Zwodociągowanie miasta wynosi 100%.

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Oświęcim wynosiła 116,31 km. Na terenie miasta znajduje się 1051 przyłączy stanowiących własność PWiK (na majątku PWiK + w eksploatacji PWiK – 1330 przyłączy). Skanalizowanie miasta wynosi ok. 98%.

Miasto Oświęcim prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Na koniec 2024 roku na terenie miasta znajdowało się 295 zbiorników bezodpływowych i 59 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zasoby geologiczne

Na terenie miasta Oświęcim występują udokumentowane złoża: węgla kamiennego oraz piaski i żwiry. W latach 2019-2024 Marszałek Województwa Małopolskiego wydał 2 koncesje na poszukiwanie, eksploatację kopalin na terenie miasta Oświęcim.

Zgodnie z danymi ww. Bazy SOPO na terenie miasta Oświęcim występuje 8 osuwisk.

Gleby

Badaniem odczynu gleb, potrzeb wapnowania i zasobności w makroelementy zajmuje się Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach, która w latach 2019-2024 przeprowadziła badania na terenie 7 gospodarstw zlokalizowanych na terenie miasta Oświęcim.

Na terenie miasta Oświęcim w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2020-2022” zlokalizowano jeden punkt pomiarowo-kontrolny.

Zgodnie z informacją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie na terenie miasta Oświęcim występuje 6 terenów zidentyfikowanych jako historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi (zarówno potwierdzone jak i niepotwierdzone).

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W 2024 roku z terenu miasta łącznie odebrano 12 565,738 Mg odpadów komunalnych. Miasto Oświęcim w 2024 roku uzyskało następujące wymagane przepisami prawa poziomy:

- wymagany poziom za 2024r. co najmniej 45%, dla Miasta Oświęcim poziom ten wyniósł 30,53 %,

- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania nie może przekroczyć w 2024r. - 35%, dla Miasta Oświęcim poziom ten wyniósł 28,45 %,
- składowania odpadów komunalnych – 31,50 %.

Na terenie miasta okresowo pojawiają się dzikie wysypiska, co niewątpliwie stanowi problem. Wysypiska te są na bieżąco lokalizowane i likwidowane w miarę ich pojawiania się.

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w Bazie Azbestowej na terenie miasta zinwentaryzowano 1 569,7530 Mg wyrobów zawierających azbest, w tym 567,8300 Mg na terenach należących do osób fizycznych i 1 001,923 Mg na terenach administrowanych lub należących do osób prawnych. Do unieszkodliwienia pozostało 1 209,9940 Mg wyrobów zawierających azbest. Z terenu miasta usunięto około 22,92% wyrobów zawierających azbest.

Zasoby przyrodnicze

Formami ochronnymi przyrody na terenie miasta Oświęcim są: obszary Natura 2000 (2), użytki ekologiczne (4), zespół przyrodniczo-krajobrazowy (1) oraz pomniki przyrody (2). Północno-wschodnia część miasta Oświęcim znajduje się na obszarze występowania korytarza ekologicznego Dolina Górnej Wisły (kod: KPd-10).

Ogólna powierzchnia lasów (wg danych GUS na koniec 2023 roku) na terenie miasta wynosiła 0,05 ha.

Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi

Na terenie miasta Oświęcim występują dwa zakłady przemysłowe zakwalifikowane do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej: SYNTHOS Dwory 7 Sp. z o.o. s.j. i SYNTHOS AGRO Sp. z o.o.

Na terenie miasta działa 1 jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej.

W latach 2019-2023 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie przeprowadził łącznie 115 kontroli na terenie miasta Oświęcim.

Przedmiotowe kontrole obejmowały różne zagadnienia z zakresu ochrony środowiska, w tym m.in. przestrzegania wymagań w zakresie:

przepisów ustawy o odpadach,

warunków dotyczących wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,

warunków dotyczących wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego,

emisji gazów i pyłów do powietrza,

emisji hałasu do środowiska,

poziomów pól elektromagnetycznych,

ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego,

recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,

przeciwdziałania poważnym awariom.

W związku ze stwierdzonymi podczas przeprowadzonych kontroli 46 nieprawidłowościami w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska zastosowano dostępne prawem środki dyscyplinujące, adekwatne do stwierdzonych naruszeń, w celu przymuszenia podmiotów do spełnienia obowiązków wynikających z przepisów, pozwoleń oraz zezwoleń określających zakres i warunki korzystania ze środowiska.

Po analizie stanu aktualnego dla każdej dziedziny środowiskowej przeprowadzono analizę SWOT i stworzono w rozdziale szóstym cele i kierunki działań, a także harmonogramy realizacji zadań własnych Miasta i monitorowanych – czyli realizowanych przez instytucje administrujące uzbrojeniem terenu, przedsiębiorców i inne osoby prawne. Cele i kierunki działań w zakresie każdej dziedziny interwencji zostały zestawione w tabelach. Zapisano w nich nadrzędne cele środowiskowe, wskaźniki z podaniem wartości bazowej z 2024 roku (lub 2023) oraz wartością do osiągnięcia w 2032 roku. Dopelnieniem celów i zadań jest wyszczególnienie każdego zadania wraz z określeniem jednostki odpowiedzialnej oraz czynników ryzyka, jakie mogą mieć miejsce, co warunkuje realizację zadania.

W kolejnym rozdziale opisano system realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Oświęcim na lata 2025-2032. Projekt Programu podlega zaopiniowaniu przez Zarząd Powiatu Oświęcimskiego. W trakcie procedur opracowania „Programu...” Miasto Oświęcim zapewni możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024, poz. 1112). Po podjęciu uchwały Rady Miasta, Program zostanie przyjęty do realizacji. Co dwa lata będą sporządzane raporty z realizacji Programu Ochrony Środowiska pokazujące stan wykonania zadań zapisanych w Programie.

W procesie wdrażania zapisów Programu będą uczestniczyć nie tylko jednostki bezpośrednio zaangażowane w opracowanie, procedury opiniowania, przyjmowania i uchwalania opracowania. Będą to także jednostki administracji samorządowej, jednostki udzielające dofinansowania, a także wszystkie podmioty realizujące zadania zapisane w Programie.

Realizacja zadań zaproponowanych w Programie przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności miasta, polepszenia

warunków życia i zdrowia mieszkańców, inwestowania przez przedsiębiorców, a także poprawy jakości walorów środowiskowych i skuteczniejszej ochrony terenów prawnie chronionych oraz tych o walorach rekreacyjno-wypoczynkowych.

9. Bibliografia

- 1) Bank danych lokalnych www.bdl.stat.gov.pl
- 2) Geografia regionalna Polski, J. Kondracki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998 r.
- 3) Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017
- 4) Klasyfikacja jakości wód podziemnych – monitoring jakości wód podziemnych
- 5) Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2020-2022
- 6) Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych w latach 2016-2021
- 7) Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Miasta i Gminy Oświęcim za 2024 rok
- 8) Pismo Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie z dnia 27.03.2025 r., znak: OKR.I-2.531.3.2025.OP
- 9) Pismo Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska z dnia 12.03.2025 r., znak: DMS-KR.731.8.2025
- 10) Pismo Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego z dnia 27.03.2025 r., znak: SR-IX.706.7.2025.AJ
- 11) Pismo PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. z dnia 21.03.2025 r., znak: IOS1.4514.15.2025.2.K.Ś.2
- 12) Pismo Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 27.03.2025 r., znak: K.ROA.0143.13.2025.EK
- 13) Pismo Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej z siedzibą w Gliwicach
- 14) Pismo Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie z dnia 24.03.2025 r., znak: PSGKR.RODZ.422.149.150.25
- 15) Pismo Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsko-Białej z dnia 05.03.2025 r., znak: TD25-03-0040104-03
- 16) Pismo Nadleśnictwa Andrychów z dnia 31.03.2025 r., znak: ZG.074.7.2025
- 17) Pismo Małopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Karniowicach z dnia 21.03.2025 r., znak: DRE.071.2.2025
- 18) Pismo Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie Oddział w Oświęcimiu z dnia 24.03.2025 r., znak: OOS.021.1.2025
- 19) Pismo Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 06.03.2025 r., znak: WI.7016.13.2025 IŻP
- 20) Pismo Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach z dnia 26.03.2025 r., znak: KAT.0612.27.2025/Br
- 21) Pismo Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu z dnia 31.03.2025 r., znak: WOŚ.604.12.2025
- 22) Pismo Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie
- 23) Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego, Sejmik Województwa Małopolskiego z dnia 20 listopada 2023 roku, uchwała nr LXXXV/1102/23
- 24) Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008 r.
- 25) Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim za rok 2023
- 26) Strony internetowe: www.geoportal.gov.pl, www.gdos.gov.pl, www.natura2000.gdos.gov.pl, krakow.rdos.gov.pl, powietrze.malopolska.pl, crfop.gdos.gov.pl